

Dr. Martin Luther

**CATECHISM
NA
NKỌ WA YA**

**OKWUKWE NKE NDI KRAIST
Sitere na
Catechism Nta Dọkịta Martin Luther**

Onye ndezi bụ Markku Särelä
Nkpuchi na Ngosiputa ya si n'aka Kimmo Pälikko
na Sylverster Chukwubuike Nwokoro,
tughariri ya, na asusu, IGBO.

Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko
(Confessional Lutheran Church of Finland)

2012

Martin Luther,
Small Catechism and An Explanation of Christian Doctrine
copyright 1999
The Confessional Lutheran Church of Finland
Rajakatu 7, 15100 Lahti, Finland
Published in Finland

The Small Catechism and the Quotations from the Lutheran
Confessions (with minor deletions) are from the Concordia Triglotta,
Concordia Publishing House, St. Louis, Mo. 1921.

ISBN 978-951-9318-75-2 (sid.)
ISBN 978-951-9318-76-9 (PDF)

Bookwell oy 2012

USORO DINAYA

Maka gi onye nagu	6
CATECHISM NTA	11
NKỌWA CATECHISM NTA NKE DỌKỊTA MARTIN LUTHER, MA Ọ BU ỌMUMU OZIZI NDI NKE KRAIST	37
Nkowa	39
Bible	40
Isi nke Mbụ	
Iwu iri Chineke ma ọ bụ Iwu nke Chineke	44
Tebụlụ nke Mbụ	
Iwu nke Mbụ	47
Iwu nke Abụa	54
Iwu nke Atọ	61
Tebulu nke Abụa	
Iwu nke Anọ	71
Iwu nke Ise	78
Iwu Nke Isii	85
Maka ihe ufodu di mkpa gbasara obibi ndu ndi Kraist ...	93
Iwu nke Asaa	96
Iwu nke Asatọ	101
Iwu nke Iteghete na nke Iri	107
Ogwugwu iwu iri	110
Ebumnobi na iji Iwu nke Chineke eme ihe	114
Nmehie	117
Isi nke Abụa	
Okwukwe nke Ndi Ozi	123
Chineke	126
Akụkụ nke Mbụ	
Chineke Nna	132
Ndi mmọ ozi	133

Madu	136
Akukụ nke Abụa, Mgbaputa	141
Jisọs Kraist na ọlụ ya nke Mgbaputa	142
Akuku nke Atọ nke okwukwe, Maka ido nsọ	164
Mọ Nsọ Chineke	165
Maka Nzukọ nke Kraist,	174
Mgbaghara nke nmehie, na ikwesintukwasiobi	185
Nbilite n'ọnwu nke aru	191
Nke Ebighi-ebi	195
Isi Atọ. Ekpere nke Onye-nwe-ayi	199
Maka ekpere na ozuzu oke	199
Ekpere nke Onye-nwe-ayi	209
Ekele 210	
Aririọ nke mbu	211
Aririọ nke abua	212
Aririọ nke atọ	214
Aririọ nke Anọ	215
Aririọ nke Ise	217
Aririọ nke Isi	221
Aririọ nke Asaa	224
Na nmechi	225
Isi nke Anọ	
Sakrament nke Baptism di Nsọ	227
Udi nke Baptism di nsọ	227
Baptism Umuaka	229
Uru nke Baptism	232
Ihe putara ihe na baptism ma ọbu, Uzọ kwesiri ekwesi ime Baptism	239
Isi nke ise. Ike nke nkpisi igodo na nkwaputa nmehie	243
Ike nke nkpisi igodo	243
Ọlu nke ije ozi nye ọra	249
Nkwuputa	254
Isi nke isii	
Sakrament nke nri anyasi Onye-nwe-ayi	259

Nri anyasi udi Onye-nwe-ayi	259
Uru nri anyasi nke Onye-nwe-ayi	263
Ike, nke nri anyasi Onye-nwe-ayi	265
Uzo kwesiri iri nri anyasi Onye-nwe-ayi	266
Okwu akpuna onu ndi Lutheran	272
<u>Mgbakwunye 1.</u> Nkeke n'kowa Ngozi nke Onye-nwe-ayi	
dika ozizi nke Martin Luther	273
<u>Mgbakwunye 2.</u> Onyinye nke amara	275
<u>Appendix 1.</u> Usoro esi eme Baptism mgbe odi na namkpa	281
<u>Appendix 2.</u> Ajuju na oziza ya maka ibi kwasi aka nisi	282
<u>Appendix 3.</u> Nicene Creed	283
<u>Appendix 4.</u> Athanasian Creed	284

MAKA GI ONYE NAGU

Ndi Kraist choro mmuta nke akwukwo nso gbasara ntola okwukwe ndi Kraist lji mezuo ochicho a, ndi uka Nkwuputa Lutheran nke Finland ji ugbo a biputa Catechism Nta na Nkowa ozizi ndi Kraist nke Martin Luther onye Mgbawo:

Uka nkwuputa Lutheran nke Finland biputara Nkwa ozizi ndi Kraist bu nke Onye ukochukwu Kauko Valve nke isi mbu n'afu 1941. N'afu iri, tutu nke, a, o dibu n'ihe mbiputa eji ya mere ihe. Nchikota a nke ozizi ndi Kraist enyerela ndi uka aka kemgbe iri afu isii ka edegharisiri kpm kpm site na mkpebi nke ndi nlekota uka.

Ndi nlekota uka nyefere olu ndezi na ndeghari n'aka ukochukwu Markku Saarelä. Mkuchi na ngosiputa akwukwo a si n'aka Kimmo Paikko site n'aririo ndi nlekota uka.

Mgbe emesiri ndeghari n'onwa August 1989, ndi nlekota rjoro nzuko na ndi ukochukwu ka ha mee nnyocha olu a ma tupu ukochukwu Saarelä ka o gaa 'mee nkwardo ikpe azu maka mbiputa mgbe ha natasiri ero n'aka ndi nzuko na ndi ukochukwu.

Catechism Nta weputara idimkpa n'ozizi nke okwukwe ndi Kraist n'uzo mkpirisi. Nkowa nke ozizi ndi Kraist kwara ha n'uju ma gosi ha otu o metutara oge ugbo a n'uzo o di mfe nghota. Nkwa ndi a nwere nkwardo site n'ederede nakwukwo nso. Ayi jiri akwukwo nso nke King James we mee ntughari n'asusu bekee.

Olu ndeghari a sitere na nke mbu, Nsere okwu si n'aka Luther , o buru na eziputaghi nziputa sicha na Catechism ukwu. Otutu ajuju ozizi putara n'oge nwere nkwardo tinyere nzere okwu si n'aka Luther na nkwuputa nile ndi Lutheran. Ha ziputara na nkuzi nke ndi Uka Nkuwuputa Lutheran nwere mgbakwasu ukwu siri ike sitere na Bible. Otutu inye aka ka a natara site n'aka Dokita Johann Conrad Dietrich (1575–1639) nwere nkwa chapuru achapu nke Catechism. Nkwa nile nke Ngozi Onye-nwe-ayi na Onyinye Amara Putara nke mbu ya na ndeghari nke nkwa nke Ozizi ndi Kraist. Enwere akuku na ije Ozi Oha nwere njiko ya na Mkpisi Ugodo bu nke a netinyeghi na nke mbu. Olile anya ayi bu na Ihe omume nile gabu ihe igba ume maka omumu na odiniihu na mkparita uka.

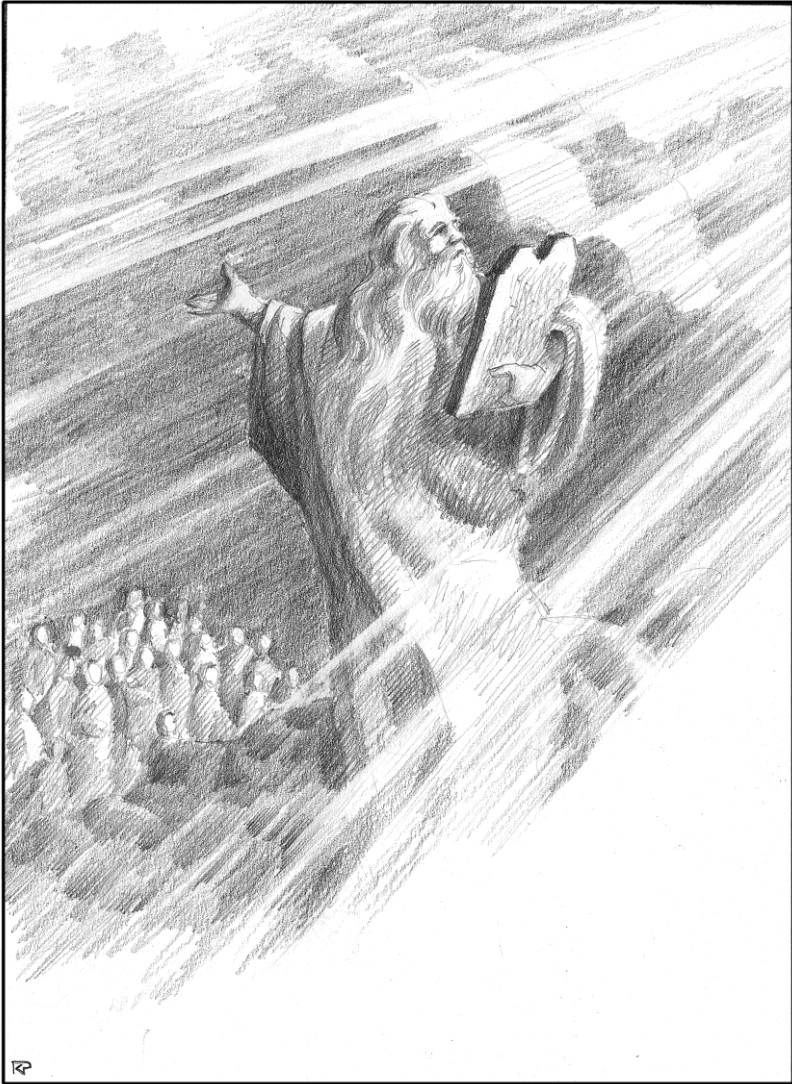
Ebiputara akwukwọ a na Estonian (1992) n'ime Russian (ndeputa mbu 1991, ndeputa nke anọ 1995, n'ime Latvian (1994), n'ime Ukrainian (1995), n'ime Lithuanian, n'ime English (1999) na n'ime Swedish (2008), ugbua na Igbo 2012.

Ayi nariọ ka akwukwọ a weputa olu ọna Onye isi Ozuu Aturu nke chọchị, bu Onye-nwe-ayi Jisọs, maka mgbaputa nke mkpuru obi nile.

Should you have any questions with regard to the meaning of the text, please see the English version, which is authoritative.

Dokita Martin Luther

CATECHISM NTA

"Debe-kwa-nu ha, me kwa ha." Deuteronomi 4:6.

ISI NKE MBU

IWU IRI CHINEKE

Otu onye isi ezinụlọ gēsi zi ndi ụlọ ya n'obi ọma.

Iwu nke Mbu

Gi enwela Chi ọzọ tiyerem.

Gịnị bụ isi okwu a?

Ayị gātụ Chineke egwu hụ Ya n'anya, tụtawasị Ya obi kari ihe nile.

Iwu nke Abụa

Gi eburula aha Jehova bụ Chineke gi ime ihe efu. Gi eburula aha Jehova, bụ Chineke-gi, ime ihe efu. "N'ihì na Jehova agaghị-agụ onye nēburu aha-Ya ime ihe efu n'onye ikpe nāmaghị."

Gịnị bụ isi okwu a?

Ayị gātụ Chineke egwu hụ Ya n'anya, otu ayị gēsi we ghara ịkọcha madụ, ịdụ isi, iri mgbasị ikwu okwu ụgha ma ọbụ iji aha Ya rafue madụ. Kama ịkpoku aha Ya na mgbe nsogbu na ekpere, na otuto na inye ekele.

Iwu nke Atọ

Cheta ụbochị nke Chineke ido Ya nsọ.

Gịnị bụ isi okwu a?

Ayị gātụ Chineke egwu hụ Ya n'anya, otu ayị gēsi we ghara iji okwu Ya mere ihe egwu kama ido okwu Ya nsọ were ọñụ nāñụ ya nāmụ ya.

Iwu nke Anọ

Sopurụ nna-gi na nne gi, ka ihe we nāgara gi nke ọma, ka I we dīkwa ogologo ndụ n'elu ụwa.

Gịni bụ isi okwu a?

Ayi gātu Chineke egwu hụ Ya n'anya, otu ayi gēsi we ghara ilelị nna na nne ayi na ndi ka ayi, ghara ikpasu ha iwe, kama isopurū ha, inyere ha aka, inụ okwu ha, ihụ ha n'anya, na inye ha ọkwa di elu.

Iwu nke Ise

Gi egbula madu.

Gịni bụ isi okwu a?

Ayi gātu Chineke egwu hu Ya n'anya, otu ayi gēsi we ghara imeru onye agbata obi ayi ahụ, kama inyere ya aka, na ihu enyi ya n'uzo nile di nkpa.

Iwu nke Isii

Gị akwala iko.

Gịni bụ isi okwu a?

Ayi gātu Chineke egwu hụ Ya n'anya, otu ayi gēsi dīrī ndū dī ọcha ma n'okwu ma n'omume, ka dī nwe ihu n'anya na nsopurū n'ebe nwunye ya nọ, ka nwunye nwe ihu-n'anya na nsopurū n'ebe di ya nọ.

Iwu nke Asaa

Gi ezula ori.

Gịni bụ isi okwu a?

Ayi gātu Chineke egwu hụ Ya n'anya, otu ayi gēsi we ghara izuru ego ma ọ bụ ihe ọzọ nke onye agbata obi ayi ma ọ bụ inwe ha site na-ire ihe ahia nēzighi ezi ma ọ bụ n'aghughọ, kama inyere ya aka iga n'iru na ilezi ihe-ya dum anya.

Iwu nke Asatọ

Gi agbala ama ụgha megide madu-ibe-gi.

Gịnị bụ isi okwu a?

Ayị gātụ Chineke egwu hụ Ya n'anya, otu ayị gēsi we ghara ibụ ndi ụgha n'obi, ghara irara onye ọ bụla nye, ghara ibụ ndi ama okwu ụgha, ghara imebi aha onye agbata-obi-ayi, kama izọpụta ya na igba ezi ama n'ebe ọ nọ na imere ya ihe ọma nile.

Iwu nke Iteghete

Gi enwela anya-uku n'ebe ụlọ madu-ibe-gi dị.

Gịnị bụ isi okwu a?

Ayị gātụ Chineke egwu hụ Ya n'anya, otu ayị gēsi we ghara ichọ iwere ihe madu-ibe ayị ma-ọbụ ụlọ ya n'ụzọ aghughọ, ma-ọbụ site n'igosi izi-ezi kama inyere ya aka idozi ya.

Iwu nke Iri

Gi enwela anya uku n'ebe nwunye madu-ibe-gi nọ, ma-ọbụ n'ebe oru-ya nwoke nọ, ma-ọbụ n'ebe oru-ya nwayị nọ, ma-ọbụ n'ebe ehi-ya dị, ma-ọbụ n'ebe inyinyanya-ibu-ya dị, ma-ọbụ n'ebe ihe ọbụla dị nke madu-ibe-gi nwere.

Gịnị bụ isi okwu a?

Ayị gātụ Chineke egwu hụ Ya n'anya, otu ayị gēsi we ghara iji ike, ma-ọbụ rara nwunye ibe ya, ma-ọbụ ọrụ-ya na anụ-ụlọ-ya ka ha rapu ya, kama ikasi ha obi ka ha nālụ ọlụ-ha nọdụ nke-oma.

Ọgwụgwụ iwu iri

Gịnị ka Chineke kwuru maka Iwu ndia?

Ya onwe ya siri (Ọpupu 20:5b–6): **"Mụ onwem bụ Jehova Chineke-gị, bụ Chineke ekworo, nēwere ajọ omume nke ndi bụ nna leta ụmụ-ha, leta ụmụ-ụmụ nke atọ, leta kwa nke-anọ, nke ndi nākpom asi; ma anamemere nnụ ụmụ-ụmụ abụa na ọgụ iri ebere, bụ nke ndi nāhụm n'anya, nēdebe kwa ihe nile Mu nyere n'iwu."**

Gini bụ isi okwu a?

Chineke choro ka onye ndi nile nemebi iwu ndia ahuhu. N'ihia ya ayi gatu egwu iwe Ya, we ghara imebi iwu Ya. Ma O kwere ndi nile gedebe iwu Ya nkwa, amara, na ngozi nke Ya. N'ihia ya ayi gahu Ya n'anya tukwasị Ya obi, were kwa obi zuru oke nedebe iwu Ya.

ISI NKE ABỤỌ

OKWUKWE NKE NDI OZI

Otu onye isi ezinụlọ gēsi zi ndi ụlọ ya n'obi ọma.

Akụkụ Mbụ

Ekwem na Chineke bụ Nna, nke pụrụ ime ihe nile, Onye kere elu-igwe na ụwa.

Gịnị bụ isi okwu a?

Ekwerem na Chineke kerem na ihe nile, na O nyere arụ na nkpuru-obi, anya, nti, na akụkụ nile nke arụm, echiche na amam-ihe, Ọ nēdebekwa ha; Ọ nēnyekwam ihe-oyiyi, ihe-oriri na ọ́nụ́, ụlọ na ebe-obibi, nwunye na ụmụ, ubi na anụ-ụlọ na ihe-omam nile; site n'aka ojuju ụbọchị nile, Ọ nēnyekwam ihe nile dị nkpa iji zua arụ na ndụ nka: Ọ nāđọputakwam n'ihe-egwu nile dị iche-iche nēchebekwam n'ihe ọjọ nile, n'ihe nile ndia, ọ bụ site n'ebere na amara nke Nna, ọ bughị site n'ọlụm na eberem; n'ihi ihe ndia, ọ bụ ọlụm ikele na ito Ya, ife ya ofufe na irubere ya isi. Okwu a kwesiri ntụkwasi-obi.

AKỤKỤ NKE ABỤỌ

Maka Mgbaputa

Ekwem na Jisọs Kraist, nanị otu Ọkpara Ya, bụ Onye-nwe-ayi. Onye aturụ ime ya site n'ike Mọ Nsọ; Nwa-agboghọ, nāmaghị nwoke, bụ Meri, mụrụ Ya, Ọ hụrụ ahụhụ n'ụbọchị Pọntiọs Paillet, akpogidere Ya n'obe, Ọ nwụa, elie Ya, ọridara n'ala mọ, n'ụbọchị nke atọ, O sikwara na ndi nwurụ anwụ bilie ọzọ. Ọ rigoro n'elu igwe, Ọ nānodu n'aka nrị Chineke, bụ Nna, nke pụrụ ime ihe nile; n'ebe ahụ ka Ọ gēsi bịa ikpe ndi di ndụ na ndi nwurụ-anwụ.

Gịni bụ isi okwu a?

Ekwerem na Jisọs Kraist, Onye nwem, bụ ezi Chineke, Onye nna mụrụ nanị Ya mgbe ebighi-ebi, bụrụ kwa ezi madụ. N'ihì na nwa-agboghò nāmaghị nwoke bụ Meri, mụrụ Ya, onye gbapụtara mu onye furu efu na onye ikpe mara; Ọ zutaram, dọputakwam n'aka nmehie nile, n'aka ọnwụ, na n'aka ekwensu, ọ bughị site n'ọla-do, ma-ọbụ n'ọla-ocha, kama ọ bụ site n'ezi ọbara nsọ nke-Ya, na ahụhụ na ọnwụ nke ikpe nāmaghị Ya, otu m'gēsi bụrụ nke-Ya, we biri n'okpuru Ya, we fee Ya n'ezi omume ebighi-ebi, n'ọnụ, ọbuna dika Ọ siri n'ọnwụ bilie, Ọ dị ndụ nāchị rue mgbe ebighi-ebi. Okwu a kwesiri ntụkwasi obi.

AKUKU NKE ATỌ

Ido Nsọ

Ekwem na Mọ Nsọ na Nzukọ nke Kraist nke dị nsọ, na nmekọ nke Ndi Nsọ; na mgbaghara nmehie na nbilite-n'ọnwụ nke arụ, na ndụ ebighi-ebi. Amen.

Gịni bụ isi okwu a?

Ekwerem nēnweghim ike site n'uchem, ma-ọbụ n'ikem ikwere na Jisọs Kraist bụ Onye-nwem, ma-ọbụ ibiakute Ya; kama Mọ nsọ akpọwom site n'Ozi-Ọma, nēweta kwa ihe n'obim site n'onyinye nile-Ya, O dowom nsọ, debekwam n'ezi okwukwe; Ọbuna dika Ọ nākpọ nachikọta nēweta kwa ihe n'obi, Ọ nēdo kwa Nzukọ Kraist n'ụwa nsọ, nēdebe kwa ya n'ime Jisọs Kraist n'otu ezi okwukwe ahụ, n'ime Nzukọ Kraist mgbe nile, ka Ọ nāgbaghara nmehie nile nke mụ na ndi nile kwere na Kraist, n'oge-ikpe-azụ Ọ gēme ka mụ na ndi-nwụrụ-anwụ si n'ọnwụ bilie, Ọ gēnye kwa mu na ndi nile kwere na Kraist ndụ ebighi-ebi. Okwu a kwesiri ntụkwasi obi.

ISI NKE ATỌ

EKPERE NKE ONYE NWE

ANYỊ

Otu onye isi ezinụlọ gēsi zi ndi ụlọ ya n'obi oma.

Nna ayi nke bi n'elu-igwe.

Gịnị bu isi okwu a?

Chineke ji nwayọ neme ka ayi kwere na Ya bu ezi Nna ayi, otu ayi bu kwa ezi umu ya, ka ayi nariọ ya na nkwenye na olile anya, dika ezi umu nariọ ezi Nna ha ihe.

ARỊRỊỌ NKE MBỤ

Ka edo aha Gị nsọ.

Ọle ihe nka putara?

Aha Chineke dī nsọ na Ọnwe ya; ma ayi nariọ ka ọdi nsọ n'etiti ayi.

Ọle otu esi eme nka?

Aha Chineke ka ayi na edo nsọ, mgbe ayi na akuzi okwu Chineke nezi okwu na idị ọcha, ayi dika umu Chineke we nebi ndu di nsọ dika okwu Ya. Nka ayi nariọ n'mezu ya nime ndu ayi, ezi Nna ayi bi n'elu-igwe. Onye nke nakuzi, ma nebi ndu ọzọ, karia ka okwu Chineke nakuzi, nemebi aha Chineke netiti ayi, Naputa ayi na nka, Nna ayi bi nelu.

ARỊRỊỌ NKE ABỤA

Ka ala eze Gi bia.

Gịnị ka nka putara?

Ala eze Chineke nabia n'ezie, ọbụghị site na ekpere anyị; kama ayị nariọ na aririọa ka ọbia n'etiti ayị.

Kedi ka nkea gesi me?

Ala eze Chineke nabakute ayi mgbe Nna ayi nke bi n'elu-igwe nenyere ayi Mọ Nsọ Ya, ka site namara Ya ayi we kwere na n'okwu nsọ Ya, we bie ndụ onye Chineke nime uwa, na mgbe ebighi-ebi.

ARIRIỌ NKE ATỌ

Ka eme ihe I nāchọ, dika esi eme Ya n'elu-igwe.

Gịnị ka nka putara?

Emewo ezi ọchichọ nke Chineke onye amara nezie, ma ayi ariọgi aririọa, kama ayi nariọ ka eme ya n'etiti ayi.

Kedi ka esi eme ya n'etiti ayi?

Ana emezu ya n'etiti ayi, mgbe Chineke na akwusi, ma gbochie ọchichọ ọjọ ọbula, nke ga eme ka ayi ghara ime uche Chineke; ma ọbụ ghara ido aha Ya nsọ, ma obu ime ka ala eze Ya ghara ibia, dika ọchichọ ekwensu nke uwa, na anụ arụ, kama ọna enye ayi ike itukwasi okwu nsọ Ya obi, nime okwukwe rue ikpeazu. Nka bụ ọchichọ amara ọma Ya.

ARIRIỌ NKE ANỌ

Nye ayi nri nke ubochi ta.

Gịnị ka nka putara?

Chineke nezie n'enye ayi nri kwa ubochi, ọbụghị site nekperea, otuaka hu, ọnaenye ndi ọjọ, kama ayi nariọ n'ekpere, ka ọme ka ayi mara nka, weji ekele n'ara ya.

Gini bu nri kwa ubochi?

Nri kwa ubochi bu ihe nile kwesiri iji zua aru, dika nri, ihe ọ́nụ́, uwe, akpukpu ukwu, ulọ ebe obibi, ubi, ehi, ego, nwunye na umu, odibo, ndi oka ikpe kwesiri ntukwasi,obi, ezigbo ndi ọchichi, ezigbo ubochi, udo, ahu ike, n'rube isi, okwa di nma, enyi ọma, ndi agbata obi kwesiri n'tukwasiobi na ihe ndi ọzọ.

ARIRIỌ NKE ISE

Gbaghara ayi nmehie ayi, otu ayi si gbaghara ndi mehiere ayi.

Ọle ihe nkea putara?

Ayi nariọ na aririọa, ka Nna ayi nọ n'elu-igwe ghara ilegide nmehie ayi anya, ma ọbu ghara iza ekpere ayi n'ih i nmehie ayi, maka ayi ekwesighi inata ihe ọbula ayi nariọ; kama ka ọmere ihe ndia site n'amara ya; n'ih i ayi n'emehie nke uku kwa ubochi, nke ihe kwesiri ayi bu n'tara mahuhu, ayi kwesiri igbaghara ndi ọzọ site nobi ayi, ma mere ndi mejoro ayi ihe ọma.

ARIRIỌ NKE ISI

Edubala ayi na onwu nwa.

Ọle ihe nka putara?

Chineke n'ezie anaghi anwa Onye ọbula; ma ayi nariọ ka ọchekwa ayi, ka ekwensu, uwa na anu aru ayi ghara uduhie, ma ọbu me ka ayi dapu n'okwukwe, we me ihe ga ewetara ayi ihere, kama ka ayi nwe nmeri nikpeazu.

ARIRIỌ NKE ASAA

Ma doputa ayi n'aka ihe ojo.

Gịnị ka nka putara?

Ayị na ariọ, na aririọ'a, dika ikwubi okwu, na Nna ayi nke bi nelu-igwe ga anaputa ayi n'aka ihe oji nile nke anu aru na nkpuru obi, ihe nweta, na n'buli elu, ma mgbe oge ikpe azu ayi ga abia, owe nye ayi ngozi, were amara duru ayi site nọke akwa efu, nye Onwe Ya n'elu-igwe.

Na nmechi

N'ihia ala eze bu nke Gi, ma ike, ma otuto, site n'ebighi-ebi, rue mgbe ebighi-ebi. Amen.

Gịnị ka "Amen" putara?

Oputara, ka odo anya na aririọ'a nile na Chineke na Onwe Ya nabatara n'elu-igwe, ma nu kwa ha, n'ihia Ya nyere iwu ka ayi riọ otua, we kwe ayi nkwa na ọna anu. Amen, Amen, nke bu, E-E, ọga di otua.

ISI NKE ANỌ

SAKRAMENT NKE BAPTISM

NSỌ

Otu onye isi ezinụlọ gēsi zi ndi ụlọ ya n'obi oma.

1.

Ọle ihe bụ Baptism?

Baptism abụghị nanị n'miri, kama ọbụ n'miri nke ejikọtara ya na iwu Chineke tinyere okwu Chineke.

Gini bụ okwu Chineke?

Onye-nwe-ayi Kraist kwuru n'isi ikpeazu nke Matiu sị: **"Ganụ, me mba nile ka ha bụrụ ndi nēso ụzọm, nēme ha baptism ba n'aha nke Nna, nke Ọkpara, na nke Mọ Nsọ."**

2.

Ọle ihe Baptism nēnye ma ọbụ uru ya?

Ona aluputa m'gbaghara nmehie, na anaputa kwa naka ọnwụ na ekwensu, ọna enyekwa nzọputa ebighi-ebi nebe ndi kwere ekwe dika nkwa nke Chineke si di nakwukwọnsọ.

Gini bu okwu na nkwa ndia?

Kraist, Onye-nwe-ayi kwuru n'isi ikpe azụ nke Mak: **"Onye nke kwere, nke eme-kwa-ra ya baptism, agāzọputa ya; ma agāma onye nke nēkweghi ikpe."**

3.

Kedi otu miri si eme oke ihe ndia?

Ọ bughị miri nezie nke neme ha, kama ọ bụ okwu Chineke nke di nime miri, na okwukwe nke t ukwasiri okwu Chineke obi, n'ih iwezug a okwu Chineke, miri b u nan i miri, ọ bugh i kwa Baptism, nka bu miri amara nke ndu, na nsacha nke n'gbanwe nime Mọ Nsọ, Pọl si kwue, na, Taiťos isi atọ si: **Chineke azọputawo ayi, kama dika ebere-Ya si di, site n'osisa nke imu-ozọ na nke imu-ọhu nke Mọ Nsọ neme. Onye Ọ wusara ayi nime aku-ya nile, site n'aka Jisọs Kraist, Onye-nzọputa-ayi, ka ebe ewere amara-Ya gua ayi na ndi ezi-omume, ka ayi we ghọ ndi nketa dika olile-anya nke ndu ebighi-ebi si di. Okwu a kwesiri n'tukwasi-obi."**

4.

Ole ihe ime Baptism nke miri negosiputa?

Ọna egosi naAdam ọchie nime madu, kwesiri ina anwu kwa ubochi site na nche ghari na nmehie nagu nke anu aru, ọzọ kwa madu ọhụ ewe bilie kwa ubochi nke nadikwa ndu niru Chineke-nezie omume na idi ọcha ebighi-ebi.

Ole ebe edere nka?

Pọl onye ozi dere nka na ndi Rom isi nke isi **"Ya mere esitere na Baptism-ayi likọ ayi na Ya i ba n'onwu ahụ: ka dika esitere n'ebube nke Nna-Ya me ka Kraist si na ndi nwurụ anwu bilie, ka ayi onwe-ayi we jeghari kwa na ndu ọhụ otu a."**

ISI NKE ISE

IKE NKE NKPIŞI UGODO NA NKWUPUTA NMEHIE

Otu onye isi ezinụlọ gēsi zi ndi ụlọ ya n'obi ọma.

Gịnị bụ ike nke nkpişi Igodo?

Ọbụ ike nke Kraist nyere ndi nzukọ Ya n'ụwa, ịgbaghara nmehie nke ndi cheghariri echeghari, na ijide nmehie nke ndi nēchegharighi, nebe ha nēchegharighi.

Ole ebe e dere nkea?

Otua ka evangelist Jọn onye di nsọ dere ya nisi nke ọgụ abụ: Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist kusara ha ume bu ndi neso uzọ ya we si ha: **"Naranụ Mọ Nsọ: ndi nile ọbụla nke unu nāgbaghara nmehie-ha, agbagharawo ha nye ha, ndi nile ọ bụla unu nējide nmehie-ha, ejidewo nmehie-ha."**

Gịnị ka ikwere dika okwu ndi a si di?

Ekwere m na mgbe ọ bụla ndi ụkọchukwu, ndi akpọworo nēme ayi dika iwu nsọ Ya si di, nke ka nke mgbe ha nēwepu ndi nmehie na nzukọ nke Kraist bụ ndi nmehie ha putara ihe, nēchegharighi, ọzọ kwa, mgbe ha nāgbaghara nmehie nke ndi cheghariri nāchọkwa idi ndu di ọcha, nke a bụ eziokwu n'elu igwe dika Kraist, Onye-nwe-ayi nēme ayi n'onwe Ya.

Ole ihe ikwere n'okwu ndia (Jọn 20:22–23)?

Ekwerem si, mgbe ndi ụkọchukwu nke Kraist nemeso ayi dika iwu nsọ si di, karisia mgbe ha na agba ndi necheghari site na nmehie nkpe, site na otu nke ndi kwere ekwe, otu aka ahu, mgbe ha na agbaghara ndi cheghariri na nmehie ha, chọ imezi ndu ha, nka kwesiri, ma dokwa anya n'elu-igwe otu aka ahu, dika ọbu Kraist Onye-nwe-ayi na eme ayi nka.

Kedu otu a gēsi kuziere ndi Kraist Nkwuputa nmehie?

Gini bu Nkwuputa nmehie?

Nkwuputa di akukū abua: Nke mbu, ayi na ekwuputa nmehie ayi nile; nke ozo ayi na anata mgbaghara, site n'aka onye ukochukwu dika osi n'aka Chineke na Onwe Ya; nenweghi obi abua, kama ikwere nezie na site na nka, agbaghara ayi nmehie ayi niru Chineke n'elu-igwe.

Ole nmehie ayi kwesiri ikwuputa?

Niru Chineke ayi bu ndi ikpe mara na nmehie nile, obuna ndi ayi na amaghi, dika ayi neme n'ekpere nke Onye-nwe-ayi, n'ihu pastor ayi kwesiri ikwuputa ndi ayi mara, nke dikwa nobi ayi.

Ole ha?

Le, onodu gi, dika iwu iri si di, ma ibu nna, nne, nwa, nwanyi, oru, ukwu, nne ukwu, odibo, ma ibu onye isi ike, nekwesighi n'tukwasiobi, onye ume ngwo, ma imejoro onye obula n'okwu, ma obu na omume, ma izuru ori, ma obu ileghara anya, ma obu imebi ihe ma obu ihe ozo ndi ozo.

Nkwuputa nmehie nke onwe n'uzo mkpirisi

Mgbe o di gi mkpa maka nkwuputa nmehie, jekwuru onye ukochukwu gi kwuoro ya otu a: "Ukochukwu a choro m ka inuru nkwuputa nmehie m ma riorom Chineke mgbaghara." Gwazie ya ihe butere gi nwuta ma nesogbu mkporu obi gi.

Gee nti nke oma dika o nekwaru gi, ma jiri okwu Chineke nakasi gi obi ma n'aha Chineke gbaghara gi site n-okwu ndia:

"Dika Onye-nwe-ayi Jisọ Kraist nyere iwu, a na m agbaghara nmehie gi nile n'aha nke Nna na nke Okpara na nke Mọ Nso." Amen.

ISI NKE ISII

SAKRAMENT NKE NRI

ANYASI ONYE-NWE-AYI

Otu onye isi ezinụlọ gēsi zi ndi ụlọ ya n'obi ọma.

Gịnị bụ Sakrament nke nri anyasi nke Onye-nwe-ayi?

Ọbụ ezi arụ na ọbara nke Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist, n'ime achicha na manya vīne, nke ndi nke Kraist neri, na ańụ kwa, nke Kraist na Onwe Ya bidoro.

Ebe ka edere nka?

Ndi Evangelist dị nsọ bụ Matiu, na Mak, na Luk na Pọl onye ozi dere otu a: **"Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist n'abalị ahụ nke arara Ya nye n'aka madu, Ọ nara ogbe achicha kele kwa, nyawa ya. O we nye ndi nēso ụzọ Ya, sị, Naranụ, rie; nka bụ arụm nke anēnye n'ihī unu. Nēmenu nka ka unu we nēchetam. Mgbe ha risiri nri anyasi. Ọ nara kwa iko otu ahu, kele kwa we nye ha si, Naranu, unu nile nua nime ya. Iko a ogbugba-ndu ọhu nime ọbaram, nke anawusi n'ihī unu, ka ewe gbaghara nmehie: Nēmenụ nka mgbe ọ bula unu gāńu ya, ka unu we n'echetam."**

Ọle uru oriri na ọńụńụ'a bara?

Egosiri ayi na okwu ndia **"Ana enye, na awụsị maka n'gbaghara nke nmehie"**, dika na, n'ime Sakrament, n'gbaghara nke nmehie, ndu na nzọpụta ka ana enye site n'okwu ndia. Nebe n'gbaghara nke nmehie di, ndu na nzọpụta di kwa na ya.

Ole otu oriri na ọ́nụ́nụ́ nke aru, si eme ihe okwu ndia?

Ọbụghị oriri na ọ́nụ́nụ́ nke neme ha, kama okwu ndia nke edere, **"Ana enye, nāwụsị ọbara, ka ewe gbaghara nmehie"**, bu okwu, ewezuga oriri na ọ́nụ́nụ́ nke aru, nke ibu isi ihe nime Sakrament, onye nke kwere okwu ndia, nke na akọwa n'baghara nmehie.

Onye, bu, onye nara Sakrament'a nke ọma?

Ibu ọ́nụ́, na nkwapo nke aru bụ ihe nke ana ahu anya, ma onye kwadoro nke ọma bụ onye nwere okwukwe nime okwu ndia: **"Ana enye; nāwụsị ọbara, maka n'gbaghara nke nmehie."** Ma onye nke n'ekweghi okwu ndia, ma ọbụ nwe obi abụa, ekwesighi ekwesi ma otu, n'ihi okwua, maka unu, kwesiri ka obi nile we kwere.

EKPERE

Otu onye isi ezinụlọ gēsi Kūziere ndi ụlọ ya ikpe ekpere ụtụtụ na anyasi.

Ekpere ụtụtụ

I kulie n'ụtụtụ, gozie onwe gi si: *N'aha nke Nna, na nke Okpara na nke Mọ Nso. Amen.*

Gbunye ikpere n'ala ma ọ bụ guzoro ọtọ, gugharịa Okwukwe nke ndi ozi na ekpere nke Onye n'we anyị. Ọ bụrụ na ị chọọ, ị nwere ike kpee ntakiri ekpere a:

Ekelere m Gi Nna m nke igwe site na Jisọs Kraist bụ ezi Nwa Gị, na Ị zọputara m n'abalị taa. Site n'aka nmerụ ahụ na ihe egwu dị iche iche. Ma ariọ m Gị ka Ị zọputa m n'ụbọchị taa, n'ihe ojọ nile, ka ihe nile m nēme na ndụ m we nāto Gị uto. N'ihi na n'aka Gị ka m tinyere onwe m ma n'ahụ ma na mọ, na ihe nile, Ka ndi mọ ozi Gị dị nso nonyere m, ka ndi ojọ ghara inwe ike n'ahụ m. Amen.

Were ọhụ jebe ọlụ gi, nābụ abụ dị ka nke Iwu Iri ma ọ bụ nke ofufe gi tụtụ gi ero.

Ekpere Anyasi

N'anyasi, mgbe i jere n'akwa gi, gozie onwe gi si:

N'aha nke Nna na nke Okpara na nke Mọ nso. Amen. Gbunye ikpere n'ala ma ọ bụ guzoro ọtọ gugharịa Okwukwe nke Ndi Ozi na ekpere nke Onye-nwe-ayi. Ọ bụrụ na ị chọọ, i nwere ike kpee ntakiri ekpere a: Ekelere m Gị Nna m nke igwe site na Jisọs Kraist bụ ezi Nwa Gị, na iji amara duo m n'ụbọchị taa. Ma ariọ m Gị ka Ị gbaghara nmehie m nile m mere ma were amara chebe m n'abalị a. N'ihi na n'aka gị ka m tinyere onwe m, ma n'ahu ma na mọ na ihe nile. Ka ndi mọ ozi gi nonyere m, ka ndi iro we ghara inwe ike n'arụ m. Amen.

Ozugbo gaa hie ụra n'obi anụrị.

Ekpere tutu erie nrị ma mgbe erisiri nrị

Otu onye isi ezinulo gēsi kuziere ndi ezinulo ya iriọ ngozi na inye ekele.

Ekpere tutu erie nrị

Umụaka na ndi ezinulo ndi ozo gēji ugwu na nsopuru gaa na tebulu kpuchie aka ha si:

Anyanile nēchere Gị Onye-nwe-ayi, na o bu Gị nēnye ha nrị n'oge ya; O bu Gị gbasara o bo aka Gị mee ka afọ ju ihe nile I kere.

A gāgu ekpere nke Onye ne ayi tinyere nke a:

Onye-nwe-ayi Chineke. Nna ayi nke igwe. gozie ayi na onyinye nile Gị, nke ayi natara site n'amara Gị riri nne, site na Jisọs Kraist, Onye-nwe-ayi. Amen.

Ekpere ma erisia nrị

N'otu aka ahu, mgbe ha risiri nrị ha gēji nkwanye ugwu kpuchie aka ha si:

Kelenu Chineke n'ihina O di mma n'ihina ebere Ya nadi ruo mgbe ebighi-ebi. O bu Ya nēnye anu aru nile bu madu nrị; O bu Ya nēnye anu ohia nrị ha tinyere umu nnunu nakwa. O dighi enwe mmasi n'ike inyinya, ike madu a dighi ato ya uto Chineke nenwe mmasi n'aru ndi natu egwu Ya na ndi nile nenwe olile anya n'ebere Ya.

Mgbe a a gāgu Ekpere nke Onye-nwe-ayi tinyere:

Ayi ekele Gi n'ihina amara Gi nile, Onye-nwe-ayi Chineke, Nna nke igwe, Onye di ndu nabukwa eze mgbe ebighi-ebi, Site na Jisọs Kraist, Onye-nwe-ayi. Amen.

USORO ỌLỤ

Ebe a gosiputara ọlụ ndi ụkọ dị iche iche dị ka ọtụtụ ebe n'akwụkwọ nsọ si nye ntụziaka.

MAKA NDI BISHOP, ỤKỌCHUKWU, NA NDI NKWUSA OZI ỌMA.

Nēzenu onwe-unu na igwe aturu nta nile, nke Mọ Nsọ mere unu ndi nēlekota ya anya n'etiti ya, ka unu nāzu nzukọ Chineke dika aturu, nke O ji ọbara nke Ya onwe-ya zutara Onwe-ya. (Ọlụ ndi Ozi 20:28)

Ya mere onye nēlekota nzukọ Kraist anya aghaghị ịbụ onye anādighị-akalụ, di nke otu nwunye, onye-anya-udo, onye uche-ya zuru oke, onye omume-ya kwesiri ekwesị, onye nēle ndi-ọbia anya nke-oma, onye nwere ike izi ihe; onye nādighị-ese okwu site n'ịnubiga manya oke, onye nādighị-eti madụ aka; kama onye nwere obi-oma, onye nādighị-alụ ọgụ, onye nādighị-ahụ ego n'anya; onye nāchị ezi-na-ụlọ nke aka ya nke-oma, nēnwē kwa ụmụ-ya n'okpuru ya n'ikwesi-nsọpuru nile... onye nābughị onye ọhụ... Nējide okwu ahụ nke kwesiri ntụkwasị-obi nke dị ka ozizi-ayi si dị, ka ọ we pụ idusi ọdụ ike n'ime ozizi nke nēnye ezi ndụ, na ịtụ kwa ndi nēkwugide ekwugide nmehie-ha n'anya. (1 Timoti 3:2–6; Taitos 1:9)

ỤGWỌ NDI CHỌCHI JI NDI ỤKỌCHUKWU

Nēri, nāhụ kwa ihe ha nēnye: n'ihі na onye-ọlụ kwesiri ụgwọ-ọlụ-ya. (Luk 10:7b)

Ọbuna otu a ka Onye-nwe-ayi kara aka ka ndi nēkwusa Ozi Ọma Ya si n'Ozi Ọma ahụ dị ndụ (1 Kọrint 9:14)

Ma onye ewere okwu ọnụ nēzi okwu Chineke, ya me ka onye nēwere okwu ọnụ nēzi ya so ya nēnwēkọ ezi ihe nile. Unu ekwela ka eduhie unu; Chineke abughị onye anēlelị: n'ihі na nkpuru ọ bula madụ nāgha, nke ahụ ka ọ gēweta kwa n'ubi. (Galetia 6:6–7)

Ka agwa ndi-okenye na ndi kwesiri nsọpuru okpukpu abua, bụ ndi nāchị isi nke-oma, ma nke kachasị ndi nādọgbu onwe-ha n'ọlụ n'ime okwu Chineke na ozizi. N'ihі na ihe e deworo n'akwụkwọ nsọ

nāsi Ekechila ọ́nụ ehi mgbe ọ nāzocha ọka. Na, Onye-ọ́lụ kwesiri ụgwọ-ọ́lụ-ya. (1 Timoti 5:17–18)

Ma ayi nēkpere unu, ụmụ-nna- ayi, ka unu mata ndi nādogbu onwe-ha n'ọ́lụ n'etiti unu, ndi bu kwa ndi-isi-unu n'ime Onye-nwe-ayi, ndi nādu kwa unu ọdu; ka unu were kwa ihu-n'anya sọpuru ha gabiga oke nke-uku ri nne n'ih i ọ́lụ-ha. Diritanụ n'udo n'etiti onwe-unu. (1 Tesalonaika 5:12–13)

Nēkwenyenụ ndi-isi-unu, nēdo-kwa-nụ onwe-unu n'okpuru ha: n'ih na ndi ahụ nāmụ anya n'ih nkpuru-obi-unu, dika ndi gāza ajụju bayere unu; ka ha we were ọ́nụ me nka, ghara isụ ude: n'ih na nka gābụ ihe nābaghi unu uru. (Hibru 13:17)

MAKA GỌMENTI

Ka nkpuru-obi ọ bula do onwe-ya n'okpuru ndi nāchi isi n'elu ya: n'ih na ọ dighi onye ọ bula nāchi isi ma ọ buru na Chineke edoghi ya; ndi nāchi isi bu kwa ndi Chineke doworo. Ya mere onye nēdo onwe-ya megide onye ahụ nāchi isi, ọ nēguzogide iwu Chineke nyere: ma ndi nēguzogide gānata ikpe nye onwe-ha. N'ih na ndi-isi abughị ihe-egwu n'ebe ezi ọ́lụ di, kama n'ebe ọ́lụ ojo di. Ma i choghi ka i tua egwu onye ahụ nāchi isi? nēme ezi ihe, i gēnwe kwa otuto site n'aka ya: n'ih na ọ buonye nējere Chineke ozi n'ebe i nọ iwetara ezi ihe. Ma ọ buru na i nēme ihe ojo, tua egwu; n'ih na ọ bughị n'efu ka ọ nēbu mma-agha: n'ih na ọ bu onye nējere Chineke ozi, onye-ọ́bọ iwetara onye nēme ihe ojo iwe. (Rom 13:1–4)

MAKA NDỊ NỌ N'OKPURU NDỊ NĀCHỊ ACHỊ

Nyeghachinụ Siza ihe nke Siza; nyeghachi-kwa-nụ Chineke ihe nke Chineke. (Matiu 22:21b)

N'ih ya ọ di nkpa ido onwe-unu n'okpuru ya, ọ bughị nanị n'ih iwe ahụ, kama ọ bu kwa n'ih akọ-na-uche. N'ih na ọ bu n'ih nka ka unu nātụ kwa ụtụ; n'ih na ha bu ndi nēfe Chineke ofufe, nānọgidesi ike n'ọ́lụ-ha ime otu ihe a. Nākwughachinụ madụ nile ihe nile unu ji ha n'ugwọ: tunu ụtụ nye onye unu ji ụgwọ ụtụ; tunu ụtụ-ahia nye onye unu ji ụgwọ ụtụ-ahia, tūanụ egwu onye unu ji ụgwọ egwu; sọpurunụ onye unu ji ụgwọ nsọpuru. (Rom 13: 5–7)

Ya mere ihe mbụ m'nāḍusi ọdu ike bụ, ka anāriọ aririọ, kpe kwa ekpere, riọ kwa aririọ anāriọrọ ndi ọzọ, kele kwa ekele n'ihị madụ nile; n'ihị ndi-eze na ndi nile nọ n'ọnọdụ dị elu; ka ayị we biri obi udo na nke dị nwayọ nime nsọpuru-Chineke nile na ikwesị-nsọpuru nile. Nka dị nma buru kwa ihe agānara nke-oma n'iru Onye-nzọputa-ayi, bụ Chineke. (1 Timoti 2:1–3)

Nēchetara ha ka ha nēdo onwe-ha n'okpuru ndi-isi, n'okpuru ndi nwere ike, ka ha nēkweye ekweye, ka ha buru ndi edoziworo ilu ezi ọlụ nile ọ bụla. (Taitos 3:1)

Donu onwe-unu n'okpuru ibu-isi ọ bụla madu debere n'ihị Onye-nwe-ayi; ma ọ bụ eze, dika onye nọ n'ike n'elu unu; ma ọ bụ ndi-isi, dika ndi anēsite site n'aka-ya ka ha bọ ọbọ n'aru ndi nēme ihe ọjọ, ka ha to kwa ndi nēme ezi ihe. (1 Pita 2:13–14)

MAKA NDI BỤ DI

Ndi bụ di, otu ahụ, sonu nwunye-unu biko n'uzọ ihe-omuma, nēkeye ihe bụ nwayi nsọpuru, dika onye nāḍighi ike kari, dika unu na ha bụ kwa ndi nēketakọ amara nke bụ ndu; ka ewe ghara igbochi ekpere-unu... Unu enwe-kwa-la obi ilu n'ebe ha nọ. (1 Pita 3:7; Kọlosi. 3:19b)

MAKA NDI BỤ NWUNYE

Ndi bụ nwunye, nēdonu onwe-unu n'okpuru di nke aka unu, dika n'okpuru Onye-nwe-ayi... Dika Sera nara Abraham ntị, nākpọ ya onye-nwe-ya: onye emere unu ka unu buru umu-ya, ma ọ buru na unu eme ezi ihe, ghara kwa itụ egwu site n'ujọ ọ bụla. (Efesos 5:22; 1 Pita 3:6.)

MAKA NDI BỤ NNE NA NNA

Ndi bụ nna, akpasu-kwa-la umu-unu iwe: kama nāzuputa ha n'ozuzu na idu-odu nke Onye-nwe-ayi. (Efesos 6:4)

MAKA NDI BỤ UMU

Umu nāhunụ ntị okwu ndi muru unu nime Onye-nwe-ayi: n'ihị na nka bụ ihe ziri ezi. Sọpuru nna-gi na nne-gi (nke bụ ihe mbụ enyere n'iwu nke nkwa diri ya), ka ihe we nāgara gi nke-oma, ka i we dị kwa ogologo ndu n'elu uwa. (Efesos 6:1–3)

MAKA NDỊ BỤ ORU NA NDỊ ỌLỤ EGORO EGO NA NDỊ ỌLỤ

Ndi-oru, werenụ egwu na ìma-jijiji nāña ntị okwu ndi bụ ndi-nwe-unu n'uzọ anụ-arụ, nime afọ-ofufu nke obi-unu, dika unu nēmere Kraist, ọ bughị n'uzo ibụ-oru-n'anya, dika ndi nēme otu ọ gāto madụ uto; kama dika ndi-oru Kraist, nēme ihe Chineke nāchọ site na nkpuru-obi-unu; were-kwa-nụ obi-oma nābụ oru, dika ọ bụ Onye-nwe-ayi ka unu bụ oru-Ya, ọ bughị kwa madụ: ebe unu matara na ezi ihe ọ bula onye ọ bula nēme, nka ka ọ gānaghachi n'aka Onye-nwe-ayi, ma ọ bụ oru ma-ọbụ onye nwe onwe-ya. (Efesọs 6:5–8)

MAKA NDỊ BỤ NNA UKWU NA NNE UKWU

Ndi nwe madụ, nēme-kwa-ranụ ha otu ihe ahụ, nārapụ iba-nba-unu: ebe unu matara na Onye-nwe ma ha ma unu nọ n'elu igwe, ile-madụ-anya-n'iru adighi kwa n'ebe Ọ nọ. (Efesọs 6:9)

MAKA NDỊ BỤ NWATA

Otu ahu, unu ndi bụ nwata, donu onwe-unu n'okpuru ndi okenye. Ma unu nile were obi di ume-ala ke onwe-unu dika akwa ijerita ibe-unu ozi: n'ihu na Chineke nēdo onwe-ya imegide ndi-npako, ma Ọ nēnye ndi di ume-ala n'obi amara. Ya mere wedanụ onwe-unu n'okpuru aka di ike nke Chineke, ka Ọ we welie unu elu n'oge nke Ya. (1 Pita 5:5–6)

MAKA NDỊ DI HA NWURU

Ma nwayi nke bụ onye di-ya nwuru n'ezie nke arapụ-kwa-ra nanị ya, ọ tụtasiwo obi-ya na Chineke, nānọgide kwa n'ariri-ya na ekpere-ya abali na ehihie. Ma nwayi nke nadi ndu ojo dika ọ natọ aru ya uto, ọ nwuruwo mgbe ọ nọ na ndu. (1 Timoti 5:5–6)

MAKA NMADỤ NILE

Hụ onye-agbata-obi-gi n'anya dika onwe gi. Ihu-n'anya adighi-alu ọlụ ojo n'ebe onye-agbata-obi-ya nọ: ya mere ihu-n'anya bu idebezu iwu... Nēkpe kwa ekpere... n'ihu madụ nile. (Rom 13:9b; 1 Timoti 2:1b)

Ka onye ọ bula n'otu n'otu were uche ya, nāmu ihe mmụta, ọ gābakwara ezinulo ya uru nke nāgaghị agwu agwu.

MGBAKWUNYE NKE ATO

AJUJU NKE NDI KRAIST NA AZIZA HA

Nke Dọkịta Martin Luther depụtara nye ndi nāchọ ịga na nri anyasi nke Onye-nwe-ayi.

Mgbe a mụchara ihe maka nkwpụta na ihe mmụta maka Iwu Iri na Okwukwe na Ekpere nke Onye-nwe-ayi na Sakrament nke Baptism na nke Nri Anyasi nke Onye-nwe-ayi, ụkọchukwu gāju madu, ma o bu madu nwere ike iju onwe ya si:

1. I kwere na i bu onye nmehie? – E, ekwere m na abu m onye nmehie.
2. I si aṅaa mara nke a? – O bu site N'iwu Iri; A dighi m edebe ha.
3. Nmechie nile gi, ha nēwutakwa gi? – E, O wutara m otu m siri mechie megide Chineke.
4. I kwesiri inata ginị n'aka Chineke n'ih i nmehie gi? – O bu iwe na nkocha Ya, na onwu nke aru na omuma ikpe ebighi-ebi. (ndi Rom 6:21–22)
5. I nwere olile anya nāga azoputa gi? – E, nke a bu olile anya m.
6. Onyekwa ka i natukwas i obi? – O bu n'onye nwe m m huru n'anya bu Jisọs Kraist.
7. Onye bu Kraist? – Kraist bu Opara Chineke ezi Chineke na ezi madu.
8. Gini kwere ka Kraist mere gi nke mere iji tukwas i Ya obi? – O nwuru n'ih i m wusi kwa obara Ya n'ih i m n'elu obe maka mgbaghara nmehie nile.
9. I si aṅaa mara nke a? – O bu site n'Ozi Oma di nsọ na okwu nke Sakrament na aru na obara Ya nke nēnye m di ka ihe ebe na Sakrament.
10. Olee otu e si agu okwu nile a? – "Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist n'abal i ah u ka a rara Ya nye n'aka madu, O nara ogbe achicha kelekwa, nyawa ya. O we nye ndi nēso ụzọ Ya, si, "Naranu rie; nke a bu Aru m nke a nēnye n'ih i unu. Nēmenu nke a ka unu we nēcheta m.

Mgbe ha risiri nri anyasi. O narakwa iko otuahu, kelekwa we nye ha si, Naranu , unu nile nua n'ime ya. Iko a bu ogbugba ndu ohu n'ime obara m; nke a nawusi n'ihu unu ka ewe gbaghara nmehie: Nemenu nke a, mgbe o bula unu ganu ya, ka unu we netcheta m."

11. I kwekwa n'ezie na ezi aru na obara Kraist di n'ime Sakrament ah? – E, ekwere m n'ezie na ha di n'ime ya.

12. Gini neme ka i kwere nke a? – O bu okwu nke Kraist, "Naranu, rie, nke a bu aru m; Unu nile nua n'ime ya nke a bu obara m."

13. Gini kwesiri ka ayi mee mgbe ayi neri aru Ya nanukwa obara Ya we natakwankwa ah? – Ayi kwesiri igosi na icheta o nwu Ya na nwusi obara Ya dika o ziri anyi: Nemenu nke a mgbe o bula unu geme ya ka unu we netcheta m.

14. N'ihu gini ka ayi gecheta negosikwa onwu Ya? – O bu ka ayi we muta ikwere na o dighi ihe o bula e kere eke nke nwere ike ime ka ayi puta na nmehie nile, ma o bughu Kraist bu ezi Chineke na ezi madu, ozu ka ayi mutakwa iwere egwu nele nmehie ayi anya, nagukwa ha n'ihe di ukwu n'ezie, we chota onu na nkas, obi n'ime ya nani, otu a ewe zoputa ayi site n'okwukwe di otu a.

15. Olee ihe mere ka O nwua werekwa onwe Ya chuo aja n'ihu nmehie nile gi? – O bu ihunanya ukwu Ya nke O nwere n'ebe Nna Ya no, na n'ebe mu na ndi nmehie ozu no, di ka e dere ya: "Okpara Chineke huru n'anya rara kwa Onwe-Ya nye n'ihim." Galetia 2:20b.

16. Gini gadu onye Kraist odu na-ikpalikwa ya inata Sakrament mgbe dum? – Mgbe O nche maka Chineke o bu iwu na nkwa nke Kraist Onye-nwe-ayi gmetu ya; ma mgbe o nche maka onwe ya; o bu nsogbu nke ya di aru gmetu ya; n'ihu na ihe nile di otu a kpatare e jiri nye iwu na nkas obi, na nkwa ndi a.

17. Ma gini ka madu geme, O buru na nmehie ya a dighi ewuta ya, agu na akpiri a dighi akpo ya nku maka Sakrament nke Nri anyasi Onye-nwe-ayi? – Maka madu di otu a o dighi ezi ndumodu e nwere ike inye ya kari nke a, nke mbu, ka o tinye aka ya n'obi we mara ma o nwekwa anu aru n obara, ka o we kwere n'uzu nile o bula ihe Akwukwo Nso Kwuru na Ndi Galetia 5:19–20; ma Ndi Rom 7:18. Nke abua, ka o lee anya gburugburu we mara ma o nokwa n'ime uwa

nēcheta na ọ dighị mgbe nmehie na nsogbu gāgwu dika Akwukwọ Nsọ kwuru na Jọn 15:18–19 na 16:20; 1 Jọn 2 na 5.

Nke atọ, ọ gēnwe ekwensu n'ezie n'ebe ọ nọ, Onye gēsịte n'ụgha na ogbugbu ya, ehihie na abalị, mee ka ọ ghara inwe udo ma ọ bụ nēzi dī ka Akwukwọ Nsọ kwuru na Jọn 8:44; 1 Pita 5:8–9; Efesos 6:11–12 na 2 Tim 2:26.

Onye oru nke Onye-nwe-ayi dī ntụkwasi obi bụ Dọkita Martin Luther siri: "O bụrụ na i nwere ike ihu ọtụtụ arọ, nima na ụta nke a nātụ gi mgbe nile, ọ gara atọ gi uto i nābia nri anyasi nke Onye-nwe-ayi ugboro ugboro.

**Nkọwa Catechism Nta Nke Dọkịta Martin
Luther**

MA Ọ BU

**ỌMỤMỤ OZIZI NDI NKE
KRAỊST**

Nkowa

1. Gịnị kpataara ayị gēji amụ ihe jị mara Okwu Chineke?

Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist esiworị na Baptism Nsọ mee ayị ndi nēso ụzọ Ya. Ọ chọrọ ka ayị mụta ihe jị mara okwu Chineke si na ya buru ndi azọpụtara.

O kwuru si:

Matu 28:18–20: Ewerewo ike nile di n'elu-igwe na n'elu ụwa nyem. Ya mere, ganu me mba nile ka ha buru ndi nēso ụzọm, nēme ha baptism ba n'aha nke Nna, na nke Ọkpara, na nke Mọ Nso; nēzi ha ka ha debe ihe nile, ka ha ra, bu nke M'nyere unu n'iwu: ma le mu onwem nyere unu ubochi nile, rue ogwugwu oge a.

Mara Nke a: Jisọs chọkwara ndi nile nānatabeghi baptism ndi Kraist dika ụmụaka amuru ohuu imu Okwu Chineke ma burukwa ndi emere baptism na Chineke atọ n'ime otu.

2. Olee ụdị akwụkwọ Catechism Nta bu?

Mgbe Dọkita Martin Luther (1483–1546) luru olu di ka onye nlekota ogbakọ, o huru oke mkpa ikuzi ozizi ndi Kraist di n'ime ogbakọ nile. Ndi nzuko tinyekworo ufodu ndi ukochukwu amaghi ufodu ihe di mkpa n'okpukperechi ndi Kraist. O bu nke a kpataara Luther n'afọ 1529 ji dee Catechism Nta. N'ime akwukwo weputara isi ozizi di n'okpukperechi ndi Kraist sitere na Bible. Ndi madu nabatara ya. E tinyekwuru akwukwo a n'ufodu akwukwo Nkwuputa nmehie nke ndi Lutheran; e jikwa ya dika nke e ji akuzi ihe n'ogbakọ Nkwuputa Chochi ndi Lutheran.

Ihe omume: Chọọ n'ime Catechism ma hu ihe bu isi okwukwe ndi Kraist

3. Olee otu ayị gēsi mụọ okwu Chineke?

Ayị gāmw okwu Chineke site na nnabata obi ume ala n'ih na Chineke nākpanyere ayị ụka na Ọ chọrọ ịzọpụta ayị site nokwu ya. Onye ozi Pita dere sị:

1 Pita 2:2: Dịka ụmụ amụrụ ọhụ, ka agụ miri-ara nke okwu Chineke nke aghughọ nādighị ya, nāgusi unu ike, ka unu we were ya nēto eto ruo nzọpụta.

BIBLE

4. Gịnị bụ Bible?

Akwụkwọ Nsọ Bible bụ okwu Chineke nke ndi nsọ dere site na mkpatemụọ nke Mọ Nsọ. Pita onye ozi sị:

2 Pita 1:21: N'ih na ọ dighị amuma ọ bụla nke eji ọchịchọ madụ bụ mgbe ọ bụla: kama madụ sitere na Chineke kwu okwu, mgbe Mọ Nsọ nēme ka ha kwue.

Akwụkwọ nsọ Bible abughị nanị na ojuputara n'okwu Chineke, kama ọ bụ okwu Chineke nēwepughị otu mkpuruokwu.

5. Onye dere Bible?

Moses na ndi amuma ndi ọzọ dere Agba Ochie. Ndi Ozina ndi Evangelist dere Agba Ọhụ. Ndi a ka Mọ Nsọ ji kwara ngwa ọlụ, ọ bụ Ya nyere ha okwu Ya n'ụdị okwukwu na odide.

Devid siri:

2 Samuel 23:2: Mọ nke Jehova kwuru site n'ọnụm, okwu-Ya dī kwa n'irem.

Paul onye ozi siri:

1 Tesalōnaika 2:13: Ọ bụ kwa n'ihì nka ka ayị onwe-ayị nēkele kwa Chineke nēwepughị aka, na, mbge unu natara okwu nke unu nūrū n'ọnū-ayị, bụ okwu nke Chineke, ọ bughị okwu madụ ka unu nara nke-oma, kama, otu ọ di n'ezì-okwu, ọ bụ okwu Chineke, nke nālusi kwa ọlụ ike nime unu ndi kwere ekwe.

6. Ụdị akwụkwọ gịni ka Bible bụ?

Bible bụ akwụkwọ pūrū iche n'onwe ya, ọ dī ndū, jupūta n'ike na eziokwu enweghị mgbanwe. ọbụ ya gēdu ayị na ndū na ọnwū.

Ọnū-ogugū 23:19: Chineke abughị madụ, nke Ọ gēkwu okwu-ughā; Ọ bughị kwa nwa madụ, nke Ọ gēlogha: Ọ bụ na Ya ọnwē-ya asiwo na Ọ gēme ihe, ma O meghe ya? Ma ọ bụ O kwuwo okwu, ma Ọ meghe ya ka o guzosie ike?

Hibru 4:12: N'ihì na okwu Chineke dī ndū, nālusi kwa ọlụ ike.

Jon 10:35: Apughị kwa imebi ihe edere n'akwụkwọ nsọ.

Hibru 6:18: Chineke nāpughị ikwu okwu-ughā.

1 Pita 1:25: Ma okwu Onye-nwe-ayị nādīgide rue mgbe ebighi-ebi.

Jon 17:17: Okwu gi bụ ezi-okwu.

7. Gịni kpataara Chineke ji nye ayi Bible?

Chineke nyere ayị Bible iji kuziere ayi otu ayi gābū ndi agoziri ma ọ bụ otu a gēsì zọpūta anyị.

Ma nke a, Chineke chọrọ ka anyị:

1. Nāgū na amụ ya mgbe nile.
2. Ikwere ya nime obi anyị.

3. Nāđi ndụ na ntụziaka ya.

4. Ime ka ndi ọzọ mara maka ya.

2 Timōti 3:15: Ebe i ma-kwa-ra na i sitere n'oge i di na nwa ọhụ mata ihe di nsọ nile edeworo n'akwukwọ nsọ nke puru ime ka i buru onye-amam-ihe inata nzoputa site n'okwukwe nke i kwere na Kraist Jisọs.

Jon 20:31: Ma edewo ihe ndia n'akwukwọ, ka unu we kwere na Jisọs bu Kraist ahụ, Ọpara Chineke; ka unu we nwe kwa ndu n'aha-Ya n'ih i na unu kwere.

2 Timōti 3:16–17: Ihe o bula edeworo n'akwukwọ nsọ bu ihe si n'obi Chineke puta, o ba-kwa-ra uru iji zi ihe, na iji tu madu nmehie-ha n'anya, na iji me ka uche madu guzosie, na iji zuputa nzuputa nke di n'ezi omume. Ka onye nke Chineke we zue oke, onye emeworo ka o zue oke ilu ezi olu nile o bula.

Abu Oma 119:105: Okwu-Gi bu oriona diri ukwum, O bu kwa ihe diri okporo- uzom.

Luk 11:28b: Ngozi nadiiri ndi nuru okwu Chineke, debe kwa ya.

Mak 16:15: Ganu nuwa nile, kwusara ihe nile ekere eke Ozi Oma nkem.

Bible Nso bu maka Nzuko Kraist Kachasi ike na iwu n'ihe o bula nke gbasara ndu na ozizi ndi Kraist.

1 Korint 4:6: Unu agabigala ihe edeworo n'akwukwọ.

Galetia 1:8: Ma asi kwa na ayi onwe-ayi, ma-obu mo-oz i nke sitere n'elu-igwe gēzi unu Ozi Oma ozọ tukwas i Ozi Oma nke ayi ziri unu, ya buru anathema.

8. Kedu otu e si chikota Bible?

Bible nwere Agba Ochie na Agba Ohu. E nwere akwukwọ iri ato na itolu n'Agba Ochie. E dere ha tutu amuo Jisọs. E nwere akwukwọ iri abua na asaa n'Agba Ohu. E dere ha n'oge ndi Ozi-Akwukwọ nile Bible di iri isii na isii.

E dere akwụkwọ ndi a n'isi n'isi na n'amaokwu mgbe a dībeghi anya.

Ihe omume: Mụọ aha akwụkwọ nke Bible. E ji mkpọbiri maka aha ha. Jisiike ịchọpụta edereede Bible site na mkpọbiri. Mee ihe ndi a: Jemes natara ozi site n'aka nna miri Chukwu ya. A sị "Abụ Ọma 86:5 na Ndi Filipaị 2:10–11." Gịnị bụ ozi ahụ?

E desuru Agba Ochie na Hibu, ụfọdụ akụkụ ya nolu Aramaic. Agba Ọhụ ka e dere na Griik. Bible ma ọ bụ akụkụ ya ka a tugharịrila n'ọtụtụ asụsụ ma a ka nātugharịkwa ya.

Isi nke Mbụ

Iwu iri Chineke ma ọ bụ Iwu nke Chineke

9. Gịnị bụ Iwu iri Chineke?

Iwu Iri Chineke bụ uche nsọ Chineke ma ọ bụ iwu Ya. N'ime iwu Ya, Chineke nāgwa ayị ihe ayị gēme na nke ayị nāgaghị eme na otu ayị gādi.

Maịka 6:8: Gị madụ, O gosiwo gi ihe dị nma; Ọ bụ kwa gịni ka Jehova nāchọ n'aka-gi, ma ọ bughị nanị ime ihe ekpere n'ikpe, na ihụ ebere n'anya, na iji obi-ume-ala soro Chineke-gi nēje ije?

Levitikọs 19:2b: Nsọ ka unu gādi: n'ihị na nsọ ka Mu onwem, bụ Jehova Chineke-unu di.

10. Olee mgbe Chineke nyere Iwu Ya?

Chineke bụ ụzọ nye iwu Ya n'okike Ụwa N'oge ahu, o dere ya n'ime obi madụ ka madụ mazuo ọchịchọ Chineke ma dirikwa ọtu ọ di.

Mgbe madụ dabara na mmehie, imata iwu Chineke ya dara mba. Ụfọdụ omata ya, ufọdụ edozighi ya anya, ma ọ bụ zuo oke, bia tūnyere naa madụ nwere ike ibi dika ọchịchọ Chineke si di, Iwu ahụ Chineke dere n'obi madụ n'okike ka nọkwa eziputa adighi ike n'ime mmụọ madụ.

Mgbe emesiri Chineke nyere Moses Iwu Ya n'ugwu Sinaị.

Jenesis 1:27: Chineke we ke madụ n'oyinyo-Ya.

Rom 2:14–15: N'ihị na mgbe ọ bula ndi mba ọzọ ndi nēnweghi iwu nēme ihe nile ndi n'iwu site ka e si mụ ha, ndi ahụ, ọ bụ ezie na ha enweghi iwu ma ha onwe-ha bụ iwu enyere onwe-ha. N'ihị na ha nēgosi ọlu iwu na edewo ya n'obi-ha, akọ-na-uche-ha nēso kwa ha ya nāgba ama; ihe ha nātule n'obi ha n-etiti onwe-ha nēbo kwa ha ebubo ma -ọbụ ma eleghi anya nāgọpụ ha.

Ihe omume: Gua Ọpupu 19:16 – 20: 20 na Deuteronomi 10:1–5: Inye Iwu n'ugwu Sinaị.

11. Udi Iwu ato gini ka Chineke nyere n'ugwu Sinaị?

N'ugwu Sinaị ka Chineke nyere Moses: **1.** Iwu gbasara omume, **2.** Iwu kememme na **3.** Iwu gbasara ọchichi.

1. Iwu gbasara omume bukwa otu iwu ahụ nke O dere n'obi madu n'okike. Ugbo a , O dere ya na mbadamba nkume abụa n'udi Iwu iri. Ihe nile o bula di n'iwu nke bu iwu gbasara omume gbasara ayi na madu nile.

Deuteronomi 4:13: O we gosi unu ogbugba-ndu-Ya, nke O nyere unu iwu ime, bu okwu iri ahụ; O we de ha n'elu mbadamba nkume abụa.

2. Iwu Kememme haziri ememme okpukpe na ihe ndi ufodu ememme ndi Israel. N'uzo puru iche, ha natu aka onye nzoputa ekwere na nkwa onye busu madu dika onye otu na mba a.

Site n'iwu a Chineke kewapuru Israel na mba nekperere arusi n'oge Agba Ochie ma Kuziere umu Israel ka ha chere obibia onye nzoputa. Ugbo a onye nzoputa biarula, iwu kememme adikwaghi ire. Akonuche ayi nwere onwe ya gbasara ememme a.

Kolosji 2:16–17: Ya mere, unu ekwela ka onye o bula kpe unu n'oriri, ma-obu n'onununu, ma-obu n'okwu ubochi ememe ma-obu nke onwa obu ma-obu nke ubochi-izu-ike: nke bu onyinyo nke ihe gaje ibia; ma aru bu nke Kraist.

Mgbe madu nabiaru ayi nso site n'azu ulo, ayi nebu uzọ hu onyinyo ya ji mara onye o bu. Ma onye ahụ site n'azu ulo puta, o dikwaghi mkpa ilegide onyinyo ya kama n'onye ahụ n'onwe ya. Iwu Ememme di ka onyinyo nke Jisosh. Ndi n'iile kwere n'Agba Ochie lere anya Jisosh n'iwu a n'ihia na Ya Onwe Ya aka abiaghi. Ma ugbo a O biarala, ayi kwesiri ikwere ya kpomkwem nejighi iwu ememme.

Hibru 8:13: Mgbe O nasi, Ogbugba-ndu obu, O mewo nke-mbu ka o buru ihe ochie. Ma ihe neme ochie, nke naka kwa nka, di ipu-n'anya nso.

3. Iwu gbasara Ọchịchị kọwapụtara etu a gēsi chịa n'umu Israel na agba-ochie, ma ụdị atụtụ okpukpe a bụ ụdị nke Kraist bụ alaeze ime mmụọ n'oge nke Agba Ọhụụ.

1 Samuel 12:12: Ma Jehova, bụ Chineke-unu, bu eze-unu.

Jenesis 49:10: Nkpa-n'aka eze agaghị-esi n'ebe Juda nọ wezuga onwe-ya; nkpa-n'aka onye nēnye ụkpụrụ agaghị-esi kwa n'etiti ụkwụ-ya abụa wezuga onwe-ya; rue mgbe Shaịlo gābịa.

12. Ụzọ abụa ole ka Catechism kere Iwu Iri?

Catechism kere Iwu Iri n'usuro abụa n-ihị na Moses natara iwu ndi ahụ n'elu tebụlụ abụa (ma ọ bụ na mbadamba).

Nchịkọta nke Tebụlụ Mbụ "I gēwere obi-gi dum, were kwa nkpurụ-obi-gi dum, were kwa uche-gi dum, hụ Onye-nwe-ayị Chineke-gi n'anya." Matiu 22:37.

Nchịkọta nke Tebụlụ nke Abụa bụ "I gāhụ onye-agbata-obi-gi na-anya dị ka onwe-gi." Matiu 22:39.

Matiu 22:40: Iwu dum, na ndi-amụma Chineke, nēkokwasi, n'ihe abụa ndia enyere n'iwu.

13. Gịnị bụ nchịkọta Iwu a nile?

Nchikọta Iwu nile a bụ ezi ihunanya. Iwu Chineke nile a choro ezi ihunanya n'ebe ayị nọ.

1 Timoti. 1:5: Ma ihe ezubere iweta n'iwu ahu bụ ihu-n'anya sitere n'obi ọcha na ezi akọ-na-uche na okwukwe nke iru-abụa nādighi ya.

Rom 13:10b: Ihu-n'anya bụ idebezu iwu.

Tebụlụ nke Mbụ

14. Olee Iwu dabara na Tebụlụ nke Mbụ?

Iwu ato ndi isi mbụ dabara na Tebụlụ nke Mbụ.

15. Gịnị ka Chineke nēkwu na Tebụlụ nke Mbụ?

Na Tebụlụ nke Mbụ Chineke nēkwu maka mmekọrịta ayị na Chineke.

Iwu nke Mbụ

Gị enwela Chi ọzọ tiyerem. *Gịnị bụ isi okwu a?* Ayị gātu Chineke egwu hụ Ya n'anya, tụtkwasi Ya obi kari ihe nile.

16. Gịnị ka Chineke chọrọ n'aka ayị n'Iwu a?

Chineke chọrọ ka ayị were ezi obi ayị iwere nanị Ya dika Chineke ayị na ihu Ya n'anya, kpọọ isi ala na ijere nanị, Ya ozi.

Matiu 4:10b: Onye-nwe-ayi Chineke-gi ka i gākpọ isi ala nye, ọ bụ kwa nanị Ya ka ị gēkpere.

Deuteronomi 6:5: Ị gēwere kwa obi-gi nile, were kwa nkpuru-obi-gi nile, were kwa ike-gi nile, hu Jehova, bu Chineke-gi n'anya.

17. Gịnị ka Chineke machibidoro n'Iwu a?

Chineke machibidoro ayị inwe chi ọzọ.

Aisaia 42:8: Mụ onwem bụ Jehova; nke ahụ bụ aham; M'gaghị-enye kwa onye ọzọ nsọpụrụ, M'gaghị enye kwa arụsị dị iche iche apịrị apị otutom.

18. Gịnị bụ chi?

Chi madụ bụ onye ọ nāchọ ezi ihe nile, onye ọ tụtwasịrị obi n'oge mkpa, onye o kwenyere na ndụ ya dị n'aka ya na onye ọ gēkele maka ihe ọma nile o nwere. Ọ bụrụ na madụ tụtwasị Chineke nke Bible obi, o nwere ezi Chineke. Ọ bụrụ na ọ tụtwasị ihe ọzọ obi, o nwere chi ụgha.

Luther: Ebe obi gi dị na onye i tụtwasịrị obi n'ezie bụ chi gi."

19. Gịnị bụ ikpere arụsị?(Ife chi ụgha)

Mgbe madụ tụtwasịrị ihe ekere eke obi kama itụtwasị Chineke obi , ụdị ntụtwasị obi dị otu a bụ ikpere arụsị ma ọ bụ ife chi ụgha. Ike ọ bụla nke dị oke ọnu ahịa ma ọ bụ oke mkpa karịa Chineke n'ebe madụ nọ bụ chi onye ahụ nēfe.

20. Ụdị ikpere arụsị ole dị?

E nwere ikpere arụsị abụ: Nke putara ihe na nke ezoro ezo.

1. Ikpere arụsị putara ihe nke e'nwere ike ihu anya ma ọ bụ ji anya lee. ụdị ikpere arụsị a bụ:

a) Ụdị nke ndi **nēkpere arụsị** nēme dika ife ihe apịrị apị ma ọ bụ onyonyo nke chi ụgha, ife ihe dị n'elu igwe, amuma miri: Ife ndi nāchị ụwa bụkwa ikpere arụsị putara ihe. Ife ndi nāchị ụwa bụkwa ikpere arụsị putara ihe. Ife ekwensu kachasị bụrụ ikpere arụsị.

Ihe omume: Tugharia uche: Olee udi ikpere madu ka a neme taa na udi mkpa o nengbo? Gini kpataa o ji buru ife arusi.

Rom 1:22–23: Mgbe ha nkwu na ha bu ndi mara ihe, ha we ghọ ndi-nzuzu, we were ebube nke Chineke anapughị imebi gbanwere oiyi nke onyinyo madu apuru imebi, na nke anu-ufe na anu ukwu anọ na ihe nkpụ akpụ di iche iche.

Ihe omume: Gua Opupu 32: Nwa ehi, Abu Oma 115:3–8 na Aisaia 44:15–19.

b) Ife ndi mo ozi, Vejin Mary di nsọ Onyinyo, ebe nsọ, Udi ofufe a ka ufodu ndi chochi puru iche na chochi nke Kraist neme.

Matu 4:10b: Onye-nwe-ayi Chineke-gi ka i gakpo isi ala nye, o bu kwa nani Ya ka i gekpere.

Nkpughe 19:10: M'we da n'ala n'iru ukwu-ya ikpo isi ala nye ya. O we sim, Lezi anya ka i ghara ime ya: abum oru-ibe-gi, buru kwa oru-ibe nke umu-nna-gi nke nwere ama nke Jisos: kpo isi ala nye Chineke: n'hi na ama nke Jisos bu mo nke amuma.

Aisaia 63:16: N'hi na Gi onwe-gi bu Nna-ayi: n'hi na Abraham amaghi ayi, Israel adighi-amata kwa ayi: Gi onwe-gi, Jehova bu Nna-ayi: Onye-ngbaputa-ayi site na mgbe ebighi-ebi gara aga ka aha-Gi bu.

Opupu 20:4–5: Gi emerala onwe-gi arusi apiri api, ma-obu oiyi nke udi o bu la nke di n'elu-igwe n'elu ma-obu nke di n'ua n'okpuru ya, ma-obu nke di na miri n'okpuru uwa: gi akpola isi ala nye ha, efe-kwa-la ha ofufe.

Ihe omume: Kwuo: Gini bu otu nke udi a di n'ime nzuko Kraist a huru anya?

c) Ndi ahụ nagonari Chineke ato n'ime otu. Ha nwere ike ikwuputa nenwere otu Chineke, ma ha juru ikwuputa na Kraist bu ezi Chineke nakwa Mo Nso bu ezi Chineke. Ndi nile nakpo Chineke "Nne" so n'otu a n'hi na ha nagonasi Chineke nke Bible onye bu Nna, Okpara na Mo Nso.

Ihe omume: Chee okpukperechi ndi so n'otu a.

2. Ikpere arụsị apụtaghị ihe: Ụdị ikpere arụsị a nādi n'ime obi madụ ma ọ dighị abụ ofufe putara ihe-Onye nēme ikpere arụsị a nātụ egwu na ahụnanya na itụkwasi ụfọdụ ihe ekere eke obi dika ha bụ Chineke.

Ụfọdụ ikpere arụsị zoro ezo bụ ndi a:

a) Itụkwasi obi n'ihe onye nwere, akụ na ụba, ego ba ihe ndi ọzọ.

Job 31:24–25,28: Ọ bụrụ na emewom ọla-edo ka ọ bụrụ okwukwe efum, ọ bụrụ kwa na asiwom ọla-edo oma, i bụ ntụkwasi obim; ọ bụrụ na anuriam ọhụ n'ih i na akum riri nne, na n'ih i na akam achotawo akụ uku... Nke ahụ bụ kwa ajọ omume ndi-ikpe gēkpe: N'ih i na n'ime ihe a m'gāgonari Chineke Nke di n'elu.

Ihe omume: Gua Luk 12:15–21: Onye ọgaranya tūkwasi obi n'akukū ubi ya; Luk 16:19: tūkwasi obi na nriju afọ.

Luther cheputara ihe onwunwe madụ na ọ bụ chi ụgha zuru ọhụ.

b) Ntụkwasi obi n'ike na ikike, ọhụ na ka onye.

c) Ntụkwasi obi n'ọnwe, ma ọ bụ ndi ọzọ.

Abụ Oma 146:3–4: Unu atụkwasi la obi n'aru ndi amara aha-ha; ma-ọbụ n'aru nwa nke madụ, onye ọ nādighi nzoputa ọ nwere. Mọ-ya nāpụ, o we laghachi n'ala o si puta. N'ubochi ahụ echiche-ya nile alawo n'iyi.

Ihe omume: Gua ihe mere Goliath 1 Sam. 17, n'ebe Nebukadnezzar Daniel 4:27–29 na n'ebe Pita nọ Matiu 26:33–35, 69–75. Gua ihe Bible kwuru gbasara amamihe nke onwe Jeremaia 9:23, ezi omume nke onwe Luk 18:9–12, ime onwe arụsị apiri api Abụ Oma 14:1.

d) Ibi ohu n'ebe aguu ahụ.

Ihe omume: Kwuo: Gini ka madụ nwere dika chi ya mgbe onye ahụ nēnwe mmasi n'ebe igwu chaa chaa, ihe nāba n'anya, akwanye ugwu; na otuto na ike na ikike? Ole mgbe ero otutu madụ ma ọ bụ uwe na akwa ibi chi ụgha? Ọhụ ayi ma ọ bụ ihe ayi nēme nwere ike ibi chi ụgha ma ọ bụrụ na ha nēgbochi ayi inu okwu Chineke. Kwuputa ụfọdụ omumaatu.

e) Itụkwasi obi n'eke onye si na akaraaka (astroloji), horoskopu) ikwenye na iju ase (igu oboaka, ilenye anya na kristal bolu) amusu dgz.

Ihe omume: Gini kpatara e ji nwe imegide onwe n'etiti astroloji na ezi okwukwe? Gua Aisaia 47:11–14.

21. Kedụ ụdị nmehie bụ nmehie ikpere arụsị?

Ikpere arụsị bụ nke mbụ na eze nmehie. Mgbe madu neme ikpere arụsị, o juwo Chineke di ndu, o tukwasiri obi n'ihe ekere eke na o buwo onye amara ikpe ebighi-ebi.

Matiu 6:24b. Unu apughị ibu oru Chineke na aku.

Jeremaia 17:5: Onye anābụ ọny ka nwoke ahụ bụ nke nātukwasi madu obi, we me ka anu-arụ, bụ madu, buru ogwe-aka-ya, onye obi-ya nēsi kwa n'ebe Jehova nọ wezuga onwe-ya.

Efesos 5:5: N'ih na nka ka unu matara nke-oma, na o dighi onye o bu la nke bu onye nākwā iko, ma-obu onye nādighi ocha ma-obu onye-anya-uku, nke isi-ya bụ onye nēkpere arụsị, nwere ihe-nketa n'ala-eze nke Kraist na Chineke.

Filipai 3:19: Ndi ogwugwu-ha bụ ila-n'iyi, ndi chi-ha bụ afọ-ha, ndi otuto-ha di kwa n'ihere-ha, ndi nātukwasi uche n'ihe ụwa.

22. Gini ka Chineke choro n'aka ayi n'Iwu nk Mbụ?

Chineke choro ka were obi ayi nile tukwasi nani Ya obi na idabere na Ya dika ayi nadi ndu site n'ubochi ruo ubochi.

23. Kedụ ihe atu e ji amata obi tukwasiri Chineke obi?

1. Ezi itu Chineke egwu. 2. Ezi ihunanya nke Chineke. 3. Ezi ntukwasi obi na Chineke.

24. Kedụ ezi ịtụ egwu nke Chineke?

Ayị nātụ egwu Chineke nezie mgbe ayị nēbu n'obi mgbe nile na ayị nēbi n'ihu Chineke na mgbe ayị dī ka ụmụaka, nsọpuru na egwu nsọ wezuga imebi uche Chineke ọ buladi n'uzo dika risiri nta. Onye nātụ egwu Chineke ogaghị nēbi n'iwe nke Chineke ma obi choo igbapu n'iru Ya ma ọ gātụ egwu ime nmehie ma gbanahụ ihe gēmejo Ya n'ihī na ọ nāhụ Chineke n'anya ma nāsopurukwa Ya.

Jenesis 17:1b: Mụ onwem bụ Chineke Nke puru ime ihe nile; gi jegharịa n'irum buru kwa onye zuru oke.

Abụ Qma 33:8: Ka uwa nile tūa egwu Chineke.

Jenesis 39:9b: (Okwu Josef gwara onye nwara ya ime nmehie:) M'gēsī kwa aña me oke ihe ọjọ nka, mehie megide Chineke?

Abụ Qma 111:10a: Nmalite amam-ihe ka egwu Jehova bụ.

Ihe omume: Gua Daniel 6: Daniel n'olulu ọdum na Daniel 3: ndikom atọ n'ime ọkụ nēnwu enwu.

25. Kedụ ezi ihunanya nke Chineke?

Ayị nāhụ Chineke n'anya, kasia ihe nile mbge ayị nēji obi ayi nile dabere na Ya dika akụ ayị dī oke ọnụ na ọnụ kachasi. Onye na ahụ Chineke n'anya n'ezie gāju ihe nile gēkewapụ ya n-ebe Chineke nọ na iji ọnụ nēbi dika Iwu Ya si dī.

Abụ Qma 73:25–26: Onye ka m'nwere n'elu-igwe ma ọ bughị Gị? Ma ọ bughị Gị ọ dighi onye ihe-ya tōworom utọ nuwa. Anụ-arum na obim agwusiwo: oke nkume nke obim na okem ka Chineke bụ rue mgbe ebighi-ebi.

Matiu 10:37a: Onye nāhụ nna-ya ma ọ bụ nne-ya n'anya karị Mu adighi-ekwesim.

Jon 14:23–24: Jisọs zara, si ya, O buru na madu ahum n'anya, o gēdebe okwum...Onye nādiḡhi-ahum n'anya adighi-edebe okwum nile.

1 Jon 5:3: N'ih i na nka bu ihun'anya Chineke; ka ayi debe ihe nile O nyere n'iwu: ihe O nyere n'iwu adighi kwa arọ.

Ihe omume: Gua Jenesis 22 na Hibru 11:17–19: A nwara okwukwe Abraham. Idaba n'ihunanya, (ihunanya mmekọ) o nwere ike ikewapu madu n'ihunanya Chineke.

26. Kedụ ezi ntụkwasị obi na Chineke?

Ayi nātụkwasị obi na Chineke n'eziokwu mgbe ayi kwere na Chineke nēlekọta ayi na ndu ayi nile ma n'ikpeazu kpọrọ ayi laa n'igwe, Mgbe ayi tụtwasiri Ya obi n'ezie, ayi nēle Ya anya inye ayi ihe gābụ maka oḡi mma anyi.

Matiu 4:4b: O buḡhi nani achicha ka madu gēji di ndu, kama o bu okwu nile o bula nke nēsị n'onu Chineke puta.

Ilu 3:5–6: Tụtwasị Jehowa obi-gi nile, adabere-kwa-la nghota-gi: N'uzọ gi nile mara Ya; Ya onwe-ya gēme kwa ka okporo-uzo-gi nile zie ezi.

Job 1:21b: Jehova nyere, Jehova anarawo kwa; ka aha Jehova buru ihe agoziri agozi.

Ihe omume: Gua Jenesis 39:2–3, 45:4–8 na 50:20: Chineke lekọtara Josef.

27. Kedụ ụzọ Iwu nke Mbụ si tụọ Iwu ndi ọzọ?

Iwu nke Mbụ bu isi Iwu O jikọtara iwu ndi ọzọ n'ih i na nani onye ji obi ya na erubere Iwu nke Mbụ isi nērubere iwu ndi ọzọ isi n'uzọ ziri

ezi. Maka n'ihì nke a nkọwa Iwu ndi ọzọ nēbidokarị n'okwu a: "Ayị gātụ Chineke egwu hu Ya n'anya..." Luther siri: "Ọ bụrụ na obi e si otu a nwe mmetụta n'ebe Chineke nọ, o debewo nke a na iwu nile ndi ọzọ, N'aka nke ọzọ onye nātụ egwu nāhụkwa n'anya ihe ndi ọzọ di n'elu igwe ma ọ bụ n'ụwa a dighị edebe Iwu a ma ọ bụ Iwu ndi ọzọ eme biwo ya. Otu ọ bụla ọ di, ayị nwere ike ikwuputa nmehie ayị nye Chineke ma kwere na agbagharala ayị n'ihì Jisọs Kraist onye nzọputa anyị."

Iwu nke Abụa

Gi eburula aha Jehova, bụ Chineke-gi, ime ihe efu. "N'ihì na Jehova agaghị-agụ onye nēburu aha-Ya ime ihe efu n'onye ikpe nāmaghị." *Gịni bụ isi okwu a?* Ayị gātụ Chineke egwu, hụ Ya n'anya, otu ayị gēsì we ghara ìkọcha madụ, idụ isi, iri mgbasị, ikwu-okwu ụgha ma-ọbụ iji aha Ya rafue madụ. Kama ìkpoku aha Ya na mgbe nsogbu na ekpere, na otuto na inye ekele.

28. *Gịni ka Chineke nēkwu maka Iwu nke Abụa?*

N'ime Iwu a, Ọ nēkwu ma ka iji aha Ya eme ihe. Luther siri: "Dịka Iwu nke Mbụ si kuziri obi ma ka okwukwe, Ya mere Iwu a nēdu ayị aga ma tuzie ọnụ na ire n'ebe Chineke no."

29. *Gịni ka Bible nākọwa gbasara aha Chineke?*

Aha Chineke bụ Chineke n'onwe Ya dịka O si mee ka ayị mara Ya site n'Okwu na olu Ya.

Abụ Ọma 48:10a: Dịka aha-Gị si di, Chineke , otu a ka otuto-Gị di rue nsọtụ nile nke ụwa.

Abụ Oma 8:1: Jehova, Onye-nwe-ayi, le otu aha-Gị dī ebube n'ụwa nile!

30. Gịnị ka Chineke machisidoro n'Iwu nke Abụa?

Chineke gbochiri iji ụzọ nēzighi ezi eme ihe. Ayị ekwesighi iwere aha Chineke n'ụzọ akpọghi ihe. Ihe ndi a ka egbochiri: Ikwulu Chineke, nkọcha na idu isi, ichere madu ihe ojọ, ikpodata iwe Chineke na ntaramahụhụ n'ebe madu nọ ma ọ bụ ihe ọzọ , idu isi ugha, iri mgbasị, ugha na iji aha Chineke duhie madu.

31. Gịnị ka Bible kwuru gbasara ikwulu Chineke?

Bible siri:

Levitikọs 24:15b: Onye ọ bụla, mgbe ọ nākọcha Chineke-ya, ọ gēbu nmehie-ya.

Ihe omume. Gua Levitikọs 24:11–16: Nwa Shelomith kọchara aha Chineke. Matiu 27:27–31:Ndi, agha kwuluru Onye-nwe-ayi Jisọs.

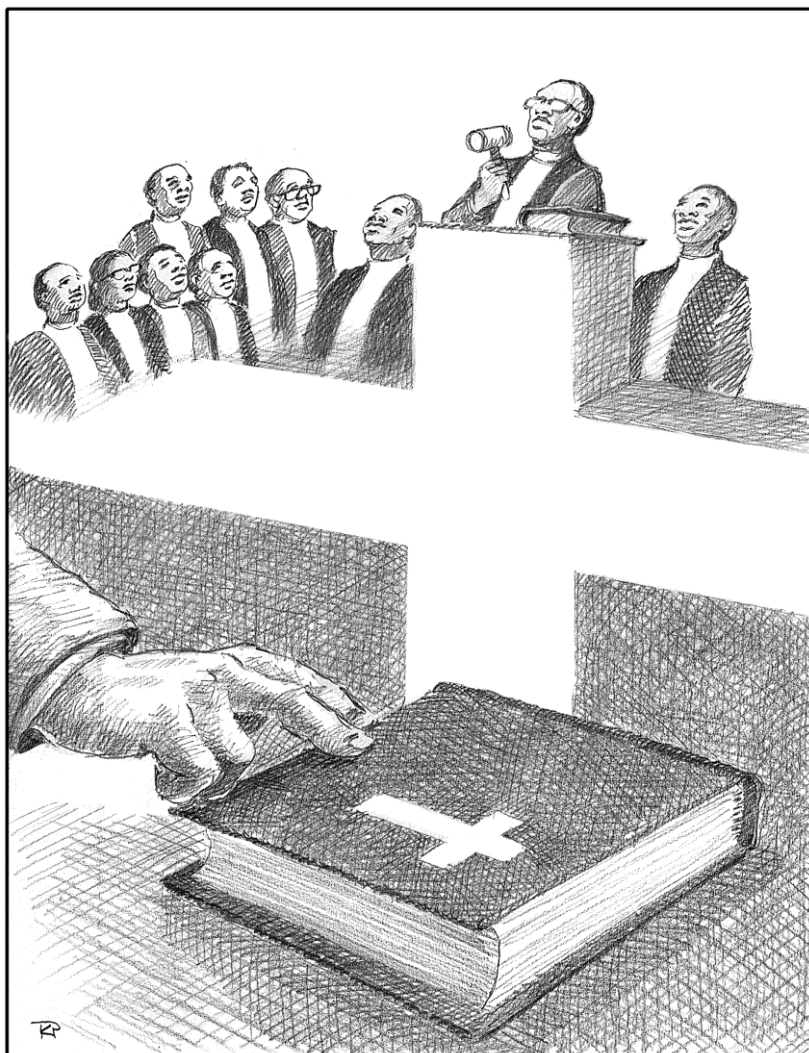
32. Gịnị ka Chineke kwuru gbasara ichere madu ihe ojọ?

Iji aha Chineke chere madu ihe ojọ bụ ikpodata iwe Chineke na ahụhụ n'ebe madu nọ ma ọ bụ onwe anyị. Egbochiri ichere madu ihe ojọ.

Jemes 3:9–10: (Iji ire) ka ayị ji nāgozi Onye-nwe-ayi, bụ Nna-ayi; nka ka ayi ji kwa nābụ madu ọnụ, ndi ekeworo dika oyiyi Chineke si dī: n'otu ọnụ ahụ ka ngozi na ọbụbụ-ọnụ si pụta. Ụmụ-nnam, ọ kwesighi ka ihe ndia dī otu a.

Rom 12:14: Nāgozinu ndi nēsogbu unu; nāgozinu, abụ-kwa-la ha ọnụ.

Zekariya 8:17a: Unu eche-kwa-la ihe ojọ n'obi-unu, onye ọ bụla megide ibe-ya.

*"Jehova, bu Chineke-gi ka I gātu egwu; ọbu kwa Ya ka i gēfe ofufe, ọ bu
kwa aha-Ya ka I gēwere nū iyi." Deuteronomy 6:13.*

Ihe omume: Gua 2 Sam 16:7–8 Shimei kọchara David; Matiu 26:74 Pita kọchara onwe ya; Matiu 27:25: Ndi ju kpọtatarara iwe na ahụhụ Chineke megide onwe ha. Kwuo: Olee ihe kpatara o ji ọdighị mma iwere aha Chineke dika ihe nkọcha ma ọ bụ nye mkpesa na ihe kpatara o ji di njo iwere okwu ndi ozọ mee nkọcha.

33. Olee mgbe egbochiri idu isi?

Amachibidoro idu isi n'onọdu ndi a:

1. Idu isi ụgha: Madu idu isi nāsị ọ nēkwu eziokwu eba ọ nāgha ụgha.

Zekaria 8:17b: Unu ahụkwala ogbugba iyi ụgha n'anya.

Ihe omume: Gua Matiu 26:72: Idu isi ụgha Pita.

2. Idu isi n'ime ihe gbasara nmehie.

Ihe omume: Gua Olu ndi Ozi 23:12: Ndi Jew n'uru iyi na ha gēgbu Pọl.

3. Idu isi n'ime ihe edoghi anya. Mgbe ayi nādụ isi na ihe bụ eziokwu ma odoghị anya na ọ bụ ya.

Zekaria 8:16b: Onye ọ bula ọ gwa ibe-ya ezi-okwu.

4. Idu isi na ihe, echeghi eche na ihe adighi mkpa.

Ihe omume: Gua Matiu 14:6–10: Herod inu iyi n'ihe adighi mkpa.

5. Idu isi ikwado ihe di njo.

Ihe omume: Gua Matiu 14:6–10: Herod inu iyi n'ihe adighi mkpa.

6. Idu isi na ihe adighi mkpa ụbọchị nile nke ndu.

Ihe omume: Gua Matiu 5:33–37: Idọ aka na nti nke Jisọs.

34. Olee mgbe e nyere ayị ike ọbụladị chọp ka ayị dọ isi?

Idu isi ma ọ bụ ịnụ iyi nile n'aha Chineke ka a nēgbogchighi. Inu iyi kwesiri nwe nnabata mgbe ọ di mkpa iji kwado eziokwu n'ihe ufodu di mkpa. N'onodu a, ọ bụ maka otuto nke Chineke nakwa odimma nke ndi agbata obi anyi. Mgbe ayi ji aha Chineke dọ isi, ayi nākpoku Chineke ka ọ buri onye akaebe n'eziokwu n'ihe ayi nēkwu.

2 Kōrint 1:23: Ma mụ onwem nākpoku Chineke ka Ọ buri onye-ama megide nkpuru obim, na ọ bụ n'imere unu ebere ka m'nējighi bja Kōrint rue ugbu a.

Deuteronomi 6:13: Jehova, bụ Chineke-gi, ka i gātu egwu, ọ bụkwa Ya ka i gēfe ofufe, ọ bụ kwa aha-Ya ka i gēwere nū iyi.

Hibru 6:16: N'ih i na madu ji onye ka ha uku anu iyi: ịnụ iyi bụkwa-ra ha nkwi-oku nke okwu ọ bula, ime ka o guzosie ike.

Eklisjastis 8:2: Mụ onwem nādu gi odu, Debe okwu-onu eze, ọbuna n'ih ọnūnu-iyi Chineke.

Ihe omume: Gua Jenesis 14:22–23 na 24:2–9: Abraham nna nke Okwukwe , nuru iyi ma gwa ohu ya ka ọ nuọ iyi; Mati 26:63–64: Jisọs kwetara ịnụ iyi. Kpọputa ufodu omumaatu ịnụ iyi n'ubochi ayi taa, na mgbe gara aga.

35. Gini bụ iri mgbasị n'aha Chineke?

Iri mgbasị n'aha Chineke bụ iji aha Chineke n'uzo enweghi mgbakwasị, ukwu: Imaatụ, igwo ndi oria, kpuhe ihe nzuzo na ikwuputa odinihu, Ndi madu neme nmehie a dika ntaramahuru nējiko onwe ha na ekwensu.

Levitikos 19:31: Unu echela ndi naju mo ihe iru, unu eche-kwa-la ndi-dibia-afa iru; unu achoputala ha, iwere ha meru onwe-unu: Mụ onwem bụ Jehova, bụ Chineke-unu.

Deuteronomi 18:10–12a: Agaghị-ahuta n'etiti gi onye neme ka nwa-ya nwoke ma-ọbụ nwa-ya nwayi gabiga n'ime oku, ma-ọbụ onye naju ase, ma-ọbụ onye nēji igwe-oji tu isi oma ma-ọbụ isi ojo, ma-ọbụ onye nāgba afa, ma-ọbụ onye-mgbasị, ma-ọbụ dibia nrafu, ma-ọbụ onye naju mo ihe, ma-ọbụ dibia-afa, ma-ọbụ onye

nājụ ndi nwurụ anwụ ihe. N'ihì na ihe-arụ nke Jehova ka onye ọ bụla nke nēme ihe ndia bụ.

Ihe omume: Gua 1 Sam. 28:5–14: Sọl juru ase n'aka ndi mgbasị; Olu ndi Ozi 8:9–24: Simon onye mgbasị. Kwuru ihe Bible kwuru maka ima ihe nzuzo na ndi mmọ.

36. Gịnị bụ ịjị aha Chineke gha ugha ma duhie?

Onye jì aha Chineke gbasaa, kwado ozizi ugha nēbi ndụ amaghì Chineke na iduhie n'aha Chineke.

Jeremaia 23:31: Le, Mụ nēmegide ndi-amuma, (ọ bụ ihe si n'ọnụ Jehova pụta) bụ ndi nēwere ire-ha kwue ihe, si Ọ bụ ihe si Ya n'ọnụ pụta.

Matiu 15:8–9: Ndi nka nāsopurum n'egbugbere-ọnụ-ha; ma obi-ha dī anya n'ebe M'nọ. Ma ha nēbirim isi ala n'efu, nēzi ihe madụ nyere n'iwu ka ha buru ozizi-ha.

Matiu 7:21: Ọ bughị onye ọ bụla nke nāsīm, Onye-nwe-ayi, Onye-nwe-ayi, gāba n'ala eze elu-igwe; kama ọ bụ onye nēme ihe Nnam Nke bi n'elu-igwe nāchọ.

37. Olee uzọ Chineke si adọ ayị aka na ntị ka ayị ghara iwere Iwu a ka ihe dī mfe?

Chineke na adodi ayi aka na ntị nke uku, n'ebe Iwu nke Abụa dī "N'ihì na Onye-nwe-ayi agaghì ewere ya ka onye ikpe amaghì bụ onye jì ahaYa mee ihe efu."

Ihe omume: Gua Olu ndi Ozi 5:1–11: Ntara mahụhụ Ananias na Safira.

38. Olee etu ayị gēsi were aha Chineke mee ihe?

Chineke choro ka ayi were aha Ya dika Bible si zi n'uzo eziokwu na nsopuru.

Abụ Oma 115:1: Ọ bughị ayi, Jehova, ọ bughị ayi; kama ọ bụ aha-Gi ka I gēnye nsopuru, n'ihì ebere-Gi na n'ihì ezi-okwu-Gi.

1. Chineke choro ka ayi tukwasị Aha Ya obi oge nile nke nsogbu.

Abụ Oma 50:15: Kpọkukwam n'ụbọchị nkpagbu, M'gādọputa gi, i gāsopu-kwa-ram.

Ihe omume: Gua Matiu 8:23–27: Ndi nēso ụzọ Kraist na nsogbu. Matiu 15:22: Nwanyị Kenan; Luk 23:42–43: Onye ohi n'elu obe.

2. Chineke chọrọ ka ayị tụtawasị aha Ya obi mgbe ayị nēkpe ekpere.

Matiu 7:7: Rịọnu, agēnye kwa unu, chọnu, unu gāchọta kwa; kuanu, agēmeghe-kwa-ra unu.

Luther siri: "Maka nke a, ọ bara ayị uru ka ọ bụrụ ihe ayị ga nēme kwa ụbọchị inyefe onwe ayị n'aka Chineke jiri mkpuru obi na arụ anyị, nwunye, umuaka, ndi oru na ihe nile ayị nwere megide mkpa gādaputa tụtawasịkwa ngozi na inye ekele na-iri ihe, tinyere ekpere ututu na anyasị maliterela ma nọrọ kwa ijiemee ihe."

3. Chineke chọrọ ka ayị nēkele ma too aha Ya. Nke a nēme n'ekpere ayị nke ekele na abụ otuto na oge ọzọ mgbe ayị nēkwuputa na ihe oma nile ayị nwere dika onyinye si n'aka Chineke.

Jemes 1:17a: Ezi onyinye ọ bula na ihe ọ bula zuru oke nke enyere enye si n'elu bịa, ebe o si n'aka Nna nke ihe ridata.

Abụ Oma 103:1–2: Gọzie Jehova, nkpuru-obim; ka ihe nile nke ndi n'imem gozi kwa aha nsọ Ya. Gọzie Jehova, nkpuru-obim, echezo-kwa-la nmeso oma Ya Ọ nēmeso gi.

Ihe omume: Gua Luk 17:11–19.

4. Chineke chọrọ ka ayị gwa ndi ọzọ bayere Ya site n'okwu ayị na omume.

Abụ Oma 145:10–12: Ọlụ-Gị nile nēkele Gị, Jehova; ndi-ebere-Gị nāgozi kwa Gị. Nsopuru nke ala-eze-Gị ka ha nēkwuputa, Ọ bụ idị-ike-Gị ka ha nēkwu okwu bayere ya; ime ka umu madu mara idị-ike-Ya nile, na nsopuru nke ima-nma nke ala-eze-Ya.

N'ikwuputa na ayị bụ ndi nēso ụzọ Kraist ikwesị ntụtwasị obi nējighi aghughọ na ndu ayị nile, n'ekwenyena ima ihe ruru ayị ime n'ihe nile, n'ulọ, n'olu na ebe ọzọga, afọ ojuru na mmọ inye-ihe ndi a nile na agba ezi ama nke okwukwe anyị.

2 Kọrint 3:3a: Ebe emere ka unu pụta ihe na unu bụ akwụkwọ-ozī Kraist.

5. Chineke chọrọ ka anyị kwupụta aha Ya n'iru madụ ibe anyị. Nke a na'apụta tūmadị mgbe anyị nākuzi ezi ozizi nke okwu Chineke jī ya megide ozizi ụgha werihe nile nyefe n'otuto nke Chineke na nzoputa nke mkpuru obi nile.

Matiu 10:32–33: Ya mere, onye ọ bụla nke gēkwuputam n'iru madụ, ya ka Mụ onwem gēkwuputa kwa n'iru Nnam Nke bi n'elu-igwe. Ma onye ọ bụla nke gāgōnarīm n'iru madụ, ya ka Mụ onwem gāgōnarị kwa n'iru Nnam nke bi n'elu igwe.

Mak 8:38: N'ihī na onye ọ bụla ihere Mụ onwem na okwum nile gēme n'ogbo a nke nākwa iko, nke nēmehie kwa, ihere onye ahụ gēme kwa Nwa nke madụ mgbe Ọ gābija n'ebube nke Nna-Ya, Ya na ndi mọ-ozī-Ya dī nsọ.

39. Olee mgbe anyị nēkele na ito aha Chineke?

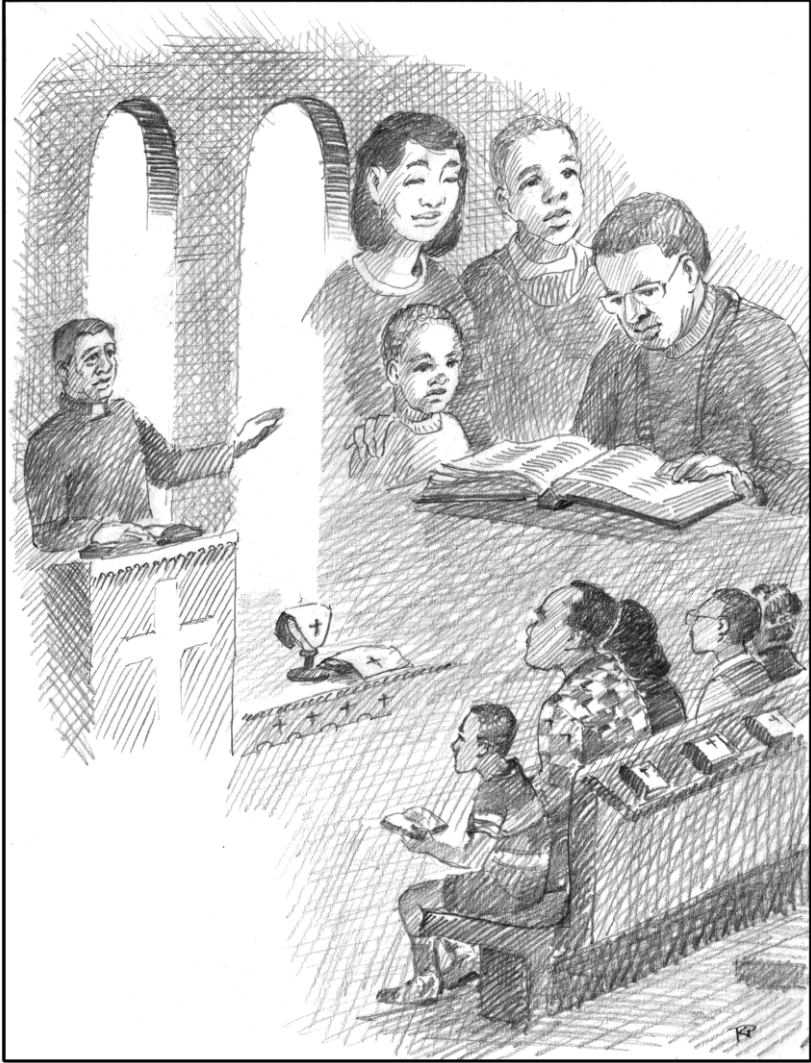
Ayī nēkele aha Chineke ụbọchī nile n'ime ekpere ayī n'otu n'otu na ekpere nke ụlọ anyị. Ayī jikọta, ayī ekele ma too Ya n'ekpere na tinere abụ ayī na onyinye n'ofufe nru n'ụlọ chọchī anyị.

Kolọsī 3:16: Kwenụ ka okwu Kraist were akụ-ya nile biri n'ime unu n'amam-ihe nile, werenụ abụ oma na ukwe na abụ nke Mọ Nsọ nēzirita onwe-unu ihe, nādurita kwa onwe-unu ọdụ, n'ime amara enyere unu, nābunụ abụ nime obi-unu nye Chineke.

Jona 2:9a: Ma mụ onwem gēji olu ekele chụara Gi aja.

Iwu nke Atọ

Cheta ụbọchī nke Chineke ido Ya nsọ. Gịnī bụ isi okwu a? Ayī gātụ Chineke egwu hụ Ya n'anya, otu ayī gēsi we ghara ijī okwu Ya mere ihe egwu kama ido okwu Ya nsọ were ọñụ nānụ ya nāmụ ya.

"Okwu Gi, bu oriṅna diri ukwum." Abu Qma 119:105a.

40. Kedụ ụbọchị n'izu buru ụbọchị Sabat n'oge Agba Ochie?

Ụbọchị ezurmike n'Agba Ochie bụ ụbọchị Sabat ma ọbụ Satode. N'ụbọchị ahu ndi madu nāgbakota inu okwu Chukwu. Sabat putara izu ike Sabat buru uto kpuchie Kraist onye ayi si n'aka Ya nweta mgbaghara maka nmehie ayi nabughi n'olu anyi. Site na ya, mkpuru obi nwere izu ike na ayi bu ndi agosiri ebighi-ebi.

Levitikos 23:3a: Ụbọchị isi ka agēje ozi: ma n'ụbọchị nke-asa ụbọchị-izu-ike nke idebe-ụbọchị-izu-ike gadi, bu nkpokota nsọ.

Hibru 4:3a: N'ihu na ayi, bu ndi kwere ekwe, naba n'izu ike ahu.

Matiu 11:28: Bjakutenum, unu nile ndi nadogbu onwe-unu n'olu, ndi ebowo-kwa-ra ibu di aro, Mu onwem geme kwa ka unu zuru ike.

41. Kedụ otu Chọchị Agba Ohu gēji dobe Iwu nke Atọ?

Chineke ekedoghi Chochi Agba Ohu n'ebe Sabat ndi Ju nke bu Satode. Onwebeghikwa mgbe Ojiri ụbọchị ozo dochie ya. O choro ka ayi nāgbakota otu ebe ife Ya ofufe na inu okwu Ya. Iji ziputa mnwere onwe ndi Kraist, ndi Kraist were Sonde ma o bu ụbọchị Onye-nwe-ayi dika ụbọchị puru iche igbako onu maka ofufe n'ihu na Kraist biliri n'onwu na Sonde ụbọchị mbu n'izu. O wetara ayi ezigbo izu mgbe O meriri nmehie na onwu.

Jon 5:18b: O bughị nani na O nemebi ụbọchị-izu-ike, kama O nakpo kwa Chineke Nna nke aka Ya, neme ka Ya onwe-ya na Chineke ra.

Kolosị 2:13–17: Unu onwe-unu kwa, mgbe unu no n'onwu site na ndahie nile unu na ebighi-ugwu nke anu-aru-unu, obuna unu ka O mere ka unu so Ya dikọ ndu, mgbe O weresiri amara gbaghara ayi ndahie-ayi nile; mgbe O hichapusi-kwa-ra ihe ayi ji aka ayi de n'akwukwo ike onwe-ayi agbu, nke megidere ayi... Ya mere, unu ekwela ka onye o bula kpe unu n'oriri, ma-obu n'onunu, ma-obu n'okwu ụbọchị ememe ma-obu nke onwa obu ma-obu nke ubochi-izu-ike: nke bu onyinyo nke ihe gaje ibia; ma aru bu nke Kraist.

Kọlọsị 3:16: Kwenụ ka okwu Kraist were akụ-ya nile biri nime unu n'amam-ihe nile; werenụ abụ ọma na ukwe na abụ nke Mọ Nsọ nēzirita onwe-unu ihe, nādurita kwa onwe-unu ọdu, nime amara enyere unu nābunụ abụ nime obi-unu nye Chineke.

Ihe omume: Gua Hibru 4:1–13: Izu ike maka ndi Chineke.

42. Gịnị ka okwu a ido nsọ putara?

Ido ihe nsọ putara ido icha ma jiri okwu Chineke gozie ya na ekpere Chineke iji ya mere ihe. Ayị apughị ido ihe ọ bụla nso na ejighi okwu Chineke.

1 Timōti. 4:4–5: N'ihia na ihe nile ọ bụla Chineke kere dị nma, ọ dighi kwa ihe ọ bụla agājụ ma ọ buru na ewere ekele nara ya; n'ihia na esitere n'okwu Chineke na ekpere do ya nsọ.

43. Gịnị ka ọ putara ido ubochi nsọ?

Ayi na edo ubochi nsọ n'uzo ziri ezi mgbe

1. Ayi na ndi Kraist ibe ayi n'ime nzuko ayi ma jiri obi ayi kwere, nū okwu Chineke zuru oke, soro nara Sakrament, kpe ekpere ma kelee na ito Chineke.

2. Ayi n'otu n'otu jiri okwu Chineke mgbe nile eme ihe na mgbe ayi doro ndu ayi nsọ site n'ekwere okwu a.

Ọlụ ndi ozi 2:42: Ha we nānọgidesi ike n'ozizi ndi-ozia na nnweko, n'inyawa-achicha-ha na ekpere-ha.

Hibru 10:25: Ka ayi ghara kwa irapu nzuko nke onwe-ayi, dika ufodu nēme, kama ka ayi nādusi ndi ozo ọdu ike.

Ọlụ ndi ozi 17:11b: Ha were obi di oku nile nara okwu ahụ nke-oma, nēnyocha ihe nile edeworo n'akwukwo nsọ kwa-ubochi, ma ihe ndia di otu a.

44. Gịnị ka Chineke choro n'aka ayi n'Iwu nke Atọ?

Chineke choro ka ayi doo okwu Ya nsọ, were ọhụ na'anụ ya na ibi dika ọ di ubochi ndu ayi nile.

Jon 17:17: Were ezi-okwu do ha nsọ: okwu-Gi bu eziokwu.

Luther: "Na awa ọ bụla mgbe ahụ akụziri okwu Chineke, kwusaa, nụ, Gua ma ọ bụ chee maka ya, ebe ahụ onye ahụ ụbọchị na ọlụ ka edoro nsọ ọ bughị n'ihị ọlụ putara ihe ma n'ihị okwu ahụ nke nēme ayị ndi nsọ... Ebe e mere nke a, iwu a bụ ihe emega emega burukwa ihe e mezuru."

45. Gịnị ka Chineke gbochiri n'ime Iwu nke Atọ?

Chineke nēgbochi ayị ileli Okwu Ya. I

Hibru 10:25a: Ka ayi ghara kwa irapu nzukọ nke onwe-ayi, dika ufodu nēme, kama ka ayi nādusi ndi ọzọ ọdu ike.

Jon 8:47: Onye sitere na Chineke nānụ okwu Chineke: n'ihị nka ka unu onwe-nu nānughị ha, n'ihị na unu esiteghi na Chineke.

46. Gịnị ka ọ putara ileli Okwu Chineke?

A nēlelị Okwu Chineke mgbe anāsopurughị ike nsọ ya Nke a putara ihe mgbe a nākpughị Bible ka Okwu Chineke na mgbe ejighi okwu Chineke mere ihe, nū ya ma ọ bụ Gua ya nakwa ejighi Sakrament mere ihe.

Ọ nēme n-uzọ nzuzo mgbe e jiri ya mere ihe n-ezie ma ọ bụ n'uzọ achoghị, echebagharị ihe uche na dika ime onwe ka onye di mma.

Ihe omume: Gua Jeremaia 36: Jehoiaxim rer akwukwọ Jeremaija ebe edere Okwu Chineke; Luk 8:5–15: Ilu Jisọs maka ọ gha mkpuru.

47. Olee mgbe ayị nēlelị Okwu Chineke?

Ayị nēlelị Okwu Chineke:

1. Mgbe ayị nāchọ akụ na ụba ụwa karija inụ Okwu Chineke.

Luk 8:11,14: (Site n'ilu Jisos ogha nkpuru:) Nkpuru ahụ bu okwu Chineke... Nkpuru nke dara n'etiti ogwu ahụ, ndia bu ndi nuru, ma mgbe ha naga n'uzo-ha nchegbu na akụ na ihe-uto nke ndu a nakpagbu ha, ha amighi ezi nkpuru.

2. Mgbe ayi juru inu Okwu Chineke.

Ihe omume: Gua Luk 14:16–24. Ilu Jisos na nri anyasi. Ndi a kporo juru ibia n'hi ihe nke uwa kasi ha mkpa nye ha. Gua ilu ahụ nile.

3. Mgbe ayi nachoghi ikwere Okwu ahụ achoghikwa ibi otu si di.

Hibru 4:2: N'hi na eziwo kwa ayi Ozi Oma, obuna dika ezi-kwara ha: ma okwu nke ha nuru abaraghi ha uru, n'hi na ejighi okwukwe tigwa ha na ndi nuru n'ezie.

Jemes 1:22: Ma ghonu ndi neme okwu ahụ, unu abu-kwa-la ndi nanu nani ndi narafu onwe-unu.

48. Olee ihe kpatara ileli Okwu Chineke ji buru nmehie jogburu onwe ya?

Mgbe madu leliri Okwu Chineke O leliri Chineke n'onwe Ya. N'otu mgbe ahụ o naju nzube oma nke Chineke n'hi Chineke choro izoputa ya site n'Okwu Ya.

Luk 10:16: Onye nanu okwu unu nanu okwu Mu onwem; onye naju kwa unu naju kwa Mu onwem; ma onye naju Mu onwem na'aju Onye ziterem.

Jon 8:47: Onye sitere na Chineke nanu okwu Chineke; n'hi nka ka unu onwe-unu nanughi ha, n'hi na unu esiteghi na Chineke?

49. Kedu ka ayi na eji Okwu Chineke nsọ?

Ayi naji Okwu Chineke nsọ mgbe ayi nile n'ezi obi na nsopuru were ya dika Chineke n'onwe ya ma jiri egwu nsọ hapu imeto ya ma obu were ya n'uzo di mfe.

1 Tesalōnaika 2:13b: Mgbe unu natara okwu nke unu nūrū n'ọnụ-ayi, bụ okwu nke Chineke, ọ bughị okwu madu ka unu nara nke oma, kama, otu ọdị n'ezì-okwu, ọ bụ okwu Chineke.

Aisaia 66:2b: Onye a ka M'gēlegide, ọbuna onye ewedara n'ala nke etigbu-kwa-ra mọ-ya etigbu, onye nāma kwa jijiji n'okwum.

50. Olee mgbe ayị nēji ọnụ anụ Okwu Chineke?

Ayị nēji ọnụ anụ Okwu Chineke mgbe ayị jisiri ya ike karịa ihe nile ozọ Nke a nāpụta ihe nke oma mgbe.

1. Ayị choro ịnọ ya mgbe ndi ọgbakọ ayị nēzukọ ịnụ Okwu Chineke.
2. Ayị na akwado nkwusa, nkuzi na ịgbasa Okwu Chineke ka ike ayị ha.
3. Ayị ji okwukwe soro n'ekpere nke ụlọ anyị.
4. Ayị n'otu n'otu nāmụ Okwu Chineke nēwepughị aka.

Abụ Oma 119:72: Iwu ọnụ Gị dīm nma karị ọla-edo na ọla-ocha nādighị ịgụta-ọnụ.

Abụ Oma 26:8: Jehova, ahụwom ebe-obibi nke ụlọ-Gị n'anya, Ya na ọnọdu nke ebe-obibi nke ebube-Gị.

Abụ Oma 122:1: Anuririm ọnụ mgbe ha nāsīm, ka ayị je n'ụlọ Jehova.

Ọlụ ndi Ozi 2:42: Ha we nānọgidesi ike n'ozizi ndi-ozì na nnwekọ n'inyawa-achicha-ha na ekpere-ha.

Galetia 6:6: Ma onye ewere okwu ọnụ nēzị okwu Chineke, ya mee ka onye nēwere okwu ọnụ nēzi ya so ya nēnwekọ ezi ihe nile.

Ọlụ ndi Ozi 17:11: Ma ndia ka ndi bi na Tesalōnaika nma n'obi, ebe ha were obi dī ọkụ nile nara okwu ahụ nke-oma, nēnyocha ihe nile edeworo n'akwukwọ nsọ kwa-ubochi, ma ihe ndia dī otu a.

Ihe omume: Gua Luk 10:38–42: Meri nwanne nwayị Matha. Kwuo: Olee otu ayị gēsi nye aka nēdosi ụlọ mgbasaa Ozi Oma ma gbasaa Okwu nke Chineke?

51. Gịnị kpataara Chineke ji chọọ ka ayị kwado nkwusa na nkụzi nke Okwu Ya?

Chineke achoghị nanị ka ayị rite uru site n'Okwu Ya, ọ chọrọ ka ndi ọzọ ritekwa uru. Ya mere Ọ chọrọ ka ayị kwuputa Jisọs na ime ikwado ọlụ mgbasaa ozi n'ụlọ ayị na obodo ndi ọzọ.

Mak 16:15: Ganụ n'ụwa nile, kwusara ihe nile ekere eke Ozi Ọma nkem.

Matiu 28:19–20: Ya mere, ganụ me mba nile ka ha buru ndi nēso ụzọm, nēme ha baptism ba n'aha nke Nna, na nke Ọkpara, na nke Mọ Nsọ, nēzi ha ka ha debe ihe nile, ka ha ra, bu nke M'nyere unu n'ihu: ma le, Mụ onwem nọyere unu ụbọchị nile. rue ọgwụgwụ oge a.

Ihe omume: Kwuo: Olee otu ayị gēji lụọ ọlụ mgbasaa ozi?

52. Olee mgbe ayị nēji ọhụ amụ Okwu Chineke?

Ayị nēji ọhụ amụ Okwu Chineke mgbe ayị ji okwukwe nara ya ma dobe ya n'ime obi ayị tugharia uche na ya ma biri dika ọ dị.

Jemes 1:21b: Were-kwa-nu nwayọ nara okwu ahụ nke akworo n'ime unu di ka n'ubi, nke puru izoputa nkpuru-obi-unu.

Luk 2:19: Ma Meri debere ihe ndia nile ekwuru, natughari ha n'obi ya.

Luk 8:15: Nkpuru nke di n'ala oma ahụ, ndia bu ndi were ezi obi di nma jisie okwu ahụ ike, mgbe ha nuru ya, ha were kwa ntachi-obi mia nkpuru.

Luther: ""I dobe ma ọ bu ọlụ nke emere nējighi Okwu Chineke bu ihe a dighi nsọ n'ihu Chineke nagbanyeghi otu o si acha."

Ihe omume: Mụọ emume na ụbọchị nke chọchị n'afọ.

Tebụlụ nke Abụa

53. Gịnị ka Chineke na'ekwu maka Iwu nile na Tebụlụ nke Abụa?

N'Iwu nile nke Tebụlụ nke Abụa, Chineke nāgwa ayị na ayị gāhụ onye agbata obi ayị n'anya dika onwe anyị.

54. Onye bụ onye agbata obi anyị?

Onye agbata obi ayị bụ onye ọ bụla ma ọ bụ enyi ayị ma ọ bụ onye iro ayị choro ihun'anya na enyemaka anyị.

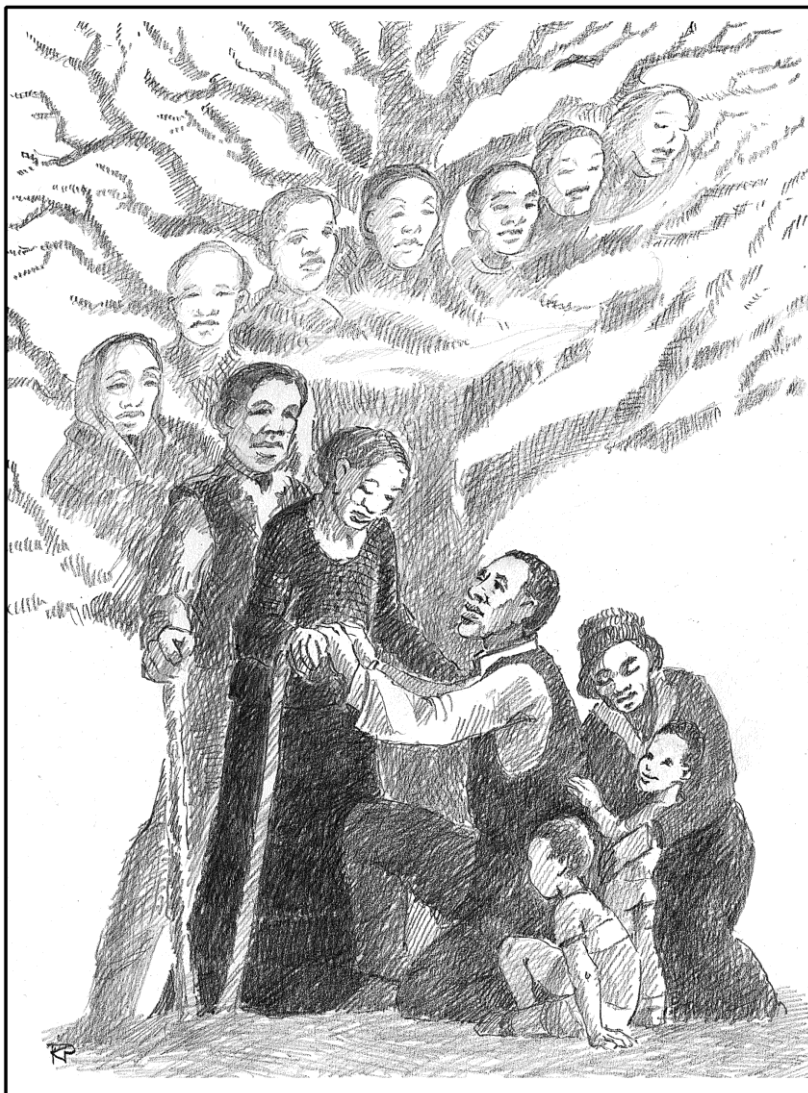
Galetia 6:10: Ya mere otu a, otu ayị nwere oge ka ayị nālụ ezi ihe n'ebe madụ nile nọ, ma ka ayị nālụ ezi ihe karịsịa n'ebe ndi ezi-na-ulo nke okwukwe-ayị nọ.

Matiu 5:44–45: Nāhunu ndi-iro-unu n'anya, nēkpe kwa ekpere nye ndi nēsogbu unu; ka unu we buru umu nke Nna-unu Nke bi n'elu-igwe: n'ih na Ọ nēme ka anyanwu-Ya nāwakwasị ajo madụ na ezi madụ, Ọ nēme kwa ka miri zokwasị ndi ezi omume na ndi ajo omume.

Ihe omume: Gua Luk 10:29–37: Onye Sameriya oma.

55. Olee etu ayị gēsi hụ ndi agbata obi ayị n-anya?

Chineke choro ka ayị hụ ndi agbata obi ayị n'anya otu ayị dika ayị nēji ezi obi na eziokwu hụ onwe ayị n-anya. Mgbe ayị nāhụ ndi agbata obi ayị n'any n'uzo ziri ezi, ayị nāhukwa Chineke n'anya.

"Sopuru nna-gi na nne-gi." Qpupu 20:12.

Matiu 7:12: Ya mere ihe nile, ka ha ra, bu nke unu nāchọ ka madụ nēme unu, nēme-kwa-nụ madụ otu a, unu onwe-unu; n'ihì na nka bụ iwu na ndi-amụma Chineke.

1 Jon 4:20–21: Ọ bụrụ na onye ọ bụla gāsị, Anamahụ Chineke n'anya, ma ọ nākpọ nwa-nne-ya asị, ọ bụ onye-ughā: n'ihì na onye nādighị-ahụ nwa-nna-ya n'anya, bụ onye ọ hụworo, ọ pughị ihụ Chineke n'anya, bụ onye ọ nāhughị mgbe ọ bụla. Ihe a enyere n'iwu ka ayị nwe-kwa-ra site n'ebe Ọ nọ, ka onye nāhụ Chineke n'anya, ka ọ hụ kwa nwa-nna-ya n'anya.

Ihe omume. Gua Matiu 25:31–46.

Iwu nke Anọ

Sopurụ nna-gi na nne gi, ka ihe we nāgara gi nke ọma, ka I we dīkwa ogologo ndụ n'elu ụwa. Gịnị bụ isi okwu a? Ayị gātụ Chineke egwu hụ Ya n'anya, otu ayị gēsi we ghara ilelị nna na nne ayị na ndi ka ayị, ghara ikpasu ha iwe, kama ịsopurụ ha, inyere ha aka, inụ okwu ha, ihụ ha n'anya, na inye ha ọkwa di elu.

56. Olee ndi Chineke nēkwu maka ha n'Iwunke Anọ?

N'iwu nke Anọ Chineke nāgwa ayị gbasara ndi agbata obi ayị ahu bụ ndi O debere karị ayị kaha chịa ayị ma karịsịa Ọ chọrọ ka ayị sopurụ.

Ha bụ:

1. Nna na nne na ndi nēlekọta anyị.

Ilu 20:20: Onye nākọcha nna-ya ma-ọbụ nne ya, oriọna ya gānyu na ngbachi nke ọchịchiri.

Jon 19:26–27: Ya mere mgbe Jisọs hụrụ nne-Ya, na onye ahụ nke nēso ụzọ-Ya, onye Ọ hụrụ n'anya, ka ọ nēguzo nso, Ọ si nne-Ya, Nwayi, le, nwa-gi nwoke! Mgbe ahụ Ọ sị onye ahụ nke nēso ụzọ-Ya, Le, nne gi! Site n'oge hour ahụ, onye ahụ nke nēso ụzọ-Ya we kuru ya la n'ụlọ nke aka ya.

Ihe omume: Chee: Onye nānọchite maka nne na nna ebe nlekọta anyanwa, ebe ụlọ akwụkwọ na n'ebe ụlọ ikwu?

2. Ndi ụkọchukwu na ndi nkuzi ọzọ nke chọchị.

2 Ndi-Eze 2:12: Ma Elaisha nēle ya anyanwa; ya onwe ya nēti kwa nkpu, si, Nnam, nnam!

1 Kọrint 4:15b: (Pọl:) N'ihia na mu onwem nime Kraist Jisọs were Ozi Ọma mu unu.

3. Ochichị ụwa, ndi ọchichị, Iwu na usoro.

Rom 13:1,6b: Ka nkpuru-obi ọ bula do onwe-ya n'okpuru ndi nāchị isi n'elu ya: n'ihia na ọ dighi onye ọ bula nāchị isi ma ọ buru na Chineke edoghi ya... Ha bu ndi nēfe Chineke ofufe, nānọgidesi ike n'ọlụ-ha ime otu ihe a.

1 Pita 2:13–14: Donu onwe-unu n'okpuru ibu-isi ọ bula madu debere n'ihia Onye-nwe-ayi; ma ọ bu eze, dika onye no n'ike n'elu unu; ma-ọbu ndi-isi, dika ndi anēzite site n'aka-ya ka ha bo ọbo n'aru ndi nēme ihe ọjọ, ka ha to kwa ndi nēme ezi ihe.

4. Ndi nna ukwu na daịrektọs.

2 Ndi Eze 5:13: Oru ya (Naaman) bjarue nso, gwa ya okwu, si, Nnam.

1 Pita 2:18: Ndi nēje ozi, nēdonu onwe-unu n'okpuru ndi-nwe-unu n'egwu nile; ọ bughị nanị n'okpuru ndi bu ezi madu ndi nwe-kwa-ra obi-oma, kama ọ bu kwa n'okpuru ndi gbagoro agbago.

Matiu 8:8–10: Ma ọchị- agha ahu nāchị ọgụ ndi agha ise zara, si, Onye-nwe-ayi, erughm ka I ba n'okpuru ụlọm: kama were nanị okwu-ọnu kwue, agēme kwa ka aru onye nējerem ozi di ike. N'ihia na mu onwem bu kwa onye no n'okpuru ike, nēnwe ndi-agma n'okpuru mu onwem, m'we si onye a, Ga, ọ ga; m'si kwa onye ọzọ, Bia, ọ bia; m'si kwa orum, Me nka, ọ me ya. Ma mgbe Jisọs nuru nka, o juru Ya anyanwa, Ọ we si ndi nēso n-azu, N'ezie asim unu, Ọ dighi mgbe M'huru oke okwukwe di otu a n'aru onye ọ bula n'Israel.

5. Ndi okenye:

Ọlụ ndi Ozi 22:1: (Pọl siri ha) Ụmụ-nnem na ndi bu nnam, nūrūnū ngopum n'ebe unu nọ ugbu a.

1 Timoti. 5:1–2: Abarala okenye oke nba, kama nāriọ ya aririọ di ka nna, nēmeso kwa ụmụ-okorobia di ka ụmụ-nne: ndinyom, ndi bu okenye, dika ndi bu nne; ụmụ-agboghọ dika ụmụ-nne nwayi, n'idi ocha nile.

57. Gini ka Chineke choro n'aka ndi nne na nna n'Iwu?

Chineke choro ka nne na nna ileketa umu ha tiri ihunanya nne na nna nye ha ihe ha choro na enweghi nmeru ahụ, kuziere ha Okwu Chineke ma tinye nime ha ezi itụ egwu Chineke. O chokwara ka ha buru ezi imaatụ nye umu ha n'ime ndu na okwukwe ha. Isi nzulite nke onye Kraist bu ime ka umu toputa madu, mara ihe Kwesiri ya ime ma noro onwe ya, onye kwere Okwu Chineke ma di ndu otu o di, onye nasopuru iwu obodo ha ziri ezi, ezigbo usoro na agwa di mma.

Efesos 6:4: Ndi bu nna, akpasu-kwa-la umu-unu iwe: kama nazuputa ha n'ozuzu na idu-odu nke Onye-nwe-ayi.

Cheta: Nkpazi agwa bu ihe nēzi uzọ ka mma na enweghi nsogbu madu kwesiri iji biri na eme ihe.

Ihe omume: Gua Jenesis 18:19, Ditronomi 6:6–9, Ilu 13:24, 22:15, 23:13–14 na Matiu 18:6,10: Onye nējighi ezi agwa toputa nanwu enweghi ugwu.

58. Gini ka Iwu nke Anọ choro n'aka Umụaka?

Iwu nke Anọ choro ka ayi sopuru, n'di isi ma nwe ihunanya n'ebe nne na nna ayi nọ na ndi ozo Chineke doro elu n'ebe ayi nọ. O gbochiri ayi ileli ha na akpoghi ha ihe.

59. Gini kpataara ayi gēji sopuru nne na nna anyi?

Chineke n'onwe Ya hibere nne na nna, ulo mgbaso ozi oma na ochichi uwa. O sikwara ka ndi nēto eto ka ha sopuru ndi okenye. Ya mere ayi gērubere Iwu nke Ano isi n'hi Chineke. Mgbe ayi nasopuru nne na nna, ayi nasopuru Chineke. Ayi leli nne na nna, ayi nēleli Chineke.

Taitos 2:5b: Ezi madu, ndi nēdo onwe-ha n'okpuru dī nke aka ha ka ewe ghara ikwulu okwu Chineke.

60. Keduzi kpomkwem onye nēlekōta ayī site n'aka nne na nna anyī?

Chineke n'onwe Ya nēlekōta ayī site n'aka nne na nna anyī, ndi ukochukwu na ndi nile nāchī achī. Ya mere maka nke a ayī kwesiri isopuru ha n'egwu nsọ n'obi umeala m nrube isi. "O kariri elu ikwanye ugwu kariya ihu madu n'anya, ebe o bu na o jikotara o bughị nani ihunanya, tinyekwara imeru ihe n'oke, obi umeala na érò dī ka esi enye eze nọ ebe ahụ ezo." (Luther)

Rom 13:1,4: Ka nkpuru-obi o bula do onwe-ya n'okpuru ndi nāchī isi n'elu ya: n'ihī na o dighi onye o bula nāchī isi ma o buru na Chineke edoghi ya... N'ihī na o bu onye nējere Chineke ozi n'ebe i nọ iwetara gi ezi ihe.

61. Olee mgbe ayī nēlelī ma kpasuo nne na nna ayī iwe?

Ayī nēlelī ma na akpasu nne na nna na ndi nāchī achī iwe mgbe ayī na adighi akwanyere ha ugwu dī ka Chineke si chọọ ka ayī mee kama o buru nnupu isi, kwuoro ha okwu n'uzo mkpari ma o bu butere ha onuma n'uzo ozọ. N'uzo dī otu a ayī nākpasu ha iwe iwe ziri ezi ma mee ka ha ta ayī ahuhu.

Deuteronomi 27:16: Onye anābu onu ka o bu, bu onye nēlelī nna-ya ma-ọbu nne-ya. Ndi Israel nile gāsi kwa, Amen.

Rom 13:3–4. N'ihī na ndi isi abughị ihe-egwu n'ebe ezi olu dī, kama n'ebe olu ojo dī. Ma i choghi ka i tua ekwu onye ahu nāchi isi? nēme ezi ihe, i gēnwe kwa otuto site n'aka ya: n'ihī na o bu onye nējere Chineke ozi n'ebe i nọ iwetara gi ezi ihe. Ma o buru na i nēme ihe ojo, tua egwu; n'ihī na o bughị n'efu ka o nēbu

mma-agha n'ihì na ọ bụ onye nējere Chineke ozi, onye-ọbọ iwetara onye nēme ihe ọjọ iwe.

Ihe omume: Gua Jenesis 37:32–35: Ihe ọjọ ụmụ Jacob mere butere nna ha iru uju.

62. Olee ụdị nmehie ka ọ bụ, bu ilelị nne n nna?

Madụ ilelị nne na nna ya bụ nmehie jorọ oke njọ nke nēbute ntaramahụhụ Chineke siri ike.

Ilu 30:17: Anya nke nākwa nna-ya emọ, nke nēleda kwa ína nne-ya ntị, ugolo-oma nke ndagwurugwu gāghụputa ya, umu-ugo gēri kwa ya.

Rom 13:2: Ya mere onye nēdo onwe-ya megide onye ahụ nāchị isi, ọ nēguzogide iwu Chineke nyere: ma ndi nēguzogide gānata ikpe nye onwe ha.

Ihe omume: Gua 1 Sam. 4:11: Ọnwụ ụmụ Eli, 2 Sam. 15: Nnupụ isi Absalom na ọnwụ ya-na eze nke abụa 2:23–24: Ntaramahụhụ ụmụaka Bethel ndi kwara Elaisha emu.

63. Olee mgbe ayị nāsọpụrụ nne na nna anyị?

Ayị nāsọpụrụ nne na nna ayị na ndi nāchị isi ọ bụrụ na ayị ji ezi itụ egwu nke Chineke we sọpụrụ ha otu Chineke chọrọ na mgbe nile ziputa na ayị nāsọpụrụ ha site n'agw anyị.

Malakaj 1:6a: Nwa nāsọpụrụ nna-ya, oru nāsọpụrụ kwa onye nwe-ya.

Rom 13:7: Nākwughachinụ madụ nile ihe nile unu ji ha n'ụgwọ: tụnụ ụtụ nye onye unu ji ụgwọ utu; tụnụ ụtụ-ahia nye onye unu ji ụgwọ ụtụ-ahia; tūanụ egwu onye unu ji ụgwọ egwu: sọpụrụnụ onye unu ji ụgwọ nsọpụrụ.

Levitikọs 19:32: I gēbili ọtọ n'iru onye-isi-awo, sọpụrụ kwa iru okenye, tū kwa egwu Chineke-gi: Mụ onwem bụ Jehova.

Ihe omume: Gua Ndi eze nke Mbụ 2:19: Eze Salomon sọpuru nne ya na Jenesis 46:29: Josef ji obi oma na nlezi anya n'ebe nna ya nọ.

Luther si: "Ya mere ayi kwesiri ime ka ndi neto eto mara na kwesiri nne na nna ha nonodu Chineke ma cheta na otu o bua ha di dika ilo ala, ogbenye, ejighi ahu adighi otu di mma na ha bu nne na nna Chineke nyere ha. Ekwesighi inapu ha nsopuru n'ihu ikpa agwa ma o bu odida ha... Na-iga n'ihu ayi giji okwu nro n'ebe ha no, akpasola ha agwa mfuli onwe elu na nleda anya na akpoghi ha ihe kama ka ha choro ma gbachi nkiti otumadi ha mere."

64. Olee mgbe ayi njere nne na nna ayi ozi n'uzo kwesiri ekwesiri?

Ayi njere nne na nna ayi ozi n'uzo ziri ezi mgbe ayi nje ya echeghi ka agwa ayi mee otu ahụ, mere ha ihe oma nile di mma na izi ha obi ekele.

Ihe omume: Gua Jenesis 47:11–12: Josef leziri nna ya anya, na Jon 19:26–27: Onye-nwe-ayi Jisos wetara ihe maka iji lekota nne ya.

65. Olee mgbe ayi nrubere nne na nna ayi isi n'uzo di mma?

Ayi nrubere nne na nna ayi isi n'uzo di mma mgbe ayi nrube isi n'ihe nile bu nke Chineke nyere ha ike n'ebe ayi no.

Kolos 3:20: Umụ, nananụ ntị okwu ndi mụrụ unu n'ihe nile; n'ihu na nka bu ihe nato ezi uto n'ime Onye-nwe-ayi.

Ihe omume: Gua Luk 2:51: Onye-nwe-ayi Jisos rubere nne na nna ya isi.

66. Olee mgbe ayi nkwesighi irubere nne na nna ayi isi?

O buru na nne na nna anyi, onye isi, iwu obodo ayi maa o bu onyeozo agwa ayi ime ihe megidere Okwu Chineke nke ayi nikpuru obi ayi anabataghi ime, ayi kwesiri irubere Chineke isi karia madu.

Olụ ndi Ozi 5:29: Ayi aghaghi ikweyere Chineke kari madu.

Ihe omume: Gua Opupu 1:15–21: Ndi nji ime umu nwayi Hibru egbughi umuaka ndi nwoke o bu ezie na eze nyere ha iwu ime otu

ahụ na Esther 3:13–5:2. Esther nupụrụ iwu isi iji zọpụta ndi ala ya. Chee: O nwere etu ọnọdụ gēsi dī taa nke nwere ike igbochi ayị irubere iwu isi ma ọ bụ iwu enyere?

67. *Olee mgbe ayị nēzi nmasị na ihunanya n'ebe nne na nna ayị nọ?*

Ayị nēzi nmasị na ihunanya n'ebe nne na nna ayị nọ mgbe nāchọ ihe gābụ maka ọdịmma ha na ntachi obi, ndidi n'ebe a dighi ike ha na ikpere ha ekpere.

Ihe omume: Gua Jenesis 45:3 na 50:1: Ihunanya Josef n'ebe nna ya nọ, na 1 Timōti. 5:4: Kwuo: Ihe ayi gēme n'ulọ anyị.

68. *Kedụ nkwa a gbakwunyere n'Iwu nke Anọ?*

Nkwa nile a ka a gbakwunyere n'iwu nke Anọ: Na ọ gādirị gi mma na ndụ gi ịtọ gi utọ n'elu ụwa.

69. *Gini ka Chineke chọrọ ka ayị mara na nkwa a?*

Site na nkwa a, Chineke chọrọ ka ayị mara na ya lebara irube isi nye nne na nna ayi anya ịbụ ihe dī oke mkpa nke wetera ngozi nādi nwa oge nke gēme ka ayị jiri ọñụ rubere Iwu a isi.

Efesos 6:2–3: Sọpụrụ nna-gi na nne-gi (nke bụ ihe mbụ enyere n'iwu nke nkwa dirị ya) ka ihe we nāgara gi nke-oma, ka i we di kwa ogologo ndụ n'elu ụwa.

Iwu nke ise na ndi nēso

N'Iwu nke Anọ, Chineke kwuru ayị maka ndi ahụ O doro karị anyị. N'Iwu nke ise na ndi nēso, Chineke na ekwu maka ndi agbata obi ayị ma gwa ayị ka ayị jiri ezi ihunanya hụ ha n'anya nāgbanyeghi ebe ha si.

Iwu nke Ise

Gi egbula madu. *Gịnị bụ isi okwu a?* Ayị gātụ Chineke egwu hu Ya n'anya, otu ayị gēsi we ghara imeru onye agbata obi ayị ahụ, kama inyere ya aka, na ịbụ enyi ya n'uzọ nile dị nkpa.

70. Onye ka oziri ikpebi òkè ndụ madu?

Ebe ndụ nāđi nwa oge bụ onyinye si n'aka Onye Kere ụwa, nanị Chineke bụ onye nwere ike ekpebi oke ndụ madu gāđi.

Job 14:5a: Ebe ihe akara aka ka ụbọchị-ya nile bụ, ọnụ-ọgugu nke ọnwá-ya nile dị n'aka-Gị.

71. Kedụ nmehie Chineke gbochiri n'Iwu nke ise?

N'Iwu nke Ise, Chineke gbochiri ayị site n'ike ayị iwepụ ndụ madu ibe ayị ma ọ bụ imeru ya ahụ n'uzọ ọ bụla.

72. Olee mgbe ndụ madu nēbido?

Ndụ madu nēbido na nturụ ime ya, na Iwu nke Ise Chineke nēchebe ndụ nwa ebu n'afọ.

Abụ Ọma 139:13,16: N'ihì na Gị onwe-gi enwetawo akurum abua: I nākpam n'afọ nnem dika esi akpa akwa... Anya-Gi abua huru arum mgbe o kēzughi oke, ọ bu kwa n'akwukwọ-Gi ka edere ihe nile dim n'aru, nke akpuru kwa-ubochi, mgbe ọ dighi otu ihe di nime ha.

Abụ Ọma 51:5: Le, n'ajọ omume ka amuputaram; ọ bụ kwa na nmehie ka nnem tūrụ imem.

Jeremaia 1:4–5: Okwu Jehova we ruem ntị, si, Tutu akpam i n'afọ amaram i...

Mgbe Bible nēji aha nnọchiaha bu mụ na gi, ọ nātụ aka maka nwa ebu n'afọ, nke a ziputara na ayị bụ nanị ọlụ okike nke Chineke nke di nime akpa afọ nne ayị tutu amụọ anyị.

Ihe omume: Tụle: Olee otu ayị gēsi lee ibe ime anya site n'uzọ nke ndi Kraist? Kedụ ọ buru na nwa ebu n'afọ ejighi ahụ? Gua Amos 1:13 na Luk 1:41–44 ma tụle ebe ndi a nēkwu maka ite ime.

73. Olee mgbe emebiri Iwu nke Ise?

Emebiri Iwu nke Ise mgbe:

1. Madụ wepuru ndụ onye ọzọ ma ọ bụ ndụ nke ya site n'aka ya ma ọ bụ site n'inye aka ndi ọzọ. Ya mere Chineke gbochiri igbu madụ n'uzọ echere eche na nke anaēcheghi eche, nkwugbu onwe na isonye n'igbu madụ.

Levitikọs 19:16b: Eguzola imegide ọbara madụ-ibe-gi: Mụ onwem bụ Jehova.

Ọ lụ ndi Ozi 16:28: Emerula onwe-gi arụ.

Ihe omume: Gua Jenesis 4:3–12: Ken gburu Ebel, 1 Sam. 12:9: David mere ka egbuo Uria, Ditronomy 22:8: Igbu madụ nēlezighi anya, Matiu 27:5 na Jọn 17:12: Judas kwugburu onwe ya ewe ma ya ikpe ebighi-ebi, Amos 1:13: Nmehie ndi Amọn na 2 Sam. 1:1–16: Amalek sonyere n'ogbughu Saul gburu onwe ya.

2. Mgbe ayị mere ma ọ bụ kwuo ihe gēweta ndụ onye agbata obi idị mkpụ mkpụ ma ọ bụ mee ka ihe siere ya ike. Chineke gbochiri imeru onwe ayị ahụ ma ọ bụ ime ka ndụ ayị di mkpirisi site idị ndụ umengwu ma ọ bụ ime he gēwepu ya na elezighi anya.

Ilu 12:18: Ọ nwere onye nēkwu okwu nēcheghi eche dika ndupu nke mma-agha: ma ire ndi mara ihe bụ ihe nāgwọ madụ.

Rom 3:13–17: Ili ghere oghe ka akpịrị-ha bụ; ha jiri ire-ha ghọ aghugho: edide aju ala di n'okpuru egbugbere-onu-ha: ndi onu ha juru n'ogbugba-iyi na ihe-ilu: ukwu ha di ngwa iwusi obara; nbibi na ihuju-anyanwa di n'uzo nile ha; uzo udo ka ha namaghi kwa.

Efesos 4:22: Ka unu tupu madu ochie unu, nke nemebi emebi n'uzo agu nke aghugho dika ibi-obi unu na mbu si di.

Matiu 4:7: Jisos siri ya, Ozo kwa edewo ya n'akwukwo nsọ, si, Anwala Onye-nwe-ayi Chineke-gi.

Ihe omume: Gua Jenesis 37:19–35: Umunne Josef rere Josef n'ohu ma butere nna ha iru uju, Jeremaia 18:18: Agwara Jeremiah okwu nkwalu, na Luk 10:30: ndi osi n'uzo Jericho. Kwuo: Kedu onodu ayi ji eyi ndu ayi egwu ma o bu ndu na ahụ ike onye agbata obi anyi?

3. Obi noro iju oyi n'ebe onye agbata obi anyi, ayi adighi enyere ya aka mgbe o chorọ inye aka, ayi nenwe anyanwa ukwu ebe o no, wesara ya iwe ma buoro ya ikpo asi n'ime obi anyi.

1 Jon 3:17: Ma onye o bu la nke nwere ihe uwa nka o ji biri, nke hu-kwa-ra nwa-nna-ya ka o no na nkpa, o we mechigide ya obi ebere ya, ihu-n'anya Chineke si ana digide n'ime ya?

Matiu 15:19: N'ihia na n'obi ka ajo echiche nile, igbu madu nile.

Efesos 4:26: Ekwela anyanwu da na nkpasu-iwe-unu.

1 Jon 3:15: Onye o bu la nke nakpo nwa-nna-ya asi bu ogbu-madu.

Ihe omume: Gua Jenesis 4:5: Ken nwere anyanwu n'ebe Ebel no, Luk 10:31–32: Onye isi nchu aja na onye Levi na Olu ndi Ozi 7:54: Ndi ju tara ikikere eze megide Stivin.

Luther si: "O buru na ihapu ikpuchi madu akwa ebe i nwere ike inye ya akwa, ihapu ka oyi tugbue ya ka o nwuo. O buru na ihu onye agu na agu ma inyeghi ya nri, i we hapu ka agu gubuo ya."

74. Onye ka Chineke nyere ike ita ihe ozo ahuhu?

Chineke nyere nne na nna ike na ihe ịrị ha ịta nnupu isi ụmụ ha ahụhụ. Ha gēji uche nke aka ha mee ya. Ndi gomenti nwekwara ike na ihe ịrị ya ịta ndi nēme ihe ojọ ahụhụ na mgbe a chọrọ ya, ichekwa obodo na ndi madụ site n'iji ngwa agha chupụ mbuso agha ndi iro.

Ilu 13:24a: Onye nēgbochi nkpa-n'aka-ya nākpọ nwa-ya asi.

Abụ Qma 103:13: Dịka nna si enwe obi-ebere n'arụ ụmụ-ya; otu a ka Jehova nwere obi-ebere n'arụ ndi nātụ egwu Ya.

Rom 13:4a: N'ihị na ọ bụ onye nējere Chineke ozi n'ebe i nọ iwetara gi ezi ihe.

75. Onye kraist, o nwere ike imegwara maka ihe emere ya?

Onye kraist enweghi ike iji aka ya megwara ihe emere ya kama o nwere ike chọọ ikpe nkwmọtọ n'ulọ ikpe si ya mee ka Chineke ịbọ ọbọ n'arụ ndi na'eme ihe ojọ site n'aka gomenti.

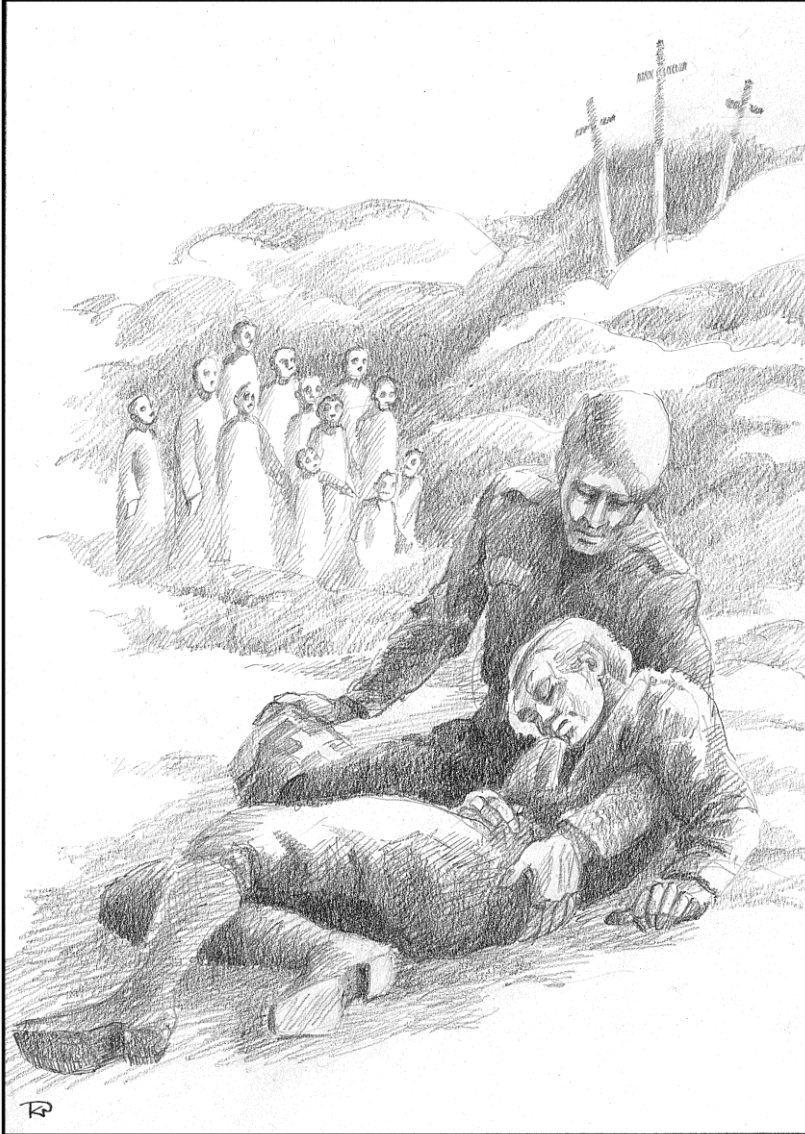
Rom 12:19: Ndi m'huru n'anya, unu abọlara onwe unu ọbọ, kama charanụ iwe ahụ ụzọ: n'ihị na edewo ya n'akwukwọ nsọ, si, Mụ nwe ọbọ; Mụ onwem gēnyeghachi, ka Onye-nwe-ayị kwuru.

Rom 13:4b: N'ihị (ndi isi ọchịchị) na ọ bughị n'efu ka ọ nēbu mma-agma: n'ihị na ọ bụ onye nējere Chineke ozi, onye-ọbọ iwetara onye nēme ihe ojọ iwe.

Ihe omume: Gua ndi ozi 25:9–12: Pọl kpọkuru Siza.

76. Enyere ayị ike ikpere ọnụ ayị n'ọnọdu dị ọkụ ọkụ?

Anyi nwere ike ikpere ọnụ ayị n'ọnọdu dị ọkụ ọkụ. N'ọnọdu dị otu a, onye ahụ n'onwe ya bụ onye a na ebuso agha nānọchi anya gomenti ebe ndi nānọchi anya gomenti enweghi ike nye aka. I wu obodo nyere ya ike ime otu a. Nkpa ọ dị bụ ikpere ọnụ ka anāgaghị eleghara anya.

"Ka ayi nāhu n'anya n'olu na ezi-okwu." 1 Jön 3:18b.

77. Olee mgbe ayị nwere ike na ihe dīrī ayị ime ijī ndụ na ahụike ayị chụọ aja mgbe

Ayị nwere ike na ihe dīrī ayị ime ijī ndụ na ahụike ayị chụọ aja mgbe ọ gbasara ihe Chineke kwadoro ka ayị mee otu ahụ: Imaatụ, ihe gbasara ọkpukpọ ayị n'ụwa, ichekwa obodo, ichekwa onye agbata obi ayị site na mmerụ ahụ na egwu.

1 Jọn 3:16: Nime nka ka ayị maworo ihu-n'anya, n'ihu na Ya onwe-Ya togboro ndu-Ya n'ihu ayi: ayi onwe-ayi ji kwa ugwo itogbo ndu-ayi n'ihu umu-nna ayi.

Nehemaia 4:14b: Bu-kwa-ranụ umu-nne unu, na umu-unu ndikom, na umu unu ndinyom, na ndinyom-unu na ulo-unu, agha.

Ihe omume: Gụa Jenesis 14:14–16: Abraham nna nke okwukwe buru agha izoputa Lot.

78. Gịnị ka Chineke choro n'aka ayi n'Iwu nke Ise?

N'Iwu nke Ise, Chineke choro ka ayi nye aka chekwa ndu onye agbata obi ayi ma nyere ya aka n'udi na o genyere ndu ya aka iga n'ihu na odimma ya. Ayi ganabata ihe ndu uwa bu maka ya, o buru na Ayi cheta na Chineke nyere ayi ya n'oge amara ka ewe zoputa anyi.

1 Jọn 3:18: Umu-ntakiriim, ka ayi ghara ihu n'anya n'okwu ma-obu n'ire; kama ka ayi nahu n'anya n'olu na ezi-okwu.

1 Tesalonaika 5:14–15: Ma ayi nari o unu, umu-nna-ayi, nadunu ndi nadighi-agazi ije odu, nagugunu ndi dara mba n'obi, nyerenu ndi nadighi ike aka, nwenu ogologo-ntachi obi n'ebe madu nile no. Lenu ka onye o bula ghara inyeghachi onye o bula ihe ojo n'onodu ihe ojo kama nagbasonu ezi ihe mgbe nile n'ebe unu no, na n'ebe madu nile no.

79. Olee otu ayi gesi nyere onye agbata obi ayi aka?

Ayi nwere ike inyere onye agbata obi ayi aka site na-igbatara ya oso enyemaka mgbe o choro inyere aka.

Aisaia 58:6–7: O bughị nka bu obubu-onu M'naroputa? ... O bughị ikesara onye agu nāgu nri-gi, ka i me kwa ndi ewedara n'ala ndi nāwaghari awaghari ka ha bata n'ulo-gi? mgbe i huru

onye gba ọtọ, ka i kpuchie ya; ka i ghara kwa izonari onye-aru-gi onwe-gi?

Rom 12:20–21: Ma ọ buru na agu nāgu onye-iro-gi, nāzu ya; ọ buru na akpiri nākpọ ya nku, gi me ka ọ nua miri: n'hi na n'ime nka i gāgukwasị icheku nēre oku n'isi-ya. Ekwela ihe ojo meri gi, kama were ezi ihe meri ihe ojo.

Ihe omume: Gua 1 Sam. 26: 7–12, 21–24: David zoputara ndu onye nesogbu ya bu eze Sol na Luk 10:33–35: Onye Sameria oma.

80. Olee mgbe ayi nēziputa ezi nmekuta ma ka onye agbata obi anyi?

Ayi nēziputa ezi mmekuta n'ebe onye agbata obi ayi mgbe ayi nēlekota ya anya nke oma tutu ya enwe ike ilekota onwe ya.

Luk 10:35: N'echi-ya ọ we tuputa shilling abua nye onye-nwe ulo ndi-obia ahụ, si, Le ya anya nke-oma; ihe ọ bula i mefu-kwa-ra kari, mu onwem, mgbe m'lata m'gākwohachi gi.

81. Gini kwesiri i bu akpasamagwa ayi n'ebe onye agbata obi ayi no?

Ayi genwe ndidi, ebere na mgbaghara n'ebe onye agbata obi ayi no.

Luk 6:27–28: Nahunu ndi-iro-unu n'anya, nēmenu ihe oma nye ndi nākpọ unu asi, nāgozinu ndi nābu unu onu, nēkpe ekpere nye ndi nākpali unu.

Luk 6:36: Nwenụ obi ebere, dika Nna unu nwere obi-ebere.

Matiu 5:25a: Me ka gi na onye nēkuru gi ga ikpe me eyi ososo, mgbe gi na ya no n'uzo.

Ihe omume: Gua Luk 23:34: Jisos kpere ekpere maka ndi ahụ kpogburu ya.

82. Olee ebe ayi gēsi nweta obi ebere?

Obi ayi gābu nke ebere ebe onye agbata obi anyi, mgbe ayi kwuputara njo ayi site n'obi ayi nye Chineke ma kwerekwe na ọ gbagharala mmehie ayi nile tinyekwara mmehie nke ndi agbata obi

anyi. Mgbe ahụ ka ayi gēcheta na Chineke n'onwe ya kekwarā onye agbata obi ayi n'oyiyi ya ma n'otu aka ahụ gbapụtakwa ya. Mana anyi, gēchetakwa na amara Chineke nke Kraist bụkwa nani obu ụzọ onye agbata obi ayi si enweta ume na obi iru ala mgbe mmehie ya tinyere ya n'oke nchekasị ahụ.

James 3:9–10: O bu nka ka ayi ji nāgozi Onye-nwe-ayi, bu Nna-ayi; nka ka ayi ji kwa nābu madu ọnu, ndi ekeworo dika oyiyi Chineke si di: n'otu ọnu ahụ ka ngozi na ọbubu-ọnu si pụta. Ụmụ-nnam ọ kwesighi ka ihe ndia di otu a!

Efesos 4:32: Nweritanu obi-oma n'aru ibe-unu, nwenu obi omiko, were-kwa-nu amara gbaghara onwe-unu, dika Chineke were-kwa-ra amara gbaghara unu n'ime Kraist.

Rom 14:15: N'ih i na asi na n'ih ihe-oriri o nēwuta nwa-nna-gi, i dighi-ejeghari ọzọ dika ihu-n'anya si di. Ewela ihe-oriri-gi la onye ahụ n'iyi, bu onye Kraist nwuru n'ih i ya!

Ihe omume: Gụa Matiu 25:35: Okwu Kraist nye ndi kwerekwe n'Ubochi Ikpe.

Iwu Nke Isii

Gị akwala iko. *Gini bu isi okwu a?* Ayi gatụ Chineke egwu hụ Ya n'anya, otu ayi gēsi diri ndu di ọcha ma n'okwu ma n'omume, ka di nwe ihu n'anya na nsopuru n'ebe nwunye ya nọ, ka nwunye nwe ihu-n'anya na nsopuru n'ebe di ya nọ.

83. *Gini ka Chineke nāchọ igbochi n'iwu nke isii*

N'Iwu nke isii Chineke choro igbochi omume uma na ugwu alimdi na nwunye, bu nke O hibere site n'ibuli ayi elu ka e gosi idi ọcha n'ime mmuo n'okwu na omume ma debe kwe alimdi na nwunye nso.

Ilu 4:23: Kari ihe-ndebe-gi nile chebe obi-gi; n'ih i na site na ya ka nputa nile nke ndu di.

84. *Gini bu ikwa iko?*

Ịkwa iko gunyere ihe ndi a:

1. Ịkwa iko nke ime obi.

Matiu 15:19: N'ihì na n'obi ka ajọ echiche n'ile, igbu-madu nile, ikwa-iko nile nke ndikom nwere nwunye na ndinyom nwere di, ịkwa iko nile, ori nile, ama ugha nile, nkwulu nile, si aputa.

Kolosi 3:5–6: Ya mere, menụ ka ihe nile di unu n'arụ nke ndi n'elu uwa nwua; ikwa-iko, adighi-ocha, ochicho ojo, na anya-uku ahu, n'ihì na nka bu ikpere arusi; o bu kwa n'ihì ihe ndia ka iwe Chineke nābiakwasị umu nke ekweyeghi-ekweye.

2. Inwe anya ukwu ma o bu nmanye nke ikwa iko ma o bu mmeghari ahu igosi nmasi ime otu a.

Matiu 5:27–28: Ụnụ nuru na ekwuru, si, Akwala iko: ma Mu onwem si unu, na nwoke o bula nke nēle nwayi anya ka agu ya we gua ya, o kwasiwo ya iko n'obi-ya ugbo a.

2 Pita 2:14: Ha bu ndi nwere anya nke juputara n'aru nwayi nākwa iko, anya nke nāpughi kwa ighara imehie; ha bu kwa ndi nārafu nkpuru-obi ndi nādighi-eguzosi ike; ha nwe-kwa-ra obi anwaputaworo n'anya-uku; buru kwa umu nke obubu-onu.

3. Okwu ruru aru na okwu nzuzu:

Efesos 5:3–4: Ma ikwa-iko, na adighi-ocha nile, ma-obu anya-uku, ka aghara ikpo obuna aha-ya n'etiti unu, dika o kwesiri ndi nsọ; ma-obu ihe-ihere, ma-obu ikwu-okwu-nzuzu, ma-obu okwu nābaghi n'ihe, nke nēkwesighi: ma kama nke ahu ikele-eketele.

4. Uzọ ndi ozo mekuta mmeko nwoke na nwayi nke n'ezighi ezi di ka mmeko nwoke na nwayi mgbe ha akaghi alu, mmeko onye luru di ma o bu onye luru nwunye na onye na alube ghi, ikwa iko nke otu, ikwa iko na mmanye okachasi onye n'etorughi etoru, iji ogwu ma o bu uzọ agughọ ozo, mmekorita nke nwoke mmeko madu na anumanu n'udi ikwa iko, na otutu uzọ ndi ozo.

Hibru 13:4: Ka ilu-di-na-nwunye buru ihe anasopuru n'etiti unu n'ile, ka ihe-ndina-unu buru kwa ihe adighi-emeru: N'ihe na Chineke gēkpe ndi nākwa iko ikpe, ha ndi nākwa iko, bu ndikom nwere nwunye na ndinyom nwere di.

Mata: Okwu a bu 'alumdi na nwunye' di ka e si hu ya ebe a, bu ntughari okwu a bu 'gamos' nke bu asusu Giriki nke putara alumi na nwunye ma o bu agbam akwukwo ma o bu ememe ugbam akwukwo a. N'ih i nke a Chineke chor o ka ndi n'ile kwere na nwa Ya ka ha nakwanyere mmeme alumi na nwunye ugwu.

1 Korint 5:1: Ananu no na ikwa-iko di n'etiti unu, aha ikwa-iko nke nadighi kwa obuna n'etiti ndi mba ozo, nke mere na otu onye n'etiti unu nwere nwunye nna ya.

Rom 1:26–27: N'ih i nka Chineke rara ha nye n'aka agu ihe-ihere: n'ih i na ndinyom-ha were nwayi ha bu site n'omumu gbanwere ihe nemegide ka esi mu ha: otu a ndikom rapu-kwa-ra otu aneme nwayi site ka esi mu ya, we re oku n'agu-ha n'aru ndikom-ibe-ha, ndikom naluputa ihe nadighi nma n'anya n'aru ndikom, nanara kwa nime onwe-ha ugwo-olu ahu nke njehie-ha nke ha naghaghi inara.

Levitikos 18:23a: Gi na anumanu o bu la edina-kwa-la ka i ra aru n'aru-ya.

85. *Kedu ka ndi ntorobia na ndi ozo bu ndi n'alubeghi di na nwunye gesi debe iwu nke isii a?*

Mgbe o bu la gi na onye n'abughi nwoke ibe gi ma o bu nwayi ibe gi nokoro, mata na o bu n'iru Chineke ka ino, rio ya ka O nye gi ike ma wezugara unu abua ihe onwuna.

Mgbe iji aka achotara onwe gi di ma o bu nwunye, rio maka ntuzi aka nke Chineke. Rio Ya ka O roputara gi ogbo gi bu onye kwere ekwe, ma nwee nchekwube na Chineke ganu ekpere gi.

I nwere ikikere iju ase onye i galu di ka di ma o bu nwunye, nani ma o bu onye tozuru oke olulu nke putaranu na o bughi onye lurula di ma o bu nwanyi, ma o bu kwe madu nkwa olulu. Lekwuo maka ajuju 93.

1 Tesalonaika 4:3–5: N'ih i nka bu ihe Chineke nacho, bu ka edo unu ns o, ka unu ghara ikwa iko; ka onye o bu la nime unu mata otu o genwe nwunye nke aka ya n'odido-ns o na nsopuru, o bughi n'ochicho ojo nke agu ihe ojo, obuna di ka ndi mba ozo ndi namataghi Chineke.

Ilu 18:22: Onye chọtaworo nwunye achọtawo ezi ihe, ọ gēnweputa kwa n'aka Jehova na ike-ya gāto Ya uto.

Abụ Oma: 6:9: Jehova anuwo arịrịọ-amaram; Jehova gānara ekperem.

Ihe omume: Tulee: Gịnị mere na o ji dị mkpa na gị na onye ị nālụ gēnwewe otu okwukwe? Gua Jen. 6:1–8 ebe e jiri okwu a "umụ ndi ikom Chineke", tunyere ndi nwoke bụ ndi kwere ekwe, nakwa okwu a "umụ ndi inyom ụwa", nke e ji atunyere ndi inyom ndi nēkweghi ekwe.

86. Gịnị bụ nkwa nkwekorita ọlulụ a?

Mgbe nwoke na nwayị nwere mkpebi na ha gālụ, ha ekwekoritala ilu site na nkwa ha kwere onwe ha.

Nkwekorita ọlulụ bụ nkwa nke ilu na ibikọ ọnu di ka di na nwunye ruo mgbe ọnwụ gēkewa ha.

Ndi nwerela mkpebi ilu ekweela onwe ha nkwa n'otu n'otu, ma ọdibeghi onye e nyefere n'aka ibe ya di ka di ma ọ bu nwunye n'otu n'otu. Isi ihe e ji amaokwa mkpebi nkwekorita ọlulụ a bụ ime ka ọha na eze mara maka ọlulụ a.

Ihe omume: Tulee: Gịnị bụ uru a gēnwete site n'ima okwa nkwekorita alimdi na nwunye a?

87. Gịnị ka nkwekorita ọlulụ nke bụ eziokwu gunyere?

Nkwa nkwekorita ọlulụ nke bụ ezigbo ya na nke bara uru gunyere ihe ndi a:

1. Madụ abụa ndi a kwekoritara ilu bụ ndi tozuru oke maka alimdi na nwunye ma nwee kwa ikikere nke ilurikota.
2. Ha nwetekwere ikikere nke ndi mụ ha na nke iwu obodo.
3. Ha jiri obi ha kwekorita ilu n'abughi na-mmanyere site n'aka onye ọ bula ma hukwa na odighi ihe ọ bula nke a gēzo ezo nke e kwesiri imata na ya bụ ihe.

Ihe omume: Gua Jen. 24:48–58: Nkwekọrịta nkwa alụmdi nke Ribeka. Tulee: Kedu ihe ndi ahụ n'enweghị ike ikpuchi mgbe a nēkwe nkwa ịlurịkọta?

88. Nkwa nkwekọrịta ọlulụ ọ bụ iwu?

Akwụkwọ nsọ kpọrọ ndi kwekọtara nkwa ọlulụ a, di na nwunye. N'uzọ dī otu a ọ nēgosi na madu abụa ndi a abatawo n'ọnọdụ dī na nwunye site na nkwa bụ nke ha mere mgbe ha kwekọrịtara ịlụ. Mkpebi a ma ọ bụ nkwa nkwekọrịta ọlulụ a bụrụ nke bara uru, ọ bụ iwu na ha gāluriri ma e nyochaa akọ na uche nke ọma. N'ih i nke a ndi nke Kraist gēlebanye anya n'ime ya nke ọma tupu ha kwewe nkwa nkwekọrịta ọlulụ, maka na ya bụ okwu akpụ n'ọnu bụ ihe nādigide ruo ọnwụ.

Ihe omume: Gua Matiu 1:20–24: Mmụozi we kpọọ Meri, nwunye Josef ọ bụ ezi a na ha ka nwere nkwekọrịta nkwa ọlulụ ma akēbikọbeghị ọnu.

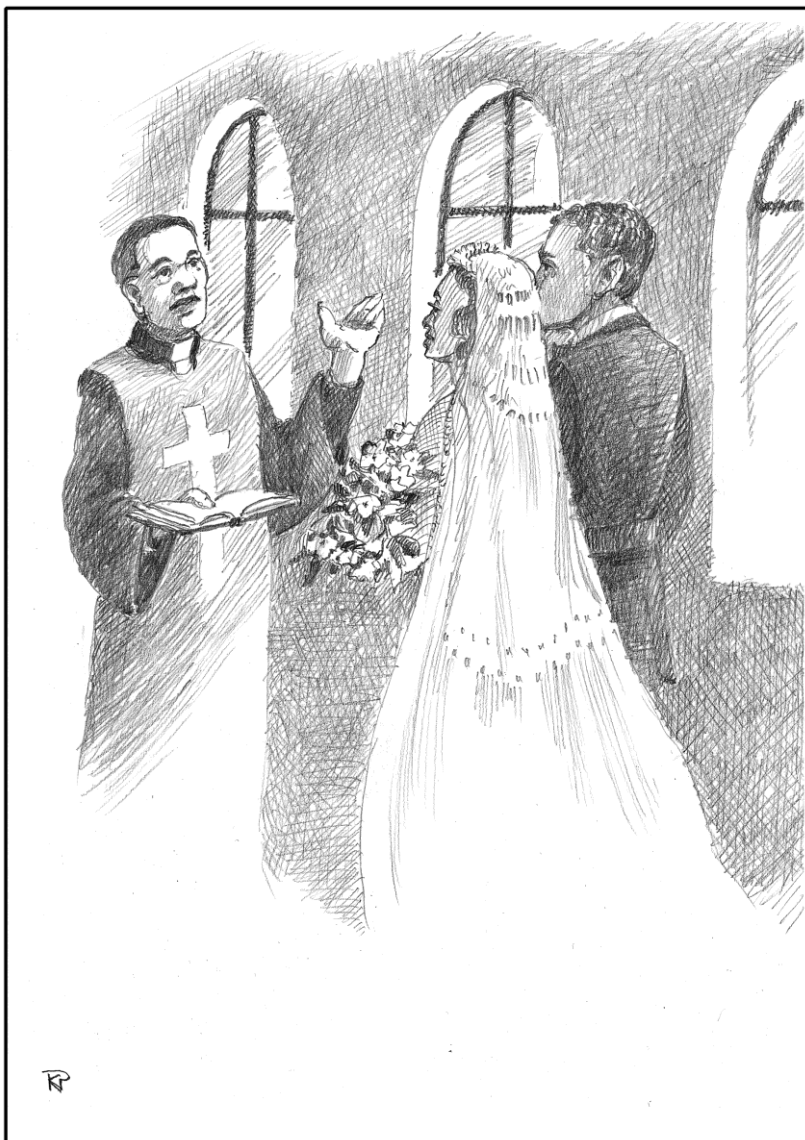
89. Kedu Ka ndi kwere onwe ha nkwa ọlulụ di na nwunye kwesiri isi ebi?

Madu abụa a bụ ndi kwekọtara nkwa alumi na nwunye e nweghị ikikere ibikọ dī ka di na nwunye mgbe nāgbabeghị ha akwụkwọ, maka na Chineke n'onwe ya aka-nyefebeghị onye ọ bula n'aka nwanne ya. Ha ekwesighi ibikọta ọnu mgbe akēmeghị mmemme agbamnakwụkwọ, ma nke ọ bula gēgosiputa ntukwasị obi nye nwanne ya, ha gānọ iche, n'irube isi, we jikọta aka ọnu hazie obibi ndu ha maka ọ dī n'ihu.

90. Gini bụ alumi na nwunye?

Alumi na nwunye, bụ nke Chineke hibere, bụ njiko na ndu nke nwoke na nwanyi. A nāba n'ime ya site na nkwekọrịta n'uzọ ikwe nkwa, ma na ọgwula nani mgbe emume agbamakwụkwọ kanaenyefe nke nwoke nanke nwayi n'aka onye ọ bula n'ime ha.

Ndi uke Kraist nāchọ ihu nāgoziri alumi na nwunye site na-iji emume agbamakwụkwọ nke okwu Chineke na ekpere ka e ji we kwagide ya ma rịkwa ngozi n'aka Chineke maka ibikọ ndu ọnu ha. Alumi na nwunye nādigide ruo mgbe onwu kewapurū nwoke na nwunye ya n'otu n'otu.

"Ka ilu-di na nwunye buru ihe anāsọpuru n'etiti unu nile." Hibri 13:4.

Jenesis 5:2a: Nwoke na nwayị ka o kere ha, Ọ gozie ha.

Matiu 19:5–6: N'ihì nka ka nwoke gārapụ nna-ya na nne-ya, rapara n'arụ nwunye-ya, ha abụa ewe ghọ otu anụ-arụ? Ya mere ha abughị kwa madụ abụa ọzọ, kama ọ bụ otu anụ-arụ. Ya mere, ihe Chineke kekọtara, madụ atọsala.

Ihe omume: Gua Jenesis 2:18–24: Ewumewu nke alụmdi na nwunye. Gua Rom 7:2–3, 1 Kọrint 7:39

91. Kedụ usoro Chineke dobere maka mmekọrịta alụmdi na nwunye?

Chineke, onye bụ Chineke nke usoro nime ihunanya Ya edebewo otu usoro nke gāchị nime mmekọrịta alụmdi na nwunye. Na mmekọrịta a, di gābụ isi nke nwayị dika Kraist buru isi nke nzuko. Chineke choro ka usoro a ka ọ nāchị n'ime mmụọ nke nghota, ichu aja onwe ihunanya ka alụmdi na nwunye buru nke obi uto.

Jenesis 2:18: Ọ dighi nma ka madụ ahụ nọ nanị ya; M gēmere ya onye-iyee-aka kwesiri ya.

1 Kọrint 14:33a: N'ihì na Chineke abughị Chineke nke aghara, kama Ọ bụ Chineke nke udo.

Efesos 5:22–23,33: Ndi bụ nwunye, nēdonu onwe-unu n'okpuru di nke aka unu, dika n'okpuru Onye-nwe-ayi. N'ihì na di bụ isi nke nwunye, dika Kraist-ayi bụ kwa isi nzuko-Ya, ebe Ya onwe-ya bụ Onye-nzọputa nke aru. Ma dika anēdo nzuko ahụ n'okpuru Kraist-ayi, otu a ka ndi bụ nwunye do kwa onwe-ha n'okpuru di-ha n'ihe nile ọ bula. Ndi bụ di, hunu nwunye-unu n'anya dika Kraist-ayi hu-kwa-ra nzuko-Ya n'anya, rara kwa Onwe-ya nye n'ihì ya... Otu ọ di, unu onwe-unu n'otu n'otu hu kwa nwunye-unu n'anya, onye ọ bula ya hu nwunye nke aka ya n'anya, dika ọ nāhu onwe-ya n'anya; ka nwunye lezi kwa anya ka ọ nātu egwu di-ya.

92. Gini bụ ebumnobi alụmdi na nwunye?

Ebumnobi alụmdi na nwunye bụ mbiko onu nke di na nwunye ndi tukwasiri onwe ha obi kerita onu na iru uju nke ndu n'oge ememme na oge nkiti. Site na njiko di otu a Chineke choro ka Ọ gozie di na nwanye n'uju.

Alụmdi na nwunye bukwa ntọala nke otu ahaziri ahazi.

Di na nwunye bụ ndi agoziri n'uzo puru iche mgbe Chineke nyere ha ike ibu nna na nne izuputa umu ha n'ulo ha igbo mkpa ha.

Ezinulo nke kraist natu egwu Chineke bu ezi onyinye nke Chineke ma burukwa ngozi buru ibu nye ndi ozo burukwa ngozi nye ha.

Jenesis 2:24: N'hi nka ka nwoke garapu nna-ya na nne-ya, rapara n'aru nwunye-ya, ha ewe ghọ otu anu-aru.

Jenesis 1:28: Muanu omumu, banu uba, juputa uwa.

Abu Oma 127:3: Le, ihe-nketa nke nesi n'aka Jehova bia ka umu bu: ugwo-olu O nakwu ka nkpuru nke afu bu.

93. Ole mgbe akwadoro alukwaghim?

Ekwesiri icheta na nkewa nke ezinulo na alimdi na nwunye abughi uche Chineke n'hi na Chineke chorọ alimdi na nwunye nile na ezinulo nile kwesiri ibikota. Ma o buru na alimdi na nwunye aburula ihe gbasasiri lanu site na adighi ntukwasị obi nke di ma o bu nwunye, okwu Chineke nyere onye nke nadiighi ihe O mere ike ije nara n'okpuru iwu akwukwo alukwaghimma lughara ozo. Otu o bula o di o di mfe, a geme mgbalị iji dozie mgbasa alimdi na nwunye. Okwu Chineke nyere ike maka alimdi na nwunye ohuu mgbe di ma o bu nwunye ekweghi ekwe hapuru di ma o bu nwunye kwere ekwe. N'ime nke a, onye nke kwere nwere ike ije luru di ma o bu nwunye ozo. (Ihe ndi ozo gbasara alimdi na nwunye ilee Matiu 19:10–12).

Matiu 19:9: Onye o bula nke garapu nwunye-ya, ma-obughi n'hi ikwa-iko, luru kwa nwunye ozo, o nakwa iko.

1 Korint 7:15: Ma o buru na onye ahụ nke nekweghi ekwe ekewapu onwe-ya, ya kewapu onwe-ya: emeghi ka nwa-nna-ayi nwoke ma-obu nwa-nna-ayi nwayi buru oru n'okwu di otu a: ma Chineke akpowo ayi n'udo.

Nkwuputa ndi Lutheran: "Nmegbu bukwa omenala nke negbochi onye aka ya di ocha ilughari di ma o bu nwunye mgbe agbasiri alukwaghim." (Nke ike na mkepebi nke Bishop, 78).

Mata: N'otu omenala kwadoro alukwaghim n'uzo buru ibu n'hi na o webatara o bughi nani ndi Kraist kama tinyere ndi ekweghi ekwe.

94. Kedụ ahụhụ nāpụta site imebi Iwu nke Isii?

Mgbe madụ mehiere megide Iwunke Isii, onye ahụ atalarị ahụhụ n'uzọ dī iché iché mgbe ọ ka nọ n'ụwa. Ma onye nānọgide echegharighi nāgbajeghi zere n'okpuru amara Chineke gāta ahụhụ ikpe ọmuna ebighi-ebi.

Hibru 13:4b: Chineke gēkpe ndi nākwa iko ikpe, ha na ndi nākwa iko.

Efesos 5:5 N'ihii na nka ka unu mutara nke-oma, na ọ dighi onye ọ bula nke bu onye nākwa iko, ma-ọbu onye nādighi ọcha... nwere ihe-nketa n'ala-eze nke Kraist na Chineke.

95. A gāgbaghara nmehie megidere Iwu nke Isii?

Chineke nēji ọnụ agbaghara ndi mehiere megide Iwu nke Isii na Iwu nile ọzọ n'ihii Kraist, n'ihii na Kraist akwūwo ụgwō nmehie nile. Ayi gēji obi nwute kwuputa nmehie ayi nye Chineke, tūkwasi obi n'amara Ya ma bido dika ọ dī, gbanwe ndu ayi, idi nke ọhụ.

Rom 5:20b: N'ebe nmehie riri nne, n'ebe ahụ ka amara babigara oke nke-uku kari.

MAKA IHE UFỌDỤ DI MKPA GBASARA OBIBI NDỤ NDỊ KRAIST

96. Kedụ ihe ndi ahụ onye Kraist gēzere iji nọdụ n'ezi ụzọ ohụ?

1. Ajo otu: Ụdị nātufu oge nọdụ nkịtị, nānọdu ekwu okwu abaghi uru, na ekwulu Chineke ma ọ bu ndi ọzọ na ikpali onwe ma ọ bu ndi ọzọ ime nmehie.

Abụ Ọma 1:1: Onye ihe nāgara nke-oma ka madu ahụ bu nke nējeghi ije na ndum-odu ndi nēmebi iwu; nke nēguzoghi kwa n'uzọ ndi nmehie, nke nānoghi kwa n'ọnọdu ndi nākwa emo.

1 Kōrint 15:33: Unu ekwela ka eduhie unu: Nkpariṭa nile oṣo nēmebi omume oma.

1 Timōti. 5:13: Ma tukwasi ihe ndia ha nāmuta kwa ibū ndi nādighi-alū olū, nēje n'ulō dī ichē ichē; ma o bughī nanī na ha bū ndi nādighi-alū olū kama ha bū kwa ndi nēkwu okwu nzuzu, buru kwa ndi nētiye aka n'olu nabughi nke aka ha, nēkwu okwu nēkwesighi ka ha kwu.

Ịnoro alughī olū a dighī mma n'ihī na alughī olū a dighī akpali ezi igba ume ma o bụ echiche kama ikpali ayi i nọ aṣo echiche na onwunwa nke nēsite n'obi ayi na gburu gburu ayi nile.

2. Iji ogwu na ihe nāba n'anya iji mezuu agu anu ahụ ma o bụ iji kpalite onodu igbu egbu. Mgbe nsogbu chere ayi n'ihu, ayi ekwesighi icho ngbaba nime ihe ndi di otu ahụ kama tukwasị Chineke obi rịo enyemaka Ya; n'ihī O nēnyere ayi aka n'uzo ziri ezi na ezi oge dika otu ezi uche Ya si dī. Mata na: I jiri ogwu ntakiri ibido inu ogwu, ga eduba gi na ezigbo nsogbu, nwere ike me ka inwua.

Ilu 23:31: Elekwasila manya-vine anya mgbe o nācha obara-obara.

Efesos 5:18: Unu anubiga-kwa-la manya oke, nke ndu ila-n'iyi di nime ya.

1 Kōrint 6:10: Ndi nanubiga manya oke... ha gaghi-eketa ala eze Chineke.

3. Igba egwu udi nke nwere mkpali agu ikwa iko, n'ikwu, okwu na baghi uru na iso otu nwere ike inwa madu ime nmehie.

Rom 13:13–14: Ka ayi nejeghari dika o kwesiri ayi, dika n'ehihie; o bughī n'ite-egwu na inubiga-manya-oke, o bughī n'ikwa-iko na agu ikwa-iko, o bughī n'esem-okwu na ekworo. Kama yikwasinu Onye-nwe-ayi Jisos Kraist, unu ebu-kwa-la uzọ nēchere aru, ime ihe oṣo nāgu ya.

4. Udi ime mmuo ezighi ezi na nchuso nile nke anu aru.

5. O kwesiri ka ayi mara na ayi agaghī eji anya ayi ile, nti ayi inu ma o bụ jiri uche ayi isoro ma kwado onyenyo, ihe a gēme ma o bụ udi

nke mkpori ndu na idi ndu n̄to ihe mpụ, adighi ọcha enwe ntukwasị obi na ụdị ibi ndu nmehie.

Ihe omume: Kowa: Olee ebe ọ dị mfe ihe di otu a nwere ike iche ayi n'ihu, ụdị n'kpori ndu ma ọ buru na ha chee ayi n'ihu, gini ka ayi gēme.

Mata: Ihe ọ bula Chineke kere nwere ezi ihe eji ya eme. A gēji ya nke oma, mgbe eji ya eme otu Iwu Chineke si di.

97. Kedụ ihe ndi ga enyere ayi aka ibi ndu di ọcha na ndu zuru oke?

Iji okwu Chineke, ekpere, ife ofufe na Ihe omume nke ọgbakọ, iso n'otu nke ndi Kraist Ibe anyi, luo olo, mụọ ihe na ihe mmeghari aka nēnyere ayi aka iche uche, kwuo ma ihe ziri ezi.

Filipai 4:8: Nke fodoru, umu-nnam, ka ihe bu ezi-okwu ra, ka ha ra, bu ihe kwesiri nsopuru, ka ha ra, bu ihe ziri ezi, ka ha ra, bu ihe di ọcha, ka ha ra, bu ihe kwesiri ihu-n'anya, ka ha ra, bu ihe ekwuru nke-oma; ọ buru na idi-nma ọ bula di, ọ buru kwa na otutu ọ bula di, nāgukonu ihe ndia.

Mak 14:38: Nēchenu nche, nēkpe-kwa-nu ekpere, ka unu we ghara iba n'onwunwa: mo nke madu di oku n'ezie, ma anu-aru adighi ike.

98. Kedụ ihe ayi gēche maka ihe ndi ahụ bu nke enyeghi iwu ya ma ọ bu machibido n'okwu Chineke?

O nwere ihe ndi Chineke na enyeghi iwu ma ọ bu machibido bu nke a nākpọ adiafora. Chineke enyela ayi nnwere onwe ka ayi jiri uche ayi lebara ihe ndi ahụ anya. N'udi ihe ndi a, otu ọ dila, ndi gomenti, nna na nne anyi, ndi isi olo na ndi nlekota nke ọ bula nwere ihe e nyere ike nye iwu bu nke akọ na uche ayi gērube isi n'ihu Iwu nke Anọ.

Ayi kwesiri icheta na ayi agaghị emejo ndi Kraist nādighi ike ndi chere ufodu ihe nke nhoro ibu nmehie n'ihu na ha aghotaghị ezi

nnwere onwe nke ndi Kraist. Ihunanya nke umunna chorọ n'udi ihe a ka ayi hapu iji nnwere onwe nke ndi Kraist ime ihe ka o ghara igba onye o bula gharị we noro na nsogbu megide adighi ike nke ako nauche ya. N'udi di otu a, ayi gēziputa nkwere ka o daba n'ime mmuo nke nrapara onwe n'otu mgbe ahụ kuziere ndi nādighi ike ihe ezi nnwere onwe ndi Kraist putara.

Ihe omume: Gua 1 Korint 8 na Rom 14:13–23. Kwuo: Kedụ ihe ndi ahụ ufođụ nke mekuta ndu anyi.

O buru n'uzo ndi no n'otu iwu ma o bu onye o bula chorọ ka ayi zere ma tule ya ka nmehie n'ihe ndi buru efu dika okwu Chineke si di, ayi ekwesitughị mgbe o bula nye n'ochicho ha kama jisie nnwere onwe ayi dika nkwaputa nke okwukwe ma gbachitere eziokwu nke Ozi Oma.

Ihe omume: Gua Galetia 2:45 na 5:1 nakwa Koloşi 2:16.

O buru na o doghi ayi anya ma ihe chorọ ime o bu nmehie, ayi kwesiri na mbu tule ihe ahụ n'okwu nke Chineke mgbe ahụ ka ayi nwere ike ime ihe n'hi "ihe o bula abughị nke okwukwe bu nmehie" (Rom 14:23).

Iwu nke Asaa

Gi ezula ori. *Gini bu isi okwu a?* Ayi gatụ Chineke egwu hu Ya n'anya, otu ayi gēsi we ghara izuru ego ma o bu ihe ozọ nke onye agbata obi ayi ma o bu inwe ha site na-ire ihe ahia nēzighi ezi ma o bu n'aghughọ, kama inyere ya aka iga n'iru na ilezi ihe-ya dum anya.

99. Gini ka Chineke nēchekwa n'Iwu nke Asaa?

N'Iwu nke Asaa, Chineke nēchekwa ihe onwunwe nke onye agbata obi anyi.

100. Site n'onye ka ayị si nweta ihe onwunwe nke uwa a na ike inwe ha?

Chineke nyere ayị ihe onwunwe nke uwa n'ihì Ọ bụ onye okike na onye nwe ihe nile. Chineke goziri ndụ ayị n'ụwa a site n'inye ayị ihe eji ebi ndụ, ụgwọ ọnwà tinyere ihe ndi ọzọ eji enweta ego, akụ na ụba na ihe onwunwe.

Abụ Ọma 24:1a: Jehova nwe ụwa na uju-ya.

Matiu 6:26: Lenụ anụ-ufe nke elu-igwe, na ha adighi-agma nkpuru, ha adighi-ewe kwa ihe-ubi, ha adighi-ekpokota kwa ihe ba n'oba; ma Nna-unu nke elu-igwe nazu ha. Unu onwe-unu abughị ihe oke ọnu-ahia kari ha?

Ihe omume: Gua Job 42:12–13: Ngozi Job natara.

101. Kedụ ihe ndi dabara n'atumatụ nke Cineke maka ndụ ayị otu o si gbasaa ihe onwunwe ayị nke uwa?

Atumatụ Chineke maka ndụ ayị gunyere n'ihe ndi ọzọ ọlụ na ụgwọ ọlụ, ego na ihe onwunwe, ike izu, ire, nwe ebe nkpara ego. Ndi madu nwere ike inweta ihe onwunwe uwa site n'uzo ziri ezi nakwa ike inwe ihe.

2 Tesalonaika 3:10b: Ọ bụrụ na onye ọ bụla achoghi olu, ya ghara kwa iri ihe.

Luk 10:7b: Onye-olu kwesiri ụgwọ-olu-ya.

Ihe omume: Gua Jen. 23:2–18: Abraham zuru ihe onwunwe, na Mak 1:19–20: Zebedi iku azu na ndi ọrụ ya. Kwuo: Gini ka ayị ga eche gbasara enweghi ọrụ? Gua Matiu 20:1–12.

102. Gini ka Chineke gbochiri N'Iwu nke Asaa?

N'Iwu nke Asaa, Chineke gbogchiri ayị izu ohi nile ma ọ bụ iwere ihe ndi, madu ọzọ nanataghị ike, nwere ike ibutere ha nsogbu.

Ndi a bụ nmehie di iche iche:

1. Igbo ilu (iji egbe ezu ori).

Ihe omume: Gua Luk 10:30 (Ndi ori).

2. Izuru ihe.

Ihe omume: Gua Joshua 7:20–26: Akan, Ndi Eze nke abụa 5:19–27: Gehazi, na Jọn 12:6: Judas Iskariot.

3. Inwe mmekọ n'ihe ezuru ezu:

Ilu 29:24a: Onye ya na onye-ori nēkekọ ihe nākpọ nkpuru-obi ya onwe-ya asi.

4. Irite uru megide onye agbata obi ayị site n'uzọ ezighi ezi.

Jeremaia 22:13: Ahụhụ gādirị onye ji ajọ omume ewu ụlọ-ya, nke ji kwa ikpe nēzighi ezi ewu ime-ulo-elu-ya nile; nke nēme ka madu-ibe-ya fe ofufe n'efu, ọ dighi-enye kwa ya ugwo-olu-ya.

5. Uma ego. Iji ụzọ nādabaghị adaba nara oke ọmụrụ nwa ego iri uru site n'ọmụrụ nwa ego n'onye dị na mkpa na nnara ego na mmanaye.

Ọpupu 22:25: Ọ bụrụ na i binye onye ọ bula n'etiti ndim ego, bụ onye ewedara n'ala, onye gi na ya nọ, aburula ya dika onye nānara ọmụrụ-nwa; unu atukwasi-kwa-la ya uma.

Ihe omume: Kwuo: Inara ọmụrụ nwa ego mgbe nile ọ bụ nmehie? Gua Matiu 25:27 na Luk 19:23.

6. Inara mgbazinye ego nēnweghi isi na akwughachighi ego mgbazinye.

Abụ Oma 37:21: Onye nēmebi iwu nēbiri ihe, ma ọ dighi-akwughachi.

7. Umengwu.

Ihe omume: Gua Ilu 6:6 ba 2 Tesalonaika 3:10. ọzokwa kwuo ihe mgbakwasị ukwu onye Kraist gēji ezi akonuche nara ego ezumike ma ọ bụ nlekota anya.

8. Inwe agụ ihe onwunwe ndi ọzọ, anya ụfụ, nanị onwe na anya ukwu.

Matiu 15:19: N'ih i na n'obi ka ajọ echiche nile... si aputa... izu ori.

1 Timōti. 6:10: Ihụ ego n'anya bụ ngbọrọgwu nke ihe ọjọ nile di iche iche.

9. Iji ihe ọha maka imere onwe ihe, mebisie ha ma ọ bụ elesighi ha anya, akwughị ugwo utu isi ma ọ bụ izuru site n'ihe ndi obodo ma ọ bụ ebe ulọ azụmaahịa n'uzọ ndi ọzọ.

103. Onye nāhụ izu ohi nile ma nye ahụhụ maka ya?

Chineke nāhuzu izu ohi nile ma taa onye ọ bụla nēme ya ahụhụ n'okpuru onye nāchoghị ichegharị na nmehie ya. Ya mere ayị ga eji anya udo we ghara idaba n'ụdị nmehie a. Ọ bụrụ na ayị si n'uzọ ezighi ezi were ihe onwunwe onye agbata obi anyị. O kwesiri ka ayị mee nkwpụta nmehie ma ọ dị mfe mee nweghachi.

1 Tesalōnaika 4:6: Maka nke a bụ uche Chineke... ka onye ọ bụla ghara ighogbu na irigbu nwa-nna-ya n'ihe a: n'ihu na Onye-nwe-ayị bụ onye nābọ ọbọ bayere ihe ndia nile, dika ayi bu-kwa-ra uzọ gwa unu gwasi kwa unu ike.

Efesos 4:28: Ka onye nēzu ori ghara izu kwa ori ọzọ: kama ka o dogbu onwe-ya n'ọlụ, nēji aka-ya abụa lụ ezi ihe, ka o we nwe ihe ya na onye nọ nkpa gēketa.

Ihe omume: Gua Luk 19:8: Zakịos kwere nkwa iweghachi ihe ndi o nwetara n'uzọ ezighi ezi.

104. Gịnị ka Chineke nāchọ n'aka ayị nime Iwu nke Asaa?

N'Iwu nke Asaa, Chineke chọrọ ka ayị mee ụma n'uzọ onye agbata obi ayị gāga n'ihu inweta ihe eji ebi ndụ, buwanye na ihe onwunwe ya gādịgide ma bawanye.

Nke a nēme mgbe

1. Ayị nyere onye agbata obi ayị nwe ihe e ji ebi ndụ site n'ezi ndumọdụ na ezi ọlụ.

Hibru 13:16: Ma unu echezọla ime ihe di nma na ime ka unu na ndi ọzọ nweko ihe-unu: n'ihu na aja di otu a nātọ Chineke ezi uto.

Ihe omume: Gua Jenesis 46:33–34: Josef duru ụmụnne ya ọdu, na Ọpupụ 23:4: Ilezi ihe onye iro ayị anya.

2. Ayị were ntụkwasi obi lekọta ihe enwe na ọha nke tinyenere n'aka ayi ilekọta.

1 Kọrint 10:24: Ka onye ọ bụla ghara ichọ ọdị-nma nke aka ya, kama ọdị-nma nke madu-ibe-ya.

Ihe omume: Gua Jenesis 39:4–6: Josef ji ntụkwasi obi lezie ihe nna ya ukwu anya, na Jenesis 41:46–57: na akụ nke ndi Egypt.

3. Mgbe ayi di na njikere iji ihe ayi nwere jere onye agbata obi ayi ozi tịkwasi Chineke obi n'amara Ya gēlekọta anyi.

Ilu 19:17: Onye nēbinye Jehova ihe ka onye nēmere onye nēnweghi ike amara bu, ọ bu kwa nmeso ọma ya ka Ọ gākwughachi ya.

Ihe omume: Gua Jenesis 13:4–12: Abraham nyere Lot ike ka ọ horo ebe kachasi mma.

105. Gini ka ayi ga nēcheta kpomkwem?

Kpomkwem ayi ga nēcheta na mkpakota ihe onwunwe abughi ihe ma ọ bu ojecha ogwu nke ndu onye Kraist. Ojecha ogwu onye Kraist bu onu nke eluigwe. Ayi gēji ihe onwunwe ayi n'uzo ziri ezi mgbe ayi nēji ha jere ndi ezinulo ayi ozi na ndi agbataobi ayi tumadi ndi no na mkpa na iji kwado olo nke alaeze Chineke.

Luk 12:15: Lezienụ anya, debe-kwa-nu onwe-unu ka unu ghara inwe anya-uku ọ bula: n'ih na ọ bughị n'ihe ọ nwebigara oke ka ndu madu di, o sghi n'ihe ọ nwere puta.

1 Timoti 6:17–18: Nēnye ndi bu ogaranya n'oge di ugbo a iwu ka ha ghara itukwasi uche-ha n'ihe di elu, ghara kwa itukwasi obi n'ihe ahụ anējighi aka, bu akụ, kama ka ha tịkwasi obi na Chineke, Onye nēwere aku-Ya nye ayi ihe nile ka ha buru ihe gāto ayi uto; ka ha nēme ezi ihe, ka ha buru ogaranya n'olu ọma nile, ka ha buru ndi kwadebeworo ime ka ndi ozọ keta ihe na nwere, ka ha buru ndi kwere ka ndi ozọ so ha nweko ihe.

Galetia 2:10b: Ayi cheta ndi-ogbeye.

2 Kōrint 9:7: Ka onye ọ bụla n'etiti unu nye dika o buru ụzọ ọpụta n'obi-ya; ọ bughị site na nwuta, ma-ọbụ site na nkpa: n'ihì na Chineke huru onye were obi-utọ nēnye n'anya.

Iwu nke Asatọ

Gi agbala ama ụgha megide madụ-ibe-gi. *Gịnị bụ isi okwu a?*
Ayị gātụ Chineke egwu hụ Ya n'anya, otu ayị gēsi we ghara ịbụ ndi ụgha n'obi, ghara ịrara onye ọ bụla nye, ghara ịbụ ndi ama okwu ụgha, ghara imebi aha onye agbata-obi-ayi, kama ịzọpụta ya na ịgba ezi ama n'ebe ọ nọ na imere ya ihe ọma nile.

106. Gịnị ka Chineke nēchekwa n'Iwu nke Asatọ?

N'Iwu nke Asatọ, Chineke nēchekwa ugwu na ezi aha onye agbata obi anyị.

107. Gịnị ka Chineke nēgbochi n'Iwu nke Asatọ?

Chineke nēgbochi ayị ikpe onye agbata obi ikpe ọ gwula Okwu Chineke nyere ike ma ọ bụ gwa ayị ka ayị mee otu ahụ.

108. Gịnị bụ ịgba ama ụgha?

Ịgba ama ụgha ụnyere echiche nile na okwu si n'ime mmetọ nke ayị nwere ike imebi ugwu na aha ọma onye agbata obi anyị. Ndi a bụ ọmụmaatụ nke ụdị nmehie a:

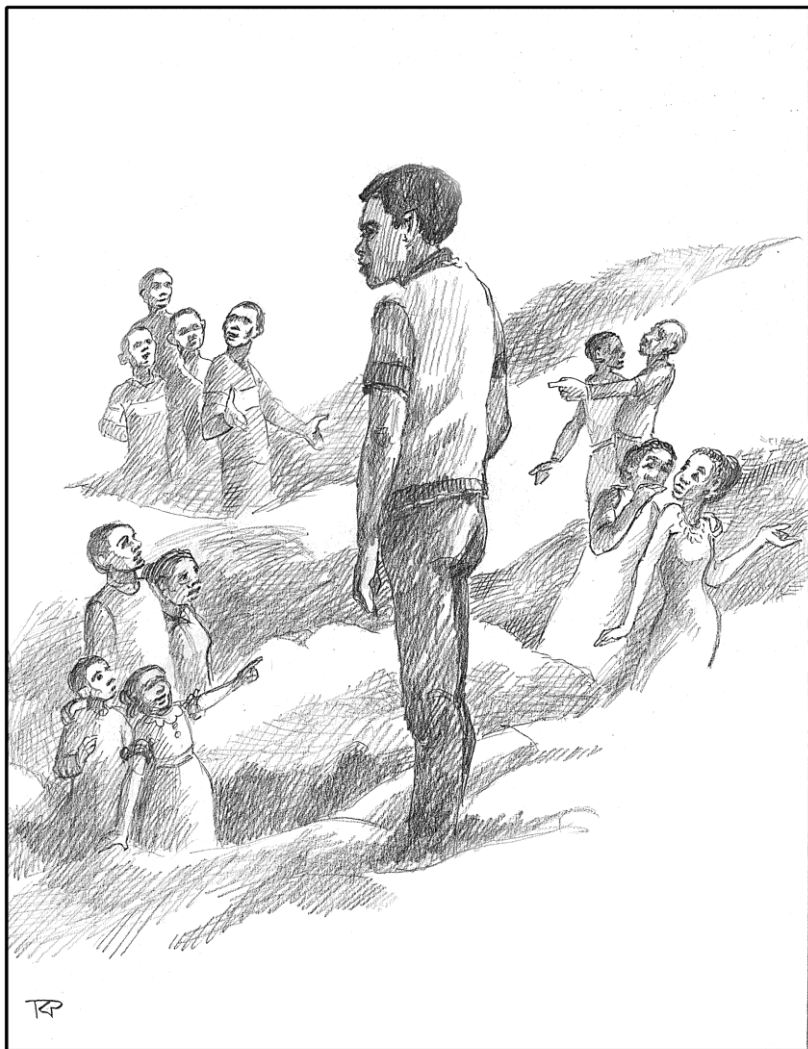
1. Ụgha, ama ụgha, ebubo ụgha na mgbachite ụgha n'ihu nnọkọ ụlọ ikpe ma ọ bụ onye isi ọchịchị na ikpe ụgha.

Igba Ama ụgha. Ilu 19:5: Agaghi-agu onye-ama okwu-ugha n'onye nēmeghi ihe ọjọ; ọzọ, onye nēkupu okwu-ugha dika ume agaghi-ewepuga onwe-ya.

Ihe omume: Gua Ọlụ ndi Ozi 6:11–14: Ama ụgha a gbagidere Stivin.

Ndi ebubo ụgha. Gua Matiu 27:12 na Jọn 18:29–30.

Ihibe Iwu ndi n'ezighị ezi na inye mgbochi n'ihe nēzighị ezi.

"Unu ekwutorịta ibe ụnu." Jemes 4:11.

Aisaia 10:1–2: Ahụhụ gādirị ndi nātọ ukpuru di iche iche nke ajọ ihe, na ndi-ode-akwukwo ndi deworo nmegbu n'akwukwo: iwezuga ndi nēnweghi ike n'ezi ikpe, na inapu ikpe ziri ezi nke ndi ewedara n'ala nke ndim, ka ndinyom di-ha nwuru we buru ihe ha kwatara n'agha, ka ha we luta kwa ihe umu-ngbei n'agha!

Ikpe ikpe ugha.

Ilu 17:15: Onye nāgu onye nēmebi iwu n'onye ezi omume, na onye nāma onye ezi omume ikpe, ihe-arụ n'anya Jehova ka ha abua bu n'otu.

Luk 23:24: Pailat we kpebi ka eme ihe ha rịrọ (ka a kpogbue Jisọs).

2. Mgbe ayị nēkwu okwu maka onye agbata obi ayị n'ụzọ nduhie na ebumnuche ojọ, nke nābughị eziokwu ma sepu isi ikwu nke bụ eziokwu (agba asiri na nkwtọ).

Efesọs 4:25: N'ihị nka, ebe unu tupuru okwu-ugha, nēkwenu ezi-okwu onye ọ bula n'ebe onye-agbata-obi-ya nọ: n'ihị na ayi nāburita ihe di n'aru ibe-ayi.

Jon 8:44: Unu onwe-unu sitere na nna unu, bu ekwensu, ọ bu kwa ihe nāgu nna-ụnụ ahụ ka unu nāchọ ime. Onye ahu bu ogbu-madu site na mbụ, o guzoghi kwa n'ezi-okwu, n'ihị na ezi-okwu adighi ime ya. Mgbe ọ bula o nēkwu okwu-ugha, o nēkwu ihe si n'ihe nke aka ya puta: n'ihị na ọ bụ onye-ugha, buri kwa nna-ya.

Ihe omume: Gua 2 Ndi Eze 5:19–27: Gehazi ekwuo okwu ugha.

3. Mgbe ayị kọrọ ihe onye agbata obi ayị gwara ayị na nzuzo na ntukwasị obi.

Ilu 11:13: Onye nējegharị dika onye nāgba ama ojọ nēkpughe izu nzuzo: ma onye mọ-ya kwesiri ntukwasị-obi nēkpuchi okwu.

4. Mgbe ayị nēkwu okwu ojọ ebe ndi ọzọ nọ gbasara onye agbata obi anyị.

Jemes 4:11: Unu ekwutoritala ibe ụnụ .

Luk 6:37: Ọzọ, ụnụ ekpela ikpe, agaghi-ekpe kwa unu ikpe ma-ọli: unu ama-kwa-la ikpe, agaghi-ama kwa unu ikpe ma-ọli: rapunu, agārapu kwa unu.

5. Mgbe ayị nēburu onye agbata obi ayị ihe ojọ n'obi ma nēchekwara ya echiche ojọ.

Zekaria 8:17: Ụnụ eche-kwa-la ihe ojọ n'obi-unu, onye o bula megide ibe-ya; ụnụ ahu-kwa-la oğbugba-iyi ụgha n'anya: n'ihì na ihe ndia nile bụ ihe nke M'kpọworo asi; ọ bu ihe si n'ọnu Jehova puta.

109. Kedụ ka ayị kwesiri igēji Iwu nke Asatọ?

Ayị kwesiri iji Iwu nke Asatọ na Ikpe nkwum-otọ n'uzo n'ogaghi emekute onye aka ya di ocha. Di ka ihe omuma atu, izonari ndi iro nke obodo ayi ezi okwu ma o bu n'aka ndi ome njo, nke gēme ka ha ghara iga nru n'amama atumatu ha, o bughi njo nye Iwu a – ezigbote ihunanya n'ebe onye agbata obi ayi no choro ka ayi neme otu a. A chokwara ka ayi nagba ama echiche ojo nke ndi madu o buru na ayi mata maka ya. Ndi gomenti, ndi nne na nna na ndi madu ozo. nke o bu n'ebe o nanchikota, na (mgbu onumara) nwere ikikere na olu nke idu odu, ikpe ikpe ma taakwa ihe ojo ahuhu. Oha ndi uka na ukochukwu nwere ikikere iji nke o bu n'ime ndia bu igodo nke isi ulo oru.

Ihe omume: Gua Joshua 2:4–5 na Ndi Hibru 11:31: Rahab agwaghi ndi iro nke Israel eziokwu. 1 Sam. 20:12–13: Jonatan kwere nkwa igba ama ebum n'uche ojo Saul nwere, na Olu ndi Ozi 23:12–16: Nwa nwanne Pol koro Pol amuma ma o bu atumatu igbu ya.

110. Kedụ ka ayị kwesiri iji ekwu okwu gbasara onye agbata obi anyi?

Chineke choro ka ayi nekwu okwu mgbe o bu gbasara onye agba obi ayi n'ebughi ihe n'obi ma burukwa maka o di mma nke ya.

Rom 12:9 Ka ihu-n'anya buru ihe nke iru-abua nadi ghi nime ya. Nakponu ajo ihe asi; narapara ezi ihe n'aru.

Kolos 4:6: Ka okwu-unu di n'amara mgbe nile, ihe eji nnu me ka o di uto, ka unu we mata otu unu naghaghi iza madu nile o bu.

Olee mbge o nemekari

1. Ayi nagba chitere agbata obi ayi n'okwu ụgha, igba asiri, na igba ama ụgha na ebuko e buru opuro.

Ilu 31:8–9: Saghere onye-ogbi onu-gi, n'okwu-ikpe nke ndi nile nala n'iyi. Saghe onu-gi, kpe ikpe n'ezi omume, kpeputa kwa onye ewedara n'ala na ogbeye.

Luther: "N'ihì nke a, ọ bụrụ na gị ezukwute iru ahụ nke enweghị ọlụ ọ nārụ karịa nrafu na nkwutọ madụ gwa onye ahụ na ihe ọ nēkwu abughị eziokwu n'ihu ya, ka ihere mee ya, site n'ime otu a ọtụtụ gāhapụ omume ọjọ nke itinye ndi n'enweghị akọ na uche nke ha n'onọdụ nkato nke n'onweghị ike iseputali isi ya na ya. Maka na ọ dị mfe imebi ugwu na aha ọma mana adighi mfe iwehachite."

2. Ayi nēji obi ayi ekwu okwu ọma gbasara omume ọma na ọlụ oma nke onye agbata obi ayi ma jaakwa ya mma.

1 Samuel 19:4: Jōnatan we gwa Sọl nna ya okwu di nma bayere Devid, si ya, Ka eze ghara imehie megide oru-ya, bu Devid; n'ihì na ọ mehieghi megide gị, na n'ihì na omume-ya nile adiwo nma nke-uku n'ebe i nọ.

3. ayi ekwesighi iche echiche ihe ọjọ gbasar agbata obi anyi, kama ka ayi kwuo okwu ọma bayere ya n'ihe ọ bula. Ikpuchi adighi ike ya na emezighi ihe nke oma, ma kpekwarā ya ekpere, ma nwee olile anya na ọ gēmete karịa n'ọdị n'ihu ma nēkwukwa eziokwu n'onwe anyi.

Ilu 14:30: Ndụ nke anu-arū ka obi agworo ọria-ya bu: ma ire-ure nke ọkpukpu nile ka ekworo bu.

1 Pita 4:8: Nke bu isi ihe nile menu ka ihu-n'anya ahu unu nāhurita onwe-unu di ike; n'ihì na ihu-n'anya nēkpuchi ọtutu nmehie.

1 Korint 13:7: (Ihụnanya) nānagide ihe n'ile, nēkwere ihe nile; nēle anya ihe n'ile; nēnwe ntachi-obi n'ihe n'ile.

Luther: Ọ bụ nọọ ihe puru iche magburu onwe ya na mma madụ nākowa uru a nēnwetekarị ma tinye n'ezi nhazi bụ ihe ọ bula nke o nwere ihe inu gbasara onye agbata obi ya (ma ọ bụrụ na ọ bughị mpu a marala) ma ọ bụ ka osila di inagide ya site n'ire nsi ndi a bụ ihe ha nọ bụ imaghari isi ichoputa ihe a gēji taa agbata obi uta, ma n'ikowa ọ ghagharia ya ma tinyezie ya n'uzo jo gbukariri onwe ya."

Ihe omume: Gua Jemes 3:5–8.

"Lenu anu-ufe nke elu-igwe." Matiu 6:26.

Iwu nke Iteghete na nke Iri

Iwu Iteghete: **Gi enwela anya-uku n'ebe ụlọ madu-ibe-gi dị. Gịnị bu isi okwu a?** Ayị gātụ Chineke egwu hụ Ya n'anya, otu ayị gēsi we ghara ichọ iwere ihe madu-ibe ayị ma-ọbụ ụlọ ya n'ụzọ aghughọ, ma-ọbụ site n'igosi izi-ezi kama inyere ya aka idozi ya.

Iwu Iri: **Gi enwela anya uku n'ebe nwunye madu-ibe-gi nọ, ma-ọbụ n'ebe oru-ya nwoke nọ, ma-ọbụ n'ebe oru-ya nwayi nọ, ma-ọbụ n'ebe ehi-ya dị, ma-ọbụ n'ebe inyinya-ibu-ya dị, ma-ọbụ n'ebe ihe ọbụla dị nke madu-ibe-gi nwere. Gịnị bu isi okwu a?** Ayị gātụ Chineke egwu hụ Ya n'anya, otu ayị gēsi we ghara iji ike, ma-ọbụ rara nwunye ibe ya, ma-ọbụ oru-ya na anụ-ụlọ-ya ka ha rapụ ya, kama ikasi ha obi ka ha nālụ ọlụ-ha nọdụ nke-oma.

111. Gịnị ka Chineke nēgbochi n'Iwu nke iteghete na nke iri?

N'iwu nke iteghete na nke iri Chineke nēgbochite uru na ọnọdụ obibi nke onye agbata obi ayị nwere na ndụ a dị, ka Chineke siri hazie ya.

112. Gini ka Chineke sọ nsọ n'iwu ndi a?

Chineke gboehibedoro ayị enweghị afọ ojuju n'ebe ihe o nyewre ayị nọ nakwa site n'ihe Ọ tụtụ anya n'aka anyị. O gboechibidoro ayị inwe anya ukwu n'iche ndi ahụ nabughị nke ayị dị ka o si buru uche Ya, burukwa nke ayị apughị inweta ma ayị emegideghị ya.

1 Timōti. 6:7–9: N'ihi na ayị, ewetaghi ihe ọ bụla n'ụwa, ọ bu kwa n'ihi na ayị apughi iwere ihe ọ bụla pụa n'ime ya; ma ebe ayị nwere ihe-ọriri na ihe igbokwasị n'aru, afọ gēju ayị n'ihe ndia. Ma ndi nēzube ibu ọgaranya nādaba n'ọnwunwa na ọnya na ọtutu agu ihe ọjọ nke uche nādighi nime ha, nke nēmeru kwa aru, bu ihe nēme ka madu mikpu emikpu nime nbibi na ila-n'iyi.

113. Gịnị bụ inwe anya ukwu?

Inwe anya ukwu bụ ịchọ mmasị inweke na nchekwube inwete ihe ọ bụla bụ ihe Chineke sọ nsọ. Nmeghie ndi a dị n'obi aburula nmeghie nāma ikpe n'onwe ha ọ bụ ezie na ha apụtaghị ihe n'omume. Ma ihe Chineke nēgbochighi abughị nmeghie.

Galetia. 5:17a: N'ihl na agu nāgu anụ arụ megide Mọ Nsọ.

Rom 7:7b: M'gaghị amawori nmeghie, ma ọ buru na esiteghm n'aka iwu mara ya: n'ihl na m'gaghị-amatawori agu ihe ọjọ, ma ọ buru na iwu ahu asighi, Agu ihe ọjọ agula gi.

James 1:14–15: Kama anānwa onye ọ bula mgbe agu ihe ọjọ nke aka ya nādokpufu ya, ewe rafue ya. Mgbe ahụ agu ihe ọjọ ahu, mgbe ọ tuworo ime, ọ we mụputa nmeghie: nmeghie ahụ, mgbe o tozuru oke, o we mụputa ọnwụ.

114. Kedụ ụdị anya ukwu ka Chineke gbochiri n'Iwu ndi a?

1. Ghara iji anya ukwu iwere ihe onye agbata obi ayi ma ọ bụ ihe ndi ọzọ ji ebi ndụ site n'uzọ edoghi anya ma ọ bụ izi ezi.

Ihe omume: Gua Jenesis 31:7: Laban ghogburu Jekob, Ndi Eze nke mbu 21: Ahab na Jesibel weghara ala ubi Nebot maka ha onwe ha site na Iwu nādagbaghi, na Matiu 23:14: Ndi farisii were ihe ndi di ha nwuru anwu maka ha onwe ha.

2. N'manye, ikpali ma ọ bụ n'manye nwanne onye agbata obi ayi ma ọ bụ onye nējere ya ozi ihapu ya ma biakute ayi ma ọ bụ ịchọ iwere ihe ọzọ ma ọ bụ uru onye agbata obi ayi nērite maka ayi onwe anyi.

Ihe omume: Gua Samuel nke Abua 1:1–4: David manyere Batsheba ikwa iko, na Samuel nke Abua 15:1–6: Absalom gbanwere obi ndi madu no puo n'ebe David no.

3. Anya ụfụ na aguu maka ihe bụ nke onye agbata obi anyi.

Luk 12:15: Lezienụ anya, debe-kwa-nu onwe-unu ka unu ghara inwe anya-uku ọ bula.

Luther: "Iwu ndi a ka edoro tumadi megide anya ufu na anya ukwu enweghi obi uto, Chineke iji wepu mkpatara na nsiputa gēbute ihe nile nke ayi nwere ike iji mejo onye agbata obi anyi."

Ihe omume: Kwuo uru ginị na onodu ihe ndi ozọ ka, a nēweghara n'ubochi taa?

115. Gini ka Chineke nāchọ n'aka ayi n'Iwu ndi a nile?

Chineke choro ka afọ ju ayi n'onodu nke O debere anyi. O choro ka ayi ntukwasi obi nyere onye agbata obi ayi aka na imasi onye o bua obi ike ka o guzosie ike n'ebe ahụ na ije ozi n'okpukpu oku nke Chineke dobere maka ya.

1 Timoti 6:6a: Ma nsopuru-Chineke, ya na inwezu ihe nile di nkpa.

Luk 16:10: Onye kwesiri ka atukwasi ya obi n'ihe dikarisiri nta kwesi-kwa-ra ka atukwasi ya obi n'oke ihe.

Matiu 25:21b: I kwesiri ka atukwasi gi obi n'umu ihe ole-na-ole, mgeme gi onye isi otutu ihe: ba n'onu nke onye-nwe-gi.

Filipai 2:4: Unu nile n'otu n'otu elela ihe nke aka unu anya, kama unu nile n'otu n'otu le kwa ihe nke madu-ibe-unu anya.

Ihe omume: Gua Jenesis 1:39: Josef choro na nwunye Potifa noro idi ntukwasi obi n'ebe di ya no. Akwukwo ozi nke Filemon: Pol weghachiri onye oru gbapuru nye nna ya ukwu. Kwuo: O bu ihe kwesiri nnabata ka madu gbanwe ebe nke oru ya iji we mezie onodu na adighiri ya mma? O bu ihe ziri ezi ka nna ukwu ichupu onye oru ya ochie di ntukwasi obi maka ndi olu e goro ego ohu?

116. Dika okwu Chineke si di, kedu udi obi kwesiri ka ayi nwee?

Ayi genwe obi di ocha nke gabu ka ayi nwe idi ocha ochicho di nsọ na inu oku n'ihe nile Chineke choro.

Matiu 5:8: Ngozi nadiiri ndi di ocha n'obi: n'hi na ndi ahu gahu Chineke.

Levitikos 19:2: Unu gadi nsọ: n'hi na nsọ ka Mu onwem, bu Jehova, Chineke-unu, di.

1 Samuel 16:7: Chineke nēle anya n'obi.

Ọgwụgwụ iwu iri

Gịni ka Chineke kwuru maka Iwu ndia? Ya onwe ya siri (Ọpupu 20:5b–6): **"Mụ onwem bụ Jehova Chineke-gi, bụ Chineke ekworu, nēwere ajọ omume nke ndi bụ nna leta ụmụ-ha, leta ụmụ-ụmụ nke atọ, leta kwa nke-anọ, nke ndi nākpọm asi; ma anamemere nnụ ụmụ-ụmụ abụa na ọgụ iri ebere, bụ nke ndi nāhụm n'anya, nēdebe kwa ihe nile Mu nyere n'iwu."** *Gini bụ isi okwu a?* Chineke choro ka onye ndi nile nemebi iwu ndia ahuhu. N'ihia ya ayi gatụ egwu iwe Ya, we ghara imebi iwu Ya. Ma O kwere ndi nile gēdebe iwu Ya nkwa, amara, na ngozi nke Ya. N'ihia ya ayi gāhụ Ya n'anya tūkwasị Ya obi, were kwa obi zuru oke nedebe iwu Ya.

117. Gini ka Chineke nēchetara ayi n'okwua "Mụ Onye-nwe-ayi, Chineke gi"?

Site n'okwu a: "Mụ, Onye-nwe-ayi, Chineke gi", Chineke nēchetara ayi na Ya nwere ike nile inye ayi Iwu ndi a ma choọ ọndu nke irube isi na ha.

Deuteronomi 5:32: Unu gēlezi kwa anya ime dika Jehova bụ Chineke-unu, nyeworo unu n'iwu: unu ewezugala onwe-unu n'aka-nri ma-ọbu n'aka-ekpe.

118. Kedụ ihe Chineke choro ka ayi site n'okwu a: "abụ m Chineke ekworu"?

Site n'okwu a, Abụ m Chineke ekworu", Chineke choro ka onye o bula na O debere kpomkwem n'udi Iwu Ya e si rubere ya isi ma taa ndi nēmebi Iwu ndi a ahuhu, ma kwughachi ndi nēdobe ha.

Jemes 4:12: Nanị otu Onye bụ onye nēnye iwu, buru kwa onye-ikpe, bụ Onye ahụ Nke puru izoputa na ila ihe n'iyi.

119. Gịnị nēchebiri onye ọ bụla nākpọ Chineke asị ma atughị egwu mebie Iwu Ya nile?

Ntaramahụhụ Chineke nēchebiri onye nākpọ Ya asị ma na atughị egwu mebie Iwu Ya. Ahụhụ a bụ iwe na emeghi ebere, ọnwụ nādi nwa oge na ọmụma ikpe ebighi-ebi.

Deuteronomi 27:26: Onye anābụ ọny ka ọ bụ, bụ onye nēmeghi ka okwu nile nke Iwu a guzosie ike, ime ha. Ndi Israel nile gāsị kwa, Amen.

Rom 6:23: Ugwọ ọlụ nke nmehie bụ ọnwụ.

Ihe omume: Gua Jenesis 6:7: uju mmiri, Jenesis 19:1–9: Nmebi nke Sodom na Gomora, na Luk 19:43–44: Nmebi nke Jerusalem. Gua ihe Bible kwuru maka ikpe ọmụma ebighi-ebi ma ọ bụ ọkụ mmụọ: Matiu 8:12, 11:16–24, 13:49–50, 25:41, Mak 9:43–44, Luk 16:23–24 na Rom 2:9.

Luther: "Ndi a bụ ndi ihe Chineke bu n'obi mgbe Ọ sirị 'Ndi nākpọ m asị' ha bụ ndi mpako na ndi nọgidere atughị egwu."

120. Onye ka Chineke gāta ahụhụ?

Chineke gāta ndi echegharighi na ndi nmehie ekweghi ekwe onye ọ bụla n'ih i nmehie nke ya.

Deuteronomi 24:16: Agaghị-eme ka ndi bụ nna nwua n'ọnođu ụmụ ha, agaghị-eme kwa ka ụmụ nwua n'ọnođu ndi bụ nna-ha: agēme ka ha nwua, onye ọ bụla n'ime nmehie nke aka ya.

121. Olee otu ahụhụ Chineke si mekụta ọbụladi ọgbọ nākpọ Ya asị?

Chineke nāgwa ayị ahụhụ nkwumọto Ya nke nmehie ndi nna na nne ndi nādiighi atụ egwu gēmekutakwa ndi nēsota ha ruo ọgbọ nēso ma ọ bụrụ dika nna na nneha nākpọ Chineke asị ma bie ndụ amaghi Chineke na ekweghi ekwe.

Levitikọs 26:39b: Ọzọ kwa na ajọ omume nile nke ndi bu nna-ha, ha gēso kwa ha ta aru.

Ihe omume: Gua Jenesis 9:25: Ham butere ibu ọnu idakwasị nwa nwoke atụ egwu Kanan na ndi nēsota ya, na Matiu 27:25: Ndi ju butere ọgbọ nēso ha ekweghi ekwe ọbubu ọnu.

Umụ nātụ egwu Chineka ka a nēme mgbe ufodu ita ahuhụ nmehie nke ndi mụrụ ha. Otu ọ di ọ bughị ahuhụ maka ha kama ọ bu ezi idọ aka na nti nke nna nke n'ekpe azụ nēwetara ha ihe oma.

Rom 8:28: Ayi matara na ihe nile nāluko ọlụ iwetara ndi huru Chineke n'anya ezi ihe, bu ndi akporo dika ihe O nēzube si di.

Ihe omume: Gua Samuel nke mbu 15:26–28: Jonatan tufuru oke ya irigoro oche eze nna ya n'ih i otughị Chineke egwu nke Sọl, ọ bu ezie na Jonatan n'onwe ya natara iru oma Chineke.

122. Kedụ ebumnobi Chineke iyi egwu tara ike?

Ebumnobi nke Chineke iyi egwutara ike bu ayi we tuo iwe Chineke ziri ezi n'ih i nmehie nile ma tuo egwu ime nmehie.

Matiu 7:19: Anēgbutu osisi ọ bula nke nāmighi nkpuru oma, tuba kwa ya n'ime oku.

123. Gịnị ka Chineke kwere na nkwa nye ndi nāhụ Ya n'anya nēdobekwa Iwu Ya?

Chineke kwere nkwa iji ngozi n'uju kwughachi na ndu a na ebighi-ebi nye ndi nāhụ Ya n'anya ma dobe Iwu Ya.

Luk 10:28b: Me nka, i gadi kwa ndu.

1 Timoti 4:8b: Ma nsopuru-Chineke bara uru nye ihe nile, ebe o nwere nkwa nke ndu, ma nke ndu ugbu a, ma nke gaje ibia.

124. Ole otu Chineke si emezu nkwa a?

Chineke nēmezu nkwa a nime ndi kwuputara nmehie ha ma tɔkwasi obi n'amara Kraist na onye ọ nāgụ idobe Iwu Ya n'akwa okukụ ozizi na ndụ. Ayị nwere ike, i hụ Chineke n'anya nani ọ bụrụ ayị kwere na Jisọs Chineke nāgozi nanị site n'amara Ya, ọ bughị n'ihị ọlụ nke ndi kwere ekwe n'ihị nrube isi ha ezughi oke kama ezughi ezu.

Hibru 11:6: Asị na okwukwe adighị ọ bụ ihe anāpughị ime, bụ ime ihe gāto Chineke ezi uto.

Abụ Oma 103:17–18: Ma ebere nke Jehova nēsi na mgbe ebighi-ebi we rue mgbe ebighi-ebi n'arụ ndi nātụ egwu Ya, ezi omume-Ya dị-kwa-ra ụmụ ụmụ; Ọ dīrī ndi nēdebe ọgbugba-ndụ-Ya, dị-kwa-ra ndi nēcheta ụkpụrụ-Ya ime ha.

125. Olee oke ngozi Chineke nānọkwa?

Chineke nāgozi ụmụ nna na nne nātụ egwu Chineke ruo puku kwuru puku ọgbọ, asugharịa ya onweghị ọgwụgwụ.

Luk 1:50: Ebere-Ya dị-kwa-ra ndi nātụ egwu Ya rue ọgbọ na ọgbọ.

Ihe omume: Gua Jenesis 15:5–6: Chineke goziri ụmụ Israel n'ihị Abraham. Tụle: Kedụ ngozi ị natarala site nna na nne ma ọ bụ nna nna na nne nne.

126. Kedụ ebumnobi nkwa amara nke Chineke?

Nkwa amara nke Chineke na oke idimma nākpali ayị ihụ Chineke n'anya, ịtɔkwasi Ya obi na iji ọñụ rubere Iwu Ya isi.

1 Jọn 5:3: N'ihị na nka bu ihụ-n'anya Chineke, ka ayị debe ihe nile Ọ nyere n'iwu.

127. Kedu Iwu ka nmechi okwu nke Iwu nile jikọrọ?

Nmechi okwu nke Iwu nile ka ejikọtara n'Iwu nke Mbụ n'eziokwu jikọtachara Iwu nile. Ogwugwu okwu nēkpuhe na Iwu Chineke ka enwere ike irubere isi site n'obi karịcha ha nile ịtụ egwu na ịhunanya Chineke na ịtụkwasi nanị Ya obi.

Ebumnobi na ịjị Iwu nke Chineke eme ihe

128. Olee otu Chineke ji chọọ ka ayị dobe Iwu Ya?

Chineke chọrọ ka ayị dobezuo nke ọma Iwu Ya n'ime echiche, okwu na omume.

Matiu 5:48: Ya mere unu onwe-unu gēzu oke, dika Nna-unu nke elu-igwe zuru oke.

Jemes 2:10: N'ihị na onye ọ bụla nke gēdebe Iwu ahu dum, ma ọ sụ ngongọ n'otu ihe, emewo ya ka ọ buru onye ikpe iwu ahu nile mara.

129. Madụ o nwere ike idobezu Iwu Chineke?

Mgbe 'ndaba nime nmehie gasiri, O nweghi onye nwere ike idobezu Iwu Chineke n'udi Chineke gānabata. Ndi nēkweghi ekwe a naghị edobe ya ma ọlị na ọbụladi nrube isi nke ndi Kraist ezughi oke buru ihe nwute. Nanị Kraist devezuru Iwu Chineke.

Rom 3:23: N'ihị na madu nile emehiewo, ha adighi-eru kwa otuto Chineke.

Aisaia 64:6b: Dika uwe emeruru emeru, otu ka ezi omume nile ayi di: ayi we kpownua dika akwukwo osisi, ayi nile; ajo omume-ay nēfepu kwa ayi, dika ifufe.

Abu Oma 143:2: Eji-kwa-la oru-gi ba n'ikpe; n'ihị na ọ dighi onye ọ bụla nke di ndu bu onye ezi omume n'iru Gi.

130. Kedụ ihe nāgaghị abụ ebumnobi nke Iwu?

Ebumnobi nke Iwu Chineke abughi site n'idobe ya bụrụ ndi azọputara.

Galetia 3:11: Ma ọ putara ihe na ọ dighị onye ọ bula anāgu n'onye ezi omume n'iwu n'iru Chineke.

131. Keduzie ebumnobi na ọlụ nke Iwu Chineke?

Ebumnobi atọ na ọlụ nke Iwu Chineke bụ

1. Iji egwu na ahụhụ nke Chineke, nime ọtụtụ, dobe na nche mmụba nmehie jọrọ njọ. N'uzọ a, Iwu Kwadoro agwa nzulite putara ihe, usoro na agwa di mma nime ụwa ma gbochie njọ putara ihe.

Iwu bụ mgbochi. Nke a bụ ihe isi mbụ e ji Iwu eme.

1 Timoti 1:9: Ebe ọ matara nka, na adighi-enye onye ezi omume iwu, kama anēnye ndi nēmebi iwu, ndi nēkweghi kwa idi n'okpuru iwu, nye ndi nāsọpurughị Chineke, ndi bụ kwa ndi-nmehie, nye ndi nādighi ọcha n'obi, ndi emerụ-kwa-ra emerụ, nye ndi nēgbu nna-ha na ndi nēgbu nne-ha, nye ndi nēgbu madu.

2. Iwu nākuziri ayi n'uzọ ziri ezi imara nmehie ayi n'iru Chineke. Iwu bụ enyo. Nke a bụ isi ebumnobi nke Iwu. A nākpọ nke a ihe eji Iwu eme nke abụ.

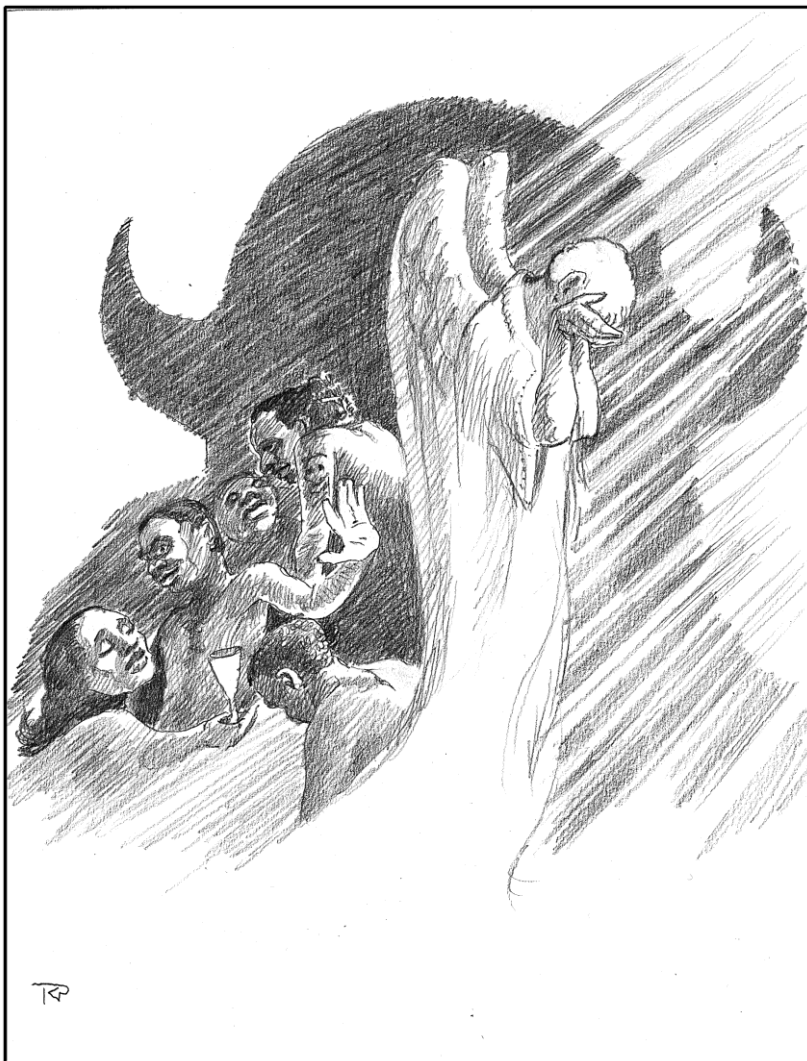
Rom 3:20b: N'ihia na ọ bụ n'aka iwu ka nmazu nke nmehie sitere.

Rom 7:7b: Kama, m'gaghị-amawori nmehie, ma ọ bụrụ na esiteghm n'aka iwu mara ya: n'ihia na m'gaghi-amataworị agụ ihe ọjọ ma ọ bụrụ na iwu ahụ asighi, Agụ ihe ọjọ agula gi.

Galetia 3:24: Ya mere iwu ahu aghowo onye-ozizi-ayi ikuru ayi biakute Kraist, ka ewe site n'okwukwe gu ayi na ndi ezi omume.

3. Iwu nēzi ndi kwere ekwe na Kraist ihe Chineke ha tụtụ bụ ihe diri madu ime na ndụ a Iwu bụ usoro. Nke a ka a nākpọ ihe eji Iwu eme nke atọ.

Abụ Qma 119:105: Okwu-Gi bụ oriọna diri ụkwum, ọ bu kwa ihe diri okporo ụzom.

"Agu ihe ojo nke anu-ari-ayi." Efesos 2:3.

Rom 3:31: Ayị nēsite kwa n'okwukwe-ayị me ka iwu ghara idi ire? Chineke ekwela: Kama ayị nēme ka iwu guzo.

Luther nākūzi ihe eji iwu eme nke atọ na nkọwa ya n'akwukwọ nta Catechism n'ih i odewo ha nke ọ gābụ na ayị dika ụmụ Chineke gēbi ndụ dī nsọ dika okwu Chineke si dī. (Hụ nkọwa nke arịrịọ nke mbụ.)

Nmehie

132. Gịnị bụ nmehie?

Nmehie bụ ihe nile bụ mwezuga site n'Iwu Chineke.

1 Jọn 3:4b: Nmehie bụ kwa nmebi-iwu.

Bible kpọkwara nmehie nnupụ isi (Rom 5:19), nmebi, ihe ọjọ (ọpupụ 34:7), ndahie (2 Kọrint 5:19), na ajọ onume (Rom 6:13).

133. Olee ụzọ nmehie si bata n'ụwa?

Nmehie batara n'ụwa site n'aka ekwensu onye bu ụzọ dapụ n'ebe Chineke nọ. Nmehie sikwa n'aka madu onye ekwensu nwara o we jiri aka ya dara nmehie.

Jọn 8:44b: Onye ahụ (ekwensu) bụ ogbu-madu site na mbụ, o guzoghi kwa n'ezi-okwu, n'ih na ezi-okwu adighi nime ya. Mgbe ọ bula ọ nēkwu okwu ụgha, o nēkwu ihe si n'ih nke aka ya puta: n'ih na ọ bụ onye-ụgha, buru kwa nna-ya.

1 Jọn 3:8: Onye nēme nmehie si n'ekwensu puta; n'ih na ekwensu nēmehie site na mbụ.

Rom 5:12a: N'ih nka, dika nmehie si n'aka otu madu ba n'ụwa dika ọnwu si n'aka nmehie ba kwa.

Ihe omume: Gua Jenesis 3:1–7: Ndaba nime nmehie.

134. Kedu ụdị nmehie abụa dị?

Bible kwuru ụdị nmehie abụa, nmehie dị na mbụ na nmehie n'onwe ya.

135. Kedu nmehie dị na mbụ?

Nmehie dị na mbụ bụ nchikọta nmebi nke mmụọ madụ bụ nke ayị rịtara site na Adam site na nna na nne anyị. N'ihі nmehie dị na mbụ, ndi madụ tufuru ezi omume nke Chineke nyere madụ site n'okike ụwa. Onye emetoro site na nmehie di na mbụ a naghị atu egwu n'ezie ma ọ bụ hụ Chineke n'anya na ọ dighi atụkwasi nani Ya Obi maka na ọ nwụọla n'ime mmụọ ma kpuo isi, buru onye iro Chineke ma juputa n'ihe ojọ nāgụ maka ya.

Jon 3:6a: Nke amụworo site n'anụ-arụ bụ anụ-arụ.

Rom 7:18a: N'ihі na amataram na ezi ihe adighi-ebi nimem, nke ahụ bụ, n'anụ-arum.

Rom 8:7a: N'ihі na itukwasị uche n'anụ-arụ, ya na Chineke di n'iro.

Mata: Site n'okwu bụ anụ arụ mgbe ekwuru ya n'ụdị a, Bible nākowa madụ dika esi tụọ ime ya ma mụọ ya bụ onye emetoro site na nmehie di na mbụ na abughị site na mmọ nsọ (nwoke ochie ma ọ bụ Adam ochie).

Abụ Oma 51:5: Le, n'ajọ omume ka amuputaram; ọ bụ kwa na nmehie ka nnem tụtụ imem.

Jenesis 8:21b: N'ihі na ncheputa nke obi madụ di njọ site na nwata.

Jenesis 6:5: Jehova we hu na ihe ojọ nke madụ riri nne n'ụwa, Ọ hụ kwa na ncheputa nile ọ bula nke echiche obi-ya bụ nani ihe ojọ ogologo ubochi nile.

1 Kōrint 2:14a: Ma madụ nke nkpuru-obi onwe-ya nāchị adighi-anata ihe nke Mọ nke Chineke: n'ihі na ha bụ ihe-nzuzu n'anya-ya.

Efesos 2:1: Unu onwe unu... nọ n'ọnwụ site na ndahie nile unu na nmehie nile unu.

136. Ọnọdụ gịni ka madu nọ ka esi kee ya n'ihi nmehie di na mbu?

Site notu madu di n'ihi nmehie di na mbu bu onye a nanabataghi n'ebe Chineke nọ ma buru onye a gekpe ikpe na onwu ebighi-ebi. Iji buru onye azoputara, aghaghi imu ya ozọ site na baptism na okwukwe.

Efesos 2:3b: Ayi buru kwa umu nke iwe dika esi mu ayi, dika ndi foduru bu kwa.

Jon 3:5-6: O buru na amughi madu site na miri na Mo Nso, o pughi iba n'ala-eze-Chineke. Nke amuworo site n'anu-aru bu anu-aru; nke amowo-kwa-ra site na Mo Nso bu mo.

Nkwuputa nmehie ndi Lutheran: "Site n'odida Adam, madu nile amuru site n'anu aru ka amuru n'ime nmehie nke bu nejighi egwu Chineke, nejighi ntukwasị obi nime Chineke nakwa agu ikwa iko; na orja ma obu nmehie nke mbu bu nmehie n'eziokwu obuladi ugbu a nama ikpe naweta onwu ebighi-ebi n'aru ndi a namughi ozọ site na baptism na mmọ nsọ." (Nkwaputa Ausburg 2).

137. Gini bu nmehie ndi ahu n'onwe ya?

Onye emetoro site na nmehie nke mbu nemebi Iwu Chineke n'echiche, okwu na omume. Nmehie ndi a bu nmehie n'onwe ya. Ha gunyere nmehie nleghara anya ma o bu olu ndi ayi kwesiri ilu ma hapu ilu ha obuladi na okwu Chineke gwara ayi ka ayi neme ha.

Matiu 7:17a: Ma osisi nabaghi n'ihe nami ajo nkporu.

James 4:17: Ya mere onye matara ime ihe oma, ma o meghe ya, o buru onye ahu nmehie.

Nmehie n'onwe ka e nwere ike ikewa n'otu di iche iche. *ĩmaatụ*: Nmehie emere megide *ĩma* ama na nmehie nleghiera anya, nmehie akpacha anya mee na nmehie adighi ike, isonye na nmehie ndi ozo (1 Timoti 5:22), 2 Jon 11), nmehie joro njo putara ihe na ezighi ezi nakwa akwa ruo eluigwe maka ahuhu Chineke. udi nmehie nile a bu: asopurughi Chineke putara ihe Jenesis 18:20, Igbumadu Jenesis 4:10, Nkpube 6:9–10 na mmegide ndi obia umunwayi di ha nwuru anwu, umuaka enwe nne na nna, ndi ogbenye na ndi enweghi inye aka opupu 3: 7–9; 22:21–24; Mal. 3:5; Jemes 5:4 na mmebi ndi a ka bu n'afu nne Amos 1:13.

138. Kedụ nmehie megide Mmọ Nsọ?

Nmehie megidi Mmọ Nsọ (mmuo) puru iche na nmehie nile ozo n'ihu na O nweghi mgbaghara.

Mak 3:28–29: Nezie asim unu, Na agāgbaghara umu madu nmehie-ha nile, na nkwulu-ha, ka ha ra, bu nke ha gēji kwulu: ma onye o bula nke gēkwulu Mọ Nsọ enweghi ngbaghara rue mgbe ebighi-ebi natuhi ya.

Nmehie a ne-eme n'udi di otu a: Mmọ Nsọ nēme ka madu ghotu duzo na madu gēzi n'ime obi ya kwuputa idi nsọ eziokwu i bu idi nsọ, otu o sila di marakwa amara na imegide mmata gonari ya nenupu isi magide ya, kwuluo ma menye Mmọ Nso ihere. Onye di otu a abusu onye obi siri ike nke na o gaghi echeghari. Ya mere ayi kwesiri imata na ayi agaghi ebido Yu aju na ikwulu eziokwu nke ayi siri n'okwu Chineke mara. Nmehie megide Mmọ Nsọ echeghi ya ihu megide Madu nke Mmọ Nsọ kama megide Oru Ya.

Luk 12:10: Ozo, onye o bula nke gēkwu okwu megide Nwa nke Madu, agāgbaghara ya: ma agaghi-agbaghara onye gēkwulu Mọ Nsọ.

1 Jon 5:16b: Nmehie di nke neweta onwu: o bughi ekpere bayere nka ka m'nagwa ya ka o kpe.

Hibru 6:4–6: N’ihi na ndi enyere ihe otu mgbe, ndi detu-kwa-ra onyinye elu-igwe ahụ ire, ndi eme-kwa-ra ka ha keta Mọ Nsọ, ndi detu-kwa-ra okwu Chineke ire na ọ dị nma, detu kwa ike nile nke oge gaje ibia ire, ha we dahie, ọ bụ ihe anāpughị ime bụ ime ka ha buru ndi ọhu ọzọ icheghari echeghari; ebe ha nākpogidere onwe-ha Ọkpara Chineke obe ọzọ debe kwa Ya n’ọnọdu-ihere n’iru ora madu.

Ihe omume: Gua Matiu 12:2–32: Ido aka na nti Jisos nye ndi Farisi ndi nāju eziokwu putara ihe ma kwuluo.

139. Olee ụzọ ayị gēsi kwuo nu anyọ emehiebeghi megide Mmọ Nsọ?

Onye sogburu onwe ya nime mmụọ ma tụa egwu na ya emehiela megide Mmọ Nsọ ma sogbuo onwe ya gbasara ibụ onye emechibidoworo ụzọ n’amara nke Chineke nime Kraist emeghi nmehie a kpomkwem megide Mmọ Nsọ.

Ike mmekuta nke Mmọ Nsọ dị nime ya ka a hụrụ. Site na Ọ nēzi mmekuta gbasara ọnọdu mkpụrụ obi ya na akasaka ebighi-ebi ya. Ọbụ onye kwere ekwe ọbụ ezie na Ọnēsogbu onwe ya.

Adighi ike okwukwe ya ka a gēme ka o sie ike site n’amaru nke okwu Chineke: n’ihi Kraist nwurū maka onye ọ bula ma chọọ ka azọputa madu nile.

Onye, otu ọdị bụ onya mere kpomkwem nmehie a megide Mọ Nsọ a naghi esogbu onwe ya. Ọ nakwaghi egosi mmekuta gbasara nzoputa mkpụrụ obi ya ma gaa n’ihu ibi na mpako na mọ nupụ isi, obi ya nēsi ike gafee mgbanwe, nāju inyefe onwe ya n’okwu Chineke putara ihe.

Mmọ Nsọ a naghi esogbu inwe ya. Ọ nakwaghi egosi mmuta gbasara nzoputa mkpụrụ obi ya ma gaa n’ihu ibi na mpako na mọ nupụ isi, obi ya nēsi ike gafee mgbanwe, nāju inyefe onwe ya n’okwu Chineke putara ihe.

140. Olee otu a gēsi zọputa ayị n’ọnọdu ayị nọ na ya n’ihi nmehie nke dị na mbụ na site n’omuma ikpe ebighi-ebi?

Ọ dighi mfe izọputa ayị site n’lwu ma o bụ site n’ọlụ ayị Ma Chineke enyewo ayị okwu ọzọ bụ Ozi oma Ya, bụ nke O mere ka ayị mara

maka nzọpụta nke onye nzọpụta ayị Jisọs nwetara anyị. Ayị nwere ike ịnata nzọpụta a maka onwe ayị dị ka onyinye efu site n'okwukwe si ya nwere onwe ayị na ọbụbụ ọnụ nke nmehie, nwe ezi omune na buzi ndi agozizi n'iru Chineke. Ayi gāmụ kariya nke a na Akụkụ nke Abụa nke Okwukwe.

Rom 1:16: N'ihia na ihere Ozi Oma ahu adighi-emem: n'ihia na ọ bụ ike nke Chineke rue nzọpụta nye onye o bụla nke kwere.

Rom 10:4: N'ihia na Kraist bụ nsọtụ iwu iwetara onye ọ bụla nke kwere ezi omume.

Isi nke Abụa

Okwukwe nke Ndi Ozi

141. Kedụ okwukwe dị n'ime Catechism Nta?

Okwukwe dị n'ime Catechism Nta bụ Okwukwe nke Ndi Ozi. Ọ bụ ya bụ okwukwe kasị okenye nke ndi nzukọ Kraist. Ọ dību adị n'oge nke Ndi Ozi bụ oge eji ya mere nkwuputa baptism. N'ime akukụ atọ nke okwukwe akusiri ayị ihe ndi ahụ bụ ọlụ ebube na ọlụ oma nke Chineke bụ nke O merelarị, nke Ọ nēme, na nke Ọ gēmere anyị.

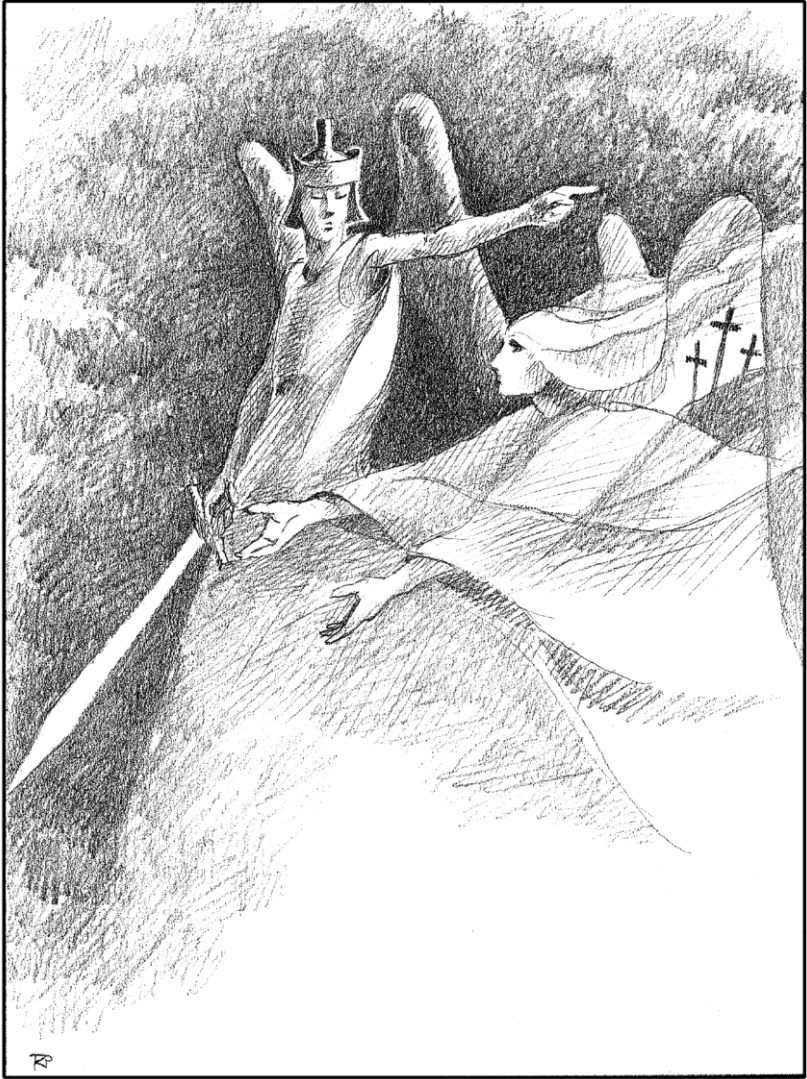
Okwukwe abughị Iwu kama ọ bụ ụdị okwu Chineke puru iche bụ Ozi Oma.

142. Gịnị bụ Ozi Oma?

Ozi Oma bụ ozi oma amara nke Chineke n'ime Jisọs Kraist bụ nke eji zoputa anyị.

Jon 3:16: N'ihì na Chineke huru ụwa n'anya otu a, na Ọ nyere ọbuna Ọkpara Ọ mụrụ nanị ya, ka onye ọ bụla nke kwere na Ya we ghara ila n'iyi, kama ka ọ nwe ndụ ebighi-ebi.

Rom 1:16: N'ihì na ihere Ozi Oma ahụ adighị-emem: n'ihì na ọ bụ ike nke Chineke rue nzoputa nye onye ọ bụla kwere.

Gini di iche netiti iwu na Ozi Qma?

Ndi iche n'etiti Iwu na Ozi Ọma

143. Kedu ndi iche n'etiti Iwu na Ozi Ọma?

Odị ihe abụa gbapụrụ iche n'ozizi n'ime Okwu Chineke bụ Iwu na Ozi Ọma. Ọ gābara ayị oke uru ibi ndụ nke ime mmụọ, ọ bụrụ na ayi mara etu a gēsi dozie mata ndiiche n'etiti ozizi abụa ndi a n'ime obi anyị. Ya mere ọ dị mkpa na ayị gāghọta nke ọma ihe dị iche n'etiti ha.

1.

Iwu nākuziri ayị ihe ayị gēme na nke ayị nāgaghi eme.

Ozi Ọma nākuziri ayị ihe Chineke merela, ma ka nēme maka nzọputa anyị.

2.

Iwu nēzi ayị nmehie ayị na iwe Chineke maka ha. Ozi Ọma bụ ozi oma nke Chineke jupụtara n'amara nime Kraist onye zọputara ayị na nmehie.

3.

Iwu na-achọ, yie egwu naa ma ikpe.

Ozi Ọma na-ekwe nkwa ma na-enye dika onyinye efu bu mgbaghara nke nmehie, ndu na nzọputa.

4

Iwu nēme ka madụ chee nmehie ya ka nọ, buo ibu na mmegbu n'uzo a butere onye nmehie onwu.

Rom 7:9–10: Ma mụ onwem nādi ndụ otu mgbe n'oge iwu nādighi; ma mgbe ihe enyere n'iwu bjara, nmehie ahụ we dị ndụ ọzọ, mụ onwem we nwụ; ihe ahu enyere n'iwu nke nēduba na ndụ, nka ka m'hurū na ọ bụ ihe nēduba n'ọnwu.

Ozi Ọma nēhichapụ nmehie nile, keputa nkai obi okwukwe nime amara Chineke nime obi onye nmehie, site n'uzọ a mee ka ọ dịrị ndụ nime mmọ.

2 Kọrint 3:6b: N'ihị na ihe ahụ (iwu) edeworo n'akwukwọ nēgbu egbu, ma Mọ ahu nēnye ndu.

5.

A gēzi iwu jji mee ka madụ bja mara nmehie ya. A gēkwusa Ozi Ọma jji kasie ndi ahụ obi bụ ndi nmehie ha nāla obi mmiri.

Chineke

144. Olee otu ayị si ama Chineke?

Ayị matara Chineke n'uzọ abua. E nwere mmara Chineke n'uzọ eke odidị na uzọ a dighi ahụ Ya anya.

145. Kedụ eke odidị OkeChineke?

Madụ nile nile nwere mmara Chineke site n'eke; ha mara na Chineke di ma nwe ụfọdụ ihe mejuputara Ya na uche Nso Ya.

Mmụta a ka amara ma dozie n'uzọ a: Madụ hụrụ ọrụ okike ma hụ otu Chineke n'uzọ odinammuo; na- achikota okike nile, na elezi ma nēdu mba nile ma jikwa akara aka nke madụ nile. Na mgbakwunye madụ ọ bula nwere akonuche nke nāgba ama na onye ọ bula gēnye mpiako onwe ya n'ebe Chineke nọ.

Otu a onye ọ bula nwere odidị eke mmara nke Chineke. O nweghi onye otu ọ dila dika mpụtara nke mmata a nēche Ozi Ọma nke Kraist ma ọ bụ inwe nzọputa site na mmata a. Onye ọ bula nāga n'ihu nēbi obi amaghị ikpe ọ gwula ha nūrụ ma kwere Ozi Ọma.

Hibru 3:4: N'ihị na ezi-na-ulo ọ bula nwere onye lūrụ ya; ma Onye lūrụ ihe nile bụ Chineke.

Abụ Oma 19:1: Elu-igwe nākọ nsọpuru Chineke; Ọ bụ kwa olu aka-Ya ka mbara elu-igwe nēgosi.

Rom 1:19–20: N'ihì na ihe apuru imata bayere Chineke nāputa ihe n'ime ha; n'ihì na Chineke mere ka ọ putara ha ihe. N'ihì na ihe-Ya anya nāhughị site n'okike uwa ka anāhụ nke-oma, ebe anāghota ha site n'ihe nile ekere eke, bụ ike ebighi-ebi Ya na ụdị-Chineke-Ya; ka ha ghara inwe ngọpụ.

Rom 2:15: N'ihì na ha nēgosi ọlụ iwu na edewo ya n'obi-ha, akọ-na-uche ha nēso kwa ya nāgba ama, ihe ha nātule n'obi-ha n'etititi onwe-ha nēbo kwa ha ebubo ma-ogbụ ma eleghi anya nāgopu ha.

Ọlụ ndi Ozi 14:16–17: Onye n'ogbo nile gara aga kwere ka mba nile nāga n'uzo nile nke aka ha. Otu ọ dị, O rapughị Onwe-ya nēnweghi ihe-ama, ebe Ọ nēme ezi ihe, nēnye kwa unu miri-ozuzo, na oge nkpuru site n'elu-igwe, nēmeju obi-unu n'ihe-ozuzo na ọñụ.

146. Kedụ ihe bụ ọdịnammuo nke Chineke?

N'ime Okwu Ya, Chineke nwere maka nzoputa ayị nye ụzọ doro anya na ụzọ zuru oke mmata nke Ya onwe Ya. Site n'okwu ndi madu enweta ọdịnammuo mmara nke Chineke. Nani site n'Okwu a ka Chineke si kpuchere ayị amara Ya riime Kraist ma mee ka ayị nwere onwe anyị n'ima ikpe akonuche. Site otu a ayị amuta imara Chineke n'uzo ziri ezi ma mụta imara ma kwere na azoputara ayị site n'okwukwe nime Kraist.

Mata: Bible anaghị azacha ajuju ayị nile ma o ju putara n'iche nile ayị choro imara iji zoputa anyị.

1 Pita 1:23: Ebe amuworo unu ozọ, esiteghi na nkpuru apuru imebi, kama esitere na nke anapughị imebi, site n'okwu Chineke, nke di ndu, nke nadigide kwa, mu unu ozọ.

Jon 17:3: Ma nka bu ndu ebighi-ebi ahụ, ka ha mara Gi, Nke nani Gi bu ezi Chineke, mara kwa Onye I zitere, bu Jisọs Kraist.

147. Olee otu Bible si kọwa Chineke?

Bible nāgwa ayị na Chineke bụ ebighi-ebi na mmọ enwe mgbanwe, onye nēnweghi anụ arụ dika ayị nwere.

Jon 4:24: Chineke bụ mọ.

Abụ Qma 145:3b: Ọ dighi kwa ngwuputa-ala diri- idi-uku-Ya.

Mal. 3:6a: N'hi na Mu onwem, bụ Jehova agbanweghi.

Chineke bu:

1. Ebighi-ebi.

Abụ Qma 90:2: Tutu amuputa ugwu, ma-obu tutu I kpua uwa na elu-uwa dum madu bi, obu na site na mgbe ebighi-ebi rue mgbe ebighi-ebi, Gi onwe-gi bu Chineke.

2. Ononso.

Olụ ndi Ozi 17:27: (Chineke) adighi anya n'ebe onye o bu na nime ayi no.

3. Omachaihe na amamihe nile.

1 Jon 3:20: Chineke ma-kwa-ra ihe nile.

Job 12:13: N'aka Ya (Chineke) ka amam-ihe na idi-ike di; O nwere ndum-odu na nghota.

4. Odiike.

Luk 1:37: N'ebe Chineke di ihe nile a gaghi ara ahụ.

5. Nso.

Aisaia 6:3: Nso, nso, nso, ka Jehova nke usu nile nke ndi-agma di.

6. Eziokwu.

Onu-ogugu 23:19: Chineke abughi madu, nke O gekwu okwu-ugha; O bughi kwa nwa madu, nke O gelogha: O bu na Ya onwe-Ya asiwo na O geme ihe, ma O meghe ya? Ma-obu O kwuwo okwu, ma O meghe ya ka o guzosie ike?

7. Ezi omume.

Deuteronomi 32:4b: Chineke Nke kwesiri ntukwasị-obi, nke nēnweghi ajoy omume, onye ezi omune na onye ziri ezi ka O bu.

8. Obi ebere, huru madu n'anya, ju n'amara, ogologo ntachi.

Taitos 3:4–5: Ma mgbe egosiri obi-oma nke Onye-nzoputa-ayi Chineke, ya na ihu-n'anya-Ya n'ebe madu no... O zoputa ayi.

Abu Oma 145:8: Onye di amara na onye nwere obi-ebere ka Jehova bu; O dighi-ewe iwe ososo, O di kwa uku n'ebere.

148. Gini ozọ ka Chineke kpuhere nye ayi gbasara odidi Ya?

N'okwu Ya Chineke ekpuhewo na Ya bu Ato nime Otu ma asugharia ya O di madu ato di n'ime otu Chi. Ha bu Nna, Okpara na Mmo Nso.

Deuteronomi 6:4: Jehova, bu Chineke-ayi, Jehova bu otu.

1 Korint 8:4c: O dighi Chineke ozọ ma-obughi otu.

Matiu 28:19: Ya mere, ganu, me mba nile ka ha buru ndi neso uzom, neme ha baptism ba n'aha nke Nna, na nke Okpara na nke Mo Nso.

2 Korint 13:14: Ka amara nke Onye-nwe-ayi Jisos Kraist, na ihu-n'anya nke Chineke, na nweko nke Mmo Nso, diyere unu nile.

Ihe omume: Gua Matiu 3:16–17: Emere Jisos baptism, Aisaia 42:1 (Onye-nwe-ayi, Oru nwe ayi na Mmo Onye-nwe-ayi) na onugogu 6:24–27 (Na ngosi Onye-nwe-ayi aha Onye-nwe-ayi ka a kporo ugbo ato n'ahu umu Israel).

149. Gini ka Chineke gwarala ayi gbasara ndiiche di n'etiti madu ato di nsọ?

Chineke ekpuhewo ihe ndi a gbasara ndi iche a:

1. Chineke esiwo n'ebighi-ebi mụọ Okpara Ya.

Abụ Oma 2:7b: Ọkaram ka gi onwe gi bụ; Mu onwem amụwo gi ta.

2. Ọkpara ka esiworo n'ebighi mụta site na Nna ya.

3. Mmọ nsọ si n'ebighi-ebi si n'Okpara na Nna pụta.

Jon 15:26: Ma mgbe ọ bụla Onye-nkasi-obi ahụ gābịa, Onye Mụ onwem gēsi n'ebe Nnam nọ zitere unu, bụ Mọ nke ezi-okwu, Onye si na Nnam pụta, Onye ahụ gāgbaram ama.

Galetia 4:6: Ma n'ihì na unu bụ ụmụ-ndikom, Chineke zipụtara Mọ, nke Ọkpara-Ya ba nime obi-ayị, nēti nkpu, sị, "Aba, Nna".

150. Gịnị ka Chineke kpuheworole gbasara ọlụ atọ nime otu dị nsọ?

Chineke ekpuhewo ihe ndi a gbasara ọrụ atọ nime otu dị nsọ.

- Maka Nna ọlụ puru iche bụ ọrụ nke Okike (Akụkụ nke mbụ).
- Maka Ọkpara ọlụ Mgbaputa (Akụkụ nke Abụa).
- Maka Mmọ Nsọ ọlụ iche ọlụ Ido Nsọ (Akụkụ nke Atọ).

151. Gịnị ka a gēkwu maka ndi ahụ nāgōnarị ọdịdị atọ nime otu Chineke?

Ndi nāgōnarị na Chineke bụ Otu na Atọ nime otu abughị ndi Kraist na enweghi ike izoputa ha.

1 Jon 2:23a: Onye ọ bụla nke nāgōnarị Ọkpara ahụ, ọ nweghi kwa Nna ahụ.

Jon 14:6: Jisọs sị ya, Mu onwem bu uzọ, na ezi-okwu, na ndụ: ọ dighị onye ọ bula nābịakute Nnam, ma-ọbughị site na Mụ.

152. Gịnị ka ayị nēkwepụta na nke ọ bula nke akụkụ atọ nile nke Okwukwe mgbe ayị nāsị "Ekwere m..."?

Mgbe ayị nāsị n'Okwukwe "Ekwere m...", ayị nēkwupụta ihe ndi a:

1. Ayị mara ihe Bible nēkwu gbasara Chineke.

1 Kọrint 4:6b: Ka unu we mụta n'ime ayị ozizi a, Unu agabigala ihe edeworo n'akwụkwọ.

2. N'ime obi ayị nānara ya dika eziokwu.

Rom 10:17: Okwukwe si n'ọnụ ụta, ma ọnụ ahụ sitere n'okwu Kraist.

Jon 20:31: Ma edewo ihe ndia n'akwụkwọ, ka unu we kwere na Jisọs bụ Kraist ahụ, Ọkpara Chineke; ka unu we nwe kwa ndụ n'aha-Ya n'ihia na unu kwere.

3. Ayị na-di ndụ ma nwụọ kwusi ike tụtwasị obi nime Chineke na ezi ọlụ Ya.

2 Timoti 1:12: N'ihia na amataram Onye m'kweworo okwu-Ya, eme-kwa-ra ka m'kweye na Ọ pụrụ iche ihe m'nyere n'aka-Ya idebe nche rue ụbọchị ahụ.

153. Gịnị ọzọ ka okwu ndi a "ekwere m" nēchetara anyị?

Okwu a "ekwere m" ọzọ nēchetara ayị n'eziokwu na o nweghi onye enwere ike izọpụta site n'okwukwe onye ọzọ kama onye ọ bula gēkwesiri maka onwe ya matụtwasị obi n'ime nkwa nke Okwu Chineke.

Hab. 2:4b: Onye ezi omume gēji okwukwe-ya di ndụ.

Ihe omume: Gua Matiu 25:8–12: ụkabuili ụmụagboghọ mara ihe na ndi nzuzu.

Akụkụ nke Mbụ

Ekwem na Chineke bụ Nna, nke pụrụ ime ihe nile, Onye kere elu-igwe na ụwa. *Gịnị bụ isi okwu a?* Ekwerem na Chineke kerem na ihe nile, na O nyerem arụ na nkpuru-obi, anya, nti, na akụkụ nile nke arụm, echiche na amam-ihe, O nēdebekwa ha; O nēnyekwam ihe-oyiyi, ihe-oriri na oñuñ, ụlọ na ebe-obibi, nwunye na ụmụ, ubi na anụ-ụlọ na ihe-omam nile; site n'aka ojuju ụbọchị nile, O nēnyekwam ihe nile dị nkpa iji zua arụ na ndụ nka: O nādoputakwam n'ihe-egwu nile dị iche-iche nēchebekwam n'ihe ojọ nile, n'ihe nile ndia, o bụ site n'ebere na amara nke Nna, o bughị site n'olum na eberem; n'ih ihe ndia, o bụ olum ikele na ito Ya, ife ya ofufe na irubere ya isi. Okwu a kwesiri ntụkwasị-obi.

Chineke Nna

154. Olee ihe kpatara ayị ji akpọ chineke Onye Mbụ, Nna?

Ayị nākpọ Chineke Onye Mbụ n'ih i na O bụ Nna nke Onye-nwe-ayị Jisọs Kraist nakwa ezi Nna anyị.

Aịsaia 63:16a: Gị onwe-Gị bụ Nna-ayị.

Jon 20:17b: Anamarigo lakuru Nnam na Nna-unu, na Chinekem na Chineke-unu.

155. Gịnị ka ayị nēkwep' ta site n'okwu ndi a "Nke pụrụ ime ihe nile, Kere eluigwe na ụwa"?

Site n'okwu ndi a "Nke pụrụ ime ihe nile, Kere eluigwe na ụwa", ayị nēkwuputa na Chineke bụ Nna esiwo n'Okwu Ya kee ihe nile n'ih abughị ihe. N'otu mgbe ahụ ayị kwere na Chineke nwere ike ihe ụwa n'udị na oge ekpuhere nime Bible.

Jenesis 1:1: Na mbu Chineke kere elu-igwe na ụwa.

Abụ Oma 33:9: N'ih i na Ya onwe-ya kwuru okwu, o we di; Ya onwe-ya nyere iwu, o we guzo.

Hibru 11:3: Okwukwe ka ayị ji ghọtà na ewerewo okwu Chineke dozie ụwa nile, ya mere esiteghị n'ihe putaworo ihe kpụ ihe ahụ anāhụ anyà.

Ihe omume: Gua Jenesis 1: Okike ụwa. Tụle: Kedu ndiche n'etiti okike sitere na Bible na otụtụ nke nnwogharị?

156. Kedụ ihe ayị nākọwa site n'okwu ndi a "elu-igwe na ụwa"?

N'okwu ndi a "elu-igwe na ụwa" ayị nākọwa ihe nile Chineke kere ma ndi a nāhụ anyà na ndi a nādighị ahụ anyà.

Kolọsị 1:16: N'ihì na nime Ya ka ekere ihe nile, nke dị n'ime elu-igwe na nke dị n'elu ụwa, ihe apurụ ihụ anyà na ihe anāpughị ihụ anyà.

Ndi mmọ ozi

157. Gịnị bụ ndi mmọ ozi?

Ndi mmọ ozi bụ ndi mmọ dị ndụ Chineke kere. E nwere ụdị ndi mmọ ozi abụ; ndi oma na ndi dara ma ọ bụ ndi nke ojọ.

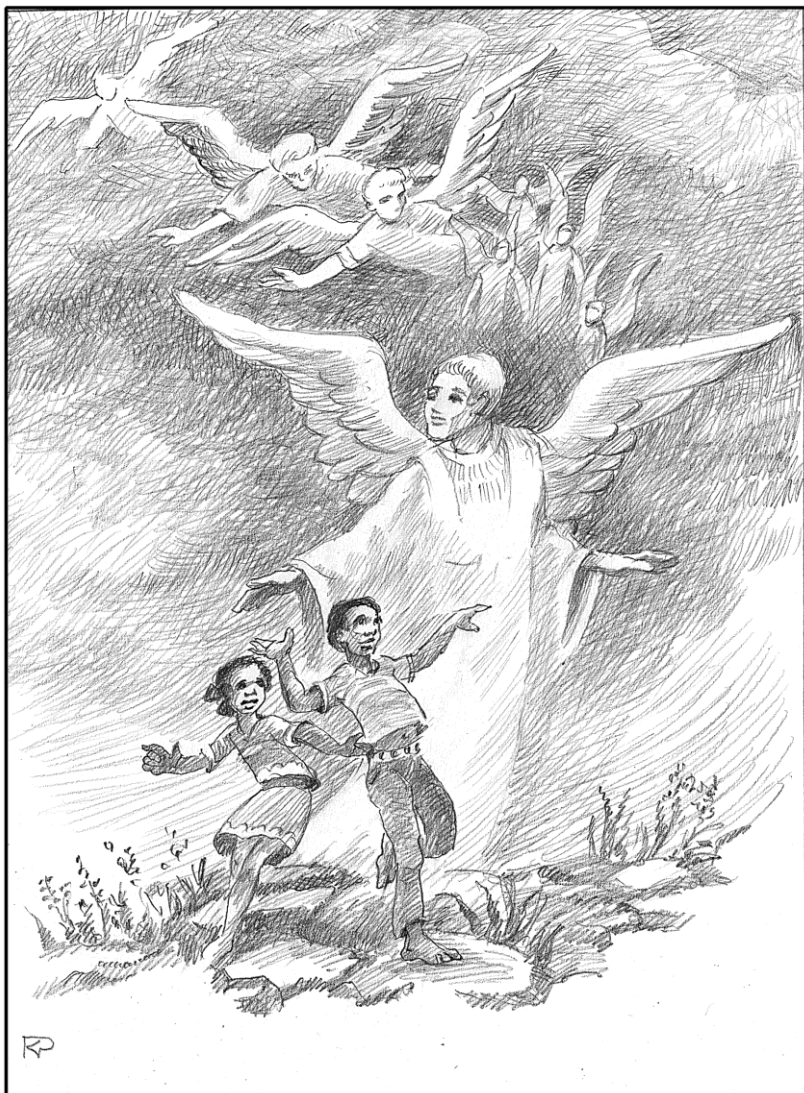
158. Kedụ ụdị ndi mmọ ozi bụ ndi mmọ Ozi Oma?

Ndi mmọ ozi oma bụ ndi mmọ nsọ ndi Chineke nyere nkwado na ịdị nsọ nke bụ na agoziwo ha ebighi-ebi. E nwere otụtụ n'ime ha ma ha nākpa ike. Ha nēto Chineke ma nējere Ya ozi. Ha nọ n'oge otụtụ ọlụ mgbaputa nke Kraist na ha gēsonyere Ya mgbe ọ gābịa maka ikpe nke ọgwugwu. Ha gējere ndi, kwere ekwe ozi na njem ha ruo eluigwe.

Matiu 18:10: Mgbe nile ndi-mọ-ozi-ha n'elu-igwe nēlegide iru Nnam Nke bi n'elu-igwe.

Daniel 7:10b: Oru nnu ndi-ozi ọgụ ụzọ isi na ụzọ ise nējere Ya ozi, oru nnụ oru nnụ ụzọ, na oru nnụ nnụ ụzọ iri-na-otu, na oru nnụ ọgụ ụzọ ise, nēguzo kwa ọtọ n'iru Ya.

Abụ Oma 103:20: Gọzienụ Jehova, ndi-mọ-ozi-Ya, unu ndi-dike, ndi nēme okwu-Ya, n'ige nti olu nke okwu-Ya.

Ezitere ndi mọ ozi, ka ha neje ozi.

Matiu 25:31: Ma mgbe ọ bụla Nwa nke madu gābia n'ebube-Ya, Ya na ndi-mọ-ozị nile, mgbe ahụ ka Ọ gānọkwasi n'ọche-eze nke ebube-Ya.

Hibru 1:14: Ha nile abughi ndi-mọ nēfe ofufe, ndi eziputara ije ozi n'ihị ndi gaje iketa nsoputa?

Hibru 12:22: Unu ndi kwere ekwe abịaruwo... na ọtụtụ ndi mmọ ozi anāpughị ịguta ọnụ.

Ihe omume: Gua Jenesis 3:24: Ndi Cherub nēche ala eze, Ndi Eze nke Abụa 6:12–17: ndi mmọ ozi nēchebe Elisha, Aịsaya 6:1–7: Ndi Seraf nēkwuputa ịdị nsọ nke Chineke, Daniel 6:22: Ndi mmọ ozi nēchekwa Daniel, Luk 2:13–14: Igwe ndi mmọ ozi nēto Chineke mgbe a mụrụ Kraist, Luk 16:22: Mmọ ozi buru mkpụrụobi Lazarus ruo eluigwe, na Luk 24:4–5: Ndi mmọ ozi kwuputara nбилite n'ọnwụ Kraist. – Cheta ihe Bible kwuru gbasara n'ụdị nke ndi mmọ ozi ji zi onwe ha n'ebe ndi madu nọ.

159. Kedụ ụdị ndi mmọ ozi ka ndi mmọ ozi ojọ bụ?

Ndi mmọ ozi bụ ndi mmọ Chineke kere ha nsọ ma ha daba na nmehie, Chineke we jụ ha ebighi-ebi. Ha bụ ndi aghughọ, ịdị ike na ime ihe ojọ. E nwere ọtụtụ nime ha . ha duru isi ịbu ndi iro Chineke, nke madu na ihe ọ bụla ịdị ndi iro Chineke, nke madu na ihe ọ bụla ịdị nma ma zi ezi, ha nāchọ imetọ ma mebie ọlụ aka Chineke. Nke kasi nke ha nāchọ igbochi ndi madu ịbu ndi azọputara ma duru ha ma onwe ha baa n'ita ahụhụ nke ọkụ mmọ. Onye isi ha bụ ekwensu onye Bible kpọrọ Setan ma ọ bụ onye nēbo ebubo, onye ọnwunwa na onye nmegide ma ọ bụ onye ojọ Bible kpọkwara ndi mọ ozi ojọ ndi nādighị ọcha na ajọ mmọ na mmọ ojọ.

2 Pita 2:4: N'ihị na asi na Chineke emereghị ndi-mọ-ozị ebere mgbe ha mehiere, kama Ọ tūbara ha n'ime-ime ọkụ ala-mọ, we rara ha nye n'olulu nke ọchịchiri, ka ewe debe ha ikpe ikpe.

Efesos 6:11–12: Yikwasịnụ ihe-agma nile nke Chneke, ka unu we pụ ịguzogide ihe nile ekwensu nēzuputa. N'ihị na ịgba-ngba-ayi

abughị imegide anụ-arụ na ọbara, kama... imegide ndi-agha mọ nke ajọ ihe n'ebe dị n'elu-igwe.

Mak 5:9: Mọ nāđighị ọcha sị Jisọs: "Aham bụ Legiọn: n'ihị na ayị dị ọtụtụ."

Jon 8:44b: Ekwensu bụ ọgbu-madụ site na mbụ, o guzoghi kwa n'ezi-okwu, n'ihị na ezi-okwu adighi nime ya.

1 Pita 5:8–9a: Nwenụ anya udo, nēchenụ nche: onye ahụ nke nēkurụ unu ga ikpe bụ ekwensu, dika ọdum nāgbọ ụja, ọ nējeghari, nāchọ onye ọ gēlomi: ma nēguzogidenụ ya, n'ihị na unu dị ike n'okwukwe unu.

Ihe omume: Gua Jenesis 3:1–5: Nghogbu ọnwunwa nime paradisi, na Matiu 4:1–11: ọnwunwa Jisọs – Kedụ anụ ọhịa ka Bible ji tụnere onye ọnwunwa.

Madụ

160. Onye bụ ihe isi mbụ Chineke kere a hụrụ anya?

Madụ bụ ihe mbusu Chineke kere a hụrụ anya n'ihị na Chineke kepụrụ ahụ ya n'uzọ pụrụ ichie, nye mkpụrụ obi ima ihe naa ya onye isi ihe nile dị n'ụwa. Ọ bụ ya kachasi elu ihe nile n'ihị na Chineke kere ya n'oyiyi nke aka Ya.

Jenesis 2:7: Jehova, bụ Chineke, we were aja sitere n'ala kpụ madụ, Ọ we ku ume ndụ nye n'oghere-imi-ya abụ; madụ ahụ we ghọ nkpụrụ-obi dị ndụ.

Jenesis 1:26–27: Chineke we si, Ka ayị kpụ madụ n'onyinyo-ayị dika oyiyi-ayị si di: ka ha nwe kwa ike n'arụ azụ nke oke osimiri, na n'arụ anụ-ufe nke elu-igwe, na n'arụ anụ-ulo na n'arụ ụwa nile, na n'arụ ihe nile ọ bula nākpụ akpụ nke nākpụ akpụ n'elu ụwa. Chineke we ke madụ n'onyinyo-Ya, n'onyinyo Chineke ka Ọ kere ya: nwoke na nwayi ka Ọ kere ha.

161. Kedụ oyiyi Chineke n'ime madụ?

Oyiyi Chineke nime madụ nwere ndi a: Madụ mara Chineke dika Nna hụrụ ya n'anya ma biri n'obi uto nēnweghi nmehie na mmekọta nke Ya. Ya mere madụ we bụrụ onye zuru oke nsọ ma ezi omume ma

ọ bụ enweghi nmehie. Otu a okwukwe, ozizi na ndụ ya nāto Chineke uto. Otu ọ bula odi, madu tufuru oyiya nke Chineke mgbe ọ dabara n'ime nmehie.

Kolosi 3:10: Yikwasi kwa madu ohu ahụ, nke aneme ya ka ọ di ohu rue na nmazu dika onyia nke Onye kere ya si di.

Efesos 4:24: Ka unu yikwasi kwa madu ohu unu, nke ekere dika Chineke choro nime ezi omume na idi-ocha nke ezi-okwu ahụ.

162. Onyinyo onye di n'ime madu mgbe ọ dabasiri na nmehie?

Mgbe madu dabasiri na nmehie, onyinyo Adam dara ada diiri nime madu.

Jenesis 5:3: Adam... ọ mua nwa n'oyiya-ya, dika onyinyo-ya si di.

163. Olee uzọ oyia Chineke gēzi loghachikute anyi?

Oyia Chineke galoghachikute ayi site n'ike nke Mmo Nso, site na Baptism na Ozi Oma ma kwere nime Jiso. Site n'okwukwe a ayi abia ozọ mara Chineke n'uzọ ziri ezi ma choọ ibi ndụ ezi omume na ndụ nso. Ma nanị n'ime eluigwe mgbe okwukwe gāghanwe ghọ iji anya hụ na ayi enweghikwa nmehie ka oyia Chineke gābiaghachi n'uju nime anyi.

Kolosi 3:10 na Efesos 4:24. Hụ ajuju 161!

1 Jon 3:2: Ndi m'huru n'anya, ugbu a ka ayi bu umu Chineke, akemeghi kwa ka ọ puta ihe ihe ayi gabu. Ayi matara na, ọ buru na ageme ka Ọ puta ihe, ayi gabu ndi yiri Ya; n'ihia na ayi gahu Ya otu Ọ di.

Abu Oma 17:15: Mu onwem, n'ezia omume ka m'gahu iru-Gi: ka afọ jum n'udi-Gi, mgbe m'tetara.

164. Gịnị ka ị nēkwupụta gbasara onwe gi nime Akụkụ nke Mbụ?

Ana m ekwupụta na Chineke kere m ma akuku arụ na mkpuru obi na ihe onyinye nile jikoro ha.

Abụ Qma 139:14: M'gēkele Gi; n'ihị na ejiwo ihe dị iche iche dị egwu me ka m'buru oke olo: oke olo ka olo-Gi nile di; nkpuru-obim ma-kwa-ra ya nke-oma.

165. Gịnị ka ị nēkwupụta gbasara nnyezu nke Chineke?

Ana m ekwupụta na Chineke nēchekwa na achikota m na ihe nile ekere eke. Ayị na akpo olo Chineke a, nnyezu.

Olo ndi ozi 17:28a: N'ihị na o bu nime Ya onwe-Ya ka ayi nadi ndu nējeghari kwa, nadi kwa.

166. N'uzo gini ka Chineke si enye ayi nri na ihe nile ozọ di mkpa nke ndu?

Chineke nēnye ayi nri na ihe ndi ozọ nile di ma kpa nke ndu site n'ihe ndi ozọ O kere. O nēji ndi madu ozọ, anumanu, osisi, uwa, ikuku, mmiri na ihe ndi sitere n'ihe ekere eke, anwu etc. Uche Chukwu bu ka ayi kpata ihe anyi, ji ebi site na ha sitekwa ilusi olo ike, tukwasị obi ubochi nile nime ngozi Ya.

Abụ Qma 145:15–16: Anya ihe nile nēle anya Gi; Gi onwe-gi nēnye kwa ha ihe-oriri ha na mgbe-ya. I nāsaghe aka-Gi, I nēwere kwa ihe di ihe o bula di ndu uto me ka afọ ju ya.

Jenesis 3:19a: N'osuso iru-gi ka i gēri nri.

1 Pita 5:7: Nātukwasinu Ya nchegbu nile unu nēchegbu onwe-unu, n'ihị na ihe nile bayere unu nēmetu Ya n'obi.

Chineke nēme mgbe ufodu chekwa ndi madu nējighi uzọ di otu a ekwuputara mbu, n'ime udi odinammuo site n'ihe iriba ama. O lekotara maka umu Israel n'uzo a, n'oge njem ha n'ime ozara (Deuteronomi 8:3-4), Elijah n'ulo nwayi Zarefat, di ya nwuru anwu

(Ndi Eze nke mbụ 17) na Ọ zuru ndi madu site n'ihe iriba ama nke Jisọs mere (Jọn 6:1–15, Matiu 15:33–29).

167. Olee otu Chineke si echekwa Gị?

Chineke nāchi, nējizi nēdu m n'ije ndu.n'uzo di otu a na e enwere m ezigbo nchekwa n'etiti ihe ize ndu nile. O naghị ekwe ka ihe ojo ka o dakwasị m nanị maka ođinma'm. N'uzo a otu ubochi m geru ulo ebighi-ebi ma nwe onu nke eluigwe.

Matiu 10:29–30: Adighi-ere egwele abua n'otu penny? ma otu nime ha agaghị-ada n'ala ma Nna-unu ekweghi: ma o buna agiri-isi nile nke isi-unu ka agworo.

Abu Oma 23:4: Ozo, asi na ejem ije na ndagwurugwu onyinyo onwu, m'gaghi-atu egwu ihe ojo o bua; n'ih i na Gi onwe-gi nonyerem: ndele-Gi na nkpa-n'aka-Gi, ha onwe-ha nakasim obi.

Rom 8:28: Ma ayi matara na ihe nile naluko olo iwetara ndi huru Chineke n'anya ezi ihe, bu ndi akporo dika ihe O nezube si di.

Ihe omume: Tugharia site n'akuko Bible otu Chineke si chebe umu Ya, imaatu Josef (Jenesis 37–50) na Moses (Opupu 2) na o bua O ji ihe ojo je ozi nke onwe Ya maka ebumnobi Ya. Tule otu Chineke si duzie ndu gi ma chekwa gi.

168. Gini nemetu Chineke i mere gi ihe nile a maka gi?

Chineke neme ihe ndi nile maka m site n'obi oma nke Ya nabughi site na nkweni m, n'ih i O bu Nna ebere na Chineke amara.

Abu Oma 145:9: Jehova di nma n'ebe ihe nile ekere eke di; obi-ebere-Ya nile dikwasị kwa n'olu-Ya nile.

Rom 11:35: Ma-obu onye buru uzo nye Ya, agenyeghachi kwa ya ozo.

Jenesis 32:10: Ekwesighim ebere nile, na ezi-okwu nile, nke I meworo oru-gi.

Ihe omume: Gua Luk 7:6–7: Ochiagha nachi ogu ndi agha ise nke Kapanom?

169. Gịnị bụ ọlụ m nye Chineke?

Aga m ekwupụta site n'obi m na nlekọta ịhụnanya nke Chineke nile bụ onyinye efu. Aga mekele na ito Ya maka amara Ya na ndụ m nile were ọnụ nērubere Iwu Ya nile isi.

Abụ Ọma 116:12: M'gēsi aña nyeghachi Jehova nmeso ọma Ya nile Ọ mesoworom?

Abụ Ọma 118:1: Kelenụ Jehova; n'ihị na Ọ dī nma: n'ihị na rue mgbe ebighi-ebi ka ebere-Ya di.

1 Jọn 5:3: N'ihị na nka bụ ịhụ-n'anya Chineke, ka ayị debe ihe nile Ọ nyere n'iwu: ihe Ọ nyere n'iwu adighi kwa arọ.

170. N'ikpe azy, kedu ihe ị nēkwuputa site n'okwu ndi a "nke a kwesiri ntụkwasi bi"?

Site n'okwu ndi a "nke a kwesiri ntụkwasi obi" a na m ekwuputa na ihe nile ekwuru nime akukụ a bụ a zuruoke, ezie na eziokwu nēnweghi mgbanwe nke obi m tūkwasi nime ndụ na nime ọnwụ.

Akụkụ nke Abụa

Mgbapụta

Ekwem na Jisọs Kraist, nanị otu Ọkpara Ya, bụ Onye-nwe-ayi. Onye aturū ime ya site n'ike Mọ Nsọ; Nwa-agboghọ, nāmaghị nwoke, bụ Meri, mụrū Ya, Ọ hūrū ahūhū n'ụbọchị Pọtịọs Paillet, akpogidere Ya n'obe, Ọ nwụa, elie Ya, ọridara n'ala mọ, n'ụbọchị nke atọ, O sikwara na ndi nwūrū anwū bilie ọzọ. Ọ rigoro n'elu igwe, Ọ nānodū n'aka nrị Chineke, bụ Nna, nke pūrū ime ihe nile; n'ebe ahū ka Ọ gēsi bja ikpe ndi di ndū na ndi nwūrū-anwū. *Gịnị bụ isi okwu a?* Ekwerem na Jisọs Kraist, Onye nwem, bụ ezi Chineke, Onye nna mūrū nanị Ya mgbe ebighi-ebi, būrū kwa ezi madū. N'ihī na nwa-agboghọ nāmaghị nwoke bụ Meri, mūrū Ya, onye gbapūtara mu onye furu efu na onye ikpe mara; Ọ zutaram, dọputakwam n'aka nmehie nile, n'aka ọnwū, na n'aka ekwensu, ọ bughị site n'ọla-do, ma-ọbū n'ọla-ọcha, kama ọ bụ site n'ezi ọbara nsọ nke-Ya, na ahūhū na ọnwū nke ikpe nāmaghị Ya, otu m'gēsi būrū nke-Ya, we biri n'okpuru Ya, we fee Ya n'ezi omume ebighi-ebi, n'ọnū, ọbuna dika Ọ siri n'ọnwū bilie, Ọ di ndū nāchị rue mgbe ebighi-ebi. Okwu a kwesiri ntụkwasi obi.

171. Kedū ihe Akụkụ nke Abụa nke Okwukwe nākūziri anyị?

Akụkụ nke Abụa nke Okwukwe nākūziri ayị imara ọlụ oma abụa Chineke, Mgbaputa.

172. Olee ihe Mgbaputa ji di mkpa?

Mgbaputa di mkpa n'ihī ndaba n'ime nmehie. Onyinye atọ di ike nke okike enweghi ike izoputa madū Pita na nmehie ma ọ bụ ahūhū ya. Chineke otu ọdila lūrū ezi ọlụ ọzọ bụ nke kachasi ma kasi ịtunanya

kariya okike. O gbaputara anyị, site n'Okpara Ya Jisọs Kraist Onye-nwe-ayi.

Jisọs Kraist na ọlụ ya nke Mgbaputa

173. Gịnị kpataara aha Onye Mgbaputa ayị ji buru Jisọs?

Jisọs bụ aha onye Mgbaputa ayị n'ihị na Ọ bụ nani onye nzọputa nke madu nile. Nke a bụ ihe Jisọs putara.

Matiu 1:21b: I gākpọ kwa aha-Ya Jisọs; n'ihị na Ya onwe-ya gāzọputa ndi nke Ya na nmehie nile ha.

Ọlụ ndi Ozi 4:12: Nzọputa a dighi kwa n'onye ọ bula ọzọ: n'ihị na aha ọzọ di iche adighi kwa n'okpuru elu-igwe, nke enyeworo n'etiti madu, nke anaghaghị ịsọputa ayị nime Ya.

174. Gịnị butere aha onye Mgbaputa ayị ji buru Kraist?

Aha onye Mgbaputa ayị bụ Kraist ma ọ bụ Mezaya n'ihị ha abụa putara Onye etere Mmanụ. Dika ahụ madu Ya, e ji Mmọ Nso tee onye Mgbaputa ayị mmanụ enweghị ọtụtụ.

Olu ndi Ozi 10:38: (Unu matara) bụ Jisọs Nke si na Nazaret puta, otu Chineke were Mọ Nso na ike te Ya dika manụ-otite.

Jon 3:34: N'ihị na Onye ahu Chineke sitere nēkwu okwu Chineke: n'ihị na O siteghi n'otụtụ enye Mọ Nso.

175. Gịnị ka Bible nāgwa ayị madu nke Jisọs bụ?

Bible nāgwa ayị na onye Mgbaputa ayị Jisọs Kraist puru iche n'ihị Ọ bụ Chineke-madu ma ọbụ ezi Chineke na ezi madu n'ime otu Madu ahụ. Ọkpara Chineke were ahụ madu maka Ya onwe Ya site na nwa agboghọ nāmaghị nwoke bụ Meri n'ụdi na Chineke madu bụ otu madu nime Kraist.

Kolosi 2:9: N'ime Ya ka ozuzu nile nke ihe Chineke bu nēbigide nēwere aru madu.

Jon 1:14: Okwu ahụ we ghọ anụ-arụ, bụ madụ, O we biri n'etiti ayị, ayị kiri-kwa-ra otuto-Ya, bụ otuto dika otu nwa-nwoke amurụ nani Ya nānata n'aka nna-Ya, O juputara n'amara na eziokwu.

176. Olee otu m gēsi mara m kwere na Jisos bụ ezi Chineke?

A mara m ma kwere na Jisos bụ ezi Chineke n'ih i Bible nyereYa:

1. Aha d i Nso.

1 Jon 5:20b: (Okpara Ya Jisos Kraist). Nka bụ ezi Chineke, na ndụ ebighi-ebi.

Jon 20:28: Tamas zara, si Ya, Onye-nwem na Chinekem.

2. Mmaramagwa Nso.

Ebighi-ebi:

Jon 1:1–2: Na mbu ka Okwu ahu d i, Okwu ahụ na Chineke di-kwa-ra, Okwu ahụ buru kwa Chineke. Onye ahụ na Chineke d i na mbu.

Agbanwe agbanwe.

Hibru 13:8: Jisos Kraist di otu aka ahụ nyahuru na ta, e, ru kwa mgbe ebighi-ebi.

Ono Nso.

Matiu 28:20b: Le, Mu onwem nyere unu ubochi nile, rue ogwugwu oge a.

Omazuru.

Jon 21:17c: Onye-nwe-ayi, Gi onwe-gi matara ihe nile.

Onye nwe ike nile.

Matiu 28:18b: Ewerewo ike nile dị n'elu-igwe na n'elu ụwa nyem.

Hibru 1:3: ... ebe O nēbu kwa ihe nile site n'okwu nke ike-Ya...

3. Ọlụ Nsọ:

Nzite nke Mmọ Nsọ.

Jọn 15:26: Ma mgbe ọ bula Onye-nkasi-obi ahụ gābịa, Onye Mụ onwem gēsi n'ebe Nnam nọ zitere unu, bụ Mọ nke ezi-okwu Onye si na Nnam pụta, Onye ahụ gāgbaram ama.

Jọn 16:7b: N'ihì na asị alaghịm, Onye-nkasi-obi ahụ agaghị-abịakute unu; ma ọ bụrụ na alam, M'gēzite Ya nye unu.

Okike.

Jọn 1:3: Ekere ihe nile site n'aka-Ya; ekeghi kwa otu ihe ọ bula nke ekeworo ma Ọ nọghị ya.

Nnjezu.

Kọlọsị 1:17b: Ọ bụ kwa nime Ya ka ihe nile nāguzokọ n'otu.

Inye ihe ekere eke Iwu.

Luk 8:25b: Ha we tua egwu, o ju ha anya, ha sirita onwe-ha, Onye bu kwa Onye a, na Ọ nēnye ọbuna ifufe na miri iwu, ha nāńa kwa Ya ntị.

Ihe omume: Gua Jọn 11:38–44. Jisọs mere ka Lazarus si na ndi nwurụ anwụ bilie, Luk 7:11–16: Nwa onye isi mkpe na Nain, Matiụ 28:5–6, na Jọn 10:17–18: Ya onwe Ya.

Mgbaghara nmehie:

Matiu 9:6: Nwa nke madu nwere ike n'elu n'ụwa ịgbaghara nmehie.

Ike nke Ikpe ikpe Ọgwụgwụ.

Jọn 5:27: Ọ nye-kwa-ra Ya ike ịlụ ọlụ ikpe, n'ihì na Ọ bụ Nwa nke madu.

4. Inwe nsọpuru ahụ ka Nna Ya.

Jon 5:23: ... ka madu nile we sọpuru Okpara ahụ, dika ha nāsọpuru Nna-Ya.

177. Olee otu m gēsi mara ma kwere na onye ngbaputa m bụ ezi madu?

A mara m kwere na onye ngbaputa m Jisọs Kraist bụ ezi madu n'ihia na Bible:

1. Kpọrọ Ya kpomkwem madu.

1 Timoti 2:5: N'ihia na otu Chineke dị, otu Onye-ogbugbo dị kwa n'agbata Chineke na madu, Onye Ya onwe-Ya bụ madu, bụ Kraist Jisọs.

2. Nyere Ya ahụ madu na mkpuru obi.

Luk 24:39a: Lenu akam na ụkwum, na ọ bụ Mụ onwem.

Matiu 26:38b: Ọ nēwuta nkpuru-obim nke-uku rue ọnwu.

3. Nnyere Ya nmetuta madu na ime ihe.

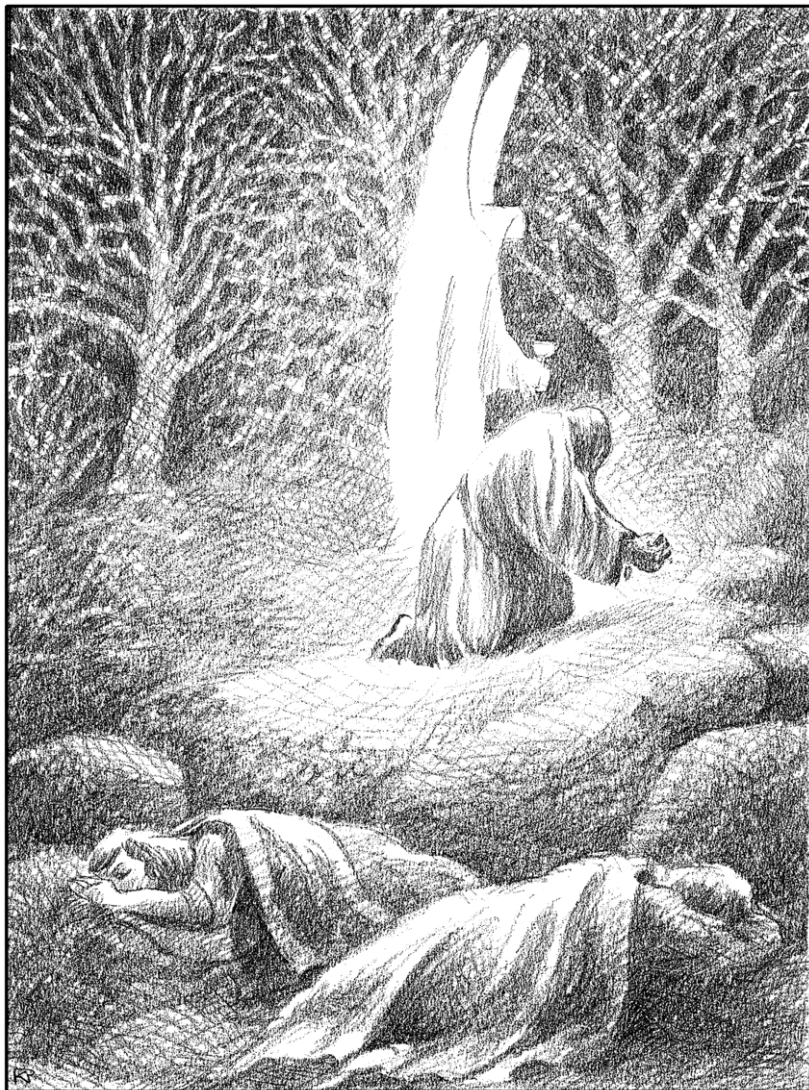
Ihe omume: Gua Luk 2:1–12: Amuru Jisọs, Luk 2:52: Ya eto, Jon 4:6: Ọ dara mba, Mak 4:38: O hiri ura, Matiu 4:2: Agụ gụrụ Ya, Jon 19:28: Akpịrị kpọrọ Ya nkụ, Jon 11:35: O bere akwa, na Matiu 26:27: Ọtara ahụhụ ma nwuo.

178. Kedụ ụdị abụa ka Onye nzọputa ayị were?

Onye Nzọputa ayị Jisọs, n'otu mgbe nwere ụdị abụa, dika Chi na madu. Ejikoro n'ime Ya ụzọ ha abụa nēmeko nime mmaramagwa nke ọ bula.

Otu a, ahuhụ bụ mmaramagwa nke ụdị madu ma ụdichi Soro nweko nime ya dika Bible si gbaa ama: Unu we gbuo onye ahụ nke nēduba na ndụ (Ọlụ ndi Ozi 3:15).

Idjike bụ mmaramagwa nke Chineke nke ụdị ibụ chi nke Kraist nwere. Ma ụdị madu nke Kraist soro nweta nime mmaramagwa a otu ọn'ukwara nime mmaramagwa chi nke ọzọ. Enweghi mgbanwe nke nkowa Bible nke chochị ochie otu ozizi gbasaa Kraist ka a gēsi ghota ha bụ ndi a:

Kraist, Chineke bu madu tara ahuhu maka ayi.

Mgbe Bible kwuru nēnyewo Kraist ihe ebea n'oge kwesiri ka a ghotā ya dika enyere Ya dika udi madu Ya, o bughị dika onodu Chi Ya. Mgbe e soro onodu a, nsogbu iche na Bible nēmegide onwe gābū ihe emerela.

Kolōsị 2:9: N'ihī na nime Ya ka ozuzu nile nke ihe Chineke bụ nēbigide nēwere arū madu.

1 Jōn 1:7: Obara Jisōs, bu Okpara-Ya, nāsachapū kwa ayi nmehie nile.

2 Sam. 7:19: Nke a bukwa iwu bayere madu ahū Onye bụ Onye-nwe-ayi Chineke. (Dika ntughari Luther)

Jeremaia 23:5–6: Le, ubochi nābia (o bụ ihe si n'nonu Jehova puta) mgbe M'gēme ka Ihe-opupu nke nēme ezi omume biliere Devid otu Eze gābū kwa eze, o gēnwe kwa uche, me ihe ekpere n'ikpe na ezi omume n'ala nka. N'ubochi ya ka a gāzoputa Juda, Israel gēbi kwa na ntukwasi-obi: nka bu kwa aha-ya agākpō ya, *Jehova bụ ezi omume-ayi*.

Aisaia 9:6: N'ihī na amūworo ayi otu nwa, otu nwa nwoke ka enyeworo ayi; ibū-onye-isi gādikwasị kwa n'ubu-Ya: agākpō kwa aha-ya Onye-ebube, Onye-ndum-odu, Chineke Nke bụ Dike, Nna nke bu Nna mgbe nile ebighi ebi, Onye-isi Udo.

Matiu 16:13b,16b: Onye ka madu nāsị na Nwa nke madu bu?... Gị onwe gị bu Kraist ahū, Okpara Chineke dī ndū.

179. Gini kpatara Onye Ngbaputa ayi gēji buru ezi madu?

Onye ngbaputa kwesiri ibū ezi madu ka o we buru nnochite ayi n'okpuru Iwu, hū ahuhū ma nwuo N'ihī na madu emebiwo Iwu, o diri madu ikwu ugwo njọ.

Galetia 4:4–5: Ma mgbe oge ahū zuru, Chineke ziputara Okpara Ya, Onye amuru site na nwayi, Onye amuru n'okpuru Iwu, ka O we gbaputa ndi no n'okpuru Iwu, ka ayi we nata ido-ka-umụ-ndikom ahū.

Hibru 2:14: Ya mere ebe ụmụ-ntakiri ahụ bụ ndi nēnwekọ anụ arụ na ọbara, Ya onwe Ya n'otu ụzọ ahụ ketakwara ihe ndia, ka O we site n'onwu me ka onye ahụ ghara idi ire, bụ onye nwere ike nke onwu, ya bụ ekwensu.

180. Gini kpatara Onye Ngbaputa ayi gēji b'ru ezi Chineke?

Onye ngbaputa ayi gābụ ezi Chineke ka Owee si na Ndu Ya na onwu kwuo n'uju ugwo ngbaputa maka madu n'ile ma weghachi ha nye Chineke.

Abu Oma 49:7–8: O dighi onye o bula gāgbaputa nwa-nne-ya ma-oli, O gaghi-enye Chineke ihe-ngbaputa ya: N'ihia na ngbaputa nkpuru-obi ha di oke onu-ahia, O gara kwa ya aka rue mgbe ebighi-ebi.

2 Kor. 5:19: Nke bu na Chineke nori nime Kraist neme ka Ya onwe-Ya na uwa di n'otu, nagughi ndahie nile ha megide ha, O debe-kwa-ra nime ayi okwu nke-ime-ka- adi- n'otu ahụ.

181. Kedu uzọ olu ato ka Kraist nwere n'olu Ya nke Ngbaputa?

N'ime olu Ya nke Ngbaputa, Jisọs Kraist nwere olu ato ndi a. O bu **1.** Onye Amuma anyi, **2.** Onye nchu aja, **3.** Eze anyi.

182. Gini ka Jiss neme dika Onye Amuma anyi?

Dika Onye Amuma anyi, Jisọs esiwo n'okwu na omume nkpuhe na Ya bu Okpara Chineke na Onye Nsoputa nke uwa. Nke a, Ya Onwe Ya mere mgbe O no n'ua, tupu nke ahụ, site na ndi Amuma, ma emesia site na ndi ozi na ndi Nkwusa Ozioma. Olu Ya ibu Onye-amuma ka nagazu ebe nile ebe e kwusara Ozi Oma Ya.

Deuteronomi 18:15: Jehova, bu Chineke-gi, gēme ka Onye-amuma, nke dika mu onwem, biliere gi site n-etiti gi, site n'umu-nne-gi; onye ahụ ka unu gēge nti.

Matiu 17:5b: Onye a bụ Ọkparam M'hurū n'anya, Onye ihe-Ya dīm ezi nma: nūrūnū okwu-Ya.

Luk 24:19b: Jisọs Onye Nazaret, onye bụ Onye-amūma dī ike n'ọlū na okwu n'iru Chineke na ndi-Ju nile.

Jon 20:21:Dika Nnam zitereworom, otu a ka Mu onwem nēziga kwa unū.

Luk 10:16: Onye nānū okwu-unu nānū okwu Mu onwem; onye nājū kwa unu nājū Mu onwem.

183. Gịnị ka Jisọs nēmedịka Onye isi nchụ aja anyị?

Dika Onye isi nchụ aja ayị Jisọs emewo dika Onye nnọchite ayị mezuo Iwu Chineke ma nye onwe Ya dika aja ijurū obi maka anyị. Ika onye nkwichite ọnū ayị O nāga n'ihu igbagchitere ayị n'iru Nna Ya nime eluigwe.

Hibru 9:11a–12b: Ma Kraist ebe Ọ bjara ka Ọ bụrū Onye-isi-nchụ-aja nke ezi ihe nile gaje ibia... Ya onwe-ya, ba n'ebe nsọ nanị otu mgbe ebe Ọ chọputara ngbaputa ebighi-ebi.

Galetia 4:4–5: Ma mgbe oge ahụ zuru, Chineke ziputara Ọkpara-Ya, Onye amurū site na nwayi, Onye amurū n'okpuru Iwu, ka Ọ we gbaputa ndi nọ n'okpuru iwu, ka ayị we nata ido-ka-umū-ndikom ahụ.

1 Pita 2:24a: Onye Ya onwe-ya, dika aja achuru, būru nmehie nile ayị n'aru Ya n'elu osisi ahu.

1 Jon 2:1b: Ọ bụrū kwa na onye ọ bula emehie, ayị nwere otu Onye nēkwu ọnū ayị nebe Nna-ayị nọ, Ya bụ Jisọs Kraist, bụ Onye ezi omume.

184. Gịnị ka Jisọs nēme dika Eze anyị?

Dika eze anyị, Jisọs

1. Nāchị ihe nile ekere eke ma si otu a bụrū eze nke ala eze nke ike.

Matiu 28:18b: Ewerewo ike nile dī n'elu-igwe na n'elu ụwa nyem.

Luk 8:25b: Onye bụ kwa Onye a, na Ọ nēnye ọbuna ifufe na miri iwu, ha nāńa kwaYa ntị.

2. Site n'Okwu Ya, nāchi Nzuko Ya n'ụwa, ya mere ọ bụrụ eze nke Ala eze Ya nke amara.

Jon 18:36a: Ala ezem esiteghị n'ụwa nka.

Matiu 21:5: Sịnụ ada Zaiọn, le Eze-gi nābiakute gi, Ọ dī nwayọ, Ọ nānọkwasi kwa n'inyinya-ibu, na n'elu nwa-inyinya-ibu, bụ nwa anụ nēbụ ibu.

Luk 1:33: Ọ gābụ kwa eze ụlọ Jekọb rue mgbe nile ebighi-ebi; ala-eze-Ya agaghi-agwu kwa agwu.

3. Nke ikpe azụ, O gēduru Nzuko Ya ruo otuto ebighi-ebi nime eluigwe ya mere Ọ bụ Eze nke ala eze nke otuto.

2 Timoti 4:18: Onye-nwe-ayị gādọputam n'ajo ọlụ nile o bula, O gāzọputakwam ka m'bata n'ala-eze-Ya dī n'elu-igwe: Onye otuto dīrị rue mgbe ebighi-ebi. Amen.

185. Kedụ ụdị ihe abụa ka ayị nachọputa dī iche n'ime ọrụ Kraist nke Ngbaputa?

Ụdị abụa nime Ọlụ Kraist nke Ngbaputa bụ: Ọnọdụ nke nleda anya na ọnọdụ nkwa nwere.

Ọ nọ ọnọdụ nke nleda anya site n'oge nturu ime nsọ Ya tutu ruo olili Ya.

Ọ nọ ọnọdụ nwere malitere site na mbilie n'onwu site na ndi nwuru anwu ma nāga ebighi-ebi.

186. Gịni bụrụ ọnọdu Kraist nke nweda anya?

N'ọnọdu Ya nke nweda n'ala, Onye ngbaputa ayi ejighi dika ọnọdu madu Ya mgbe nile na n'uju were otuto chi ejikoro ya na ọnọdu madu Ya kama weda Onwe Ya na ala ka O we gbaputa ayi site na nrube isi Ya na ahuhu. Ngbaputa a agaraghi enwe isi, o gara mgbe nile n'uju ji ọnọdu otuto chi Ya mee ihe.

Filipai 2:6–8: Oney, o bu ezie na O diri n'udi nke Chineke na mbu ma O gughi ya n'ihe O gējidesi ike, bu ira ka Chineke, kama O mere Onwe Ya ihe-efu, n'inara udi nke oru, ewe me Ya n'oyiyi nke madu; ebe a huru Ya ka O di ka madu n'ojiji-Ya. O weda-kwa-ra Onwe-Ya, we buru Onye nana nti rue onwu, bu onwu nke obe.

Mata: Mgbe ufodu Jisosh nēji ọnọdu otuto Chi Ya dikakwa ọnọdu madu Ya; imaatu , mgbe e toro Ya na mgbe O mere ihe iriba ama nile. N'uzo di otu a, O kpuhere na o bu Okpara Chineke na onye Ngbaputa ekwere na nkwa.

Jon 10:37: O buru na alughim olu Nnam, unu ekwelam. Ma o buru na aluam ha, obuna ma asi na unu ekweghi Mu onwem, nekwerenu olum: ka unu we mara namagide kwa na Nnam di nimem, na Mu onwem di kwa nime Nnam.

Ihe omume: Gua Mak 9:1–8: Otuto Jisosh.

187. Site n'okwu di olya ka Okwukwe nāgwa ayi gbasara udi di iche iche nke nweda n'ala nke Kraist?

Okwukwe nāgwa ayi gbasara ọnọdu di iche iche nke nweda n'ala site n'okwu ndi a: A turu ime ya site n'ike Mo Nso; Nwagboghoh nāmaghi nwoke, bu Meri muru Ya, O huru ahuhu n'ubochi Pontios Paillet, Akpogidere Ya n'obe, O nwua, elie Ya.

188. Gịnị ka Bible nākuziri ayị gbasara nturụ ime Kraist?

Maka nturụ ime nke Jisọs, Bible nākuziri ayị na Okpara Chineke b́ara buru ezi madu mgbe a natughi ime Ya nime nmehie n'aka Meri nwa agboghọ na amaghị nwoke site n'olu ebube ike nke Mmọ Nsọ. N'ihì na Ọ buru madu iji mezuo Iwu Chineke n'onodu anyi, n'otu mgbe ahụ, o doro ayi nsọ nke nmehie meruru.

Luk 1:35: Mọ-ozì ahụ we za, si ya, Mọ Nsọ gābiakwasị gi, ike nke Onye kachasi ihe nile elu gēkpuchi kwa gi: n'ihì na nka Ihe dī nsọ nke ị dī ime Ya, agākpọ Ya Ọkpara Chineke.

Matiu 1:20b: Josef, nwa Devid, atula egwu ikuru nwunue-gi Meri: n'ihì na Ihe Nke ọ di ime Ya sitere n'aka Mọ Nsọ.

189. Gịnị ka Bible nākuziri ayị gbasara omumu Kraist?

Bible nākuziri ayị na amuru Jisọs site n'aka nne Ya Nwa agboghọ Meri dika ezi madu nime ogbenye, eledara ya anya ma jukwa ya site n'aka ndi madu.

Aisaia 9:6a: N'ihì na amuworo ayi otu nwa, otu nwa-nwoke ka enyeworo anyi.

Ihe omume: Gua Luk 2:1–20: Ozioma krismas.

190. Gịnị ka Bible nākuziri ayị gbasara ahuhu na onwu nke Kraist?

Bible nākuziri ayị na Jisọs

– tara ahuhu mgbenye, onwunwa, nsogbu na nnoro onwe nani n'oge nile nke ndu Ya n'ụwa.

– na ngwucha ndu Ya n'ụwa tumadi ita ahuhu enweghi atu nke ahụ na mkpuru obi.

– Nwuo n'elu osisi obe a buru onu.

Matiu 8:20: Nkịta-ọhịa nwere ọnụ ha nēdina, anu-ufe nke elu-igwe nwe-kwa-ra ebe ha nāraru ụra; ma Nwa nke madu enweghi ebe ịtọgbọ isi-Ya.

Hibru 4:15b: Onye anwaworo n'ihe nile n'otu ụzọ ahụ anānwā ayi, ma Ọ mehieghi.

Matiu 26:40b: Unu di ọtu a nēnweghi ike isom che nche otu oge hour?

Luk 22:44: Ma ebe o nēgbu Ya ngbu nọbi rie nne Ọ kpe ekpere si-ike karia: ọsuso-Ya we ghọ ihe dika ọke ọkpurukpu ọbara nāda n'ala.

Matiu 27:46: Ma dika ọge hour nke-iteghete Jisọs were oke olu tie nkpu, si, Eli, Eli, lama sabaktani? Chinekem, Chinekem, ọ bu n'ihī gini ka I rapuru nani Mu?

Jon 19:30b: Ọ we rube isi, rara mọ-Ya nye.

Galetia 3:13: Kraist gbaputara ayi n'ọbubu-ọnu nke iwu ahu, ebe Ọ ghorọ ọbubu-ọnu n'ọnọdu-ayi: n'ihī na edewo ya n'akwukwọ nsọ, si, Onye anābu ọnu ka ọ bu, bu onye ọ bula nke anākwuba nelu osisi.

Ihe omume: Gua maka ihuju anya na ndu nke Jisọs Matiu 2, na akukọ maka nka ie: Matiu isi nke 26 na 27.

191. Gini ka Bible nakuziri ayi maka olili Jisọs?

Bible na kuziri ayi na ahu yadi nsọ ka ebuturu site nelu ọbe we tọgbọ ya na tomb. Ọreghi ure ọbula, rue mgbe osiri na Ọreghi ure ọbula, rue mgbe osiri na ọnwu we bulie.

Matiu 27:59–60: Josef we būru aru ahu, ke ya n'ezi akwa ọcha nēnwu enwu, tọgbọ ya n'ili ọhu nke aka ya.

Olu ndi-Ozi 2:27b: Igaghi-enye kwa Onye nke Gi di ọcha n'obi ka Ọ hu ire-ure.

192. Gini mere Ọkpara Chineke jiri weda onwe ya nala nke uku?

Ọkpara Chuineke wedara onwe ya na ala nke uku, ka owe gbaputam, bu ọnye nmehie furu efu, nke ikpe mara, Ọzuputaram na nmehiem n'ile, naka ọnwu na ike nke ekwensu.

193. Kedi ka Kraist siri gbaputam na nmehiem n'ile?

Onye nwem Kraist, gbaputaram na nmehie nilem, mgbe ọmezuru iwu Chineke n'ile, nisim, takwa ahuhu n'ih i nmehiem n'ile. Nuzọ di otua ọzuputaram na ibu oru nke nmehie.

Galetia 4:4-5: Ma mgbe oge ahu zuru, Chineke ziputara Ọkpara-Ya, Onye amuru site na nwayi, Onye amuru na okpuru iwu, ka Ọ we gbaputa ndi nọ n'okpuru iwu, ka ayi we nata ido-ka-umu-ndikom ahu.

2 Kọrint 5:21: Onye ahu Nke nāmaghi nmehie ka Ọ mere ka Ọ buru nmehie n'ọnọdu ayi; ka ayi onwe-ayi we ghọ ezi omume Chineke nime Ya.

Jon 1:29b: Le, Nwa-aturu Chineke, Nke nēbupu nmehie nke uwa!

Galetia 3:13: Kraist gbaputara ayi n'ọbubu-ọnu nke iwu ahu, ebe Ọ ghọọ ọbubu-ọnu n'ọnọdu-ayi: n'ih i na edewo ya n'akwukwọ nsọ si, Onye anābu ọnu ka ọ bu, bu onye ọ bula nke anākwuba n'elu osisi.

Jon 8:34b,36: Onye ọbula nke nēmehie bu oru nmehie... Ya mere ọ buru na Ọkpara gēme ka unu pua n'oru, unu gābu ndi puworo n'oru n'ezie.

194. Kedu ka Kraist siri zọputa gi naka ọnwu?

Onye nwem Kraist zọputaram naka ọnwu mgbe ọkwuru ugwo nke nmehiem n'ile, n'ih i nka ọnwu ebighi-ebi, onweghi kwa ike narum zọzọ, Ọnwu nke anuaru bu uzọ nke iba na ndu ebighi-ebi.

1 Kōrint 15:55–57: Ọnwu, ole ebe nmeri-gi di? Ọnwu, ọle ebe ihe-ogbugba-gi di? Ihe-ogbugba nke ọnwu bu nmehie; ike nke nmehie bu kwa iwu: ma ekele diri Chineke, Onye nēnye ayi nmeri site n'aka Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist.

2 Timōti 1:10b: Onye-nzọputa-ayi Kraist Jisọs, Onye mere ka ọnwu ghara idi ire, site kwa n'Ozi Ọma Ya weputa ndu na emebighi-emebi n'ihe.

195. Kedu k Kraist jiri gbaputa gi site na ike nke ekwensu?

Onye nwem Kraist, gbaputaram site na ike nke ekwensu, mgbe ọ meriri ekwensu. N'ih i nka Onye iro enweghikwa ike ọzọ ima m'ikpe, kama, dika Onye nke Kraist, onye wom ike iguzogide Ọnwunwa n'ile, ma eleghi anya, mgbe midara, site namara Chineke aghaghim ibilite.

Jenesis 3:15: Iro ka M'gētiye kwa n'etiti gi na nwayi ahu, na n'etiti nkpuru-gi na nkpuru ya, nkpuru ahu gēchifia gi n'isi, gi onwe-gi gēchifia kwa ya n'ikiri-ukwu.

1 Jọn 3:8b: Ihe eji me ka Ọkpara Chineke puta ihe bu nka, ka Ọ we la ọlu nile nke ekwensu n'iyi.

Rom 8:31: Gini kwa ka ayi gēkwu, n'ile ihe ndia anya? Ọ buru na Chineke diri ayi, onye nēmegide ayi?

Jemes 4:7b: Ma guzogidenu ekwensu, ọ gāgbapu kwa nebe unu nọ.

1 Pita 5:9a: Ma nēguzogidenu ya, n'ih i na unu di ike n'okwukwe-unu.

1 Jọn 2:1b: Ọ buru kwa na Onye ọ bula emehie, ayi nwere otu Onye nēkwu ọnu ayi n'ebe Nna-ayi nọ, Ya bu Jisọs Kraist, bu Onye ezi omume.

196. Gini bu ihe oke ọ nu ahia, Kraist jiri gbaputa gi?

Onye nwem Jisọs Kraist gbaputaram ọbughi site na ọla edo, ma bu ọla ọcha, kama ọbu site na ọbara ya nke di oke ọnu ahia, na ahuhu di ilu na Ọnwu, site na nka ọkwusiri ugwo nke m ji Chineke.

1 Pita 1:18–19: Ebe unu matara na ejighi ihe apuru imebi, bu ọ́la-ocha, ma-ọ́bu ọ́la-edo gbaputa unu nibi-obi efu unu, nke nna-unu-ha nyere unu n'aka ibi: kama eji ọ́bara di oke ọ́nu-ahia, dika nke nwa-aturu nke ọ́lu ma-ọ́bu ntupọ́ nā́dighi ya n'aru, bu ọ́bara nke Kraist.

1 Jón 1:7b: Ọ́bara Jisọ́s, bu Ọ́kpara-Ya nāsachapu kwa ayi nmehie n'ile.

Aisaia 53:5: Ma ya onwe-ya bu onye amapuworo site na njehie nile nke ayi, onye azọ́piaworo site n'ajọ́ omume nile nke ayi: ahuhu-nmehie nke udo-ayi di n'aru ya; ọ́ bu kwa ubiri-utari-ya ka ejiri me ka aru-ayi di ike.

197. Onye ka Kraist gbaputara ma zọ́puta nuzọ́ otua?

Onye nwem Jisọ́s Kraist sitere nuzọ́ di otua, gbaputam na zọ́putam, na ndi nmehie n'ile.

1 Timọ́ti 1:15: Okwu a kwesiri ntukwasi-obi, kwesi kwa ka anara ya nke-ọ́ma n'uzọ́ n'ile ọ́ bula, na Kraist Jisọ́s biara n'uwa, izọ́puta ndi-nmehie; ndi mu onwem bu onye-isi-ha.

1 Jón 2:2: Ya onwe-ya bu kwa ihe ijuru Chineke obi bayere nmehie nile ayi; ma Ọ́ bụ́ghi ihe ijuru Ya obi bayere nani nmehie nke ayi onwe-ayi, kama Ọ́ bu kwa ihe ijuru Ya obi bayere nmehie nke uwa dum.

2 Kọ́rint 5:19: Nke bu na Chineke nọ́ri nime Kraist nēme ka Ya onwe-ya na uwa di n'otu, nā́gughi ndahie nile ha megide ha, Ọ́ debe-kwa-ra nime ayi okwu nke ime-ka-adi n'otu ahu.

2 Pita 2:1a: Ma ndi-amuma ugha puta-kwa-ra ihe netiti ndi Israel, dika ndi-ozizi ugha gā́di kwa n'etiti unu.

198. Kedi ọ́nọ́du nke nbuli elu nke Onye ngbaputa anyi?

Na ọ́nọ́du nke nbuli elu nke onye ngbaputa ayi bu na ọ́kachasi ihe n'ile elu, buru kwa onye nwere otuto nke Chineke na onwe ya.

Filipai 2:9: N'ihì nka Chineke weli-kwa-ra Ya elu nke-uku, were kwa amara nye Ya aha ahu nke kariri aha n'ile ọ́ bula elu.

199. Ole okwu nke akuku nke okwukwe, jiri kowa maka uzọ n'ile ejiri bulie aha Jisọs elu?

Ọkọwara si na ọridara nala nmọ, na ubọchi nke atọ, esikwara na ndi nwuru anwu bulie ọzọ: Ọ ridara n'ala mọ, N'ubọchi nke atọ, Ọ sikwara na ndi nwuru anwu bilie ọzọ, Ọ rigoro n'elu igwe, Ọ nānodu n'aka nrị Chineke, bụ Nna, nke pụrụ ime ihe nile; n'ebe ahụ ka Ọ gēsi bịa ikpe ndi di ndụ na ndi nwurụ anwu.

200. Kedi ihe Bible kuziri maka irida nala nke Jisọs?

Bible kuziri na ngbe ahu obi litera na onwu ọgara nala nmọ igosi onwe ya nye ndi iro ya, na ike nke ọchichiri nke omeriri nike na ebube. Ọgaghi ebe ahu ita ahuhu, kama ogosiputara nmeri ya, nke ojiri kwatuo ndi iroya, ma mee ha ihe ihere.

1 Pita 3:18c–19: Ma emere ka Ọ di ndu na mọ-Ya; nke ọ bu kwa nime ya ka Ọ gara we kwusara ndi-nmọ nọ nulọ-nkpọrọ okwu.

Efesọs 4:9–10: Ma okwu nka, Ọ rigoro, gini ka ọ bu ma-obughi na Ọ rida-kwa-ra nime akuku uwa dikariri ala? Onye ridara bu kwa Onye ahu Nke rigoro n'ebe kachasi elu-igwe nile elu nke-uku, ka Ọ we mezu ihe nile.

Kol. 2:15: Mgbe Ọ yipuchasiri n'aru ibu-ndi-isi nile na ichi-isi n'ile ihe-agma-ha nye Onwe-ya, Ọ were nkwa-oku gosi ha n'iru ọra, nēdughari ha n'ọnu agha n'elu obe-Ya.

201. Gini ka Bible kuziri ayi, maka nbilite nnonwu nke Kraist?

Bible kuziri ayi na site na nmeri, ka osiri na ndi nwuru anwu bulite nubochi nke atọ na hu nke ebube, ogosiri onwe ya nye ndi neso usọ ya ọtutu ọge.

Olu ndi Ozi 3:15: Unu we gbue Onye ahu nke nēduba madu na ndu; Onye Chineke mere ka O si na ndi nwuru anwu bilie; Onye ayi onwe-ayi bu dni-ama-Ya.

1 Kōrint 15:4–6a: Na eli-kwa-ra Ya; na emewo-kwa-ra ka O si n'onwu bilie n'ubochi nke-atō, dika ihe edeworo n'akwukwō nsō si di; na O me-kwa-ra ka Kifas hu Ya anya; emesia O mere ka ndi-ozi iri na abua ahu hu Ya anya; emesia O mere ka ndi kari nnu madu na oḡu ise n'etiti umu-nna ayi hu Ya anya n'otu mgbe.

Ihe omume: Chōta ebe n'ile edere maka nbilite nṅnwu Kraist, na kwukwō nsō, ma gua ha nke oma.

202. Kedi ihe nbilite nṅnwu Jisōs putara nebe ino?

Nebe mṅo na ndi nmehie ndi ozo, nbilite nṅnwu Jisōs, putara ezigbo ihe ijuru obi, na udo nke n'm nwere site na okwukwe. mbilite nṅnwu ya gosiputara ihe ndia:

1. Jisōs bu Okpara Chineke, okwu Ya n'ile bukwa ezi okwu.

Jōn 10:18: O dighi onye o bula nānapum ya, kama Mu onwem nātogbo ya n'Onwem. Enwerem ike itogbo ya, enwe-kwa-ram ike inara ya ozo. Ihe a enyere n'iwu ka M'natarā n'aka Nnam.

Hibru 6:18: Ka ayi we were ihe abua nādighi-agma agha, nke Chineke nāpughi ikwu okwu-ugha nime ha, nwe nkasi-obi siri ike, ayi, bu dni gbabara ijidesi olile-anya ahu ike, bu nke edebere n'iru ayi.

2. Chineke nabatarā aja nke Okpara Ya nelu obe, site na, ya we nye ngbaghara nye uwa n'ile.

Rom 4:25: Onye arara Ya nye n'ihī ndahie-ayi n'ile, ewe me ka O si n'ṅnwu bilie n'ihī igu ayi na ndi ezi omume.

3. Aga nwe nbilite nṅnwu nye madu n'ile oge ahu, ndi nwuru nekweghi ekwe ka agama ikpe ebigh ebi, ma ndi n'ile kwere na Kraist ga enwe ndu ebighi-ebi.

Jōn 11:25: Jisōs siri ya, Mu onwem bu nbilite-n'ṅnwu na ndu: onye nēkwere na Mu, obuna ma asi na o nwuru anwu, o gādi ndu ozo.

1 Kōrint 15:12,20–21: Ma ọ buru na anēkwusa na emewo ka Kraist si na ndi nwuru anwu bilie, ufodu n'etiti unu si aña nēkwu na nbilite-n'onwu nke ndi nwuru anwu adighi?... Ma otu ọ di, emewo ka Kraist si na ndi nwuru anwu bilie, nkpuru mbu nke ndi daworo n'ura ọnwu. N'ih i na ebe ọnwu sitere n'aka madu, nbilite-n'ọnwu nke ndi nwuru anwu site-kwa-ra n'aka madu.

2 Kōrint 5:10: N'ih i na aghaghi ime ka ayi n'ile puta ihe n'iru ọche-ikpe Kraist; ka ayi n'ile n'otu n'otu we nāghachi ihe esitere n'aru me, dika ihe onye ọ bula mere si di, ma ọ bu ezi ihe ma-ọbu ihe nādighi nma.

203. Kedi ihe Bible na akuziri ayi bayere nrigo n'elu igwe nke Jisọs?

Gbasara, nrigo n'elu igwe nke Jisọs, Bible na kuziri ayi ihe ndia: Odooro anya na Jisọs rigoro ga n'elu igwe na otuto nke Nna ya. Dika Ony nsọputa anyi, onye nọ ebe obibi n'ile mara nma neligwe, bu ebe ayi na ya ga anọ ebighi-ebi, bu ndi nke ya.

Efesọs 4:10: Onye ridara bu kwa Onye ahu Nke rigoro n'ebe kachasi elu-igwe nile elu nke-uku, ka Ọ we mezu ihe nile.

Jon 14:2–3: N'ulọ Nnam ọtutu ebe-obibi di; ọ buru na ọ bugh i otu a, M'gāgwawori unu; n'ih i na anamaga idoziri unu ebe. Ọ buru kwa na Mu aga idoziri unu ebe, agajem ibia ọzọ, M'gānara kwa unu nye Onwem; ka unu onwe-unu we nọ kwa ebe Mu onwem nọ.

204. Kedi ihe Bible kuziri maka Jisọs, inọ na aka nri Chineke?

Bible nakuzi na Kraist nọ naka nri Chineke, dika ezi madu nke ọbu oneyi kwa Otu to nke Chineke, na ike ya n'ile, Onachi achi, na emezu kwa ihe n'ile. Na uzo puru iche, ọna achi achi, na echebe kwa Church ya nelu uwa n'ile. Aka nri Chineke aputa ọtu akuku ebee, kama ọbu ebighi-ebi, enweghi ọgwugwu, ike kachas ọchichi nebube, nke oji karia ihe n'ile, nachi kwa isi n'ile.

"Le, Onye-nwe-ayi biara, Ya na ndi nsọ Ya anābughi iguta ọnu, ikpe madu nile ikpe..." Jud 14-15.

1 Pita 3:22: Onye nọ n'aka-nri nke Chineke, ebe Ọ gara ba n'elu-igwe; edowo kwa ndi-mọ-ozi na ndi nāchi isi na ndi di ike n'okpuru Ya.

Efesos 1:20–22: Nke ọ lusiri ike nime Kraist, mgbe Ọ mere ka Ọ si na ndi nwuru anwu bilie, me kwa ka Ọ nọdu n'aka-nri-Ya n'ebe di n'elu-igwe, kachasi ha n'ile elu, bu ibu-onye-isi, na ichi-isi, na ike, na ibu-onye-nwe-madu, na aha ọ bula anākpọ ya aha, ọ bughị nani n'oge a, kama ọ bu kwa n'oge nke gaje ibia.

Abu Oma 110:1: Ihe nke si n'ọnu Jehova puta nāsi onye-nwem, Nọdu ala n'aka-nrim, rue mgbe M'gēdo ndi-iro-gi ka ihe-ngbakwasi diri ukwu-gi abua.

Hibru 1:3: Onye, ebe Ọ bu nnwupu nke ebube-Ya na onyinyo nke udi-Ya, ebe Ọ nēbu kwa ihe nile site n'okwu nke ike-Ya, mgbe Ọ sachasiri nmehie n'ile ayi, Ọ we nọdu n'aka-nri nke Idi-uku ahu di n'elu.

1 Jọn 2:1b–2: Ọ buru kwa na onye ọ bula emehie, ayi nwere otu Onye Nēkwu ọnu ayi n'ebe Nna-ayi nọ, Ya bu Jisọs Kraist bu onye ezi omume: Ya onwe-ya bu kwa ihe ijuru Chineke obi bayere nmehie n'ile ayi; ma Ọ bughị ihe ijuru Ya obi, bayere nani nmehie nke ayi onwe yi, ka ma ọbu, ihe ijuru ya obi, bayere nmehie nke ayi onwe-ayi, kama Ọ bu kwa ihe ijuru Ya obi bayere nmehie nke uwa dum.

Matiu 26:64: Jisọs si ya, Gi onwe-gi kwuru: otu ọ di, asim unu. Site n'ugbu a unu gahu Nwa nke madu ka Ọ nanọdu n'aka-nri nke ike, nābia kwa n'elu-igwe-oji n'ile nke elu-igwe.

Matiu 28:20b: Ma le, Mu onwem nọyere unu ubochi nile, rue ọgwugwu oge a.

Matiu 18:20: N'ihì na ebe madu abua ma-obu atọ zukworo n'aham, n'ebe ahu ka M'nọ n'etiti ha.

205. Gini ka Bible na kuzi maka Jisọs, inọ na oche nke ikpe?

Bible na akuzi na Kraist ga bia na otuto Ya ikpe uwa n'ile ikpe, Ọga ekpe uwa ikpe dika okwu nsọ ya siri kwue. ndi na ekweghi na okwu ya, ka ọga ama ikpe ebighi-ebi. Ma ndi nke kwere na okwu ya ka oge nye ndu ebieghi ebi. Nka, ga bia na nmezu na ubochi ikpeazu aha nke

nani Chineke ma zuru. Chineke ekpughebe oge obula, bu mgbe Jisosh nabia ozo, ka ayi we chere Ya na okwukwe.

Olu ndi Ozi 1:11b: Jisosh nka, Onye anapuru n'ebe unu no rigo n'elu-igwe, gabia n'otu aka ahu dika unu kiriri Ya ka O naga n-elu-igwe.

Matiu 25:31: Ma mgbe o bula Nwa nke madu gabia n'ebube-Ya, Ya na ndi-mo-ozu nile, mgbe ahu ka O ganokwasi n'ochi-eze nke ebube-Ya.

Olu ndi Ozi 17:31: Ebe O debeworo otu ubochi, nke O gekpe elu-uwa dum madu bi ikpe n'ezi omume nime ya site n'aka otu Nwoke O kara aka; O nye-kwa-ra madu n'ile ihe ha giji kwere nka, ebe O mere ka O si na ndi nwuru anwu bilie.

Matiu 24:27: N'ihu na dika amuma si n'Owuwa-anyanwu puta, gosi kwa onwe-ya rue Odida-anyanwu; otu a ka obibia Nwa nke madu gadi.

Jon 12:48: Onye najum, nke nadighi-anara kwa okwum, o nwere onye nekpe ya ikpe: okwu nke M'kwuru, okwu ahu gekpe ya ikpe n'ubochi ikpe-azu.

Jon 3:18a: Ekpeghi onye kwere na Ya ikpe.

Mak 13:32–33: Ma o dighi onye o bula matara ihe bayere ubochi ahu ma-obu oge hour ahu, obuna ndi-mo-ozu nke elu-igwe ama'aghi, Okpara ahu amataghi kwa, kama o bu nani Nnam matara. Lezieni anya, murunu anya, nekpe-kwa-nu ekpere: n'ihu na unu amataghi mgbe oge ahu bu.

1 Pita 4:7a: Ma ogwugwu ihe nile di nso.

Kol. 3:4: Mgbe o bula age me ka Kraist-ayi puta ihe, Onye bu ndu-ayi, mgbe ahu ka age me kwa ka unu onwe-unu so Ya puta ihe n'ebube.

Mak 16:16: Onye nke kwere, nke eme-kwa-ra ya baptism, agazoputa ya; ma agama onye nke nekweghi ikpe.

Matiu 25:46: Ndia gapu je ba n'ahuhu-nmehie ebighi-ebi: ma ndi ezi omume gaba na ndu ebighi-ebi.

Ihe omume: Gua Matiu 25:31–46: maka ikpe.

206. Kedi ihe ọlu ngbaputa nke Kraist putara Gi?

Jisọs gbaputara ma ọ bu zurum, nọke ihe Ọnu ahiaka mburu nke Ya. Ọbu Onye nwem onye ala eze Ya bu kwa nkemna ezi omume Ya, idi ọcha na ngozi. Ọbuna ugbua abum Onye agoziri agozi na okwukwe na irubeisi na ime okwu nsọ Ya, Apur um igara Ya ozi na ala eze Ya. Na elu igwe agam eje ozi na eto ya otuto rue ebighi-ebi.

Aisaia 43:1b: Atula egwu, n'ih i na agbaputawom i; akpọwom i n'aha-gi, nkem ka ibu.

Jon 20:28: Tomas zara, si Ya, Onye-nwem na Chinekem.

2 Kọrint 5:15: Ọ nwu-kwa-ra n'ọnọdu madu n'ile, ka ndi di ndu we ghara idiri onwe-ha ndu ọzọ, kama ka ha diri Onye ahu ndu, bu Onye nwuru n'ọnọdu ha, eme kwa ka O si n'ọnwu bilie.

1 Jon 3:2: Ndi m'huru n'anya, ugbu a ka ayi bu umu Chineke, akēmeghi kwa ka ọ puta ihe ihe ayi gābu. Ayi matara na, ọ buru na agēme ka Ọ puta ihe, ayi gābu ndi yiri Ya; n'ih i na ayi gāhu Ya otu Ọ di.

Aisaia 35:10: Ndi Jehova agbaputara agbaputa gālata kwa, were iti-nkpụ-ọ́nụ bata nime Zaion; ọ́nụ ebighi-ebi gādi kwa n'isi ha: obi-utọ na ọ́nụ ka ha gābiarute, iru-uju na ize-ume ewe gbalaga.

207. Gini ka ina ikwuputa, mgbe ina ekwu na nkea bu ezi okwu?

Mgbe mna ekwuputa na nkea bu ezi okwu, Anam ekwuputa na atukwasirim obi, n'ime Kraist, na ndua, na ọnwu.

Rom 8:38–39: N'ih i na emewo ka m'kweye, na ọnwu, ma-ọbu ndu, ma-ọbu ndi-mọ-ọzi, ma-ọbu ibu-isi di iche iche, ma-ọbu ihe di ugbu a, ma-ọbu ihe gaje idi, ma-ọbu ike di iche iche, ma-ọbu ihe di elu, ma-ọbu ihe di omimi, ma ọbu ihe di bula ọzọ ekere eke, agaghi-apu ikewapu ayi n'ihu-n'anya Chineke, nke di nime Kraist Jisọs Onye-nwe-ayi.

2 Timoti 4:18: Onye-nwe-ayi gādoputam n'ajọ ọlu nile ọ bula, Ọ gāzopotakwam ka m'bata nala-eze-Ya di n'elu-igwe: Onye otuto diri rue mgbe ebighi-ebi. Amen.

AKUKU NKE ATỌ NKE OKWUKWE MAKA IDO NSỌ

Ekwem na Mọ Nsọ na Nzukọ nke Kraist nke dị nsọ, na nmekọ nke Ndi Nsọ; na mgbaghara nmehie na nбилite-n'ọnwụ nke arụ, na ndụ ebighi-ebi. Amen. *Gini bu isi okwu a?* Ekwerem nēnweghim ike site n'uchem, ma-ọbụ n'ikem ikwere na Jisos Kraist bu Onye-nwem, ma-ọbụ ibiakute Ya; kama Mọ nsọ akpọwom site n'Ozi-Oma, nēweta kwa ihe n'obim site n'oniyine nile-Ya, O dowom nsọ, debekwam n'ezi okwukwe; Ọbuna dika Ọ nākpọ nachịkọta nēweta kwa ihe n'obi, Ọ nēdo kwa Nzukọ Kraist n'ụwa nsọ, nēdebe kwa ya n'ime Jisos Kraist n'otu ezi okwukwe ahụ, n'ime Nzukọ Kraist mgbe nile, ka Ọ nāgbaghara nmehie nile nke mụ na ndi nile kwere na Kraist, n'oge-ikpe-azụ Ọ gēme ka mụ na ndi-nwurụ-anwụ si n'ọnwụ bilie, Ọ gēnye kwa mu na ndi nile kwere na Kraist ndụ ebighi-ebi. Okwu a kwesiri ntụkwasị obi.

208. Gini ka akuku nke atọ nke Okwukwe na akuziri ayi?

Akuku nke atọ nke okwukwe nakuziri ayi ọke ọlu nke atọ, nke Chineke luru ayi, bu kwa nke ọna ga nihi, n'aluru ayi, bu kwa nke ọga ga nihi, n'aluru ayi maka nsọputa ayi, ọlua bu nke ido ayi nsọ.

209. Gini ka ayi ji Chọ ido nsọ?

Ọbu maka apughim igbaputam Onwem naka nmehie, site nike nkem. N'ihі nka, Chineke zitera Mọ Nsọ, ka ome ka ayi nwe okwukwe nime Kraist na obi anye ka owe duba ayi n'elu igwe.

1 Kọrint 2:14: Ma madu nke nkpuru-obi onwe-ya nachi, adighi-anata ihe nke Mọ nke Chineke: n'ihі na ha bu ihe-nzuzu n'anya-ya, ọ pughi kwa imara ha, n'ihі na ewere Mọ Nsọ sikwuputa ha.

Efesọs 5:8a: N'ihі na unu buri ọchichiri n'oge gara aga.

Efesos 2:1: Unu onwe-unu ka Ọ me-kwa-ra ka unu di ndu, mgbe unu nọ n'ọnwu site na ndahie nile unu, na nmehie nile unu.

Rom 8:7a: N'ihii na itukwasi uche n'anu-arụ, ya na Chineke di n'iro.

1 Kọrint 12:3b: Ọ dighi kwa onye ọ bula puru isi, Jisọs bu Onyenwe-ayi, ma-ọbughi nime Mọ Nsọ.

Luther siri: Ido nsọ, bu ikpọrọ madu rue Jisọs, ka ayi nata amara nke ọnapughi inye onwe Ya.

Mọ Nsọ Chineke

Ekwem na Mọ Nsọ nke Chineke.

210. Ọnye bu Mọ Nsọ?

Mọ Nsọ bu ezi Chineke Ya na Nna na Ọkpara.

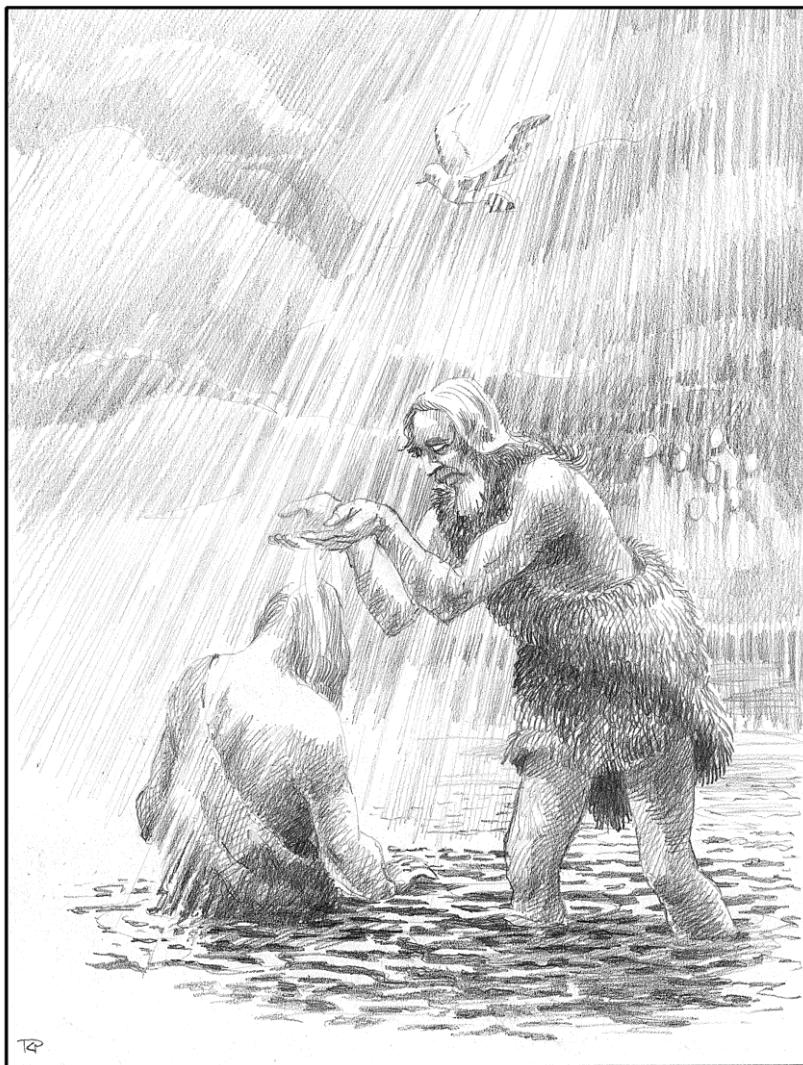
Matiu 28:19: Ya mere, ganu, me mba nile ka ha buru ndi neso uzom, neme ha baptism ba n'aha nke Nna, na nke Okpara, na nke Mọ Nsọ.

211. Kedi ka isi mara na Mọ Nsọ bu ezi Chineke?

Mọ Nsọ bu ezi Chineke, n'ihii na Bible kpọrọ ya:

1. Aha di Nsọ.

Olu ndi Ozi 5:3–4: Ma Pita siri, Ananias, n'ihii gini ka Setan mejuru obi-gi igwa Mọ Nsọ okwu-ugha, na idebere onwe-gi ufodu nime onu-ahia nke iberibe ala gi?

Mọ Nsọ nọ nime Baptism.

1 Kōrint 3:16: Unu amataghi na unu bu ulọ nsọ Chineke, Mọ nke Chineke bi kwa nime unu?

2. Udi nke Nsọ.

Ọnọ ebe ọbula:

Abụ Oma 139:7–8: Ole ebe m'gālanari Mọ-Gi? Ma-ọbu ole ebe m'gēsi n'iru Gi gbalaga? Ọ buru na arigom n'elu-igwe, n'ebe ahu ka I nọ: Ọ buru kwa na agbasam utem n'ala-mọ, le, I nọ n'ebe ahu.

Udi nke Imazu ihe nile: 1 Kōrint 2:10: Ma ọ bu ayi onwe-ayi ka Chineke kpughere ha site n'aka Mọ Nsọ: n'ihì na Mọ Nsọ nēnyocha ihe nile, ọbuna ihe nile di omimi nke Chineke.

Udi nke ikee ihe nile:

1 Kōrint 12:11: Ma ihe ndia nile, ka otu Mọ ahu nālusi ike, nani Ya nēkere madu nile n'otu n'otu, ebe onye ọ bula nọ Ọ kere ya dika Ọ nāchọ.

Idi Nsọ:

Aisaia 6:3b:Nsọ, Nsọ, Nsọ, ka Jehova nke usu nile nke ndi-agha di: uju uwa nile bu ebube-Ya.

3. Olu site naka Nna.

Nke sitere naka Nna na Ọpara:

Jon 15:26: Ma mgbe ọ bula Onye-nkasi-obi ahu gābia, Onye Mu onwem gēsi n'ebe Nnam nọ sitere unu, bu Mọ nke ezi-okwu, Onye si na Nnam puta, Onye ahu gāgbaram ama.

Jon 16:7: Otu ọ di, Mu onwem nāgwa unu ezi-okwu; Ọ bu ihe bara unu uru ka Mu onwem la: n'ihì na asi na alagham, Onye-nkasi-obi ahu agaghi-abiakute unu; ma ọ buru na alam, M'gēzite Ya nye unu.

Galetia 4:6: Ma n'ihì na unu bu umu-ndikom, Chineke ziputara Mọ nke Ọkpara -Ya ba nime obi-ayi, nēti nkpu, si, Aba, Nna.

Rom 8:9: Ma unu onwe-unu anọghi n'anu-aru, kama unu nọ nime Mọ Nsọ, ma ọ buru na ọ bu ezie na Mọ nke Chineke nēbi nime unu. Ma ọ buru na onye ọ bula enweghi Mọ nke Kraist, onye ahu abughi nke Ya.

2 Tesalōnaika 2:8: Mgbe ahu ka agēpughe kwa onye ahu nēmebi iwu, onye Onye-nwe-ayi Jisọs gēwere iku-ume nke si n'ọnu-Ya puta gbue, were kwa ngosi nke ọbibia-Ya me ka ọ ghara idi ire. *(Then shall that Wicked be revealed, whom the Lord shall consume with the Spirit of his mouth...)*

Aisaia 11:1,2,4: Ome gēsi kwa n'ogwe-osisi Jesi puta, otu alaka nke sitere na nkporogwu-ya gāmi kwa nkpuru: Mọ nke Jehova gēnwe kwa ọnọdu-Ya n'aru ya, bu Mọ nke amam-ihe na nghota, Mọ nke ndum-odu na idi-ike, Mọ nke ihe-omuma na egwu Jehova... kama o gēji ezi omume kpe ndi nēnweghi ike ikpe, o gēji kwa izi-esi ba nba bayere ndi di ume-ala n'obi n'uwa: o gēji kwa ndele nke ọnu-Ya tigbue uwa, o gēji kwa iku-ume nke egbugbere-ọnu-ya abua me ka ndi nēmebi iwu nwua.

Okike:

Abu Ọma 33:6: Okwu Jehova ka ejiri me elu-igwe; eji-kwa-ra iku-ume nke ọnu-Ya me usu-ha nile.

Ọsisia nke imu ọsọ:

Taitos 3:5: O siteghi n'ọlu di iche iche aluru n'ezi omume, nke ayi onwe-ayi luru, zọputa ayi, kama dika ebere-Ya si di, site n'ọsisia nke imu-ọzọ na nke ime ọhu nke Mọ Nsọ nēme.

Jon 3:5: Jisọs zara, N'ezie, n'ezie, asim i, Ọ buru na amughi madu site na miri na Mọ Nsọ, ọ pughi iba n'ala-eze Chineke.

Inye okwu Chineke ma ọbu ntute nke Mọ:

2 Timoti 3:16: Ihe ọ bula edeworo n'akwukwọ nsọ bu ihe si n'obi Chineke puta, ọ ba-kwa-ra uru iji zi ihe, na iji tụ madu nmehie-ha n'anya na iji me ka uche madu guzosie, na iji zuputa nzuputa nke di n'ezi omume.

2 Pita 1:21: N'ihia na ọ dighi amuma ọ bula nke eji ọchichọ madu bu mgbe ọ bula: kama madu sitere na Chineke kwu okwu, mgbe Mọ Nsọ nēme ka ha kwue.

Mọ Nsọ nke Chineke neme ka ha lua Ọlu ebube:

Matiu 12:28: Ma ọ buru na Mu onwem achupu ndi-mọ ọjọ n'ike Mọ nke Chineke, ya mere ala-eze Chineke ruru unu aru.

212. Kedi ka Mọ Nsọ jiri wetara gi okwukwe?

Mọ Nsọ mere nkea site

1. Site na iwu, omere ka mu mara na agbum Onye nmehie.

Jeremaia 23:29: O bughi otu a ka o di? na okwum di ka oku, (o bu ihe sine n'onu Jehova puta); na dika otutu nke nētipia nkume di elu?

Galetia 3:24: Ya mere iwu ahu aghowo onye-ozizi-ayi ikuru ayi biakute Kraist, ka ewe site n'okwukwe gu ayi na ndi ezi omume.

Rom 3:20: N'ih i na site n'olu nile nke iwu o dighi madu o bula agāgu n'onye ezi omume n'iru Ya: n'ih i na o bu n'aka iwu ka nmazu nke nmehie sitere.

2. Site na Ozi Oma, okpōwom oku inata amara nke Chineke oma nke gbagharam nmehie, site na ihe nke okwu Chineke osachawo obim nke gbara ochichiri we me ka mu mara Onye nwem Jisōs dika Onye nzopotam. Nka kam kwere nobim, Mō Nsō mekwara kam mara nka, n'ih i odi nma na udo nke obim.

Luk 14:17: Bianu; n'ih i na edoziwo ihe nile ugbu a.

1 Pita 2:9: Ma unu onwe-unu bu ogbo ndi aroputaworo, otu ndi-nchu-aja ndi bu kwa eze, mba di nsō, ndi nke Chineke nwetara, ka unu we kwusa idi-nma nile nke Onye ahu Onye kpopotara unu n'ochichiri ahu ba n'ih e-Ya di ebube.

Rom 10:17: Ya mere, okwukwe si n'onunu puta, ma onunu ahu sitere n'okwu Kraist.

Jon 16:14: Jisōs siri: Onye ahu gēto Mu onwem: n'ih i na O gēwere n'ih e nkem, kō-kwa-ra unu ya.

Ihe omume: Gua Olu ndi Ozi 16:25-34: Maka nchehari onye is ulō nkporo na Filipai.

213. Kedi ihe imatu Bible jiri kowa olu nke Mō Nsō?

Bible jiri ihe dika ndia were kowa olu nke Mō Nsō, nke neme ka madu nwe oke na amara Chineke .

1. Nchehari nke madu. Gua Olu ndi Ozi 11:20–21, 1 Pita 2:25.

2. Imughari madu ozō. Gua Jon 3:5, 1 Jon 5:1, 1 Pita 1:23.

3. Ntuteghari nke madu. Gua Kōl. 2:12, Efesōs 2:5–8, Luk 15:32.

4. Nkuzi, site nochichiri ba n'ih e. Efesōs 5:8, Olu ndi Ozi 26:18, Jon 12:46, 2 Kōrint 4:6.

5. Nchehari. Gua Luk 13:3–5, 15:7 na 24:47.

Mata na, ọdi nkpa na okwua bu nchehari, kwesiri ka agho ta ya nke oma, ka ayi ghara idahie, anaghotakari ya na obu igba mbo nke madu ka odozie ndu ya, ka Chineke nabata ya, Nka abughi ezi okwu, kama obu madu icheghari site na ndu ojo ya, nke Chineke neweta site na okwu Nso Ya, Nke gunyere uzo ihe abua, **1.** Ujo madu na enwe nime Ya, mgbe onuru okwu Chineke, we ghotu nime Obi Ya na obu Onye ikpe mara naka Chineke. **2.** Obi utu nime Mo, mgbe madu ghotara na Jisos Kraist akwuchitaworo ya ugwu nke nmehie, we nye mgbaghara nke nmehie nile; nke bu onyinye amara, nmadu we nwe okwukwe na agbagharawo ya, owe nwekwa udo nke obi. Nkpuru nke nchehari we buru ekele, na irubere Okwu Chineke isi; na ime uche nke Chineke. – Oge ufodu, Bible na eji okwu a bu nchehari, ka oburu ujo nke ime Nmọ, dika na Luk 24:47.

214. Nchehari, obu olu nke Mo Nso nani ka Madu onwere ihe nke okwesiri ilu n'a nkea?

N'ihie nmehie nke madu buru puta uwa, o ma ghi Kraist, ma o bu amara nke Chineke. Onweghikwa ochicho ma obu ike ibia kute Chineke na eziokwu, onweghikwa ike nke icheghari. Otuto na neche maka nzoputa nke madu diri nani Chineke Onye obu Ya na eme ka ayi nwe nchehari, na ikwere na Jisos

Obuna na ihe gbasara madu, onwere ike nke inwere Onwe, ma nihe nke Mo Nso, Onye na ekweghi ekwe nwere ike ime otu osi cho. Onye nke choro kwere na Jisos, epuwo uzo n'obi Ya we kwere. Obu ezi okwu onwere ike namaghi na omewo nka, na okwukwe.

1 Korint 2:9–10: Kama dika edeworo ya n'akwukwo nso, si, Ihe anya nahughi, nke nti nanughi kwa, Nke nabaghi kwa n'obi madu, ka ha ra, bu ihe Chineke doziri ndi huru Ya n'anya. Ma o bu ayi onwe-ayi ka Chineke kpughere ha site n'aka Mo Nso: n'ihie na Mo Nso nenyocha ihe nile, obuna ihe nile di omimi nke Chineke.

1 Korint 2:14: Ma madu nke nkpuru-obi onwe-ya nachi adighi-anata ihe nke Mo nke Chineke: n'ihie na ha bu ihe-nzuzu n'anya-ya; o pughi kwa imara ha, n'ihie na ewere Mo Nso sikwuputa ha.

Efesos 2:1: Unu onwe-unu ka O me-kwa-ra ka unu di ndu, mgbe unu no n'onwu site na ndahie nile unu na nmehie nile unu.

Jon 6:44: O dighi onye o bula puru ibiakutem, o buru Nna Nke ziterem adoghi ya: Mu onwem gême kwa ka o si n'ọnwu bilie n'ubochi ikpe-azu.

Ihe omume: Tuharia uche: Onye na ekweghi ekwe opuru inwe mkpebi nihe nke Mọ Nsọ? Madu opuru ihoro Chineke na ndu ebighi-ebi?

215. Gini ka Mọ Nsọ luru na ndu gi ma ewezuga okwukwe?

Mgbe Mọ Nsọ kpọtaram na okwukwe nime Kraist, otu mgbe ahu ka ogbanwere obi, we nyem obi ohu na ochicho ohu, n'ih i nka sitena obim, ochichom bu idi ndu nke na nye Chineke otuto, na ihu Ya na anya. Ekerem na oga enyem ike ilu so ekwensu ogu nke nmeri, obuna uwa na, agu nke nmehie, ona enyem ike na igba mbo nke di ndu nke Kraist na ilu ezi olu.

Abu Oma 51:10: Kerem obi di ocha, Chineke; Me kwa ka mọ nke nēguzosi ike di ohu nimem.

1 Pita 5:8–9: Nwenu anya-udo, nēchenu nche: onye ahu nke nēkeru unu ga ikpe, bu ekwensu, dika odum nāgbọ uja, o nējeghari, nāchọ onye o gēlomi: ma nēgozidenu ya, n'ih i na unu di ike n'okwukwe-unu, ebe unu matara na anēmezu otu ahuhu ahu n'aru ndi bu otu umu-nna-unu ndi nọ n'uwa.

1 Jon 5:4: N'ih i na ihe o bula nke amuworo site na Chineke nēmeri uwa: nka bu kwa nmeri nke meriworu uwa, bu okwukwe-ayi.

Galetia 5:24: Ma ndi nke Kraist-ayi Jisọs kpogidere anu-aruh a n'obe, ya na ochicho ojọ nile na agu ihe ojọ nile di ya.

Rom 6:22: Ma ugbu a ebe unu pusiri na nmehie nwere onwe unu, ghọ kwa ndi-oru nke Chineke, unu nwere nkpuru-unu nēweta ido-nsọ, unu nwe-kwa-ra ndu ebighi-ebi dika ogwugwu-ya.

Rom 7:22: N'ih i na mu na iwu Chineke nēnwekọ obi-utọ dika madu imem si di.

Ihe omume: Kedi ka mọ nke madu si agba nwo, obuna ochicho nke ya, mgbe ochegha riri, we nwe okwukwe, Madu onwere mgba nwo?

216. *Gini bu ọlu oma?*

Ihe nile ndi kwere na Kraist neme, na eluwa, na nchekwa, na okwukwe dika Iwu iri nke Chineke si di, bu inye Chineke otuto, na uru nke onye agbataobi, na ilu ezi ọlụ. Nka guyere nime ihe ndi ọzọ, ilu ọlụ nke ndua na okwukwe na obu iji ezi obi lua ihe ọbula manyere naka yailu nadua, na ibi ndu dika Onye nke Kraist; na Onye isi nchu aja. Ezi Ọlu ndia bu nke natọ Chineke uto, n'ih i okwukwe nke di na ya, n'ih i okwukwe na anata, mgbaghara na nsacha naka Kraist, maka ihe ọjọ nile ayi mere site naka Adam.

Efesos 2:10: N'ih i na ayi bu ihe Ọ mere, ndi ekere eke nime Kraist Jisos ilu ezi ọlu, nke Chineke buru uzọ dozie ka ayi we jegharia nime ha.

Kol. 3:23–24: Ihe ọ bula unu nēme, nālunu ọlu site na nkpuru-obi-unu, dika unu nāluru Onye-nwe-ayi ọlu, ọ bughi kwa madu; ebe unu matara na ọ bu n'aka Onye-nwe-ayi ka unu gānata ihe-nnyeghachi-unu, bu ihe-nketa ahu: unu bu oru nke Onye-nwe-ayi Kraist.

Efesos 6:5–8: Ndi-oru, werenu egwu na ima-jijiji nāña nti okwu ndi bu ndi-nwe-unu n'uzọ anu-arụ, nime afo-ofufo nke obi-unu, dika unu-nēmere Kraist; ọ bughi n'uzọ ibu-oru-n'anya, dika ndi nēme otu ọ gāto madu uto; kama dika ndi-oru Kraist, nēme ihe Chineke nāchọ site na nkpuru-obi-unu; were-kwa-nu obi-oma nābu oru, dika ọ bu Onye-nwe-ayi ka unu bu oru-Ya, ọ bughi kwa madu: ebe unu matara na ezi ihe ọ bula onye ọ bula nēme, nka ka ọ gānaghachi n'aka Onye-nwe-ayi, ma ọ bu oru ma-obu onye nwe-onwe-ya.

Abu Oma 119:32: N'uzọ nke ihe nile I nyere n'iwu ka m'gāgba ọsọ, n'ih i na I gēme ka obim sa mbara.

1 Kōrint 10:31: Ya mere ma unu nēri ihe, ma unu nāñu ihe, ma unu nēme ihe ọ bula, nēmenu ihe nile ka ewe nye Chineke otuto.

Galetia 5:13c: Kama werenu ihu-n'anya burita oru ibe-unu.

1 Pita 2:9: Ma unu onwe-unu bu ọgbọ ndi aroputaworo, otu ndi-nchu-aja ndi bu kwa eze, mba di nsọ, ndi nke Chineke nwetara, ka unu we kwusa idi-nma nile nke Onye ahu Onye kpọtutara unu n'ochichiri ahu ba n'ih e-Ya di ebube.

217. Kedi ka iga esi n'ogide na okwukwe?

Ekwenyerem nke uku, na Mọ Nsọ, site na Ozi Ọma, ga echebem, debekwam na ezi okwukwe, rue ikpe azu.

Filipai 1:6: Ebe m'tukwasiworo obim n'otu ihe nka, na Onye malitere ilu ezi ọlu nime unu gāluzu ya rue ubochi Jisọs Kraist.

218. Gini mere madu, nile nanu okwu Chineke, anaghi ekwere, ka azoputa ha?

Mọ Nsọ nachọ ilu olu okwu kwe nye madu nile ndi na nu okwu Chineke, nagbanyeghi na madu nile anaghi ekwere. Madu ndia na ekweghi rue ogwugwu oge, ejiwo aka ha onwe hama Onwe ha ikpe.

Ezikiel 33:11: Si ha, Mu onwem nādi ndu, (ọ bu ihe si n'ọnu Onye-nwe-ayi Jehova puta). onwu nke onye nēmebi iwu adighi-atom utọ ma-oli; kama ọ natom utọ mgbe onye nēmebi iwu si n'uzo-ya chigharia, we di ndu: chigharianu, sinu n'uzọ ọjọ nile unu chigharia; ọ bu kwa n'ihị gini ka unu gānwu, ulo Israel?

Matiu 23:37: Jerusalem, Jerusalem, nke nēgbu ndi-amuma, nke nēwere kwa nkume atu ndi eziteworo ya! ọtutu mgbe ole ka M'chorọ ichikọ umu-gi, ọbuna dika nneku-ọkuku nāchikọ umu-ya n'okpuru nku-ya abua, ma unu achoghi!

Hosea 13:9: Ọ bu nbibi-gi, Israel, na i nēmegidem, nēmegide ioye-aka-gi.

2 Tesalōnaika 3:2: Ka ewe dọputa kwa ayi n'aka ajọ madu ndi nēmehie kwa; n'ihị na ọ bughị madu nile nwere okwukwe.

Abu Ọma 109:17: Ọ hu-kwa-ra nkocha n'anya, ọ we biakute ya; ngozi atoghi kwa ya utọ, ọ we di anya n'ebe ọ nọ.

Hibru 4:2: N'ihị na eziwo kwa ayi Ozi Ọma, ọbuna dika ezi-kwa-ra ha: ma okwu nke ha nuru abaraghi ha uru, n'ihị na ejighi okwukwe tigwa ha na ndi nuru n'ezie.

Maka Nzukọ nke Kraist

Ekwe m na Mọ Nsọ na nzukọ nke Kraist nke dị nsọ, na nmekọ nke ndi Nsọ.

219 Gini bu nzukọ nke Kraist?

Nzukọ nke Kraist bu madu nile ndi jiri obi ha dum neziokwu, tukwasi Kraist obi. Ndia bukwana ndi akpọrọ nmekọrita nke ndi Nsọ, n'ihia ha bu ndi kwere ekwe.

Efesos 2:19–22: Ya mere otu a unu abughi ndi-obia na ndi nānọ dika obia ọzọ site n'ugbu a, kama unu soro ndi sọ buru ndi amuru n'ala, unu bu kwa ndi ezi-na-ulo Chineke, ewu-kwa-ra unu dika ulo n'elu ntọ-ala nke bu ndi-ozii na ndi-amuma, nke isi nkume nime nkuku ntọ-ala ahu bu Kraist Jisọs onwe-ya; ọ bu kwa nime Ya ka ulo nile ọ bula anēwu n'ulo ahu, ebe anējikọ ha nke-oma, nāba uba we buru ulo nsọ nime Onye-nwe-ayi; Onye anēwukọ kwa unu onwe-unu nime Ya ka unu we buru ebe-obibi nke Chineke nime Mọ Nsọ.

Efesos 5:25–26: Ndi bu di, hunu nwunye-unu n'anya, dika Kraist-ayi hu-kwa-ra nzukọ-Ya n'anya, rara kwa Onwe-ya nye n'ihia ya; ka Ọ we do ya nsọ, mgbe Ọ mesiri ka ọ di ọcha site n'osisa miri n'okwu Chineke.

Rom 8:9b: Ma ọ buru na onye ọ bula enweghi Mọ nke Kraist, onye ahu abughi nke Ya.

Kọl 1:18: Ya onwe-ya bu kwa isi aru, nke bu nzukọ-Ya.

Ihe omume: Gua Ọlu ndi Ozi isi 1 na 2:

Luther: Kele Chineke ubochi ta nwa nke afọ asa, , mara ihe nzukọ bu, ndi di nsọ, buru kwa ndi kwere ekwe, aturu nke nanu olu onye ọzuzu aturu. (Smalcald Articles).

220. Kedi ka Bible siri kọwa Nzukọ Kraist?

Nzukọ Kraist bu ihe anaghị ahu anya, ebighi-ebi, otu, Nsọ, Ndi Kraist na uwa nile.

221. Kedi ihe oputara, na anaghi ahu nzukọ Kraist anya?

Nzukọ Kraist nime uwa, bu ihe anaghi ahu anya, dika otu ọdi, n'ihì na ọdighi onye puru ihu ime obi onye ọzọ, ma ọbụ ichọputa maonwere okwukwe nime ya. N'ihì nka nzukọ bu ihe Onye ọbula napughi ihu anya nke madu, kama ayi na ekwuputa na okwukwe nke ndi ọzi: ekwem na nzukọ nke Kraist nke di Nsọ.

2 Timoti 2:19a: Otu ọ di ntọ-ala di ike nke Chineke nēguzo, ebe ọ nwere akara nka, Onye-nwe-ayi mara ndi bu nke Ya.

Luk 17:20–21: Ma mgbe ndi-Farisi juru Ya mgbe ala-eze Chineke gābia, Ọ zara ha, si, Ala-eze Chineke adighi-abia mgbe madu nēche nche: ha agaghi-asi kwa, Le, n'ebe a! ma-ọbu, N'ebe ahu! n'ihì na le, ala-eze Chineke di n'etiti unu.

Ihe omume: Gua 1 Ndi-eze 19:14,18: Onye amuma Elijah na 7,000, na 2 Samuel 15:11, ufodu soro Absalom, na amaghi ama.

222. Kedi ihe oputara isi na Nzukọ di ebighi ebi?

Nzukọ Kraist di ebighi-ebi, N'ihì na Mọ Nsọ oge nile, rue ọgwugwu nke uwa, na achikọta, na echiebe kwa ndi nile kwere ekwe nelu uwa dum, n'ihì nka ọna adighide rue uwa ebighi-ebi.

Matiu 16:18b: Ọ bu kwa n'elu oke nkume a ka M'gēwu nzukom, dika ulọ. ọnu-uzọ nile Hedis agaghi aka kwa ya n'ike.

Matiu 28:20b: Ma le, Mu onwem nọyere unu ubochi nile, rue ọgwugwu ọge a.

223. Kedi ihe oputara isi na Nzukọ Kraist, bu otu?

Nzukọ Kraist bu otu maka:

1. Udi Chineke atọ, bu otu.
2. Ntọ ala nke nzukọ bu Kraist.
3. Ndi otu ya nile nwere otu okwukwe otu uzọ amara na otu olileanya.

4. Ha na abi na otu Nmọ na okpuru otu Onye ndu, nke bu Kraist.

Efesọs 4:4–6: Otu aru di, otu Mọ di kwa, dika akpọ-kwa-ra unu nime otu olile-anyanya nke ọkpukpọ unu; otu Onye-nwe-ayi di, otu okwukwe di, otu baptism di, otu Chineke na Nna nke ayi nile di, Onye bu isi ayi nile, Onye site-kwa-ra n'aka ayi nile nālu ọlu, Onye nānọ kwa nime ayi nile.

Jon 10:16: Aturu ọzọ ka M'nwe-kwa-ra, ndi nēsiteghi n'ogige-aturu nka: aghaghm iduta kwa ndi ahu, ha gānu kwa olum; otu igwe-aturu gādi kwa, otu Onye-ọzuzu-aturu.

1 Kọrint 3:11: N'ihia na ọ dighi onye ọ bula puru itọ ntọ-ala ọzọ ma-ọbughi Nke atọworo, Nke bu Jisọs Kraist.

Luther: Ekwenyerem na nime uwa, ọdi nta kiri otu ndi di Nsọ, ndi nọ na okpuru otu onye isi, bu Kraist, ndi nke Mọ Nsọ kpọkọtara na ọtu okwukwe, otu obi, na nghọta, ndi nwekwara ọtutu onyinye amara, na ekwekọrita na ihunanya na enweghi irọ otu.

224. Gini ka ọputara, isi na Nzukọ Kraist di Nsọ?

Nzukọ Kraist di Nsọ maka:

1. Kraist sachara ya site na nmehie ojiri ọbara site na amara.

Hibru 10:19,22: Ya mere, umu-nnam, ebe ayi nwere nkwa-okuwa iba n'ebe nsọ ahu site n'ọbara Jisọs... ka ayi were obi ezi-okuwa biarue nso nime nkwezu nke okwukwe, buru kwa ndi efesaworo ọbara n'obi-ayi pua n'ajọ akọ-na-uche, ndi asachawo-kwa-ra aru-ayi na miri di ọcha.

1 Kọrint 1:2: Nēdegara nzukọ Chineke nke di na Kọrint akwukwọ, bu ndi edeworo nsọ nime Kraist Jisọs, ndi akpọrọ ibu ndi nsọ, ha na ndi nile nākpọku aha Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist n'ebe nile, bu Onye-nwe-ayi na ha.

2. Ijere Onye-nwe-ayi ozi ni idi nsọ na ọlu ezi omume.

1 Pita 2:5: Ewe were kwa unu onwe-unu, dika nkume di ndu, wu, ka unu buru ulo nke Mọ Nsọ, ka unu we buru otu ndi-nchu-aja di nsọ, ichu aja nke di ka Mọ Nsọ si chọ, nke di Chineke ezi nma site na Jisọs Kraist.

225. Kedi ihe oputara na Nzukọ bu nke Kraist?

Nzukọ bu nke Kraist, n'ih i ntọ ala ya bu Kraist na ozizi nke ndi ozi nke Okwu nke Bible, nke onyere na onwe ya.

1 Kọrint 3:11: N'ih i na ọ dighi onye ọ bula puru itọ ntọ-ala ọzọ ma-ọbughi Nke atọworo, Nke bu Jisọs Kraist.

Efesọs 2:19–20: Ya mere otu a unu abughi ndi-obia na ndi nānọ dika obia ọzọ site n'ugbu a, kama unu soro ndi nsọ buru ndi amuru n'ala, unu bu kwa ndi ezi-na-ulo Chineke, ewu-kwa-ra unu dika ulo n'elu ntọ-ala nke bu ndi-ozi na ndi-amuma, nke isi nkume nime nkuku ntọ-ala ahu bu Kraist Jisọs onwe-ya.

226. Kedi ihe oputara na Nzukọ zuru uwa nile?

Nzukọ Kraist zuru uwa nile, n'ih i ndinkwere ekwe na Kraist oge nile na uwa nile bu nke Ya.

Galetia 3:28: Onye-Ju ma-ọbu onye-Grik apughi idi, oru ma-ọbu onwe nwe-ya apughi idi: n'ih i na unu onwe-unu nile bu otu onye nime Kraist Jisọs.

Kọl. 1:5–6: N'ih i olile-any ahu nke edebeworo unu n'elu-igwe, nke unu nuru ihe bayere ya na mbu n'okwu nke ezi-okwu nke Ozi Oma, nke biaruru unu; dika ọ nāmiju kwa nkpuru n'uwa nile, nāba kwa uba, dika ọ nēme kwa n'etiti unu, site n'ubọchi unu nuru mazu kwa amara Chineke n'ezi-okwu.

Nkpughe 7:9: Mgbe ihe ndia gasiri m'we hu, ma le, oke igwe madu, nke onye ọ bula napughi iguta ọnu, ndi si mba nile ọ bula, na ebo nile, na ndi nile, na asusu nile, puta, nēguzo niru oche-eze ahu, na niru Nwa-aturu ahu egbokwasiworo ha uwe-nwuda di ọcha, igu-nkwu di kwa n'aka-ha.

227. Kedi ihe eji mara Nzukọ ahu?

obuna dika Nzukọ nke Kraist, bu ihe anya nadighi ahu, dika osi di, onweri-ri ejiri mara, bu ihe nke ọgbakwa siri ukwu, bu ihe ngbakwasi ukwu ejiri chọta ya, bu kwa ihe okwukwe ayi ji dabere na ya, ihe ndia bu ezi nkuzu nke okwu Chineke na Sakrament dika ntuzi aka Kraist si di.

Aisaia 55:10–11: N'ihì na dika oke miri-ọzuzọ na snow si esi n'elu-igwe ezo, ma ọ bughì n'ebe ahu ka ọ nālaghachi, ma ọ buru na o bughì uzọ desia ala, we me ka ọ me ihe-omume, ka o pu kwa ihe-opupu; ọ we were nkpuru nye ọgha-nkpuru, were kwa nri nye onye nēri ihe; otu a ka okwum di nke nēsi n'ọnum puta: ọ gaghi-alaghachikutem n'efu, ma ọ buru na ọ bughì uzọ mezu ihe tọrọm uto, we ga nke-oma n'ihe M'zigara ya.

Jon 8:31b–32: Ọ buru na unu onwe-unu anọgide n'okwum, unu bu ndi nēso uzọm n'ezie; unu gāmara kwa ezi-okwu, eziokwu ahu gēme kwa ka unu pua n'oru.

Jon 10:27–28: Aturu nkem nānu olum, Mu onwem ma-kwa-ra ha, ha nēsokwam: Mu onwem nēnye kwa ha ndu ebighi-ebi; ha agaghi-ala kwa n'iyi ma-ọli rue mgbe ebighi-ebi, ọ dighi kwa onye ọ bula gānapu ha n'akam.

Luk 8:11b: Nkpuru ahu bu okwu Chineke.

228. Kedi ka ejiri mara, Nzukọ jiri mekuta idi ndu ya?

Ndu nke Nzukọ nke Kraist, na ejiri mara ya, bu ihe nken'enweghi nkewa. Ebe ọbula ejiri mara nzukọ, nadighi, otu akahu, Nzukọ adighikwa. Ebe ọbula ezi okwu nke Chineken'enweghi ńgbọ rọgwu, nebe ahu ka ekwensu na akunyekwa mkpuru ọjọ nke ya; n'ihì udi nkuzi ọjọ nke anakuzi, na be di otua ndi kwere ekwe ewe nọrọ na ihe ọghọm. N'ebe ejiri mara nke Nzukọ di ọcha, ndi kwere ekwe na amara ezi okwu nke Chineke, dika onye ọzuzu aturu ahu ji enye ha. Nebe ahu ka ha ga enwe ulọ nke Mọ Nsọ.

Nkpughe 3:10–11: N'ihì na i debere okwu nke ntachi-obim, Mu onwem gēdebe kwa gi ka i ghara iba n'oge hour nke ọnwunwa ahu, bu oge hour nke gaje ibiakwasi elu-uwa dum madu bi, inwa ndi bi n'elu uwa. Anamabia ọsọsọ: jidesie ihe i nwere ike, ka onye ọ bula ghara inara okpu-eze-gi.

Galetia 5:9: Ihe-iko-achicha di nta nēko ogbe utu ọka agworo agwọ dum.

Ihe omume: Gua Olu ndi Ozi isi 15: The apostolic Church rejected the suggestion that converts from paganism be given the command: "Unless you have yourselves circumcised... you cannot be saved."

229. Gini bu ọgbakọ ndi madu nime obodo?

Ogbakọ ndi madu n'obodo, bu ndi nekwuputa Kraist, na anọkọta otu ebe maka okwu Chineke na emume nsọ ndi ọzọ nke na ewuli Mọ ha elu. Netitit ndia, ana enwe kwa ndi iru abua na ndi namaghi Chineke kama ha ejighi obi ha nile buru ndi otua. Bible nakọwa ọgbakọ, we kpọha ndi nzukọ nke Chineke na Kraist. Nuzọ di otua, Bible nakọwa na ọgbakọ ndi a bu nke Chineke.

1 Kọrint 16:19a: Nzukọ Kraist nile nke di n'Esia nēkele unu.

Rom 16:16b: Nzukọ Kraist nile nēkele unu.

2 Kọrint 1:1b: Nēdegara, nzukọ Chineke nke di na Kọrint akwukwo, ha na ndi nsọ nile ndi nọ n'Akaia dum.

Efesọs 1:1: Pọl, onye-ozị nke Kraist Jisọs site n'ọchichọ nke Chineke, nēdegara ndi nsọ ndi nọ n'Efesọs, na ndi kwere na Kraist Jisọs, akwukwo.

Ihe omume: Gua Matiu 22:1–12, Onye agbam akwukwo, n'enweghi uwe agbamakwukwo. Matiu 13:47–48 ilu nke ọke ùbu.

230. Gini bu synod?

Synod bu otu ọgbakọ, ndi nwere otu nkwuputa, ndi nọkọtara notu, ilukọta otu ọlu. N'oge ndi ozi, nzukọ anọ ghi n'otu, dika synod, nagbanyeghi na ha nwere otu fellowship, na lukọ ọlu, ijiwulie ala eze Chineke elu. Ezigbo nkwuputa, idi n'otu na okwukwe, nkuzi nke okwu Chineke, na otu ebumnuche bu nke Chineke doro nsọ, ma synod bu site na ọchichọ.

Ihe omume: Gua Olu ndi Ozi 15: Nzukọ nke di na Antioch na Jerusalem lukọtara ọlu nihe gbasara nkuzi nke okwu Chineke, na 2 Kọrint 8:18–9:15: na ekwuputa okwu Chineke n'otu, nenyere ndi nọ nankpa aka n'otu, nekpekọtita kwa ekpere dika Kraist siri tuzie aka, 2 Kọrint 9:3.

231. Kedi ndi nzukọ na synod nke Chineke nabatara?

Chineke chọrọ ka ndi nzukọ na synod jigide, nkwuputa na akuzikwa ezi okwu nke okwu Chineke, nime idi ocha ya nile nenyekwa Sakrament nile dika Kraist nyere niwu. Chineke chọrọ ka ejiri mara ndi Kraist nile napataihe na nzukọ ma obu ogbakọ nile; obuna na synod otu aka ahu. (Ezigbo Church nke anahu anya.)

Matiu 28:20: Nēzi ha ka ha debe ihe nile, ka ha ra, bu nke M'nyere unu n'iwu.

1 Kọrint 1:10: Ma, umu-nnam, esiterem n'aha Oye-nwe-ayi Jisọs Kraist riọ unu, ka unu nile nēkwu otu ihe, ka nkewa ghara kwa idi n'etiti unu; kama ka eme unu ka unu zue oke n'otu uche ahu na n'otu izu ahu.

232. Kedi udi ogbakọ ole, na synod putara ihe ka enwere na ogbakọ Kraist?

Ọdi uzọ abua nke putara ihe na ogbakọ na synod.

1. Ndi nakuzi, nekwuputakwa okwu Chineke nezi okwu na idi ocha. (church nke gboo) **2.** Ndi na anabata, ma nakuzi ozizi ugha (church oloro ohu.)

Nzukọ Kraist nile nekiwuputa Chineke dika atọ nime otu, nekwuputakwa Kraist dika Onye nzọputa, bu kwa nke Kraist. Nime nzukọ ndia, enwere umu Chineke ndi agazọputa, ndi ga enwekwa ndu ebighi-ebie. Nuzọ ọzọ, nime nzukọ ndia anaekwuputa Kraist, nagbanyeghi ufodu ozizi ugha ha, ezi okwu Chineke nke ana ezisakwa neme ka enwe okwukwe na Kraist.

Ma, nime nzukọ ndi nezi ozizi ugha mekọta ya na ezi ozizi, ejiri mara nke Kraist adighi ezi ocha. Anakpọ ndi di otua (heterodox) ndi siri nezi ozizi wezuga onwe ha.

Ihe omume: Tugharia uche na (heterodox) churches di na obodo unu; ha na ndi dikwa na elu uwa dum.

233. *Kedikwa ka ndi kwere na Kraist ga esi emekọrita, ha na ndi ji okwukwe kwere na okwu Chineke?*

Ha kwesiri ina emekota nke ọma, ha na ndi jiri ezi obi nekwuputa okwu nke Chineke.

Ime ka okwukweanyi sie ike, ayi kwesiri iso ha féé. Chineke ofufe; ayi kwesiri inabata ozizi ha, nabatakwa Sakraments ha.

Dika ndi otu, nke kwesiri ntukwasi obi, ayi ga esoro nime nmọ ayi, iji kwa ego ayi na akwalite olu nebe ahu; na igbasakwu okwu Chineke nke ọma.

Okwesighi iwute ayi bu n'megbu nke ana emeghu nzuko, ma ọbu n'ihì na ọdi ntakiri.

Ayi ekwesighi eleanya na ntakiri nke nzuko di otua, ayi kwesiri inabata ha, otuobula, ma ọbu onodu ha ọbula nime ihunanya nke umu nna.

Olu ndi-Ozi 2:42: Ha we nānọgidesi ike n'ozizi ndi-ozì na nnweko, n'inyawa-achicha-ha na ekpere-ha.

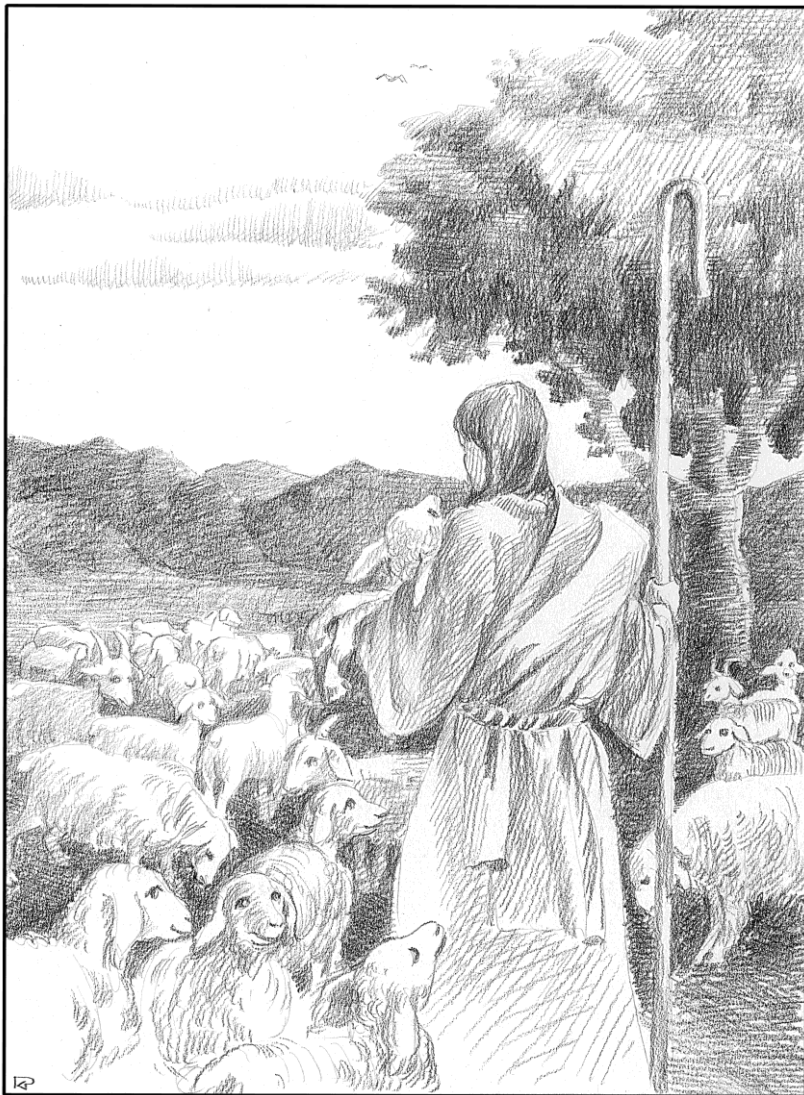
Jon 10:27: Aturu nkem nānu olum, Mu onwem ma-kwa-ra ha, ha nēsokwam.

Hibru 10:25: Ka ayi ghara kwa irapu nzuko nke onwe-ayi, dika ufodu nēme, kama ka ayi nādusi ndi ọzo ọdu ike.

1 Pita 2:9: Ma unu onwe-unu bu ọgbọ ndi aroputaworo, otu ndi-nchu-aja ndi bu kwa eze, mba di nsọ, ndi nke Chineke nwetara, ka unu we kwusa idi-nma nile nke Onye ahu Onye kpoputara unu n'ochichiri ahu ba n'ihe-Ya di ebube.

Galetia 6:6,10: Ma onye ewere okwu ọnu nēzi okwu Chineke, ya me ka onye nēwere okwu ọnu nēzi ya so ya nēnweko ezi ihe nile... Ya mere otu a, otu ayi nwere oge, ka ayi nālu ezi ihe n'ebe madu, nile nọ, ma ka ayi nālu ezi ihe karisia n'ebe ndi ezi-na-ulo nke okwukwe-ayi nọ.

2 Kọrint 9:7: Ka onye ọ bula n'etiti unu nye dika o buru uzo roputa n'obi-ya; ọ bughi site na nwuta, ma-ọbu site na nkpa: n'ihì na Chineke huru onye were obi-uto nēnye n'anya.

"Aturu nkem nānu olum." Jōn 10:27.

2 Tesalōnaika 3:1: Nke fọduru, umu-nna-ayi, nēkpenu ekpere bayere ayi, ka okwu Onwe-nwe-ayi we gba ọsọ, ka ewe nye kwa ya otuto, otu ọ di kwa n'etiti unu.

Efesos 4:1–3: Ya mere mu onwem, bu onye-nkpọrọ nime Onye-nwe-ayi, nāriọ unu ka unu jegharia dika ọ kwesiri ọkpukpọ nke akpọrọ unu, n'obi di ume-ala na idi-nwayọ nile, n'ogologo-ntachi-obi, nānagiderita ibe-unu nime ihu-n'anya; nānu ọku n'obi idebe idi-n'otu nke Mọ Nsọ nime ihe-ọkike nke bu udo.

1 Tesalōnaika 5:14: Ma ayi nāriọ unu, umu-nna-ayi, nādunu ndi nādighi-agazi ije ọdu, nāgugunu ndi dara mba n'obi, nēyerenu ndi nādighi ike aka, nwenu ogologo-ntachi-obi n'ebe madu nile nọ.

Luk 12:32: Atula egwu, igwe aturu nta; n'ih i na ọ di Nna-unu ezi nma inye unu ala-eze-Ya.

234. Kedi ka ndi nke Kraist gesi na emekọ rita nebe nzukọ ọlọrọhu?

Ndi nzukọ Kraist kwesiri inọrọ iche oburu na ha na ha, enwegodi nmekorita, ha kwesiri isi ebe ha nọ wezuga onwe ha, ma soro nzukọ nke nwere okwukwe na okwu Chineke. Onye otu nzukọ nke okwukwe, ekwesighi inwe nmekorita nebe ndia na enweghi okwukwe nọ, ma obu iso na altar ha.

1 Jọn 4:1: Ndi m'huru n'anya, unu ekwela okwu mọ nile, kama nwaputanu ndi-mọ ahu, ma ha bu ndi siri na Chineke puta: n'ih i na ọtutu ndi-amuma ugha apuwo ba n'uwa.

Matiu 7:15: Nēzenu ndi-amuma ugha, ndi nābiakute unu n'ih e oyiyi aturu, ma n'ime ha bu agu nāpunara aturu.

Rom 16:17: Ma anamariọ unu, umu-nnam, ka unu leha anya, bu ndi nēweta nkewa di iche iche ahu na ọnya di iche iche ahu, nēmegide ozizi nke unu onwe-unu mutara: ka unu nēze kwa ha.

2 Kōrint 6:14–17: Unu na ndi nēkweghi ekwe ekekọtala onwe-unu, n'ih i na unu na ha di iche: n'ih i na ole nkekọ ezi omume na imebi-iwu nēkekọ? ma-ọbu ole nnwekọ ihe na ọchichiri nēnnwekọ? Ozo, ole nnwekọ-otu-olu Kraist na Belial nēnnwekọ? ma-ọbu ole oke onye kwere ekwe na onye nēkweghi ekwe nēkerita? Ozo, ole nkwekọ ulo nsọ nke Chineke na arusi nēkwekọ? n'ih i na ayi onwe-ayi bu ulo nsọ nke Chineke di ndu; dika Chineke kwuru, si, M'gēbi nime ha, nējeghari kwa nime ha;

M'gābu kwa Chineke nke ha, ha onwe-ha gābu kwa ndi nkem. N'ihī nka sinu n'etiti ha puta, guzo-kwa-nu iche, ka Onye-nwe-ayi kwuru, unu emetu-kwa-la ihe nādighi ọcha aka; Mu onwem gākpọbata kwa unu.

2 Jọn 10–11: Ọ buru na onye ọ bula abiakute unu, ma ọ wetaghi ozizi a, unu akpọbatala ya n'ulo, unu asi-kwa-la ya biri nke-oma: n'ihī na onye nāsi ya biri nke-oma nēso ya n'inweko ọlu-ya nile, nke bu ajoy ọlu.

Ihe omume: Kọwa: Gini mere ojiri ra ahu madu inwe nkpebi otu nzuko ọga eso, na ilegide okwu Chineke anya?

235. Kedi ndi uzọ nzuko Kraist naghaghi is aga njem ya nelu uwa?

Ọbu zi okwu na ndi nile kwere ekwe nenwe nzọputa site na okwukwe, buru kwa ezi okwu na ha nwere udọ nke obi, ndu ha nelu uwa, bu nke ibu obe ha na ahuju anya dika Kraist hujuru, na nwetu nala ya dum, Ne luwa, nzuko Kraist bu ndi ọgu ọbe.

Ọlu ndi-Ozi 14:22: Nēme ka nkpuru-obi ndi nēso uzọ Jisọs guzosie ike, nārio ha ka ha nọgide n'okwukwe-ayi, nēgosi kwa na ayi aghaghi isite n'ọtutu nkpagbu ba n'ala-eze Chineke.

Matiu 10:22: Madu nile gākpọ kwa unu asi n'ihī aham: ma onye were ntachi-obi nọgide rue ọgwugwu ihe nile, onye ahu ka agāzọputa.

Luk 9:23: Ọ we si ha nile, Ọ buru na onye ọ bula acho ka o som n'azu, ya ju onwe-ya, buli kwa obe-ya kwa-ubochi, nēsokwam.

Efesos 6:11: Yikwasinu ihe-agha nile nke Chineke, ka unu we pu igozogide ihe nile ekwensu nēzuputa.

236. Gini bu njem ikpeazu nke azuko Kraist?

Mgbe ọnu ọgugu ndi azoputara zuru oke, na nzuko Kraist, Kraist ga abia ikpe uwa ikpe, we kpọrọ ndi nke ya ga n'ọnu nke ebighi-ebi n'elu igwe. Ndia bu ndi aga akpọ nzuko nke ndi meriri emerī. Nkwa nke okwu Chineke'a nenyē nzuko, nke ọgu nke obe, afọ ọgu ju nime n'jem nke nkpagbu ahuhu.

Matiu 5:10: Ngozi nādiri ndi esogbuworo n'ihī ezi omume: n'ihī na ala-eze elu-igwe bu nke ndi ahu.

Nkpughe 19:7,9: Ka ayi nuria ọ́nú, ka obi nāto kwa ayi utọ́ nke-uku, ka ayi were kwa otuto nile nye Ya: n'ihí na ọ́lulu-nwunye nke Nwa-aturu ahu abiawo, nwunye-Ya edoziwo kwa onwe-ya... Ọ́ we sim, De akwukwọ́, Ngozi nādiri ndi akpọ́woro ibia na nri-anyasi ọ́lulu-nwunye nke Nwa-aturu ahu. Ọ́ we sim, Ndia bu okwu nke Chineke kwuru n'ezie.

Mgbaghara nke nmehie, na ikwesintukwasiobi

Ekwem na n'gbaghara nke nmehie.

237. Gini kaineji ekwuputa si, ekwem na n'mgbara nke nmehie?

Anam ekwuputa si, ekwem na n'mgbaghara nke nmehie, n'ihí na amaram na enweghim ike nke onwem, ma ọ́bu na ọ́lu, eme ka Chineke nabatam, ma ọ́bu ikwesintukwasiobi niru Ya, ma ana enyem ngbahgara nmehie site na onyinye amara nime okwukwe nime Jisọ́s Mgbaghara nmehie na ikwesintukwasiobi bu otu.

Abu Ọ́ma 130:3–4: Ọ́ buru na I riba ajọ́ omume nile ama, Ja, Onye-nwe-ayi, onye gēguzo? Ma n'aka-Gi ka ngbagbara di, ka ewe tua egwu Gi.

Efesọ́s 2:8–9: N'ihí na ọ́ bu amara ka ejiworo zọ́puta unu, site n'okwukwe; nka esiteghi kwa n'onwe-unu: ọ́ bu onyinye Chineke: o siteghi n'ọ́lu, ka onye ọ́ bula we ghara inya isi.

Rom 4:6–7: Ọ́buna dika Devid nāsi kwa na madu ahu bu onye ngozi diri, bu onye Chineke nāgu ezi omume nye ya mgbe ọ́ kālughí ọ́lu, si, Ngozi nādiri ndi agbaghara nmebi-iwu nile ha, Ndi ekpuchi-kwa-ra nmehie nile ha.

238. Gini bu ikwesintukwasiobi?

Jisọ́s Kraist akwukwo ugwo nmehie madu nile, nime nka we nwetara ayi ngbaghara nmehie naka Chineke, site kwa na m'bilite n'onwu, Jisọ́s we buru ayi ikwesintukwasiobi nu uwa nile.

2 Kọ́rint 5:19: Nke bu na Chineke nọ́ri nime Kraist, nēme ka ya onwe-ya na uwa di n'otu, nāgughí ndahie n'ile ha megide ha, Ọ́ debe-kwa-ra nime ayi okwu nke ime-ka-adi n'otu ahu.

1 Jọn 2:2: Ya onwe-ya bu kwa ihe ijuru Chineke obi bayere nmehie n'ile ayi; ma Ọ bughị ihe ijuru Ya obi bayere nani nmehie nke ayi onwe-ayi, ka ma Ọ bu kwa ihe ijuru Ya obi bayere nmehie nke uwa dum.

Hibru 1:3: Onye, ebe Ọ bu nnwupu nke ebube-Ya na onyinyo nke udi-Ya, ebe O nēbu kwa ihe n'ile site n'okwu nke ike-Ya, mgbe Ọ sachasiri nmehie n'ile ayi, Ọ we nọdu n'aka-nri nke Idi-uku ahu di n'elu.

Jeremaia 23:5–6: Le, ubōchi nābia, (ọ bu ihe si n'ọnu Jehova puta), mgbe M'gēme ka Ihe-opupu nke nēme ezi omume biliere Devid, otu Eze gābu kwa eze, ọ gēnwe kwa uche, me ihe ekpere n'ikpe na ezi omume n'ala nka.

Rom 3:23–24: N'ihị na madu nile emehiewo, ha adighi-eru kwa otuto Chineke; anēwere kwa amara-Ya nāgu ha na ndi ezi omume n'oniyinye efu site na ngbaputa ahu nke di nime Kraist Jisọs

Rom 4:25: Onye arara Ya nye n'ihị ndahie-ayi nile, ewe me ka O si n'ọnwu bilie n'ihị igu ayi na ndi ezi omume.

Luther: N'ihị na Ọkpara Chineke nwuru maka nmehie uwa nile, odoró anya na mu, ọnwem so kwa n'uwa, N'ihị nka ọbu ezi okwu na onwuru n'ihị nmehie nkem, (dika Ron. 3:28 – thesis 19 site nafọ 1535).

Chineke kwuputara maka igbaghara nmehie ndia nyem, na okwu Nso Ya, na nime nkwa nke Sakraments, nke mwetara site na okwukwe, na amara nke onyerem nefu, nke ọlụm, obula n'adighi na ya, nke mu na ekwesighie kwa ekwesi. Chineke nagurum okwukwe'a, dika ezi omume. Ayi nakpọ nka, ikwesintukwasi obi, site na okwukwe.

Rom 1:16: N'ihị na ihere Ozi Ọma ahu adighi-emem: n'ihị na ọ bụ ike nke Chineke rue nzọpụta nye onye o bụla nke kwere.

Rom 4:5: Ma onye nālughị ọlu, kama ọ kwere n'Onye ahu Nke nāgu onye nāsọpughị Chineke n'onye ezi omume, anāgu okwukwe-ya nye ya dika ezi omume.

Rom 4:16: N'ihị nka o sitere n'okwukwe, ka ọ we di ka amara si di; ka nkwa ahu we guzosie ike n'ebe nkpuru ahu nile nọ; ọ bughị nani ndi sitere n'iwu ahu, kama ọ bu kwa ndi sitere n'okwukwe Abraham, onye bu nna nke ayi nile.

239. *Gini mere Chineke ji agbaghara gi nmehie ma ọbu ime ka ikwesị ntukwasi obi?*

Enweghim ọlu ọma ọbula, ma ọbu ntukwa si obi, n'ih i nke Chineke gaa eji gbagharam nmehie, kama ọna agbagharam n'ih i nani amara maka Kraist, dika onyinye efu.

Jeremaia 31:3: Site n'ebe di anya ka Jehova mere ka m'hu Ya, si, Ọ bu ihu-n'anya nke di, mgbe ebighi-ebi ka M'jiworo hu gi n'anya: n'ih i nka ka M-meworo ka ebere digidere gi.

Efesos 2:8–9: N'ih i na ọ bu amara ka ejiworo zoputa unu, site n'okwukwe; nka esiteghi kwa n'onwe-unu: ọ bu onyinye Chineke: o siteghi n'ọlu, ka onye ọ bula we ghara inya isi.

Jon 14:6: Jisos si ya, Mu onwem bu ụzọ, na eziokwu, na ndu, o dighi onye ọ bula nābjakute Nnam, ma-ọbūghi site na Mụ.

Nwukputa Lutheran: N'ih i nka, ezi omume nke etinyere na okwukwe nye onye nke kwere, bu site namara bu n'rube isi, ahuhu, na n'bilite n'onwe nke Kraist, n'ih i na omezuwo ọchịọ nke iwu nebe ayi nọ, we kwọ ugwo nke nmehie. (Formula nke Concord, site na Declaration 3:14).

Cheta: Ọbuna ọlu ọma nke ayi luru, dika nkpuru nke Okwukwe, abaghi uru ọ bula.

Luk 17:10: Otu a unu onwe-unu kwa, mgbe ọ bula unu gēmesi ihe nile akaworo aka nye unu, sinu, Ayi bu oru ndi nābaghi n'ihe; ayi emewo ihe ayi ji ugwo ime.

240. *N'gbaghara nmehie, ọpuru ibu nke onye ọbula kwere ekwe?*

Onye ọbula kwere na Kraist, kwesiri ima nke ọma na agbagharawo ya nmehie niru Chineke maka.

1. Nkwa Chineke kwuru chim, ma dokwa anya.

2 Korint 1:20: N'ih i na ka ha ra, bu nkwa nke Chineke, ọ bu nime Ya ka e di: n'ih i nka ka Amen site-kwa-ra n'aka Ya, ka ewe site n'aka-ayi nye Chineke otuto.

Hibru 6:18b: ... nke Chineke nāpughi ikwu okwu-ugha nime ha...

Taitos 1:2: N'olile-anya nke ndu ebighi-ebi, nke Chineke, Onye nāpughi ikwu okwu-ugha, kwere nkwa ya tutu mgbe ebighi-ebi erue.

2 Timoti 1:12: O bu kwa n'ih ihe a ka m'nāhu kwa ahuhu ndia: ma ihere adighi-emem; n'ih na amataram Onye m'kweworo okwu-Ya, eme-kwa-ra ka m'kweye na O puru iche ihe m'nyere n'aka-Ya idebe nche rue ubochi ahu.

1 Timoti 1:15: Okwu a kwesiri ntukwasi-obi, kwesi kwa ka anara ya nke-oma n'uzo nile o bula, na Kraist Jisos biara n'uwa izoputa ndi-nmehie; ndi mu onwem bu onye-isi-ha.

2. Chineke kwagidere ngbaghara nmehie site idu isi.

Ezekiel 33:11: Si ha, Mu onwem nādi ndu, (o bu ihe si n'onu Onye-nwe-ayi Jehova puta), onwu nke onye nēmebi iwu adighi-atom utō ma-oli; kama o nātōm utō mgbe onye nēmebi iwu si n'uzo-ya chigharia, we di ndu: chigharianu, sinu n'uzo ojo nile unu chigharia; o bu kwa n'ih gini ka unu gānwu, ulo Israel?

3. Mō Nsọ arachiwo ngbaghara nmehie nime obi ndi kwere ekwe n'okwu Chineke na, Sakraments

2 Korint 1:21–22: Ma Onye ahu Nke nēme ka ayi na unu guzosie ike nime Kraist, Onye te-kwa-ra-ayi manu n'isi, bu Chineke; Onye ka-kwa-ra ayi akara, nye kwa ayi Mō Nsọ n'obi-ayi, bu ihe ayi ji mara na ayi gēnwēzu nkwa ahu nile.

Rom 4:11: O (Abraham) we nara ihe-iriba-ama nke bu obibi-ugwu, bu akara nke ezi omume nke okwukwe ahu nke di n'ebighi-ugwu-ya: ka o we buru nna nke ndi nile kwere, o bu ezie na ha nọ n'ebighi-ugwu, ka ewe gua ezi omume nye ha.

Otua, "N'ih na emewo ka m'kweye, na onwu, ma-ōbu ndu, ma-ōbu ndi-mo-ōzi, ma-ōbu ibu-isi di iche iche, ma-ōbu ihe di ugbu a, ma-ōbu ihe gaje idi, ma-ōbu ike di iche iche, ma-ōbu ihe di elu, ma-ōbu ihe di omimi, ma-ōbu ihe o bula ozo ekere eke, agaghi-apu ikewapu ayi n'ihu-n'anya Chineke, nke di nime Kraist Jisos Onye-nwe-ayi." (Rom 8:38–39).

241. Kedi ihe ayi na ezi nzuko nke Kraist nakuzi maka ikwesintukwasiobi?

Ndi ezi uzukọ Kraist nile neso Pọl onye ozi nekwuputa, ayi na ekpebi na aguru madu nonye ezi omume: "Ya mere ayi guru na anāgu madu n'onye ezi omume site n'okwukwe, mgbe ọ kālughị ọlu iwu" (Rom. 3:28).

Rom 3:21–22: Ma ugbu a emewo ka ezi omume Chineke puta ihe nke nēguzo iche n'ebe iwu di, nke iwu ahu na ndi-amuma nāgbara ya ama; ma ọ bu ezi omume Chineke, site n'okwukwe ekwere na Jisọs Kraist, nke diri ndi nile kwere; n'ihị na ọ dighi ihe di iche.

242. Kedi iheayi ga eji jidesike ihe nkuzi nke Bible maka ikwesintukwasiobi?

Ihe nkuzi maka ikwesintukwasiobi bu isi nkuzi nke Kraist.

1. Ewezuga ihe nkuzia, ihe nile ndi ọzọ bu nke efu.

Ọlu ndi Ozi 4:12: Nzọputa adighi kwa n'onye ọbula ọzọ, n'ihị na aha ọzọ di iche adighi kwa n'okpuru elu-igwe, nke enyeworo n'etiti madu, nke anāghaghi izọputa ayi nime ya.

2. Ihe nkuzia, nekewaputa nzukọ nke Kraist, site ndi ozizi ugha nile.

Galetia 5:4: Atọpuru unu n'aru Kraist, unu ndi nācho ka ewere iwu gua unu na ndi ezi omume; unu siri n'amara dapu.

Luther nekwu si: Ihe nkuzi nkwuputa ndia, na ekewaputa ndi nke Kraist nile, site na ndi madu ọzọ nelu uwa maka ndi nile ọgọ nmọ, Turks ndi Ju, ma ọbu ndi Kraist ugha, ma ọbu ndi iru abua, ha nwekwara ike kwere, ma ọbu nefe otu Chineke, ma ha amaghi echiche Chineke nebe ha nọ, ha apughi itukwa anya ihunanya ma ọbu ngozi naka ya, n'ihị nka ha nọ na oke iwe ebighi-ebi. N'ihị ha enweghi Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist, karichakwa, ha enweghi ihe na amara nke Mọ Nsọ.

3. Ọbu nani nkuzi nke Bible maka ikwesintukwasiobi nenyere onye nmehie ọnu ezi afọ ojuju nke na anọgide nime ndu na nime ọnwu.

Matiu 9:2b: Nwa, nwe obi-ike; anāgbaghara gi nmehie-gi nile.

4. Nkuzia, sọsọ nenyere Chineke otuto nile.

Abu Ọma 115:1: Ọ bughị ayi, Jehova, ọ bughị ayi, kama ọ bu aha-Gi ka I gēnye nsọpuru, n'ihị ebere-Gi, na n'ihị ezi-okwu-Gi.

243. Kedi ka isi kwesi ntukwasiobi niru Chineke, ma obu, kedi ka esi zoputa gi?

Ekwesighm ntukwasiobi niru Ciheneke site n'ih i ọlu ọma'm, ọna ọbum ikwesi okwesi, ma obu n'ih i ezi omumem, ma obu site na amara na idi n'ma nke Chineke, na n'ih i Kraist, na ikwesi ekwesi nke ya, nke njidesirike n'okwukwe, ka njiri nata nka nye onwem.

Atugharia ya nuzọ ọzọ: Anataran ezi omume na nzoputa nke Chineke nabatara, n'ih i irubeisi nke di nsọ, ahuhu na ọnwu nke onye nzoputa ayi bu Jisọs Kraist, ọbughi kwa maka ọlu ọma nke onye ọbula. N'ih i nmezu iwu nke zuru oke, nke Kraist, irube-isi na ichuaja, Chineke tinyere nime m kam keta oke site n'okwukwe. Idi ọcha nke Chineke jiri nabatam, abughi nkem, kama obu idi ọcha nke Kraist.

Rom 10:4: N'ih i na Kraist bu nsọtu iwu iwetara onye ọ bula nke kwere ezi omume.

Rom 5:19: N'ih i na dika edoro ọra madu na ndi-nmehie site n'añaghi-nti nke otu madu ahu, ọbuna otu a ka agēdo ọra madu na ndi ezi omume site n'ina-nti nke otu Onye ahu.

Aisaia 64:6: Ayi we di ka onye ruru aru, ayi nile; na dika uwe emeruru emeru, otu a ka ezi omume nile ayi di: ayi we kpọnwua dika akwukwọ osisi, ayi nile; ajọ omume-ayi nēfepu kwa ayi, dika ifufe.

Aisaia 53:5,11: Ma ya onwe-ya bu onye amapuworo site na njehie nile nke ayi, onye azọpiaworo site n'ajọ omume nile nke ayi: ahuhu-nmehie nke udo-ayi di n'aru ya; ọ bu kwa ubiri-utari-ya ka ejiri me ka aru-ayi di ike... Ihe nke sitere na ndọgbu nkpuru-obi-ya nādogbu onwe-ya n'ọlu ka ọ gāhu, afọ gēju-ya: ihe-omuma-ya ka onye ezi omume ahu, bu orum, gēji me ka ọra madu ghọ ndi ezi omume: ajọ omume nile ha ka ya onwe-ya gēbu kwa.

Ihe omume: Gua Rom 3 na 4. Cheta Jemes 2:17–26 anaghi ekwu maka idi ọcha niru Chineke, kama igu idi ọcha niru nmadu.

Nbilite n'ọnwu nke aru

Ekwem, na n'bilite nke aru.

244. Gini ka Bible nakuzi maka n'bilite nke aru?

Bible nakuzi na ubochi ikpeazu, Kraist geme ka mu na ndi ọzọ nwuru anwu site n'ọnwu bilie. Ọga emekwa ka ahum nke nji bie ndua ma nwukwa, diri ndu ọzọ.

Jon 5:28–29: Ka ihe a ghara iju unu anya: n'ih i na ọge hour nābia mgbe ndi nile di n'ili gānu ọlu Ya, ha gāputa kwa, ndi mere ezi ihe gāba na nbilite-n'ọnwu nke ndu; ma ndi mere ihe nādighi nma gāba na nbilite-n'onwu nke ikpe.

245. Kedi ihe nke ga di iche na nbilite nke ndi nwuru anwu?

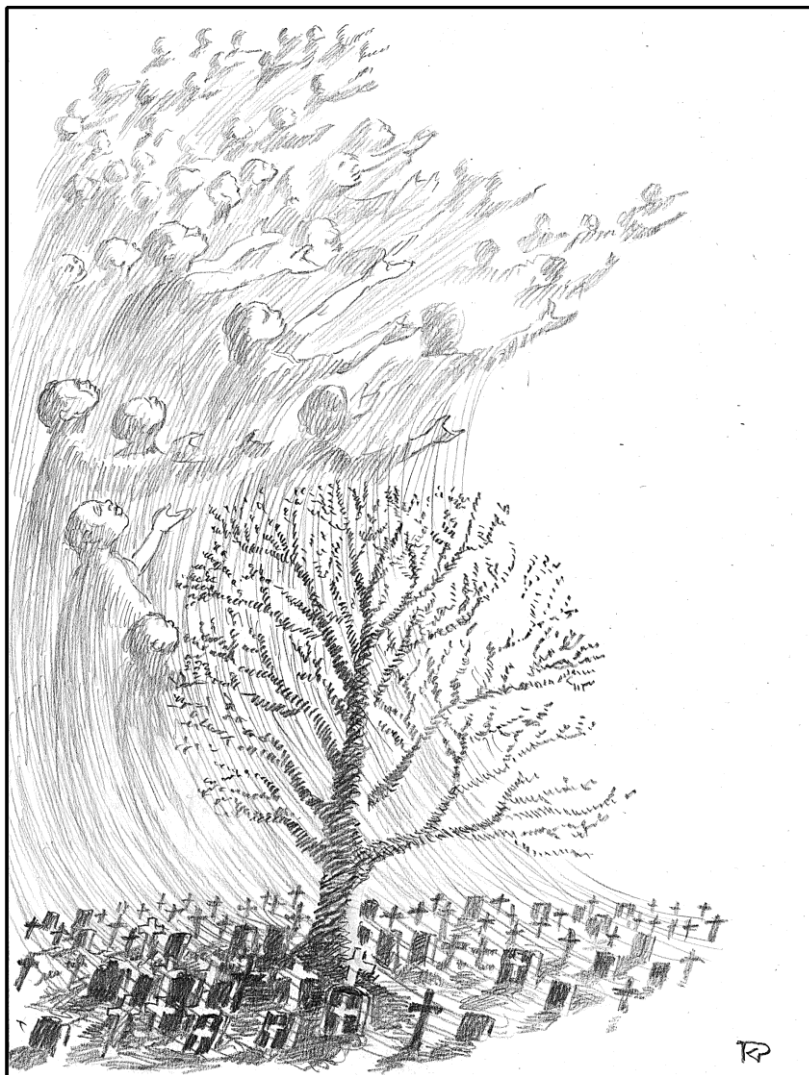
Ndi nke kwere na Kraist ga eji ahu nke di otuto bilite we, ba ndu abighiebi, ma ndi nekweghi ekwe, gebili, we ba n'ọnwu ebighi-ebi nke ihuju anya ahu ha ga adigide na nmehie na ihe ikọ ọnu na ihere.

Filipai 3:21: Onye gēme aru nke ọnọdu-ayi di ala ka ọ nwe oyi i ọhu, ka ya na aru nke ebube-ya we nwekọ otu udi, dika ilusi-ọlu-ike ahu si di nke O ji pu ọbuna ido ihe nile n'okpuru Onwe-ya.

Aisaia 66:24: Ha gāpu kwa, lekwas i ọzu nile nke ndi nējehie ejehie megidem: n'ih i na ikpuru-ha agaghi-anwu, ọku-ha agaghi-anyu kwa; ha gābu-kwa-rā anu-ar u nile ihe isọ oyi.

246. Kedu uzoro ihe ga eme na nbilite n'ọnwu?

Nubochi ikpeazu, nime ọbibia abua nke Kraist, madu nile ga ebili, na mbu, ndi nile nwuru nokwukwe ga ebili, ndi di ndu, kwere ekwe, ga aba notuto nka ga eme na otu ntabi anya, ma ndi kwere ekwe, na ndi na ekweghi ekwe, ma ọbu ńkwuru afọ, dika ufodu ndi kwenyere.

"Ha gānu olu Ya, ha gāputa kwa". Jōn 5:28b–29a.

Matiu 12:41: Ndikom Nineve gēso ọgbọ a bilie nikpe ahu, ha gāma kwa ya ikpe: n'ihì na ha cheghariri na nkwusa nke Jona; ma le, Onye ka Jona nọ nebe a.

1 Kọrint 15:51–52: Le, agwam unu ihe-omimi: Ọ bughì ayi nile gāda n'ura ọnwu, ma agēnwọ ayi nile, n'oge dikarisiri nta, n'otu ntabi-anya, mgbe agāfu ọpi ikpe-azu: n'ihì na agāfu ọpi, agēme kwa ka ndi nwuru anwu si n'ọnwu bilie nāpughi ire ure, agēnwọ kwa ayi onwe-ayi.

1 Tesalōnaika 4:16–17: N'ihì na Onye-nwe-ayi onwe-ya gēwere ọke ikpọ-okụ, were olu isi-mọ-ọzi, were kwa ọpi nke Chineke, si n'elu-igwe ridata: ndi nwuru nime Kraist gēbu kwa uzọ si n'ọnwu bilie, mgbe ahu ayi onwe ayi, bu ndi nọ na ndu, ndi anārapu, ayi na ha ka agēwelikọ n'igwe-ọji, izute Onye-nwe-ayi nime mbara-elu-igwe: otu a ka ayi na Onye-nwe-ayi gānọ kwa mgbe nile.

Hibru 9:27: Dika ọ bu kwa ihe edebeworo madu ka ha nwua anwu nani otu mgbe, ma mgbe nka gasiri ikpe eso ya.

Ihe omume: Tugharia uche n'ihè nguputa ndia, nke megidere ulọ uwa ọzọ.

Mara: Okwukwe mekutara otu ínu afọ nke Kraist gachi uwa (chiliasm) dabere na amuma ndi eburu na agba ochie nke Bible na akwukwọ nkpu ghe. Akwukwọ nkpu ghe jì ihè imatu nke ndua, na akọwa oge nke Messiah, na n'gbasa ala eze ya, dika nke udo. Agba ọhu nke Bible na egosi na amuma ndia bu nke emezuru nime Kraist Jisọs, nala eze amara ya, nke were okwu n'dia megide nkọwa ya: Luk 17:20 Ọzara ha, si, Ala eze Chineke adighi abia mgbe madu neche nche. Tugharia, dika ihè ima atu Aisaia 9:1–6 na 11, ebe oge nke obi utọ na udo nke umu Israel, ndi nke fọduru ejikọtara ya na ọmumu nke Kraist, na nkwputa Ozi Ọma.

Amuma nke akwukwọ nke nkpu ghe bu ihè nkọwa nke aga ejì akuku Bible kọwa nke ọma. Nkwuputa nke ndi nke Kraist, akwadoghi nkuzi

nke (chiasm) kama ha na kuzi na Kraist ga abia ọzọ, mgbe ọga ikpe uwa ikpe Ntakiri Catechism: Oga eme ka mu na ndi, ọzọ kwere ekwe si n'ọnwu bilie na ubọchi ikpazu.

247. Kedi ka isi ọhọta nbilite nke aru?

N'bilite nke aru, bu nke di omimi, Apughim ighọta ya nimem, kama ekwenyerem ya dika okwukwe nke nwatam, n'ihị na Chineke kuziri ya na Okwu Nsọ Ya, na n'ihị kwa ọgbakwasighi ukwu na madu, kama nike nke Chineke.

N'ihị Chineke nke nejighi ihe ọbula kee uwa, nani na okwu ọnu ya, ihe nile biara na n'mezu, ga eji kwa okwu ọnu ya me ka n'bili n'ọnwu dikwa ire.

Matiu 22:29: Ma Jisọs zara, si ha, Unu nēhie uzọ ebe unu amataghi ihe edeworo nakwukwọ nsọ, ma-ọbu ike Chineke.

Matiu 11:25: N'oge ahu Jisọs zara, si, Ekelem I, Nna, Onye-nwe elu-igwe na uwa, na I zonariri ndi-amam ihe na ndi nwere nghọta ihe ndia, I were kwa ha kpughere umu ọhu.

Rom 4:17: Nna nke ọtutu mba ka M'meworo gi, niru Onye ọ kwere, bu Chineke, Onye nēme ndi nwuru anwu ka ha di ndu, Onye nākpo kwa ihe nādighi, dika asi na ha di.

Rom 4:21: (Abraham) nēkwezu kwa na ihe Ọ kwere na nkwa, Ọ puru ime kwa.

Ihe omume: Gua Matiu 22:23–33: Jisọs na ndi Sadducces, ya na 1 Kọrint 15: Onye ozi Paul kuziri ihe gbasara mbilite nke aru.

Nke Ebighi-ebi

Ekwem... na ndu ebighi-ebi.

248. Kedi ihe n'gbakwasiukwu iji kwere na ndu ebighi-ebi?

Ekwerem na nduebighi-ebi, n'ih i nka ka Bible kuziri.

Matiu 25:46: Ndia gāpu je ba n'ahuhu- nmehie ebighi-ebi: ma ndi ezi omume gāba na ndu ebighi-ebi.

Jon 10:28: Mu onwem nēnye kwa ha ndu ebighi-ebi; ha agaghi- ala kwa n'iyi ma-oli rue mgbe ebighi-ebi, o dighi kwa onye o bula gānapu ha n'akam.

Jon 3:16: N'ih i na Chineke huru uwa n'anya otu a, na O nyere obuna Okpara O muru nani Ya, ka onye o bula nke kwere na Ya we ghara ila n'iyi, kama ka o nwe ndu ebighi-ebi.

Hibru 13:14: N'ih i na ayi enweghi obodo n'ebe a nke nādigide, kama ayi nācho obodo ahu nke gaje ibia.

249. Kedi ihe Bible nakuzi maka ndu ebighi-ebi?

Ndu ebighi-ebi bu ihe di ebube, udo, eziumume, obi uto na otuto, mgbe ayi ga hunwa aturu Chineke iru na iru; ayi we nwere onwe ayi site naka nmehie na ibu Onu ya. Ndu ebighi-ebi bu ndu nke ime n'mo. Mgbe aru ayi bayere n'otuto, ha gaghi enwekwa ochicho nke anu aru. Ayi aga ghi eri kwa nri nke uwa n'elu igwe, olulu di na nwayi agaghi adikwa, ayi ga dikwa ka ndi mo ozi.

Nkpughe 21:4: O gēhichapu kwa anya-miri nile o bula n'anya-ha, onwu agahi-adi kwa ozọ; iru-uju ma-ogu ikwa-akwa, ma-ogu aru-ufu agahi-adi kwa ozọ: ihe mgbu nile agabigawo.

Abu Oma 17:15: Mu onwem, n'ezi omume ka m'gāhu iru-Gi: ka afọ jum n'udi-Gi, mgbe m'tetara.

Abu Oma 16:11: I gēme ka m'mara uzo ndu: ojuju-afọ onu di n'iru Gi; e! uto di iche iche di n'aka-nri-Gi ebighi-ebi.

Ròm 8:18: N'ihì na anamagu na ahuhu nile nke oge di ugbo a ekwesighi ka ekwuta ha ma ele ebube ahu anya, bu nke agaje ikpughe n'ebe ayi nọ.

Ròm 14:17: N'ihì na ala-eze Chineke abughi oriri na ọ́nụ́nụ́, kama ọ bu ezi omume na udo na ọ́nụ́ nime Mọ́ Nsọ́.

Nkpughe 22:3–4: Ọ́bubu-ọ́nu ọ́ bula agaghi-adi ọ́zọ́: oche-eze Chineke na nke Nwa-aturu ahu gā́di kwa nime ya: ndi-oru-ya gḗfẹ́ kwa Ya ofufe: ha gā́hu kwa iru-Ya; aha-Ya gā́di kwa n'egedege-iru-ha.

Mak 12:25: N'ihì na mgbe ha gḗsi na ndi nwuru anwu bilie, ha alughi nwunye, enyeghi kwa ha n'ọ́lulu-di kama ha di ka ndi-mọ́-ozì di n'elu-igwe.

250. Ole ndi agenye ndu ebighi-ebi?

Madu nile ndi kwere na Kraist ga enwe ndu ebighi-ebi nkea ka ayi nweworo site na okwukwe, ma ayi ga enwe ya na ozuzu oke na eluigwe. Ndi nwuru nekweghi ekwe, agaghi enwe ndu ebighi-ebi, kama agama ha ikpe ebighi-ebi.

Jon 3:36: Onye kwere n'Ọ́kpara ahu nwere ndu ebighi-ebi; ma onye nēkweghi Ọ́kpara ahu agaghi-ahu ndu, kama iwe Chineke nā́nọ́gide n'aru-ya.

1 Jon 3:2: Ndi m'hurụ́ n'anya, ugbo a ka ayi bu ụ́mụ́ Chineke, akēmeghi kwa ka ọ́ pụ́ta ihe ihe ayi gā́bụ́. Ayi matara na, ọ́ burụ́ na agḗme ka Ọ́ pụ́ta ihe, ayi gā́bụ́ ndi yiri Ya; n'ihì na ayi gā́hụ́ Ya otu Ọ́ dị́.

Mak 16:16: Onye nke kwere, nke eme-kwa-ra ya baptism, agā́zọ́puta ya; ma agā́ma onye nke nēkweghi ikpe.

251. Ole ihe neme onye nke kwere ekwe ma ọ́nwua?

Mgbe onye kwere ekwe nwuswiri, ahu ya na ere, ma ọ́bu ghọ́ ntu, ma Mọ́ Nsọ́ na eme ka obi ya lakuru Kraist nudo.

Luk 23:43: Ọ́ we si ya, N'ezie asim i, Ta ka Mu na gi gā́nọ́ na Paradais.

Luk 16:22: Ọ we rue na ogbeye ahu nwuru, ndi-mọ-ozị we bupu ya ga n'ebe ọ dabere n'obi Abraham: ọgaranya ahu nwu-kwa ra, ewe lie ya.

Filipai 1:23–25: Ma anọm n'ebe di nkpa n'etiti ihe abua ndia, ebe agu ila na inọ n'ebe Kraist nọ nāgum; n'ihi na ọ kachasi nma nke-uku; ma inọgide n'anu-arụ dikariri nkpa n'ihi unu. Ebe m'tukwasiwo-kwa-ra obim n'ihe a, amataram na m'gānogide, nọgide kwa n'etiti unu nile, ime ka unu ga n'iru nū kwa ọnu nke okwukwe.

Kol. 3:3–4: N'ihi na unu nwuru, ezowo kwa ndu-unu n'ebe Kraist-ayi nọ nime Chineke. Mgbe ọ bula agēme ka Kraist-ayi puta ihe, Onye bu ndu-ayi, mgbe ahu ka agēme kwa ka unu onwe-unu so Ya puta ihe n'ebube.

***252. Ole ihe ga eme aru na n'kpuru obi nke onye kwere ekwe
nubochi ikpe azu?***

Mgbe Mọ Nsọ mesiri ka ndi nwuru anwu bilie na ubochi ikpeazu, ahu na nkpuru obi nke onye kwere ekwe ga anọ na Kraist na ọnu na otuto ebighi-ebi.

Filipai 3:21: Onye gēme aru nke ọnọdu-ayi di ala ka ọ nwe oyiya ọhu, ka ya na aru nke ebube-Ya we nwekọ otu udi, dika ilusi-ọlu-ike ahu si di nke O ji pu ọbuna ido ihe nile n'okpuru Onwe-ya.

253. Odoro gi anya na iga aga n'elu igwe?

Chineke akpọwo ayi site n'ọzi ọma, kuzi kwara ayi, do ayi nsọ, ma chebe kwa ayi na ezi okwukwe, Odokwaram anya na ọhọrọ kwaram nye na ndu ebighi-ebi, onweghi onye ọbula puru idọputam naka ya.

Ọdi nani otu ọhuhọ nke amara, ọdighi kwa ọhuhọ nke ọnwu ebighi-ebi, Chineke, emeghi kwa ka onye ọbula la n'iyi, nọku mọ, ma ndi na ekweghi ekwe lara n'iyi site na ndaghie nke ha.

Efesos 1:3–6: Onye agoziri agozi ka Ọ bu, bu Chineke na Nna nke Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist, Onye were ngozi nile ọ bula nke Mọ Nsọ gozie ayi n'ebe di n'elu-igwe nime Kraist: dika Ọ roputara ayi nime Ya mgbe akātoghi ntọ-ala uwa, ka ayi we di nsọ buru kwa ndi anāpughi ita uta n'iru Ya n'ihu-n'anya: ebe O

buru uzọ ka ayi aka ka ewe site n'aka Jisọs Kraist, do ayi ka umu-Ya ndikom, dika ọ di Ya ezi nma n'ọchichọ-Ya, ka ewe to ebube nke amara-Ya, bu nke Ọ were amara me ka ayi nara n'aka-Ya nime Onye ahu Ọ huru n'anya.

Jon 10:27–28: Aturu nkem nānu olum, Mu onwem ma-kwa-ra ha, ha nēsokwam: Mu onwem nēnye kwa ha ndu ebighi-ebi; ha agaghi-ala kwa n'iyi ma-ọli rue mgbe ebighi-ebi, ọ dighi kwa onye ọ bula gānapu ha n'akam.

1 Tesalōnaika 5:9: N'ih i na Chineke edebeghi ayi inata iwe, kama inweta nzọputa site n'aka Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist.

1 Timoti. 2:4: Onye nāchọ ka azọputa madu nile, ka ha biaru kwa nmazu nke ezi-okwu.

254. Gini mere iji kwere na akuku atọ nke okwukwe nke siri na "okwua bu ezi okwu"?

Ekwerem na okwua bu ezi okwu, nakuku atọ nke okwukwe, n'ih i dika munaga ije rue elu igwe, ekwenyerem na Mọ Nsọ ga emezu nimem, na nzukọ Church ihe nile nkwuputara nakuku atọ nke okwukwea.

Isi Atọ

Ekpere nke Onye-nwe-ayi

Maka ekpere na ozuzu oke

255. Gini bu ekpere?

Ezi ekpere: Onye kwere na Kraist igwa Chineke okwu si nala obi ya.

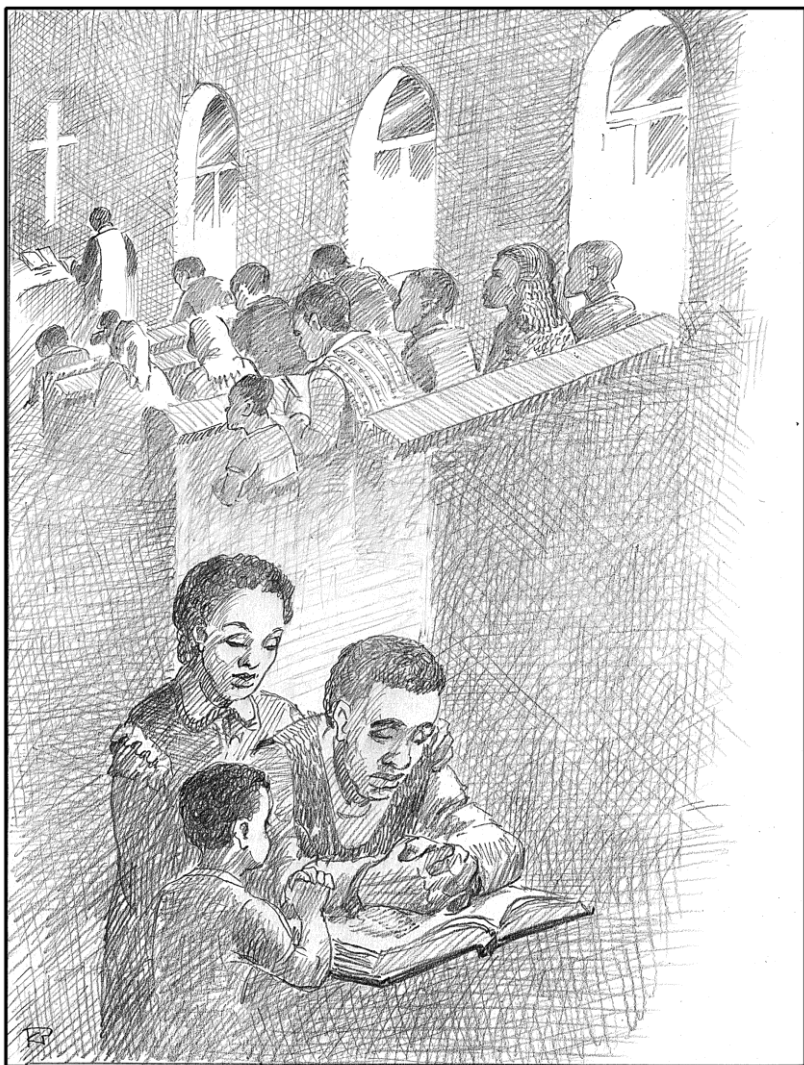
Ekpere bu otu uzọ nke ofufe, nke ayi, nezi okwukwe na Jisọs Kraist, nakọsara. Chineke nkpa ayi nile, ka ọwe mere ayi na ndi agbata obi ayi ihe di ayi nkpa, nekpere kwa ayi neto na ekele kwa Chineke maka ihe ndi onyere ayi na ndi okwere ayi nankwa. Ekpere nehiwe isi na iwu Chineke, na nkwa nke okwu nsọ Ya, nakwa n'obi ebere Chineke, obughi kwa n'ikwesi ekwesi ayi.

Ekpere bu n'nwaputa okwukwe, nke nọkwa nokpuru ọlu ọma. obughi uzọ amara. Ezi ekpere natute mọ nke onye kwere ekwe, ọna eme kwa ka ayi Cheta okwu Chineke. Okwu Chineke bu uzọ amara, nke Chineke si naya agwa ayi okwu.

Abu Ọma 19:14: Ka okwu nile nke ọnum na ntughari nke obim buru ihe nātọ uto n'iru Gi, Jehova, bu oke nkumem, na onye-ngbaputam.

Abu Ọma 145:18: Jehova di nso ndi nile nākpọku Ya, bu ndi nile nākpọku Ya ezi-okwu.

Aisaia 65:24: O gēru kwa na, tutu ha akpọ, Mu onwem gāza; mgbe ha onwe-ha nọ nēkwu okwu, Mu onwem gānu.

Ezi ndi kwere ekwe na ekpere Nna nime Nmọ na eziokwu. Jọn 4:23.

Daniel 9:18: Chinekem, tọ nti-Gi n'ala, nu; saghe anya-Gi abua, hu ebe nile ayi nke togborọ n'efu, na obodo ahu nke akpokwasiworo ya aha-Gi: n'ihì na ọ bugh n'ihì ezi omume nile ayi ka ayi onwe-ayi nēme ka aririọ-amara nile ayi da n'iru Gi, kama n'ihì ọtutu obi-ebere-Gi.

Matiu 7:7: Rịọnụ agēnye kwa unu, chọnụ, unu gāchọta kwa; kuanụ, agēmeghe-kwa-ra unu.

Matiu 18:19: Ọzọ, asim unu, na ọ buru na madu abua n'etiti unu gēnwe otu olu n'elu uwa bayere ihe ọ bula ha gāriọ, agēme ya nye ha site na Nnam Nke bi n'elu-igwe.

Jemes 4:2: Agu nāgu unu, ma unu enweghi: unu nēgbu madu, nēkwo kwa ekworo, unu apughi kwa ihu ihe unu chọrọ: unu nālu ọgu, nēbu kwa agha; unu enweghi, n'ihì na unu ariọghi.

Abu Ọma 50:15: Kpọkukwam n'ubochi nkpagbu; M'gādọputa gi, i gāsọpu-kwa-ram.

Abu Ọma 103:2–3: Gọzie Jehova, nkpuru-obim, echezo-kwa-la nmeso ọma Ya Ọ nēmeso gi: bu Onye nāgbaghara gi ajo omume-gi nile; Onye nāgwo ọria-gi nile.

256. Ole ihe na eme ayi ji ekpe ekpere?

Ayi nekpe ekpere maka:

1. Iwu Chineke.
2. Nkwa Chineke inu na iza ekpere ayi.
3. Maka nkpa ayi na nke ndi agbata obi ayi.
4. Otuto na nbuli elu nke Chineke.

257. Onye ka ayi ga ekpere?

Ayi ga nekpere soso ezi Chineke, Nna, Okpara na Mọ Nso, n'ihì na enweghi Chi ọzọ nani ya ka otuto nile diri, nani ya puru inu ma za ayi. N'ihì ayi ikpe kọta ekpere nye ndi mọ ọzi, madu, ma ọbu Chi ugha, bu ihe ruru aru nye Chineke.

Matiu 4:10: Mgbe ahu Jisọs siri ya, Laba, Setan: n'ihì na edewo ya n'akwukwọ nsọ, si, Onye nwe-ayi Chineke-gi ka i gākpo isi ala nye, ọ bu kwa nani Ya ka i gēkpere.

Abu Qma 65:2a: Gi Onye nānu ekpere.

Ilu 28:9: Onye nēwezuga nti-ya n'inu iwu, Qbuna ekpere-ya bu ihe-arụ.

1 Timōti 1:17: Ma Eze nke mgbe nile, Nke anāpughi imebi emebi, Nke anāpughi ihu anya, Onye nani Ya bu Chineke, nsọpuru na otuto diri Ya rue mgbe nile ebighi-ebi. Amen.

Aisaia 63:16: N'ihì na Gi onwe-gi bu Nna-ayi; n'ihì na Abraham amaghi ayi, Israel adighi-amata kwa ayi; Gi onwe-gi, Jehova, bu Nna-ayi; Onye-ngbaputa-ayi site na mgbe ebighi-ebi gara aga ka aha-Gi bu.

Nkpughe 22:8–9: Mu onwem Jọn bu kwa onye nānu nāhu kwa ihe ndia. Mgbe m'nuru, hu kwa, m'we da n'ala ikpo isi ala n'iru ukwu mọ-ozì ahu onye nēgosim ihe ndia. Ọ we sim, Lezi anya ka i ghara ime ya: abum oru-ibe-gi, buru kwa oru-ibe nke umu-nna-gi, bu ndi-amuma, ha na ndi nēdebe okwu nile nke akwukwọ a: kpọ isi ala nye Chineke.

258: Kedi ihe ayi kwesiri ikpe na ekpere, gini kwa ka ayi kwesiri iriọ na ekpere?

Ayi nwere ike ikpe ma ọbu riọ maka otuto nke Chineke, na ihe ndi di ayi na ndi agbata obi ayi nkpa.

Mgbe ayi na ariọ maka ahu ike, ma ọbu ọdinama nke ayi, ka ayi netinye okwu ndia, ọburu na ọbu uche Chineke, n'ihì ọbu nani Ya ma ihe ga enye Ya otuto, ma di kwa ayi nma.

Maka ihe nke na ewulite Mọ ayi, dikwa nkpa maka nzọputa ayi, dika ngbaghara nmehie, inwe okwukwe, nzọputa nke ndi agbata obi ayi, ka ayi hapu inye Chineke ntuzi aka, n'ihì na okwu Nsọ Ya mere ka ayi ghọta na ọma zuru ihe di ayi nkpa, ma nenyè kwa ha, maka otuto ya, na idi nma nke madu.

Filipai 4:6: Unu echegbula onwe unu n'ihe ọ bula; kama n'ihe nile ọ bula site n'ekpere na aririọ, ya na ekele, menu ka Chineke mara ihe nile unu nāriọ.

Luk 11:13: Ya mere, ọ buru na unu onwe-unu, ọ bu ezie na unu jọrọ njọ, ma unu nāmata inye umu-unu ezi onyinye, Nna unu nke elu-igwe gēsi aña ghara iwere kari Mọ Nsọ, nke-uku nye ndi nāriọ Ya.

Jemes 1:5: Ma ọ buru na amam-ihe fọduru onye ọ bula nime unu inwe, ya riọ n'aka Chineke, Onye nēnye madu nile n'afọ-ofufọ, nātaghi kwa uta; agēwere kwa ya nye ya.

Matiu 8:2: Ma le, onye-ekpenta biakutere Ya, nākpọ isi ala nye Ya, si, Onye-nwe-ayi, ọ buru na I nāchọ, I puru ime ka m'di ọcha.

259. Onye ka ayi nesi naka Ya, mgbe ayi n'ekpe ekpere?

Ayi nariọ Chineke aririọ, site naha Jisọs, masugharia ya, ayi kwere na Chineke di obi ebere nebe ayi nọ, ọna anu kwa ekpere ayi maka Jisọs Kraist.

Jon 16:23b: N'ezie, n'ezie, asim unu, Ọ buru na unu gāriọ Nnam ihe ọ bula, Ọ gēnye unu ya n'aham.

260. Maka onye ka ayi ga ekpe ekpere

Ayi ga ekpere onwe ayi ekpere, na ndi ọzọ, kpe kwa maka ọlu nke nzukọ Kraist, na ndi ukọ chukwu na okwu Chineke, ayi ga echeta kwa ndi ọchichi, tinyekwara ndi iro anyi.

1 Timoti 2:1–2: Ya mere ihe mbu m'nādusi ọdu ike bu, ka anāriọ aririọ, kpe kwa ekpere, riọ kwa aririọ anāriọrọ ndi ọzọ, kele kwa ekele, n'ihi madu nile; n'ihi ndi-eze na ndi nile nọ n'ọnọdu di elu; ka ayi we biri obi udo na nke di nwayọ nime nsopuru-Chineke nile na ikwesi-nsopuru nile.

Kolosi 4:2–3: Nānọgidesinu ike n'ekpere-unu, nāmu-kwa-nu anya nime ya n'ikele-ekle: nēkpe-kwa-nu ekpere n'ihi ayi n'otu oge ahu, ka Chineke we meghere ayi ọnu-uzọ ikwusa okwu-Ya, ka ayi kwue ihe-omimi nke Kraist, nke m'nọ kwa n'agbu n'ihi ya.

Matiu 5:44: Ma mu onwem si unu, Nāhunu ndi-iro-unu n'anya, nēkpe kwa ekpere nye ndi nēsogbu unu.

Ayi ekwesighi ikpere ndi nwuru anwu ekpere, n'ihī ọge nke amara nakwusi na ọnwu; nkea gasia ekpere adighi ire nye onye nwuru anwu; Chineke enyeghi kwa ayi iwu ikpere ndi nwuru anwu ekpere.

Hibru 9:27: Dika ọ bu kwa ihe edebeworo madu ha ka nwua anwu nani otu mgbe, ma mgbe nka gasiri ikpe eso ya.

2 Kōrint 5:10: N'ihī na aghaghi ime ka ayi nile puta ihe n'iru oche-ikpe Kraist; ka ayi nile n'otu n'otu we nāghachi ihe esitere n'aru me, dika ihe onye ọ bula mere si di, ma ọ bu ezi ihe ma-ọbu ihe nādighi nma.

Luther: Ayi ga eme omenala ọlili madu, soro ndi na eru uju, rue uju, n'ihī na onye ha nwunahara ha, ayi ga emetara ha ebere, ma ọbughi ikpere ndi nwuru anwu ekpere (Nkọwa na Jenesis, afọ 1540, dika ọdi na 35:20).

Ihe omume: Gua maka ndi kpere ekpere. Luk 18:13: Onye ọnautu kpere onwe ya ekpere. Jen. 18:23–32: Abraham kpere ekpere maka Sodom. Job 42:10: Job kpere ndi enyi ya ekpere. Daniel 6:5–13 na 9:3–20: Daniel kpere ndi nke Chineke ekpere. Matiu 15:22–28: Nwanyi nke Canaan kpere nwa ya ekpere. Luk 23:34: Jisọs kpere ndi iro Ya ekpere. Ọlu ndi-Ozi 7:60: Stephien kpere ndi turu ya okwute ekpere.

261. Chineke, ọna anu ekpere nile?

E, Chineke na anu ekpere nile, kama ọnaza ha nuzọ nke Ya, na n'oge nke Ya, n'oge nile nenye kwa ayi ezihe maka ọdina nma ayi.

2 Kōrint 12:7–9: N'ihī ọkika nke nkpu ghe ndia–n'ihī ya, ka ewe ghara iwelibigam oke, enyerem ogwu n'anu-arum, bu mọ-ozī nke Setan, ka ọ we tiem aka, ka ewe ghara iwelibigam oke. Ugbo atọ ka m'riọrọ Onye-nwe-ayi aririọ bayere ihe a, ka ọ pua n'arum. Ọ siwokwaram, Amaram ezuworo gi: n'ihī na emewo ka ikem zu oke n'adighi-ike. Ya mere kama ihe ọzọ m'gēwere obi-utọ nile nya isi n'adighi-ikem nile, ka ike nke Kraist we ridakwasim, biri kwa nimem.

Jon 2:4: Jisọs we si ya, Nwayi, gini ka Mu na gi nwekọrọ? oge hour nkem akābiarughi.

Aisaia 54:7: N'otu ntabi-anyan di nta ka M'rapuworo gi arapu; ma obi-ebere nile di uku ka M'gēji chikọta gi.

262. Ọle udi ekpere Chineke kwuru na ọgaghi anu?

Chineke ekweghi nkwa na ọga anu ekpere ndia

1. Nke ekpere na obi nekweghi ekwe.

Jemes 1:6–7: Ma ya riọ n'okwukwe, ghara inwe obi abua: n'ih na onye nwere obi abua yiri ebili-miri nke oke osimiri mgbe ifufe nēfeghari ya, anātuli kwa ya elu. N'ih na, ka madu ahu ghara iche na ọ gānata ihe ọ bula n'aka Onye-nwe-ayi.

2. Ekpere nke ọchichọ onwe, nke nabaghi na ọchichọ nke Chineke.

Jemes 4:3: Unu nāriọ aririọ, ma unu adighi-anata ihe, n'ih na unu nāriọ n'obi ọjọ, ka unu we mefu ya n'ihe-utọ nile unu.

Ihe omume: Gua Matiu 20:20–23. Aririọ ọchichọ onwe nke nne umu Zebedee.

3. Ekpere ka ihe ọjọ me ndi agbata obi ayi.

Rom 12:14: Nāgozinu ndi nēsogbu unu; nāgozinu, abu-kwala ha ọnu.

4. Agwala Chineke ọge, udi, mgbe na otu ọgaesi enyere ayi aka. Cheta na ekpere natọ Chineke utọ ayi agaghi enye ya iwu. Kama okwesiri ka ayi ji obi umeala, na ekele, nke onye agbaghara, na onye na erube isi.

263. Gini na eme ka onye Kraist iche ọge ufọdu na Chineke anughi ekpere ya?

Ọge nkpagbu, ayi anaghi amata enyem-aka Chineke nenyere ayi. Mgbe Chineke na enyeghi ayi enyem aka nke naputara ayi na nkpa ahu. Onwere ezi ihe mere oji me otua dika Nna; nke ayi napughi ighọta

nka, ọna kuziri ayi mgbe ayi nọ na nkpa, ka ayi tukwasi Ya obi, dika Nna nke obi ebere ayi bi nelu-igwe, ka ayi tukwasi obi na nkwa Ya nile nke di n'okwu nsọ Ya.

Mak 11:24: Ya mere M'ji si unu, Ihe nile, ka ha ra, bu nke unu nēkpe n'ekpere riọ kwa, kwenu na unu anatawo ha, ha gādiri unu.

Abu Oma 42:9,11: Ka m'si Chineke, bu nkumem di elu, n'ih i gini ka I chezọworom? n'ih i gini ka m'nējeghari nēyi uwe-nkpe nime nmegbu onye-iro?... Gini mere i ji ruda n'ala, nkpuru-obim? Gini mere i ji su ude nke-uku nimem? Chere Chineke: n'ih i na m'gēkele kwa Ya ọzọ, Onye bu nzọputa nke irum, na Chinekem.

Ihe omume: Gua Matiu 15:22–28: Nwany i Kenan.

264 Ole mgbe na ebe ayi kwesiri ikpe ekpere?

Ayi kwesiri ikpe ekpere ebe ọbula, karisia mgbe nani ayi nọ, tumadu mgbe ayi na enwe ekpere ututu ayi nulọ, na kwa mgbe ayi na nzukọ na efe ofufe. Ayi kwesiri ina ekpe ekpere ọge nile, karisia mgbe ayi nọ na nsogbu; na tupu ayi enwe m'kpebi na ihe ọbula ayi chọrọ ime.

1 Timoti 2:8: Ya mere ezuberem ka ndikom nēkpe ekpere n'ebe nile ọ bula, nāchili aka di ọcha elu, n'ēweghi iwe, nārugh i kwa uka.

Matiu 6:6: Ma gi onwe-gi, mgbe ọ bula i nēkpe ekpere, ba n'ime-ulo nta gi, mgbe i mechisi-kwa-ra uzọ-gi, kpere Nna-gi Nke di na nzuzo, Nna-gi Nke nāhu ihe na nzuso gēnyghachi kwa gi.

Abu Oma: 26:12: Ukwum eguzowo n'ala di lari: Nime nkpọkọta madu nile ka m'gāgozi Jehova.

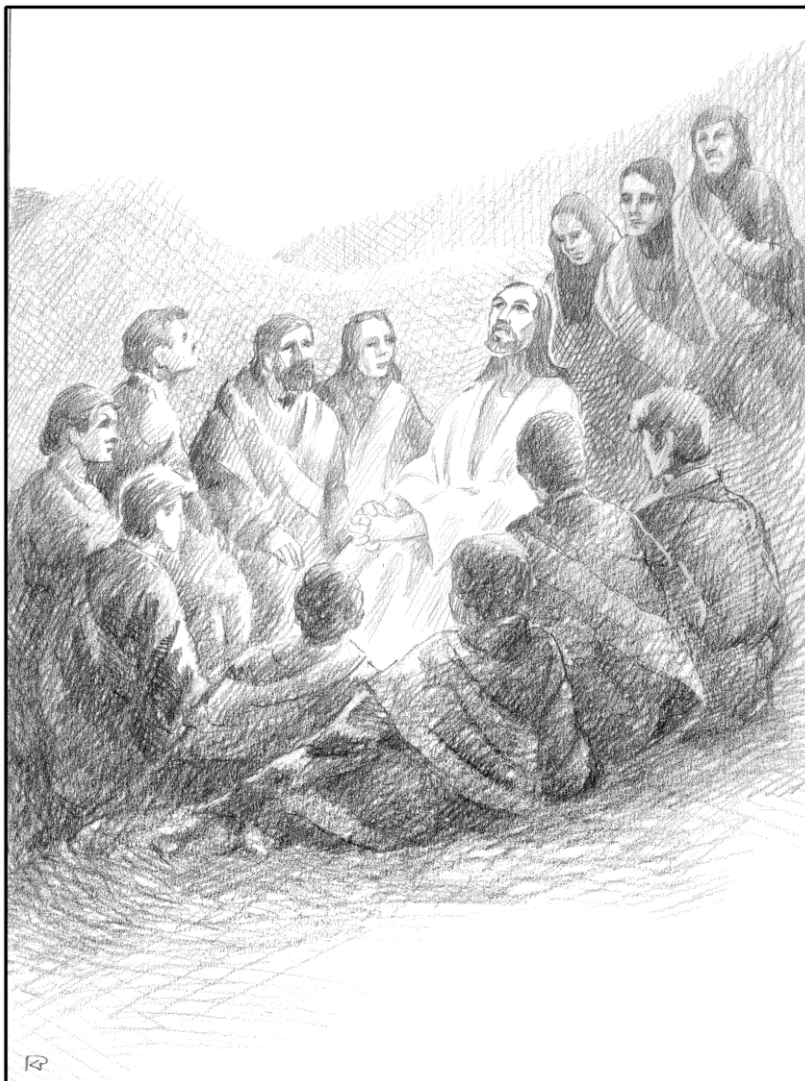
1 Tesalonaika 5:17: Nēkpenu ekpere nēwepugh i aka.

Abu Oma 50:15: Kpọkukwam n'ubochi nkpagbu; M'gādọputa gi, i gāsọpu-kwa-ram.

265. Ole nkwa Chineke nke nenye obi uto, mgbe ayi n'enweghi ike ikpe ekpere nke ọma?

Mgbe ayin'enweghi ike ikpe ekpere nke ọma nkwa Chineke nke na enye ayi obi uto, bu na, ọma zuru ihe nile. Mọ Nsọ n'onwe ya na ekpere ayi ekpere.

Rom 8:26–27: Otu ahu Mọ Nsọ nēye-kwa-ra adighi-ike-ayi aka: n'ih i na ayi amataghi ihe ayi gēkpe n'ekpere dika ayi nāghaghi ikpe; kama ọ bu Mọ Nsọ onwe-ya were isu-ude anāpughi ikwu nāriọrọ ayi aririọ; ma Onye ahu nke nēnyocha obi-ayi matara ihe Mọ Nsọ nātukwasi uche na ya, n'ih i na ọ nāriọrọ ndi nsọ aririọ dika Chineke si chọ.

"Ya mere, kpenu ekpere otu a." Matiu 6:9.

Ekpere nke Onye-nwe-ayi

Nna ayi nke bi n'elu-igwe. Ka edo aha Gi nsọ. Ka alaeze Gi bia. Ka eme ihe I nāchọ, dika esi eme ya n'elu igwe. Nye ayi nri nke ubochi ta. Gbaghara ayi ihe ojọ nile ayi mere, otu ayi si gbaghara ndi mere ayi ihe ojọ. Edubala ayi n'ime onwunwa, kama dọputa ayi n'aka ihe ojọ, n'ih i na ala eze bu nke Gi, ma ike na otuto, site n'ebighi-ebi, rue mgbe ebighi-ebi. Amen.

266. Ole ekpere kachasi nma?

Ekpere kachasi nma, bu ekpere, nke Onye-nwe-ayi, nke Onye-nwe-ayi na Onwe ya kuziri ayi; ochi kotara ihe nile Chineke kwere nkwa imezu ru ayi.

Ihe omume: Gua Matiu 6:9–13: Jisọs kuziri otu esi ekpe ekpere.

Luther: Odighi ekpere kachasi nma agahu n'uwa, kariri ekpere nke Onye-nwe-ayi, bu nke āna ekpe kwa ubochi; n'ih i na onwere ihe igba ama na Chineke neji ihu nanya na anu ya kwa ubochi, nke ayi n'ekwesighi ihapu, obuna maka aku nile nke di n'uwa nile.

Ekpere nke Onye-nwe-ayi nwere akuku atọ: **1.** Ekele, **2.** Aririọ Asa, **3.** Nmechi ekpere.

Ekele

Nna ayi nke bi n'elu-igwe. *Ọle ihe n'ka putara?* Chineke ji nwayọ neme ka ayi kwere na Ya bu ezi Nna ayi, otu ayi bukwa ezi umu ya, ka ayi nariọ ya na nkwenye na olile anya, dika ezi umu nariọ ezi Nna ha ihe.

267. Ọle ihe Jisọs jiri kuziri ayi ka ayi kpọ Chineke Nna?

Ọkwua bu"Nna", nagba ayi ume ka ayi were uche ntukwasi obi, nke n'enweghi ujo ma obu obi abua.

Rom 8:15: N'ih i na unu anataghi mo nke ibu-oru ilaghachi n'egwu ozo; kama unu natara Mo nke ido-ka-nwa-nwoke, Nke ayi nēti nkpu nime Ya, si, Aba, Nna.

268. Gini ka Jisọs kuziri ayi n'okwua bu ayi?

N'okwua "ayi" Jisọs nakuziri ayi na madu nile ndi kwere na Ya, bu umu Chineke, ayi n'ekpere Ya ka otu ogba ko. Onye obula na kwado ibe ya.

269. Gini ka Jisọs n'echetara ayi nokwua: "nke bi n'elu igwe"?

N'okwua "nke bi elu-igwe" Jisọs nechetara ayi ezi okwu na Nna ayi nke bi n'elu igwe bu Onye nwe madu nile; "Onye puru imere ayi karia ka ayi na riọ ma obu neche" Efesos 3:20.

Aririọ asa Aririọ nke mbu

Ka edo aha Gi nsọ. *Qle ihe nka putara?* Aha Chineke di nsọ na Ọnwe ya; ma ayi nariọ ka ọdi nsọ n'etiti ayi. *Qle otu esi eme nka?* Aha Chineke ka ayi na edo nsọ, mgbe ayi ana akuzi okwu Chineke nezi okwu na idi ọcha, ayi dika umu Chineke we nebi ndu di nsọ dika okwu Ya. Nka ayi nariọ n'mezu ya nime ndu ayi, ezi Nna ayi bi n'elu-igwe. Onye nke nakuzi, ma nebi ndu ọzọ, karia ka okwu Chineke nakuzi, nemebi aha Chineke natiti ayi, Naputa ayi na nka, Nna ayi bi nelu.

270. Kedi ihe ayi nariọ, nariọ nke mbu?

N'ihia aha Chineke bu ihe di ọke ọnu ahia, ayi nariọ ka Chineke nyere ayi aka ido aha ya Nsọ.

271. Qle otu esi edo aha Chineke nsọ?

Aha Chineke ka ana edo nsọ mgbe i

1. Ana akuzi okwu Chineke dika ọdi.

Jon 17:17: Were ezi-okwu do ha nsọ: okwu Gi bu ezi okwu.

Jeremaia 23:28: Onye-amuma nke nrọ di ya n'ọnu, ya ze nrọ ya; ọzọ, onye ahu okwum di ya n'ọnu, ya kwue okwum n'ezi okwu. Gini ka okporo-ọka na ọka wheat nwekọrọ? ọ bu ihe si n'ọnu Jehova puta.

2. Ayi nadi ndu dika ndi nerubere Chineke isi dika okwu Chineke si di (ndu Ezi Omume).

Matiu 5:16: Otua a menu ka ihe-unu nēnwu n'iru madu, ka ha we hu ọlu ọma nile unu, we to Nna-unu Nke bi n'elu-igwe.

Luther: Chineke agaghi anu ihe ọzọ di ya nkpa, karia na ebuliri otuto na nsọpuru ya elu, karia ihe nile, were kwa idi nsọ na idi ọcha, we kwusa okwu ya, nke di ihe ọke ọnu ahia.

272. *Ole otu esi ekwulu aha Chineke?*

Ana ekwulu aha Chineke mgbe:

1. Ikuzi okwu ugha megide okwu Chineke (false doctrine).

Ezekiel 22:26: Ndi-nchu-aja-ya emewo iwum ihe-ike, me ka ihe nsom nile ghara idi nsò: ọ dighi oke ha kpaworo n'etiti ihe nsò na ihe nādighi nsò, ha emeghi kwa ka madu mara ihe di iche n'etiti ihe ruru aru na ihe di ọcha, ọ bu kwa ubochi-izu-ikem nile ka ha zónariworó anyá-ha, ewe me ka M'ghara idi nsò n'etiti ha.

2. Ibi ndu megidere nkuzi okwu Chineke (ndu nke nmehie).

Rom 2:23–24: Gi onye nānya isi niwu, i nēme Chineke ihe-ihere site na njehie-gi niwu ahu? N'ihí na anēkwulu aha Chineke n'etiti ndi mba ọzọ n'ihí unu, dika edeworo ya n'akwukwọ nsò.

Luther: Ma nke mbu, ana ekwulu aha Chineke mgbe madu nekwusa, kuzi kwa na ha Chineke okwu ugha we duhie ndi madu, me kwa ka aha Chineke zuta ahia nke okwu ugha Nka bu nkwalu nke di uku, neweda otuto Chineke na aha ya di nsò nke abuo, ibi ndu aruru ala nke putara ihe, na ọlu, mgbe ndi nke Kraist bu ndi na akwa iko, ndi na n'ubiga m'anya ọke ndi anya ukwu na ekworó.

Aririọ nke abua

Ka ala eze Gi bia. *Gini ka nka putara?* Ala eze Chineke nabia n'ezie, ọbughị site na ekpere anyị; kama ayị nariọ na aririọ ka ọbia n'etiti ayị. *Kedi ka nkea gesi me?* Ala eze Chineke nabakute ayị mgbe Nna ayi nke bi n'elu-igwe nenyé ayị Mọ Nsọ Ya, ka site namara Ya ayị we kwere na n'okwu nsọ Ya, we bie ndu onye Chineke nime uwa, na mgbe ebighi ebi.

273. *Ọle ihe bu Ala eze Chineke, naririọ abua?*

Ala eze Chineke n'aririọ a, abughị ala eze nke uwa, kama nke Kraist n'amara n'uwa na ala eze nke otuto ya n'elu igwe.

Rom 14:17: N'ihì na ala eze Chineke abughi oriri na ọ́núńu, kama ọ́ bu ezi omume, na udo na ọ́ńu nime Mọ́ Nsọ́.

Luk 17:20b: Ala-eze Chineke adighi-abia mgbe madu nēche nche.

Jon 18:36a: Jisọs zara, si, Ala-ezem esiteghi n'ụwa nka: ọ́ buru na ala-ezem sitere n'ụwa nka, ndi nējerem ozi gālu ọ́gu, ka aghara iraram nye n'aka ndi-Ju: ma ugbu a ala-ezem esighi n'ebe a puta.

Filipai 3:20–21: N'ihì na ala-ayi di n'elu-igwe ugbu a; site n'ebe ayi nēchesi kwa Onye-nzọputa ike, bu Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist: Onye gēme aru nke ọ́nọdu-ayi di ala ka ọ́ nwe oyiyi ọ́hu, ka ya na aru nke ebube-Ya we nwekọ́ otu udi, dika ilusi-ọ́lu-ike ahu si di nke O ji pu ọ́buna ido ihe nile n'okpuru Onwe ya.

274. Ole ihe ayi nariọ́, naririọ́ nke abua?

Ayi na ekpe ka

1. Ezi okwukwe na idi ndu di ọ́cha, dika ọ́chichọ́ Chineke we di uku, Amara nke Kraist nala eze ya we to, ma gbasaa.

2 Pita 3:18: Ma nābanu uba n'amara na ọ́muma nke Onye-nwe-ayi, bu Onye-nzọputa-ayi, Jisọs Kraist. Ọ́ bu Ya ka otuto diri ma ugbu a ma rue ubọ́chi nke mgbe ebighi-ebi. Amen.

2 Tesalọ́naika 3:1: Nke fọ́duru, umu-nna-ayi, nēkpenu ekpere bayere ayi, ka okwu Onye-nwe-ayi we gba ọ́sọ́, ka ewe nye kwa ya otuto, otu ọ́ di kwa n'etiti unu.

Matiu 9:38: Ya mere, nāriọ́nu Onye-nwe owuwe-ihe-ubi ahu, ka O zipu ndi-ọ́lu ba n'owuwe-ihe-ubi Ya.

2. Ala eze nkeKraist ka ọ́bia ọ́sisọ́.

Luk 12:32: Atula egwu, igwe aturu nta; n'ihì na ọ́ di Nna-unu ezi nma inye unu ala-eze-Ya.

Npughe 22:20: Onye ahu Nke nāgba ama ndia nāsi, E: anamabia ọ́sọ́sọ́. Amen: bia, Onye-nwe-ayi Jisọs

Aririọ nke atọ

Ka eme ihe I nāchọ, dika esi eme Ya n'elu-igwe. *Gini ka nka putara?* Emewo ezi ọchichọ nke Chineke onye amara nezie, na ayi ariọgi aririọa, kama ayi nariọ ka eme ya n'etiti ayi. *Kedi ka esi eme ya n'etiti ayi?* Ana emezu ya n'etiti ayi, mgbe Chineke na akwusi, ma gbochie ọchichọ ọjọ ọbula, nke ga eme ka ayi ghara ime uche Chineke; ma ọbụ ghara ido aha Ya nsọ, ma obu ime ka ala eze Ya ghara ibia, dika ọchichọ ekwensu nke uwa, na anụ arụ, kama ọna enye ayi ike itukwasi okwu nsọ Ya obi, nime okwukwe rue ikpeazu. Nka bụ ọchichọ amara ọma Ya.

275. Ole ihe bu ọchichọ ọma Chineke?

Ọchichọ ọma nke amara Chineke bu, ka yi nọgide n'okwukwe, were ndidi nebi ndu ayi dika Chineke si chọ ya, n'ikpe azu ayi we banye n'otuto nke ebighi-ebi-eluigwe.

1 Timoti 2:4: Onye nachọ ka azọputa madu nile, ka ha biaru kwa n'mazu nke ezi okwu.

Abu Ọma 86:11a: Zim uzọ-Gi, Jehova: m'gējeghari n'ezi okwu Gi.

Ọlu Ndi-Ozi 14:22c: Ayi aghaghi isite nọtutu nkpagbu ba n'ala-eze Chineke.

Jon 6:40: N'ih i na nka bu ihe Nnam nāchọ, ka onye ọ bula nke nēle Ọkpara-Ya anya, nke nēkwere kwa na Ya, we nwe ndu ebighi-ebi; Mu ọnwem gēme kwa ka osi n'ọnwu bilie n'ubochi ikpe-azu.

276. Maka gini ka ayi nariọ na aririọ nke atọ?

N'ih i na ọchichọ ọjọ nke ekwensu, nke uwa, na anu aru ayi na emegide ọchichọ Nsọ nke Chineke, ayi na ekpe naririọ a ka Chineke tigie ọchichọ ọjọ ka ọburu nke ọma, gba yi ume, ka ayi nọgide n'okwukwe rue ọge ikpeazu.

1 Pita 5:8–9. Nwenu anya-udo, nēchenu nche: onye ahu nke nēkuru unu ga ikpe, bu ekwensu, dika ọdum nāgbọ uja, ọ nējeghari, nāchọ onye o gēlomi: ma nējuzogidenu ya, n'ih i na

unu di ike n'okwukwe-unu, ebe unu matara na anēmezu otu ahuhu ahu n'aru ndi bu otu umu-nna-unu ndi nọ n'uwa.

1 Jọn 2:15–17: Unu ahula uwa, ma ọbu-ihe nke di n'uwa, n'anya. Ọ buru na onye ọ bula ahu uwa n'anya, ihu-n'anya nke Nna-ayi adighi nime ya. N'ih i na ihe nile nke di n'uwa, bu agu ihe ọjọ nke anu-arụ, na agu ihe ọjọ nke anya, na oke-okwu nke ibi-obi, esiteghi na Nna-ayi, kama o sitere n'uwa. Uwa nāgabiga kwa, ya na agu ihe ọjọ ya: ma onye nēme ihe Chineke nāchọ nānọgide, rue mgbe ebighi-ebi.

2 Tesalōnaika 3:3: Ma Onye-nwe-ayi bu onye kwesiri ntukwasiobi, Onye gēme ka unu guzosie ike, che kwa unu ka unu ghara idaba n'aka ajoy onye ahu.

Jenesis 50:20: Unu onwe unu kwa, unu chere ihe ọjọ megidem. Chineke chere ya ka ọ buru ezi ihe, ime dika ọ di ta, idebe ọtutu ndi ndu.

Aririọ nke Anọ

Nye ayi nri nke ubochi ta. *Gini ka nka putara?* Chineke nezie n'enye ayi nri kwa ubochi, ọbughi site nekperea, otuaka hu, onyenye ndi ọjọ, kama ayi nariọ n'ekpere, ka ọme ka ayi mara nka, weji ekele n'ara ya. *Gini bu nri kwa ubochi?* Nri kwa ubochi bu ihe nile kwesiri iji zua aru, dika nri, ihe ọnụnu, uwe, akpukpu ukwu, ulọ ebe obibi, ubi, ehi, ego, nwunye na umu, odibọ, ndi oka ikpe kwesiri ntukwasiobi, ezigbo ndi ọchichi, ezigbo ubochi, udo, ahu ike, n'rube isi, okwa di nma, enyi ọma, ndi agbata obi kwesiri n'tukwasiobi na ihe ndi ọzọ.

277. *Gini bu nri kwa ubochi?*

Nri kwa ubochi, bu ihe nile di ayi nkpa na ndu nka, Chineke jikere inye ayi ha nile ọna enyekwa ayi ha, nye onye ọbula, kwa ubochi. Kama ọchọrọ ka ayi inariọ ya site n'ekele, nekwuputa na ọbu onyinye afọ ofufe, nke nefughi ayi ihe ọbula n'ih i Chineke diri ayi ezi nma.

Matiu 5:45b: N'ihì na Ọ nēme ka anyanwu-Ya nāwakwasi ajọ madu na ezi madu; O nēme kwa ka miri zokwasi ndi ezi omume na ndi ajọ omume.

1 Timoti 4:4–5: N'ihì na ihe nile ọ bula Chineke kere di nma, ọ dighi kwa ihe ọ bula agāju, ma ọ buru na ewere ekele nara ya; n'ihì na esitere n'okwu Chineke na ekpere do ya nsọ.

Ihe omume: Tugharia uche: Ole otu ayi si aghọta unwu, agha, na ihe nbibi, nke ana esite la otutu ndu nighi? Gua Abu Oma 139:16 na Luk 13:1–5.

278. Ole ihe Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist na kuziri ayi n'okwua bu: "Nri ayi"?

Mgbe ọna ekwu maka nri ayi, Onye-nwe-ayi na kuziri ayi ka ayi rio maka nri nke ga abia dika ọchichọ ya si di. Otu mgbe ahu, ọna akuzikwara ayi ka irapu ichọ nri nke nabughi nke ayi, ọna kuzi kwa ka ayi cheta ndi agbata obi, ndi nọ na nkpa.

2 Tesalonaika 3:10b,12: Ọ buru na onye ọ bula achọghi ilu ọlu, ya ghara kwa iri ihe... Ma ndi di otu a ka ayi nēnye iwu nārio kwa aririọ nime Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist, ka ha were nwayọ nālu ọlu, ri kwa nri nke aka ha.

Efesọs 4:28: Ka onye nēzu ori ghara izu kwa ori ọzọ, kama ka ọ dọgbu onwe-ya n'ọlu, nēji aka-ya abua lu ezi ihe, ka ọ we nwe ihe ya na onye nọ na nkpa gēketa.

279. Ọle ihe Onye-nwe-ayi Kraist nakuziri ayi n'okwua: ubọchi ta, na ubọchi nile?

Na okwua: ubọchi ta na ubọchi nile Onye-nwe-ayi na kuziri ayi ka ayi na achọ onyinye ndia, ọtu na otu ọge, ka ayi hapu icha echiche maka echi, dika ndi n'akweghi ekwe.

Matiu 6:34: Ya mere, unu echegbula ọnwē-unu nye echi: n'ihì na echi gēchegburu onwe-ya. Ihe ọjọ nke ubọchi ta ezuworo ya.

Ihe omume: Gua Matiu 6:25–34. Jisọs n'agwa ayi ka ayi che maka anu ufe nke eluigwe, na ahìhia di n'ọhia.

Aririọ nke Ise

Gbaghara ayi nmehie ayi, otu ayi si gbaghara ndi mehiere ayi.
Ole ihe nkea putara? Ayi nariọ na aririọa, ka Nna ayi nọ n'elu-igwe ghara ilegide nmehie ayi anya, ma ọbu ghara iza ekpere ayi n'ih i nmehie ayi, maka ayi ekwesighi inata ihe ọbula ayi nariọ; kama ka ọmere ihe ndia site n'amara ya; n'ih i ayi n'emehie nke uku kwa ubochi, nke ihe kwesiri ayi bu n'tamarahu, ayi kwesiri igbaghara ndi ọzọ site nobi ayi, ma mere ndi mejoro ayi ihe ọma.

280. Kedi ihe ayi nariọ na Aririọ Ise?

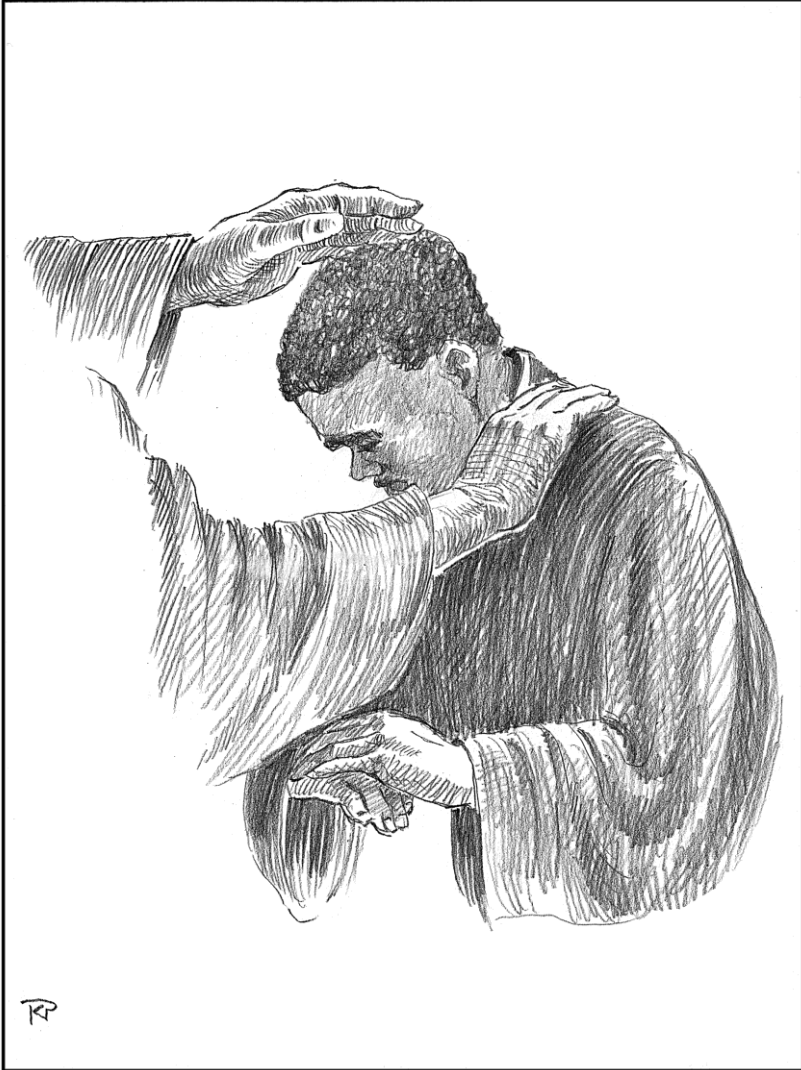
Onye nzọputayi na akuziri ayi ka ayi riọ Chineke maka n'gbaghara nmehie ayi dum, N'ih i ọbu nmehie ayi na akpatara ayi na ndi nile kwere ekwe ọke nsogbu nile ayi.

Abu Ọma 130:3–4: Ọ buru na I riba ajo omume nile ama, Ja, Onye-nwe-ayi, onye gēguzo? Ma n-aka-Gi ka ngbaghara di, ka ewe tua egwu Gi.

Luther: Ọbughi na Chineke aka agbaghara ayi tupu ayi ariọ, n'ih i Onye wo ayi okwu Chineke nke ezi ngbaghara dikwa nime ya, tupu ayi ariọ ma ọbu Che maka ya. Nka bu ime ka ayi mata ma nabata m'gbaghara Chineke.

281. Ọbu ugboro ole ka ayi Choro ekpere a?

N'ih i na ayi bu aru nke emetoro na nmehie nke ochie, ayi na emekwa nmehie kwa ubochi ihe kwesiri ayi bu ahuhu, n'ih i nka ihe kwesiri

*"Dika Chineke were-kwa-ra amara gbaghara unu nime Kraist." Efesos
4:32.*

ayi bu ahuhu, n'ihì nka ayi kwesiri inwe ngbaghara oge nile, Dika ayi nariò maka nri ubòchi nile, ayi kwesiri iriò maka nri nke ime n'mò, ma òbu n'gbaghara nmehie ubòchi nile.

Jenesis 32:10a: Ekwesighm ebere nile, na ezi okwu nile nke I meworo oru Gi.

Luk 15:21b: Nna, emehiewom megide elu-igwe, na niru Gi: ekwesighm ka akpòkwam nwa-gi òzò.

Daniel 6:10b: Ò bu kwa ugbo atò n'ubòchi ka ya onwe-ya nēgbu ikpere-ya n'ala nēkpe ekpere nēkele ekele n'iru Chineke ya, n'ihì na otu a ka ò nēmeri site na mgbe gara aga.

Daniel 9:18b–19: N'ihì na ò bughì n'ihì ezi omume nile ayi ka ayi onwe-ayi nēme ka aririò-amara nile ayi da n'iru Gi, kama n'ihì òtuto obi-ebere Gi.

282. Mgbe ayi nekpe maka m'gbaghara nmehie, Gini ka ayi jì etinye òkwua sì, dika asi gbaghara ndi mere ayi ihe òjò, nekpere ayi?

Òbughì igbaghara nmehie ndi òzò, mere Chineke jì agbghara ayi nmehie ayi, n'ihì na ògbagharawori nmehie ayi na nke madu nile nime Òkpara Ya, Kraist Jisòs, n'ihì òlu n'gbaputa nke Òkpara Ya. Ayi anataghì ngbaghara, maka onwe ayi gbaghara ndi òzò nmehie ha nebe ayi nò. Ayi natara n'gbaghara n'ihì amara site na okwukwe, òbughì òlu, òbu onyinye efu.

Na, ekpere nke Onye-nwe-ayi, onye nzòputa ayi akuziri ndi nekweghi ekwe otu esi ekpe ekpere, kama. Òbu ndi kwere ekwe ka agbaghara nmehie ha; bu kwa ndi matara amara Chineke. N'ihì nka, nime aririò a, onye nzòputa ayi kuziri ndi nò na okwukwe, na ha kwe siri inò na nche òge nile, ka obi ha we ghara idi ike nebe ndi agbata obi ha nò; ka ha we ghara ichupu Mò Nsò nobi ha, we tufue nzòputa nke okwukwe na m'gbaghara n'ihì ekweghi ekwe.

Ihe omume: Gua Matiu 5:21–26: Jisòs kuziri ndi neso uzò ya ka ha biri notu, na òdi na nma.

***283. Kedi udi idọ aka na nti, na ncheta nye ayi, n'ihl na Chineke
agbagharala ayi nmehie?***

Ọdoro anya, na Chineke n'agbaghara ayi n'me hie n'ihl naniamara Ya.

1. ọna akuziri ayi iji ọbi ihe ojo ọbula nke ha mere megide ayi.

Kọlọsị 3:13b: Ọbuna dika Onye-nwe-ayi were amara gbaghara unu, unu onwe-unu me kwa otu a.

2. ọna echetakwara ayi, na onye ọbula na enweghi obi n'gbaghara nebe madu ibe ya nọ, n'ekwere na Chineke agbagharala ya nmehie nke ya, na akwa onwe ya emu. Nezie, onye di otua amaghi kwa nmehie nke ya, onweghi kwa n'gbaghara nye onwe ya, na ọnodu di otua ọ wetakwara onwe ya ikpe nke Chineke nisi ya.

Matiu 6:15: Ma ọ buru na unu agbagharaghi madu ndahie nile ha, Nna-unu agaghi agbaghara unu ndahie-unu.

Ihe omume: Gua Matiu 18:23–35: Ilu Jisọs maka orun'enweghi n'gbaghara.

Luther: Ọburu na inaghi enwe n'baghara, echekwala na Chineke ga agbaghara gi, Ma ngbe ina agbaghara, iga enwe nchekwube na olileanya na agbagharawo gi n'elu igwe, ọbughi maka igbaghara, kama n'ihl Chineke ji amara ya gbaghara ayi, ne-enweghi ọnodu ọbula, kama ezi amara Ya, dika akwukwo Nso Ya si kuzie; nkea bu na n'mezu nke nkwa ọkwukwe ayi n'ekpere, Luk 6:17: "Gbaghara, aga agbaghara kwa gi. (Rapunu, agārapu kwa unu)"

Aririọ nke Isi

Edubala ayị na ọnwụ nwa. *Ọle ihe nka putara?* Chineke n'ezie anaghị anwa Onye ọbụla; ma ayị nariọ ka ọchekwa ayi, ka ekwensu, uwa na anu aru ayi uduhie, ma ọbu me ka ayi dapu n'okwukwe, we me ihe ga ewetara ayi ihere, kama ka ayi nwe nmeri nikpeazụ.

284. Ole udi ọnwu-nwa chere madu n'elu uwa?

Odi uzo ọnwu-nwa abua, nkea ọma na nke ọjọ.

285. Ole nke bu ọnwu-nwa ọma?

Ọnwu-nwa ọma si naka Chineke abia, site na ha, ọna ele ihe ayi nwere ike ime, bu umu Ya, ọna hapu ayi ka ahujue anya, na ihe isi ike, ka ewe nwaputa, ma yocha okwukwe ayi ọna agbakwa ayi ume, ma chebekwa ayi, ka aghara idaba nọke ihe ọjọ.

Jon 6:5b–6: Ọ si Filip, Ole ebe ayi gāzuta ogbe achicha, ka ndia we rie ihe? Ma nka ka O kwuru inwa ya: n'ih i na Ya onwe-ya matara ihe Ọ gāje ime.

Abu Ọma 139:23–24: Gwuputa ala obim, Chineke, we mara obim: Nānwam, we mara iche uchem nile: Hu kwa ma ọdi uzo ọ bula nēweta ihe ngbu di nimem, durukwam n'uzo ebighi-ebi.

Abu Ọma 119:67: Tutu ewedam n'ala mu onwem nēme ihe ọjọ, n'amaghi ama: Ma ugbu a okwu-ọnu-Gi ka m'debeworo.

Aisaia 48:10: Le, anuchawom i, ma ọ bughi dika ọla-ọcha; aroputawom i n'oke ọku nke iweda-n'ala.

Jon 5:14b: Jisọs si ya, Le, emewo ka aru di gi nma: emehiela ọzo, ka ihe jọkariri njo ghara ime gi.

Ihe omume: Gua Jenesis 22:1–12: Chineke nwara Abraham, na Mak 7:25–30: Jisọs nwara mwanyi nke Kanaan. Gua maka Job. Udi agwa

gini ka onwere mbe anwachara ya? Job 42:1–6 na 2 Kōrint 8:12, na nzukō Masedonia, mgbe anwara ha na ihe isi ike.

Mgbe onye kwere ekwe kwuputara okwukwe ya nime Jisōs, ọga ata ahuhu n'ihī aha Jisōs Anakpō ya obe. Nka bu ọnwunwa nke di nma.

Ihe omume: Gua ria akwukwō nsō, ka ihu ihe o, nekwu bayere obe. Gua Matiu 5:11–12, 10:37–38 na 1 Pita 4:12–16.

286. Gini bu ọnwunwa?

Ọnwunwa bu udi uzō ekwensu, uwa na anu aru nke nmehie ayi, jī anwa ayi, site na nduhie, dōrō ayi pua na okwu Chineke, we duba ayi na okwukwe ugha, ibi ndu n'anū aru na nmehie ndi ọzō, nikpeazu, we tinye madu nōke ekweghi ekwe. Onye ọnwunwa negosi nmehie nye ayi, ọdika ihe di nma, nke bara uru na atō kwa utō; mgbe omere ka ayi da, ọna ejisi kwa ike ime ka ayi kwere na nmehie ayi di uku, nke na agaghi enwe kwa n'gbaghara; Onye ọnwunwa na eme kayi nōrō nekweghi ekwe dika oru nke nmehie, nikpe azu bur ndi ga aga n'ọku nmō.

Jemes 1:13–14: Ka onye ọ bula ghara isi, mgbe anānwā ya, Anēsite n'aka Chineke anwam, n'ihī na Chineke bu Onye anāpughi iwere ihe ọjō nwa Ya, Ya onwe-Ya adighi-anwa kwa onye ọ bula. Kama anānwā onye ọ bula mgbe agu ihe ọjō nke aka ya nādōkpufu ya, ewe rafue ya.

Ilu 1:10: Nwam, ọ buru na ndi nmehie ara gi ura, ekwela.

Matiu 18:7a: Ahuhu gādiri uwa site nihe di iche iche nēme ka madu ma n'ọnya.

Jenesis 4:7b: N'ọnu uzō ka nmehie nāma-kpu dika anu ọhia: ọ bu kwa n'ebe i nō ka ọchichō ya di, ma ọ kwesiri ka gi onwe-gi chia ya.

287. Gini ka ayi nariq na aririq isi?

Ayi na ariq, na aririq nke isi, ka Chineke wepuru ayi ọnwunwa, ma ọhapu ha ka ọbia, Ya nyere ayi aka imeri ha.

Efesōs 6:13,18: N'ihī nka chilienu ihe agha-nile nke Chineke, ka unu we pu igusogide ndi-iro-unu n'ajō ubōchi, na iguzo, ebe unu

luputaworo ihe nile... site kwa-nu n'ekpere na aririọ nile nēkpe ekpere n'oge nile nime Mọ Nsọ, were kwa inogidesi-ike na iriọ-aririọ nile bayere ndi nsọ nile nāmu anya ime nka.

1 Kọrint 10:13b: Chineke kwesiri ntukwasi-obi, Onye nagaghi-ekwe ka anwa unu kari nke unu puru inagide; kama n'oge ọnwunwa ahu Ọ gēme kwa uzọ ngbapu, ka unu we nwe ike inagide ya.

Luther: Ayi kwesiri idi ọnwunwa, e, okpuchigodi ayi, kama ihe ayi nariọ bu ka ayi we ghara ida, we mikpo nime ya.

288. ọle otu ayi gesi we nagide ọnwunwa?

Ayi enweghi ike anagide ọnwunwa nke ọma site nike nke onwe ayi, ma ọbu amamihe nke ayi, ma site na agbam ume na amamihe nke Chineke ayi ga emerị, N'ihị nka mgbeananwa ayi, ka ayi kpe ekpere nke okwukwe, ma were ihe agha nke okwu Chineke, na nmeri nke Kraist meriri onye ọnwunwa na amara Chineke.

Ọburu na ayi ada, ayi kwesiri ikwuputa ma chegharia na nmehie ayi, ma kwere na Chineke agbaghara ayi nmehie ayi, site na amara Ya.

Efesos 6:13,18: N'ihị nka chilenụ ihe-agma nile nke Chineke, ka unu we pu iguzogide ndi-iro-unu n'ajọ ubochi, na iguzo, ebe unu luputaworo ihe nile... Site-kwa-nu n'ekpere na aririọ nile nēkpe ekpere n'oge nile nime Mọ Nsọ...

Hibru 2:18: N'ihị na ebe Ya onwe-ya huworo ahuhu site n'ọnwunwa anwara Ya, Ọ puru iyere ndi anānwa aka.

Rom 5:20b: Ma n'ebe nmehie riri nne, n'ebe ahu ka amara babigara ọke nke-uku kari.

1 Jọn 5:4-5: N'ihị na ihe ọ bula nke amuworo site na Chineke nēmeri uwa: nka bu kwa nmeri nke meriworo uwa, bu okwukwe ayi, ma onye bu onye nēmeri uwa, ma-ọbughi onye ahu nke kwere na Jisọs Kraist bu Ọkpara Chineke?

Matiu 14:30: (Ma Peter tua egwu, ebe ọnamalite imikpu, oti kwa nkpu si:) "Onye-nwe-ayi zọputam".

Aririọ nke Asaa

Ma doputa ayi n'aka ihe ojọ. *Gịni ka nka putara?* Ayi na ariọ, na aririọ'a, dika ikwubi okwu, na Nna ayi nke bi nelu-igwe ga anaputa ayi n'aka ihe ojọ nile nke anu aru na nkpuru obi, ihe nweta, na n'buli elu, ma mgbe ọge ikpe azu ayi ga abia, owe nye ayi ngozi, were amara duru ayi site noke akwa efu nye Onwe Ya n'elu-igwe.

289. Ọle ihe ayi nariọ, nariọ nke asaa?

N'ih i nmehie otutu ihe ojọ di, otu aka ahu otutu nhuju anya dikwa n'uwa. Ayi nariọ ka Chineke naputa ayi, ka ayi ghara idaba na ha; ka obupuru ayi obe nka; onyere ayi, ka ayi bue, ma obu ka onye ayi ike ka ayi bue ya, ka owe bara ayi uru. Ayi nariọ kwa ka ochebe ayi ka ayi we ghara idaba na ọnya nke ekwensu, ka ọnaputa ayi naka ihe ojọ nile rue mgbe ayi ga anwu na ngozi ya.

Abu Oma 90:10: Ubọchi arọ nile ayi di ọgu arọ atọ na iri; ma ọ buru na ha esite n'idi-ike-ayi rue ọgu arọ anọ, otu ọ di, nganga-ha bu nani idogbu-onwe-ha-na ọlu na ajọ ihe; n'ih i na ọ gbapuwọ ọsọsọ, ayi we fela dika nfunu.

Hibru 12:6: N'ih i na onye, Onye-nwe-ayi huru n'anya ka O nēzi ihe site n'inye ya ahuhu, Ọ nāpia kwa nwa ọ bula Ọ nānata utari.

Job 5:19: Nime nkpagbu isi ka Ọ gānaputa gi; ọzọ, n'asa ihe ojọ agaghi-emetu gi aru.

Aisaia 40:29: Ọ bu Onye nēnye onye dara mba ike, Onye ike nādighi ka Ọ nēme kwa ka ọ nwe ume n'uba.

Luk 2:29: Onye-nwem, ugbu a ka I nārapu oru-Gi ka ọ la n'udo, dika okwu-Gi si di.

290. ọle ihe ayi ji ariọ, Naputa ayi ihe ojọ?

Onye-nwe-ayi akuziri ayi nani ka ayi kpe ekpere maka Ọnwe ayi, kama ka nkpa ndi agbata obi ayi, na madu nile neme kuta ayi n'obi.

1 Kōrint 12:26a: Ọ buru kwa na otu ihe nke di n'aru nāhu ahuhu, ihe nile di n'aru ahu soro ya nāhuko ahuhu.

Na nmechi

N'ihì ala eze bu nke Gi, ma ike, ma otuto, site n'ebighi-ebi, rue mgbe ebighi-ebi. Amen. Gịnì ka "Amen" putara? Ọputara, ka odo anya na aririọ'a nile ka Chineke na Onwe Ya nabatara n'elu-igwe, ma nu kwa ha, n'ihì Ya nyere iwu ka ayị riọ otua, we kwe ayi nkwa na ọna anu. Amen, Amen, nke bụ, E-E, ọga dị otua.

291. Ọle ihe ayi n'ekwuputa, n'okwu n'mechi ekpere nke Onye-nwe-ayi?

N'okwu ikpe azu ndia, ayi nekweputa n'ekp ere nke Onye-nwe-ayi na ihe nile ayi nariọ di na okwu Chineke, na ike nile, otuto nile na ekele diri Ya dika Nna nke nelekọta na edu kwa ayi.

1 Ihe Emere 29:11: Jehova, Gi nwe idi uku, na idi-ike, na ima-nma, na n'meri, na ebube: n'ihì na ihe nile di n'elu-igwe na n'uwa bu nke Gi; Jehova Gi nwe ala-eze, Gi bu kwa Onye anēweli elu iburu ihe nile onye-isi.

292. Ọle otu ayi ga esi emechi ekpere ọbula?

Chineke chọrọ ka odo ayi anya na onanu ekpere nile ayi, na ọnanabata ha dum. Ayi bu ezi umu Ya, Onye kwara ayi iwu ikpe ekpere, we kwe kwa nkwa na ọga anu ekpere ayi. N'ihì nka ayi ga ne-mechi ekpere dum na okwukwe.

1 Pita 3:12: N'ihì na anya abua nke Onye-nwe-ayi di n'aru ndi ezi omume, nti-Ya abua di kwa n'ebe aririọ-ha di: ma iru nke Onye -we-ayi digidere ndi nēme ihe ọjọ.

Mak 11:24: Ya mere M'ji si unu, Ihe nile, ka ha ra, bu nke unu nēkpe n'ekpere, riọ, kwa, kwenu na unu anatawo ha, ha gādiri unu.

Isi nke Anọ

Isi Atọ, neso bu uzọ juputara n'ih i nkuzi nke (doctrine) nke ndi nke Kraist. Atọ nke ọzọ na akọwa nke ọma ihe gbasara. Akuku nke atọ okwukwe, ha na akuzi maka Sakraments na nkwuputa.

293. Gini bu Sakrament?

Sakrament bu emume di nsọ nke Kraist n'ọnwe Ya bidoro, nke Chineke site n'okwu Ya tinyere ihe nke ana ahu anya, we nye ayi, ma me ka ọdo ayi anya, bu amara ahu nke Kraist n'enye ayi site n'okwukwe.

Opupu 20:24: Ebe-ichu-aja nke aja ka i gēmerem, chu kwa aja-nsure-oku-gi nile na aja-udo-gi nile n'elu ya, bu igwe ewu na aturu-gi na igwe ehi-gi: n'ebe nile ọ bula ebe M'nēme ka echeta aham, n'ebe ahu ka M'gābiakute gi, gozi kwa gi.

Agustine: Mgbe ejikọtara okwu Chineke na ihe, anamuta Sakrament.

294. Ọle mgbe Sakrament nke Kraist bidoro?

Kraist bidoro Sakraments nke Baptism di Nsọ, na Nri anyasi nke Onye-nwe-ayi. Ayi anaghi akpọ nkwuputa nke nmehie Sakrament, nagbanyeghi na Chineke site na nkwuputa nke nmehie, neny ayi amara Ya otu akahu; n'ih i na Onweghi ihe putara ihe, ejikotara na ya. Ayi nakpọ okwu Chineke na sakrament uzọ nke amara.

N'oge nke agba ochie, enwere Sakraments nke obibi ugwu na emume nke n'gabiga nke Nwaturu.

Ihe omume: Gua site na nnkwuputa nke ndi Lutheran, otu esi kowa Sakrament Catechism nke ukwu Baptism I iriọ n'gbaghara nke nkwuputa Augsburg 13.

Sakrament nke Baptism di Nso

Udi nke Baptism di nso

Qle ihe bu Baptism? Baptism abughị nanị n'miri, kama ọbụ n'miri nke ejikọtara ya na iwu Chineke tinyere okwu Chineke. *Gini bu okwu Chineke?* Onye-nwe-ayi Kraist kwuru n'isi ikpeazu nke Matiu sị: "Ganụ, me mba nile ka ha bụrụ ndi nēso ụzọm, nēme ha baptism ba n'aha nke Nna, nke Ọkpara, na nke Mọ Nso.

295. Qle otu esi eji miri eme Baptism?

Nime baptism, anaghi eji n'miri nuzọ eji mara ya, n'ihì na ajikọtara ya na okwu Chineke. Luther: Baptism abughi ihe ọzọ, karia n'miri di Nso ọbughị na miri ahu puru iche na miri ndi ọzọ kama okwu Chineke na iwu Ya di nime ya.

296. Onye bidoro Baptism, di Nso?

Onye nzọputa ayi, Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist na Onwe Ya, bidoro Baptism di nso, mgbe Onyere ndi neso ụzọ Ya iwu na ikwusa okwu Chineke.

Matiu 28:18–20: Ewerewo ike nile di n'elu-igwe na n'elu ụwa nyem. Ya mere, ganụ me mba nile ka ha bụrụ ndi nēso ụzọm, nēme ha baptism ba n'aha nke Nna, na nke Ọkpara, na nke Mọ Nso; nēzi ha ka ha debe ihe nile, ka ha ra, bu nke M'nyere unu n'iwu: ma le, Mụ onwem nọyere unu ubochi nile, rue ọgwụgwụ oge a.

297. Onye kwesiri ina eme Baptism?

Ọbụ ukọchukwu nke Church kweisiri ina eme ndi madu Baptism dika iwu m mgbe ọbula ọbiara na n'berede, Onye Kraist ọbula nwere ike ime madu Baptism. (Le anya na Mgbakwunyere (appendix) 4: ụzọ di nkpu ukpu iji me Baptism mgbe ọbiara na n'berede.)

1 Kōrint 4:1: Ka madu nāgu ayi otu a, dika ndi nējere Kraist ozi, ndi bu kwa ndi nāchi-ezi-na-ulo nihe omimi nke Chineke.

298. Ọle otu ekwesiri iji eme Baptism?

Onye-nwe-ayi Kraist enyeghi iwu maka otu ekwesiri ije eme Baptism, Ndi nke Kraist nwere ohere irọputara onwe ha otu ha si eme Baptism. Ọburu iwu nmiri, imikpu madu nime n'miri ma ọbu ifesa madu n'miri, ọburu ha na ejiri miri me nka, tinyere naha nke Nna, na nke Ọkpara, na nke Mọ Nsọ. Okwua bu baptize (na asusu Grik, *baptidzein*) dika ọdi na Bible bu: isa, iwu, ifesa na imikpu madu na n'miri, ha nile mekutara miri.

Ihe omume: Gua Mak 7:4, Ọlu ndi Ozi 22:16, Matiu 3:11, Efesọs 5:26 na Hibru 9:10.

299. Ọle ihe bu isi, ime baptism ba naha nke Nna, na nke Ọkpara, na nke Mọ Nsọ?

Mgbe emere Baptism dika Kraist jiri nye ntuzi aka, na aha nke Nna, na Ọkpara na Mọ Nsọ, nkea putara na ezi Chineke na onwe Ya, mere ma nabata onye ahu na Baptism, nime n'mekọ nke Chineke, onye ahu ka enyekwara amara Ya.

Opupu 20:24: Ebe-ichu aja nke aja ka i gēmerem, chu kwa aja-nsure-oku-gi nile na aja-udo-gi nile n'elu ya, bu igwe ewu na aturu-gi na igwe ehi-gi: n'ebe nile ọ bula ebe M'nēme ka echeta aham, n'ebe ahu ka M'gābiakute gi, gọzi kwa gi.

Luther: Ime baptism naha nke Nna, abughi na ọbu madu mere nkea, kama Chineke na Onwe Ya mere nka, n'ih i ya, ọbu ezie na ọbu madu neme ya, ọbu ezi ọlu nke Chineke.

300. Ọle Onye ekwesiri ime Baptism?

Dika ntuzi aka Onye-nwe-ayi Kraist, uwa nile ka aga eme Baptism, n'ih i nkea, Onye ọbula di ndu, ma umu aka ma oke nye:

1. Ndi nwere ike inabata nkuzi, ka aga epu uzọ, kuziri ha isi akuku nke okwukwe emesia, eme ha Baptism, bu mgbe ha ga ekwuputa okwukwe ha nime Kraist.

Ihe omume: Gua Olu ndi Ozi 8:26–39. Filip mere nwoke Ethiopia Baptism.

2. Umu aka nile amuru nulo ndi nke Kraist ka anaghaghi ipu uzọ me ha Baptism, ma kuziri ha okwu Chineke, otu aka ahu umu aka ndi onye nelekota ha nyere efe ka akuziri ha okwukwe Kraist, aga zuputa kwa ha nuzọ nke Kraist.

Baptism Umuaka

301. Olee ihe eji eme umuaka Baptism?

Ana eme umu aka Baptism maka:

1. Ha so buru mba nile.

Matiu 28:19: Ya mere, ganu, me mba nile ka ha buru ndi neso uzom, neme ha baptism ba n'aha nke Nna, na nke Okpara, na nke Mo Nso.

2. Ha, otu aka ahu, so anwua nime Mo; Okwesiri ka amughari kwa ha ozọ, site n'okwu kwe nime Kraist, ka ewe zopotakwa ha.

Jon 3:3,5: Jisos zara, si ya, N'ezie, n'ezie, asim i, O buru na amughi madu ozọ, o pughi ihu ala eze Chineke anya... O buru na amughi madu site na miri na Mo Nso, o pughi iba n'ala-eze Chineke.

3. Ogbugba ndu nke amara, na nkwa nke ala-eze, elu-igwe, so burukwa nke umuaka. N'ihia nka, akara nke ogbugba ndu, na nkwa, Baptism, otu aka, hu bu nke umuaka.

Jenesis 17:7: Mgeme kwa ka ogbugba-ndum guzosi ike n'etiti Mu na gi na nkpuru-gi, ndi ganochi gi, rue ogbọ-ha nile, ka o buru obugba-ndu ebighi-ebi, na M'gaburu gi, buru kwa nkpuru-gi, ndi ganochi-gi, Chineke.

Olu ndi-Ozi 2:38–39: Pita we si ha, Chegharianu, ka eme kwa unu nile baptism n'otu n'otu n'aha Jisos Kraist ka ewe gbaghara nmehie nile unu; unu ganata kwa onyinye a, bu Mo Nso. N'ihia na unu ka nkwa nka diri, na umu unu, na ndi nile no n'ebe di anya, ka ha ra , bu ndi Onye-nwe-ayi Chineke-ayi gakpotara Onwe-ya.

"Kwenu ka umu-ntakiri biakutem." Mak 10:14.

Mak 10:14: Ma mgbe Jisọs huru ya, iwe were Ya nke-uku, Ọ si ha, Kwenu ka umu-ntakiri biakutem; unu egbọchila ha: n'ihì na ala eze Chineke bu nke di otu a.

4. Mọ Nsọ na eke okwukwe nime umu aka.

Mak 10:13–16: Ha we kutara Ya umu-ntakiri, ka Ọ we metu ha aka: ma ndi nēso uzọ-Ya bara ha nba. Ma mgbe Jisọs huru ya, iwe were Ya nke-uku, Ọ si ha, Kwenu ka umu-ntakiri biakutem; unu egbọchila ha: n'ihì na ala-eze Chineke bu nke ndi di otu a. N'ezie asim unu, Onye ọ bula nke nāgaghi-anara ala-eze Chineke dika nwatakiri, ọ gaghi-aba nime ya ma-ọli. Ọ we kuru ha n'aka-Ya, bikwasi ha aka-Ya abua, we gozie ha nke ọma.

Matiu 18:6: Ma onye ọ bula nke gēme otu nime ndi nta ndia ndi kwere na Mu ka ọ ma n'onya...

Matiu 21:16b: Ọ dighi mgbe ọ bula unu guru, I si n'ọnu umu ọhu na umu nānu ara me ka ọjija zue oke?

5. Baptism ka ejì dochie obibi-ugwu.

Kọlọsị 2:11–12: Ọ bu kwa nime Ya ka ejiri obibi-ugwu anējighi aka me bì unu ugwu, n'iyipuchasi aru nile nke bu anu-arụ, n'obibi-ugwu nke Kraist; ebe elikọrọ unu na Ya nime baptism unu, ọ bu kwa nime ya ka esitere n'aka okwukwe-unu me ka unu so Ya bilikọ, bu okwukwe unu kwere n'ilusi-ọlu-ike nke Chineke, Onye mere ka O si na ndi nwuru anwu bilie.

6. Site na Baptism, Mọ Nsọ n'eke okwukwe nke na agbanwo madu.

Kọlọsị 2:12: Ebe elikọrọ unu na Ya nime baptism unu, ọ bu kwa nime ya ka esitere n'aka okwukwe-unu me ka unu so Ya bilikọ, bu okwukwe unu kwere n'ilusi-ọlu-ike nke Chineke, Onye mere ka O si na ndi nwuru anwu bilie.

7. Baptism bu nke nzukọ nile nke Kraist nke umu aka ndi kwere ekwe so kwa.

Efesos 5:25–26: Ndi bu di, hunu nwunye-unu n'anya, dika Kraist-ayi hu-kwa-ra nzukọ-Ya n'anya, rara kwa Onwe-ya nye n'ihì ya; ka Ọ we do ya nsọ, mgbe Ọ mesiri ka ọ di ọcha site n'ọsisa miri n'okwu Chineke.

8. Chineke enyeghi kwa ayi uzọ ọzọ, karia Baptism, nke umu aka ga esi kwere, ma buru ndi nketa m'ọbu n'gbaputa.

Matiu 18:10–11: Lezienụ anya ka unu ghara ileli otu nime ndi nta ndia anya: n'ih i na asim unu, na mgbe nile ndi mọ-oz i-ha n'elu-igwe nēlegide iru Nnam Nke bi n'elu-igwe. N'ih i na Nwa nke madu biara izoputa ndi nile furu efu.

9. Ndi neso uzu Kraist, mere ezi na ulọ ndi madu Baptism.

Ihe omume: Gua Ọlu ndi Ozi 10 na 11: ezi na ulọ Kọrniliyos, Ọlu ndi Ozi 16:13–15: ma obu Lidia, Ọlu ndi Ozi 16:25–34: maka onye nche nke ulo nkporo nke Filipai, Ọlu ndi Ozi 18:8: Krispos, na 1 Kọrint 1:16: maka Stefanas

Nzukọ nke Nna, Origen (182–254): "Nzukọ Kraist bidoro n'agbo, naka ndi neso uzo Kraist malite ime umu utakiri Baptism."

Luther: Mgbe ibiara eme Baptism, dika onye isi nchu aja ji anochi anya Kraist, mgbe ana eme Baptism, Kraist nago si umu-aka, neny e ha okwukwe nke ala eze elu-igwe (Kirchenpostille).

302. Ọle ọlu nke ndi namu madu Baptism?

Ndi na amu madu na Baptism nekwuputa, na emere onye ahu Baptism nke ọma ọna ekpe kwara nwa n-ta kiri ahu ekpere ma nye aka izuputa ya nitu egwu Chineke, mgbe ọdi nkpa ọna ewere ọlua kpam kpam.

Uru nke Baptism

Ọle ihe Baptism nēnye ma ọbu uru ya? Ọna aluputa m'gbaghara nmehie, na anaputa kwa naka ọnwụ na ekwensu, ọna enyekwa nzoputa ebighi ebi nebe mdi kwere ekwe dika ukwa nke Chineke si di nakwukwonsọ. *Gini bu okwu na ukwa ndia?* Kraist, Onye-nwe-ayi kwuru n'isi ikpe azu nke Mak: **"Onye nke kwere, nke eme-kwa-ra ya baptism, a gāzoputa ya; ma a gāma onye nke nēkweghi ikpe."**

303. Ọle otu Baptism di Nso ji enye m'baghara nke-nmehie?

N'ih i nime Baptism, ayi, site n'okwukwe na ejiri ezi omume nke Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist dika uwe, owe kpuchie nmehie ayi, nmehie ochie na nke ayi mere, were kwa ọbara Ya, sach ha.

Galetia 3:27: N'ihì na ka unu ra, bu ndi emere baptism iba nime Kraist, unu yikwasiri Kraist.

Ọlu ndi-Ozi 2:38: Pita we si ha, Chegharianu, ka eme kwa unu nile baptism n'otu n'otu n'aha Jisọs Kraist ka ewe gbaghara nmehie nile unu: unu gānata kwa onyinye a, bu Mọ Nsọ.

Ọlu ndi-Ozi 22:16: Ugbu a kwa gini mere i nāla azu? bilie, ka eme gi baptism, sachapu kwa nmehie-gi nile, nākpọku aha-Ya.

Hibru 10:22: Ka ayi were obi ezi-okwu biarue nso nime nkwezu nke okwukwe, buru kwa ndi efesaworo ọbara n'obi-ayi pua n'ajọ akọ-na-uche, ndi asachawo-kwa-ra aru-ayi na miri di ọcha.

304. Ọle otu Baptism, si anaputa n'onwu?

Baptism na anaputa ayi n'onwu, nihi ọna ewepu ihe ọgbugba nke ọnwu nke bu nmehie, we jikota ayi na Kraist Jisọs, nihi nka ọnwu nke anu aru apughi imeru onye nke kwere ekwe nke emekwara Baptism, onwu nke ebighi-ebi enweghi ike nebe ha nọ, maka ha bi nime Kraist, Kraist bi, kwa nime ha. Onwu nke anu aru, bu imepe uzọ Kraist.

1 Kọrint 15:55–57: Ọnwu, ole ebe nmeri-gi di? Ọnwu, ole ebe ihe-ọgbugba-gi di? Ihe-ọgbugba nke ọnwu bu nmehie; ike nke nmehie bu kwa iwu: ma ekele diri Chineke, Onye nēnye ayi nmeri site n'aka Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist.

Rom 8:1: Ya mere ugbu a ọ dighi amam-ikpe ọ bula diri ndi nọ nime Kraist Jisọs.

305. Ọle etu Baptism si anaputa naka ekwensu?

Baptism na anaputa ayi naka ekwensu, maka nime Baptism, anadọputa ayi naka ala eze ekwensu, wefe ayi nala eze nke Chineke. Na Baptism, ayi na eyiri Kraist ma nata m'gbaghara nmehie, ka ekwensu we ghara inwe ike ọzọ, ima ayi ikpe, ugbua, ayi nime okwukwe, nokpuru ndo nke Baptism, ayi nenwe ike dọputa onwe ayi, megide onye ọnwunwa we nagide kwa ya.

Kọlọsị 1:12–13: Nēkele Nna ayi, Onye mere ka ayi rue iketa ọke-ayi n'ihe-nketa ndi nsọ n'ihe; Onye dọputara ayi n'ike nke ọchichiri, we webiga ayi n'ala-eze nke Ọkpara nke ihu-n'anya-Ya.

Kọlọsị 2:12: Ebe elikọrọ unu na Ya nime baptism-unu, ọ bu kwa nime ya ka esitere n'aka okwukwe-unu me ka unu so Ya bilikọ, bu okwukwe unu kwere n'ilusi-ọlu-ike nke Chineke, Onye mere ka O si na ndi nwuru anwu bilie.

Galetia 3:27: N'ihia na unu ka unu ra, bu ndi emere baptism iba nime Kraist, unu yikwasiri Kraist.

Rom 8:34: Onye bu onye ahu nke gāma ikpe? Ọ bu Kraist Jisọs Onye nwuru, ma nke kariri, emere Ya ka O si na ndi nwuru anwu bilie, Onye nọ n'aka-nri Chineke, Onye nāriọ-kwa-ra ayi aririọ?

1 Jọn 4:3: Ma mọ ọ bula nke nādighi ekwuputa Jisọs, o sigh na Chineke puta: nka bu kwa mọ nke onye ahu nēmegide Kraist, nke unu nuworo na ọ nābia; ọ bu kwa n'oge di ugbu a ka ọ nọ n'uwa.

1 Jọn 5:4: N'ihia na ihe ọ bula nke amuworo site na Chineke nēmeri uwa: nka bu kwa nmeri nke meriworo uwa, bu okwukwe-ayi.

306. Ọle otu Baptism di nsọ, si enye ayi nzọputa nke ebighiebi?

Otu mgbe ahu Baptism neme ka ayi buru umu Chineke, ọna eme kwa ayi buru ndi nketa nke n'zọputa ebighiebi; nke kwesiri ido anya, nihi ogbugba ndu nke ayi nwere na Baptism.

1 Pita 3:21: Bu miri nke nāzọputa kwa unu ugbu a n'uzọ yiri ihe-atu a, ya bu baptism, ọ bughi itupu inyi nke aru, kama ọ bu ajuju nke ezi akọ-na-uche n'ebe Chineke nọ, site na nbilite-n'ọnwu nke Jisọs Kraist.

Rom 8:17: Ma ọ buru na ayi bu umu, ayi bu kwa ndi-nketa; ndi-nketa nke Chineke, na ndi ha na Kraist nēkeko; ma ọ buru na ọbu ezie na ayi na Ya nāhukọ ahuhu, ka ewe nyekọ kwa ayi na Ya otutọ.

Taitos 3:5–7: O siteghi n'ọlu di iche iche aluru n'ezi omume, nke ayi onwe-ayi luru, zoputa ayi, kama dika ebere-Ya si di, site n'ọsisa nke imu-ọzọ na nke ime ọhu nke Mọ Nsọ nēme. Onye Ọ

wusara ayi nime aku Ya nile, site n'aka Jisọs Kraist Onye nzọputa-ayi; ka, ebe ewere amara-Ya gua ayi na ndi ezi omume, ka ayi we ghọ ndi-nketa dika olile-anyanya nke ndu ebighi-ebi si di.

1 Pita 1:21: Ndi sitere n'aka-Ya buru ndi kwere na Chineke, Onye mere ka O si na ndi nwuru anwu bilie, we nye Ya ebube; ka okwukwe-unu na olile-anyanya-unu we di n'ebe Chineke nọ.

Rom 5:5a: Olile anyanya ahu emeghi kwa ka ihere me ayi.

307. Ọle otu esi anabata ọnyinye na Baptism, na otu esi tinye ya na ọlu?

Ayi na anata ma etinye kwa na ọlu, onyinye nke Baptism site na okwukwe. Ekweghi ekwe, naka nke ọzọ, bu iju onyinye ndia, na irapu itinye ha n'ọlu.

Mak 16:16: Onye nke kwere, nke eme-kwa-ra ya baptism, agāzọputa ya; ma agāma onye nke nēkweghi ikpe.

Hibru 11:6: Asị na okwukwe a dighi ọ bu ihe anāpughị ime, bu ime ihe gātọ Chineke ezi ụtọ.

308. Baptism ọdi ọke n'kpa maka n'zọputa?

Onye-nwe-ayi ekwughi si: Onye nke nekweghi na onye nke ana emeghi Baptism, na aga ghi azọputa ya, kama nani onye nke nekwe ghi ekwe, ihe ọna akọwa bu, ekweghi-ekwe bu onye anagaghi azọputa, nke putara na okwukwe nke n'azọputa di, n'enweghi Baptism, kama agaghi eleghara Baptism anyanya ma ọbu iju ya. Ọnọdu di otua, dika nadaputa ebe anakwuputa ọzi ọma. Na ọnọdu di otua, dika Luther jiri kowa, ndi ahu muru nwa ahu nwuru anwu tupu eme ya Baptism, ka enyere nkasi obi. (Jenesis 17:7). Ọbughi Baptism, kama iju Baptism.

Ike nke Baptism

*Kedi otu miri si eme ọke ihe ndia? Ọbụghị miri nezie nke neme ha, kama ọbụ okwu Chineke nke di nime miri, ya okwukwe nke tụtwasiri okwu Chineke obi, n'ih i ewezuga okwu Chineke, miri bụ nani miri, ọbụghị kwa Baptism, nka bu miri amara nke ndu, na nsacha nke n'gbanwe nime Mọ Nsọ, Pọl si kwue, Taitos isi atọ, Dika obi ebere Ya, **ka ojiri zoputa ayi, site na nsacha nke awusara ayi nke uku, site na Jisọs Kraist, Onye nzọ puta ayi, na site na amara Ya, omere ayi ndi nketa, dika olile anya ndu ebighi ebi. Okwua kwesiri n'tukwasi obi.***

309. Ọle ihe nyere Baptism ike nke nzoputa?

Miri nani enweghi ike izoputa ayi, kama okwu Chineke netinye onyinye nzoputa nime Baptism. Site n'okwukwe, nke nwere ntukwasiobi na okwu Chineke, madu na anata onyinye ndia nye onwe ya.

Efesos 5:25–26: Ndi bu di, hunu nwunye-unu n'anya, dika Kraist-ayi hu-kwa-ra nzuko-Ya n'anya, rara kwa Onwe-ya nye n'ih ya; ka Ọ we do ya nsọ, mgbe Ọ mesiri ka ọ di ọcha site n'osisa miri n'okwu Chineke.

310. Baptism ọna ekeghari?

Baptism na ekeghari, nihi na Bible kpọrọ ya nsacha nke nkeghari Baptism bu uzọ Mọ Nsọ si eme ka am ugharia madu ọzọ.

Taitos 3:5: O siteghi n'ọlu di iche iche aluru n'ez i omume, nke ayi onwe-ayi luru, zoputa ayi, kama dika ebere-Ya si di, site n'osisa nke imu-ọzọ na nke ime ọhu nke Mọ Nsọ neme.

Jon 3:5: Jisọs zara, N'ezie, n'ezie, asim i, Ọ buru na amughi madu site na miri na Mọ Nsọ, ọ pughi iba n'ala-eze Chineke.

Mara kwa: Ndi nọ na ebe ana ekwu okwu Chineke, ka amuworo ọzọ n'okwu, ha chọkwara Baptism. Ha kwesiri n'mughari nke Baptism,

dika okwu Chineke kwuru. Ike nke Baptism apughi igba nwe madu, nagbanye nadi tupu Baptism, ekwusawo okwu Chineke, ma nu kwa ya.

Baptism na okwu Chineke anaghi emebi, kama ọna agba ume netiti ha abua. N'oge ndi neso uzọ Kraist, ana epu uzọ kwusa okwu Chineke, tupu Baptism. Nye ndi emere Baptism n-uzọ di otua ka Paul gwara na Baptism nagbanwe (Taitos 3:5). – Ma, naka nke ọzọ, ndi epuruzọ me Baptism nwuru anwu nime mọ, nihi ekweghi ekwe, ma laghachikute nna ha, n'okpuru nke Baptism, ma dikwa ndu ọzọ.

Luther: Nchehari, bu ilaghachi, rue Baptism, ibido nisi me we ihe ayi bidoro na mbu, bu nke ayi hapuru.

311. Gini bu n'gbanwe nke Mọ Nsọ?

N'gbanwe nke Mọ Nsọ neme, gunyere ihe ndia. Mgbe Baptism gba nwere ayi site n'okwukwe, otu oge ahu we nye ayi ndu nke mọ ọhu, Mọ Nsọ we bido ibi nime ayi, we kuziri anyi, meghe akọ nuche, tuzikwara ayi aka, ime ihe nke di nma, ma nye kwa ayi ike idi ndu nke umu Chineke, me kwa magbanwe dika oyiyi Chineke si di.

N'ubochi ikpeazu, na mbilite n'ọnwu nzukọ Kraist nile ka aga eto, n'otu oge ahu ka ayi ga enwere ọnwę ayi pua naka Adam ọchie ahu, na nsacha zuru ọke, nke di nsọ.

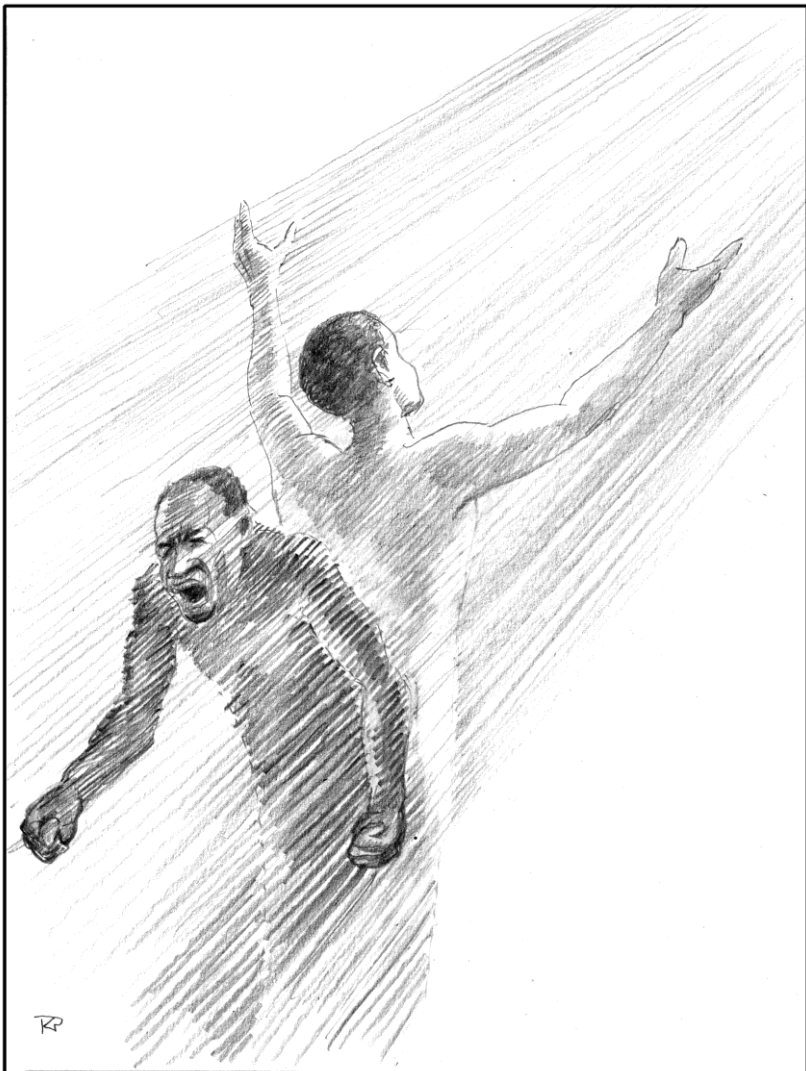
Taitos 3:5: O siteghi n'ọlu di iche iche aluru n'ezị omume, nke ayi onwe-ayi luru, zoputa ayi, kama dika ebere-Ya si di, site n'ọsisia nke imu-ọzọ na nke imu ọhu nke Mọ Nsọ nēme.

Rom 8:14: N'ihі na ka ha ra, bu ndi Mọ Chineke nēdu, ndi ahu bu umu ndikom Chineke.

2 Kọrint 5:17: Ya mere ọ buru na onye ọ bula di nime Kraist, ọ bu onye ekere ohu: ihe ochie agasiwo; le, ha aghọwo ihe ọhu.

Efesos 5:25–27: Ndi bu di, hunu nwunye unu n'anya, dika Kraist ayi hu kwa ra nzukọ Ya n'anya; rara kwa Onwe-ya nye n'ihі ya; ka Ọ we do ya nsọ, mgbe Ọ mesiri ka ọ di ọcha site n'ọsisia miri n'okwu Chineke, ka Ya onwe-ya we che nzukọ ahu n'iru Onwe-ya dika ihe di ebube, nēnweghi ntupọ ma-ọbu iru-ndọli ma-ọbu

ihe ọ bula n'ihe di otu a; kama ka ọ we di nsọ buru kwa ihe
anāpughi ita uta.

"Ya mere buru na onye bula di nime Kraist,  bu onye ekere hu."

2 Krint 5:17.

Ihe putara ihe na baptism ma obu

Uzọ kwesiri ekwesị ime Baptism

Ọle ihe ime Baptism nke miri negosiputa? Ọna egosi na Adam ọchie nime madu, kwesiri ina anwu kwa ubochi site na nche ghari na nmehie naghị nke anu aru, ọzọ kwa madu ọhụ ewe bilie kwa ubochi, nke nadikwa ndu niru Chineke-nezie omume na ịdị ọcha ebighi ebi. Ole ebe edere nka? Pọl onye ozi dere nka na ndi Rom isi nke isi "Ya mere esitere na Baptism-ayị likọ ayị na Ya ịba n'ọnwụ ahụ: ka dika esitere n'ebube nke Nna-Ya me ka Kraist si na ndi nwurụ anwụ bilie, ka ayị onwe-ayị we jeghari kwa na ndụ ọhụ otu a."

312. Gini bu Adam ọchie?

Dika Bible si kwuo, madu ọchie, ma obu Adam ọchie, bu nmehie ruru aru nke madu nke ayi ketara site na Adam, nke nadigide nime madu rue ọnwu onye ọbula nwere Adam ọchie.

Efesos 4:22: Ka unu tupu madu ọchie unu, nke nēmebi emebi n'uzo agu nke aghughọ, dika ibi-obi unu na mbu si di.

Luther: Gini bu madu ọchie? Ọbu nke ahu ejiri mua ayi site na Adam, iwe, ikpọasi, anya uku, adighi ọcha, enyeghihe, ume ngwọ, anya ojo, ekweghi-ekwe, onye ihe ojo nile na enweghi ihe ọbula di nma-nime ya.

313. Ọle nke bu madu ọhu?

Madu ọhu, bu nmọ ọhu nke bu isi nke ndu, nke Mọ Nsọ kere nime ayi site na n'mughari nke Baptism Nsọ. Obi niru Chineke na ezi omume na idi ọcha, nime ezi okwukwe, na ndu di nsọ, nenweghi

aghughọ. Ọbu nani ndi kwere ekwe nwere madu ohu, nke na esite na Mọ Nsọ – kpogide madu ọchie ahu n'obe.

2 Kọrint 5:17: Ya mere ọ buru na onye ọ bula di nime Kraist, ọ bu onye ekere ohu: ihe ochie agasiwo; le, ha aghọwo ihe ọhu.

Rom 7:6b: Ya mere ayi nābu oru n'idi-ọhu nke Mọ Nsọ, ọ bughi kwa n'idi-ochie nke ihe edeworo n'akwukwo.

Efesọs 4:24: Ka unu yikwasi kwa madu ọhu unu, nke ekere dika Chineke chọrọ nime ezi omume na ịdị-ọcha nke ezi-okwu ahu.

Kọlọsị 3:10: Yikwasi kwa madu ọhu ahu, nke anēme ya ka o di ọhu rue na nmazu dika onyinyọ nke Onye kere ya si di.

Rom 8:13: N'ih i na asi na unu nādi ndu dika anu-ar u chọ, unu gaje inwu; ma ọ buru na unu nēwere Mọ Nsọ me ka omume aru nwua, unu gādi ndu.

Ihe omume: Cheputa uzọ ikọwa madu ọhu, dika okwu si na Luther, nime ajuju nke nabia, site omume di agha nke neso.

314. Ọle ọtutu ihe di nime madu ochie, na nke madu ọhu?

Emikpu wo madu ọchie, madu ọhu we puta nuzo di otua, we kwuto omume na ọlu nke madu ọchie kwa ubochi, nime okwukwe nke eliri nime miri nke Baptism, we bilie nidi ọcha, nebindu nke ezi okwukwe na n'rube isi niru Chineke.

Galetia 5:24: Ma ndi nke Kraist Jisọs kpogidere anu-ar u-ha n'obe, ya na ọchichọ ọjọ nile na agu ihe ọjọ nile di ya.

Rom 6:11: Otu a unu onwe unu, nāgu-kwa-nu na unu onwe-unu bu ndi nwuru anwu n'ebe nmehie di, ma na unu nādi ndu nime Kraist Jisọs n'ebe Chineke nọ.

315. Ọle otu ayi si eji Baptism nweta nka?

Emikpu wo madu ọchie, madu ọhu we puta nuzo di otua, we kwuto omume na ọlu nke madu ọchie kwa ubochi, nime okwukwe ka eliri nime nke amara Baptism, we bilie nidi ọcha, nebi ndu nke ezi okwukwe na n'rube isi niru Chineke.

Zekaraia 13:1: N'ubochi ahu isi-iyi gādi nke ghere oghe nye ulo Devid, nye kwa ndi bi na Jerusalem, bayere nmehie baye-kwa-ra oruru.

Aisaia 12:3: Unu gēji kwa obi-utọ seputa miri n'isi-iyi nile nke nzọputa.

Luther: Ezi ndu nke onye nke Kraist abughi ihe ọzọ karia, Baptism ubochi nile, mgbe ebidere ya, ọna ga niru. Aneme nka nenweghi nkwasị. N'ihị nka, ibi ndu nke ncheghari, ineje ije nime Baptism nke negosi ndu ọhu na enwuputa, bidokwa, nemeka ya.

316. Onye dapuru na ọgbugba ndu Baptism

E, onwere ike ime nka, N'ihị ọbu ezi okwu na ọdapuru site na ọgbugba ndu nke Baptism, Chineke nekwesi n'tukwasiobi, nebe ọno ọgbugba ndua ka di kwa ire. Nime amara Ya, Chineke nakpọ onye dapuru na ọgbugba ndu nke Baptism, ka ọlọta; nye onwe ya, onweghi ihe nenyere Chineke obi utọ ka mgbe onye nmehie na aloghachi kwuta Ya.

Jeremaia 3:22: Latanu, umu nke nādaghachi azu, M'gāgwọ ndaghachi-azu nile nke unu.

2 Timoti 2:13: Asi na ayi ekweghi ekwe, Ya onwe-ya nānogide n'ikwesi ntukwasi-obi; n'ihị na Ọ pughi igonari Onwe-ya.

Aisaia 54:10: N'ihị na ugwu nile gāpu n'ọnođu ha, agēwezuga kwa ugwu nta nile n'ọnođu ha, ma eberem agaghi-esi n'ebe i nọ pua, agaghi-ewezuga kwa ọgbugba-ndu nke udo nkem n'ọnođu-ya, ka Onye nwere obi-ebere n'aru gi siri, bu Jehova.

Luk 15:32: Ma ayi aghaghi ime ka obi tọ ayi utọ na inuri ọnu: n'ihị na nwa-nne-gi nka nwururi anwu, ọ we di ndu ọzọ; o fukwa-ra efu, ewe hu ya.

Ihe omume: Gua Luk 15.

Luther: Ka onye ọbula hu Baptism ya dika uwe ọnaeti kwa ubochi, nke ọna ejeghari ije nime ya ọge ọbula, ka ọwe nọgide n'okwukwe na

nkpuru ya, ka madu ọchie we buru ihe akpagburu, ka nke ọhu neto-eto.

317. Ekwesiri imeghari Baptism?

Ekwesighi imeghari Baptism, nihi na Baptism ọbula emere nke ọma, bu ọlu Chineke, ọlu Ya ekwesighi n'gbanwe ma ọbu inyere aka, oburu na madu emehie na ime Baptism ọzọ, okwe siri icheghari na emehie, ma dabere na Baptism ọgbugba ndu nke mbu omere.

Efesos 4:5: Otu Onye-nwe-ayi di, otu okwukwe di, otu baptism di.

ISI NKE ISE

IKE NKE NKPIŞI IGODO NA NKWUPUTA NMEHIE

IKE NKE NKPIŞI IGODO

Gini bu ike nke nkpişi Igodo? Ọbụ ike nke Kraist nyere ndi nzuko Ya n'ụwa, ịgbaghara nmehie nke ndi chegharị echehari, na ijide nmehie nke ndi nēcheharighi, nebe ha nēcheharighi. Ọle ebe e dere nkea? Otua ka evangelist Jọn onye di nsọ dere ya nisi nke ọgu abụ: Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist kusara ha ume bu ndi neso uzọ ya we si ha: "Naranụ Mọ Nsọ: ndi nile ọ bụla nke unu nāgbaghara nmehie-ha, agbagharawo ha nye ha, ndi nile ọbụla unu nējide nmehie-ha, ejidewo nmehie-ha."

318. Ọle udi ike, nke bu ike nkpişi igodo?

Ike nke nkpişi igodo bu ike nke Mọ, nke Kraist nyere n'zuko ya ọbula, ọbuna nke di ntakiri nwere ike, nke ha kwesiri itinye n'ọlu. Ike na alu ọlu site n'okwu Chineke.

Jọn 20:22–23: Mgbe O kwusiri nka, O kusa ha ume, si ha, Naranụ Mọ Nsọ: ndi nile ọ bụla unu nāgbaghara nmehie-ha, agbagharawo ha nye ha, ndi nile ọ bụla unu nējide nmehie-ha, ejidewo nmehie-ha.

Matiu 16:19: M'gēnye gi nkpişi ugodi nke ala eze elu igwe: ihe ọ bula i gēke kwa agbu n'elu uwa, agēke ya n'elu igwe: ihe ọ bula i gātopu kwa agbu n'elu uwa, agātopu ya n'elu-igwe.

Matiu 18:17–18: Ma ọ buru na ọ naghi ha nti, gwa nzukom: ma ọ buru na ọ naghi kwa nzukom nti, ka ọ diri gi ka onye mba ozọ na

onye-ona-utu. N'ezie asim unu, Ka ha ra, bu ihe unu gēke agbu n'elu uwa, agēke ha n'elu-igwe: ka ha ra kwa, bu ihe unu gātopu n'elu uwa, agātopu ha n'elu-igwe.

Matiu 18:20: N'ih i na ebe madu abua ma-ọbu atọ zukworo n'aham, n'ebe ahu ka M'nọ n'etiti ha.

319. Ọle ihe ndi di na ike nke nkpisi igodo?

Ike'a tinyere ike nke Mọ nile, nke Kraist nyere nzukọ Ya nile n'uwa, n'elu ike a ka nzukọ gbakwasiri ukwu.

1. I kwuputa okwu Chineke, nenyekwa Sakrament nile.
2. Iji okwu Chineke, nelezi nkpuru obi anya.
3. Igbaghara nmehie nke ndi cheghariri-echeghari, na ijide nmehie nke ndi n'echegharighi, ebe ha n'echegharighi.
4. I kpọ na ite ndi ukochukwu manu, ka ha na alu ọlu ndia.

1 Pita 2:9: Ma unu onwe-unu bu ọgbọ ndi aroputaworo, otu ndi-nchu-aja ndi bukwa eze, mba di nso, ndi nke Chineke nwetara, ka unu we kwusa idi-nma nile nke Onye ahu, Onye kpoputara unu n'ochichiri ahu ba n'ihe-Ya di ebube.

Mak 16:15: Ọ we si ha, Ganu n'uwa nile, kwusara ihe nile ekere eke Ozi Ọma nkem.

Matiu 28:18–20: Ewerewo ike nile di n'elu-igwe na n'elu uwa nyem. Ya mere, ganu, me mba nile ka ha buru ndi neso ọzom, neme ha baptism ba n'aha nke Nna, na nke Ọkpara, na nke Mọ Nso; nēzi ha ka ha debe ihe nile, ka ha ra, bu nke M'nyere unu n'iwu: ma le, Mụ onwem nyere unu ubochi nile, rue ọgwugwu oge a.

1 Kọrint 11:24b: Nēnemu nka ka unu we nēchetam. (Sakrament nke nri anyasi Onye-nwe-ayi)

Ike a ka anakpọ ike nkpisi igodo, maka ọbu igodo eji emehe elu-igwe, site ni igbaghara nmehie, na emechi elu-igwe ọburu na agbagharghi nmehie.

320. Ọle ndi nmehie, ndi cheghariri e cheghari na ime nzukọ Chineke?

Nime ulọ nzukọ Chineke, ndi cheghariri eche ghari bu ndi ahu kwuputara nmehie ha niru Chineke, ndi nmehie ha newuta kwa, we chọ idi ndu di nma, buru kwa ndi nwere ntukwasi obi na Jisọs Kraist onye nzọputa ndi nmehie. N'dia ka aga ekwuputa n'gbaghara.

Abu Ọma 51:19: Mgbe ahu ka aja nile nke ezi omume, bu aja-nsure-ọku na aja-nsuresi-ọku, gāto Gi utọ: mgbe ahu ka ha gāchu ọtutu oke-ehi n'elu ebe-ichu-aja-Gi.

Luk 18:13b: Chineke, ka obi-Gi juru n'ebe mu, bu onye-nmehie, nọ.

Matiu 26:75b: Ọ we pua, kwa akwa nke-uku.

Ilu 28:13: Onye nēkpuchi njehie ya nile, ọ gaghi agara ya: Ma onye nēkwuputa ha, nke nārapu kwa ha, agēnwe obi ebere n'aru ya.

Ọlu ndi Ozi 16:31: Ha we si, Kwere n'Onye-nwe-ayi Jisọs, agāsọputa kwa gi, gi onwe gi na ezi a ulọ gi.

Matiu 3:8: Ya mere, mianu nkpuru kwesiri ncheghari-unu.

Ihe omume: Gua Luk 15:11–24: nwa nke n'mefu.

321. Ọle ndi nmehie n'enweghi ncheghari?

Ọbu ndi

Ilu 28:13: Onye nēkpuchi njehie-ya nile, ọ gaghi-agara ya: Ma onye nēkwuputa ha, nke nārapu kwa ha, agēnwe obi ebere n'aru ya.

1 Jọn 1:8: Ọ buru na ayi asi na ayi enweghi nmehie, ayi nēduhie onwe-ayi, ezi-okwu ahu adighi kwa nime ayi.

322. Ọle otu nzukọ si ejide nmehie madu?

Ọburu na madu echegharighi, ma ọbu anabataghi idọ aka na nti nke okwu nsọ Chineke, nke nzukọ nyere, mgbe ahu ka nzukọ nwere ike iwepu onye ahu nime nzukọ Kraist.

Ọburu na nmehie onye di ọtua aputaghi ihe, n'tuzi aka nke Jisọs ka ayi neme ihe ndia.

Matiu 18:15–17: Ọzọ ọ buru na nwa-nna-gi emehie megide gi, je, tua ya, nmehie ya n'anya n'etiti nani gi na ya abua: ọ buru na ọ nuru olu-gi, i ritara nwa-nna-gi n'uru. Ma ọ buru na ọ nughi, kuru otu madu ma-ọbu madu abua ọzọ tiyere onwe-gi, ka ewe me okwu ọ bula ekwuru ka o guzo n'ọnu ndi-ama abua ma-ọbu atọ. Ma ọ buru na ọ ńaghi ha nti, gwa nzukọm nti, ka ọ diri gi ka onye mba ọzọ na onye-ọna-utu.

Uzoro abua nke mbu adighi oke nkpa, ma nmehie a buru nke megidere nzukọ nile. N'ih i nka ọgbakọ nke Kraist ga ata onye ahu, ahuhu.

1 Kọrint 5:3–5: N'ih i na mu onwem n'ezie, ebe m'nānọgh i n'etiti unu n'arum, ma anọm n'etiti unu na mọm, ekpewom onye ahu nke lutara nka otu a ikpe ọbuna ugbu a, dika agāsi na anọm, n'aha nke Onye-nwe-ayi Jisọs, mgbe unu zukọrọ, mọm nēso kwa unu, ya na ike nke Onye-nwe-ayi Jisọs, irara onye di otu a nye n'aka Setan ibibi anu-aru-ya, ka ewe zọputa mọ-ya n'ubọchi Onye-nwe-ayi Jisọs.

Nzukọ ga eme ka ndi n'ekwu ma ọbu na kuzi ihe na da baghi na okwukwe nke di n'okwu Chineke, ka ha buru ndi ha na ha n'enweghi n'mekọ ọbula.

1 Timọti 6:3–5: Ọ buru na onye ọ bula nēzi ihe di ich e, nēkweyeghi kwa n'okwu nēnye ezi ndu, bu okwu nke Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist, na ozizi ahu nke di ka nsọpuru-Chineke si di; afuliwo ya elu, ọ dighi ihe ọ mara... bu uzọ irita uru.

Taitọs 3:10: Ju, madu nke nārọ otu, mgbe i dusiri ya ọdu nke-mbu na nke-abua.

Onye ọbula agbara n'kpe na nzukọ, ekwesighi inata oriri nsọ, ma ọbu imu madu na Baptism, ma ọbu ijide ọkwa ọbula di nkpa na nzukọ.

Ihe omume: Tugharia uche na ihe 1 Kọrint 5 kwuru maka ndi nebi nime nmehie, ma na chọ kwa ka ha na ndi kwere ekwe n'enwe n'mekọrita; otu ndi kwere ekwe ga esi were ndi di otua. Ole kwa otu

onye nke Kraist ga esi nemekorita nime ezi na ulọ, nebe an'alu ọlu, na nime obodo?

323. Ọle udi nmehie ndi na eme ka okwukwe n'wua, ma chupu Mọ Nsọ Chineke?

Ọke nmehie nachupu okwukwe na Mọ Nsọ ka ha pua nobi madu; dika iñu ọke manya, igbu madu, na ikwa iko. Anakpọ ha nmehie nke anu aru. Ọburu na madu anwua na ọnodu di otua, aga ama ya ikpe.

1 Kọrint 5:11,13: Ma otu ọ di, edegaram unu ka unu na onye ọ bula nke anākpọ ya aha na ọ bu nwa-nna ghara imekọ ihe, ma ọ buru na onye ahu bu onye nākwa iko, ma-ọbu onye-anya-uku, ma-ọbu onye nēkpere arusi, ma-ọbu arusi, ma-ọbu onye-nkwutọ, ma-ọbu onye nāñubiga manya oke, ma-ọbu onye nāpunara madu ihe; ka unu na onye di otu a ghara ọbuna irikọ ihe... ma Chineke nēkpe ndi nọ n'ezi ikpe. Wepunu ajọ onye ahu n'etiti onwe unu.

Galetia 5:19–21: Ma ọlu nile nke anu-arụ putara ihe, nke di ka ndia, ikwa-iko, adighi-ọcha, agu ikwa-iko, ikpere-arusi, igwọ-ńsi, ibu-iro, esem-okwu, ekworo, ọnuma, ikpa-iche-iche, nkewa, irọ-otu, ikpọ-asi, iñubiga-manya-oke, ite-egwu, na ihe yiri ihe ndia: nke m'buru uzọ gwa unu, dika m'buru uzọ gwa unu n'oge gara aga, na ndi nēme ihe di otu a agaghi-eketa ala eze Chineke.

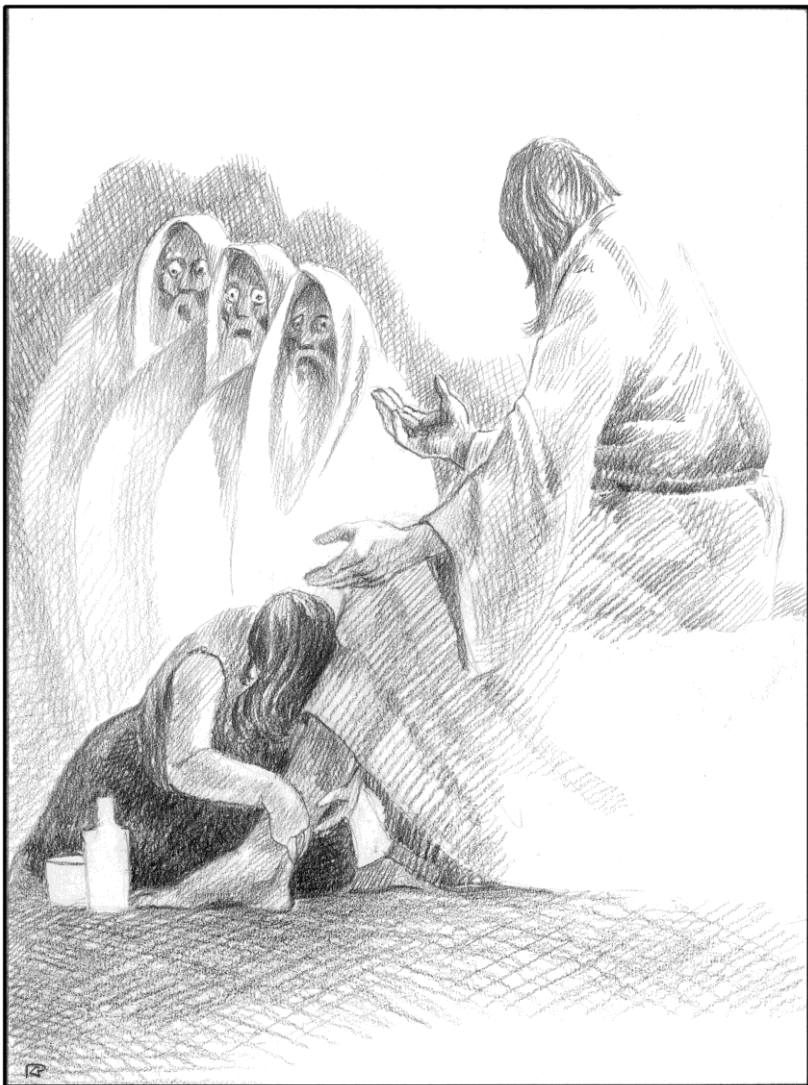
Ezikiel 33:18: Mgbe onye ezi omume si n'ezi omume-ya chigharia, me ajọ omume, ọ gānwu kwa nime ha.

324. Madu dabara na nmehie anu aru ndia, onwere ike inata n'gbaghara?

Ọburu na madu adaba na nmehie di otua, ma chegharia, we tukwasi obi na amara Kraist, ọga anata n'gbaghara na nzọputa.

Ezikiel 34:16: Nke furu efu ka M'gāchọ, ọ bu kwa nke achufuru achufu ka M'gēwelata, ọkpukpu agbajiri agbaji ka M'gēkezi kwa, nke aru-ya nādighi ike ka M'gēme kwa ka ọ di ike: ma nke mara abuba na nke di ike ka M'gēkpochapu; M'gāzu ha n'ikpe ziri ezi.

Ezikiel 33:19: Ma mgbe onye nēmebi iwu si na nmebi-iwu-ya chigharia, me ihe ekpere n'ikpe na ezi omume, n'ih ihe ndia ka onye ahu gādi ndu.

*"Anaghim ama gi ikpe,: ga nke gi; site n'ubu a adila nēmehie ọzọ." Jọn
8:11.*

1 Jón 1:9: Ọ buru na ayi ekwuputa nmehie-ayi, Ọ bu Onye kwesiri ntukwasi-obi, buru kwa Onye ezi omume, ka Ọ we baghara ayi nmehie-ayi, sachapu kwa ayi ajo omume n'ile.

325. Onye agbara nkpe na nzuko, enwere ike inabata kwa ya ozo nime nzuko?

Ọburu na onye agbara nkpe na nzuko, amata nmehie ya, ma chegharia, ma kwe n'kwa imezi ndu nke nmehie ya, nzuko, site naka onye ukochukwu, ga ekwuputa ngbaghara nke Chineke, nye onye ahu, ma nabata kwa ya ozo nime okwukwe dika onye otu nke nke nzuko ahu. Otu mgbe ahu, nzuko ga agbaghara onye ahu nmehie ya. Igba madu nkpe, abughi ita madu ahuhu n'uwa, kama aneme nka maka n'ozoputa nke nkpuru obi.

Ilu 27:6: Ihe kwesiri ntukwasi-obi ka ogbugbu mma nile nke onye nahu gi n'anya bu.

2 Kórint 2:6–8: O zuworo madu di otu a, bu nba nka nke ndi ka n'onu-ogugu nime unu bara ya; ya mere, kama ibara ya nba ozo anamachọ ka unu were amara baghara ya kasi kwa ya obi, ka aghara iji ihe-nwuta nke newutabiga ya oke loda madu di otu a n'uzo o bula. N'ih i nka ariom unu ka unu me ka ihu-n'anya unu huru ya buru ihe di itukwasi obi.

Ọlu nke ije ozi nye ọra

Ọle ihe ikwere n'okwu ndia (Jón 20:22–23)? Ekwerem si, mgbe ndi ukochukwu nke Kraist nemeso ayi dika iwu nsọ si di, karisia mgbe ha na agba ndi nechehari site na nmehie nkpe, site na otu nke ndi kwere ekwe, otu aka ahu, mgbe ha na agbaghara ndi cheghariri na nmehie ha, cho imezi ndu ha, nka kwesiri, ma dokwa anya n'elu-igwe otu aka ahu, dika obu Kraist Onye-nwe-ayi na eme ayi nka.

326. Ọle otu madu si abanye nije ozi nye ọra?

Ọbu ezi okwu na madu nile ndi kwere na Kraist, na ọ'nọdu nke ndi isi nchu aja kwesiri ikwusa Ozi Ọma maka onye nzọputa ha, dika uche chineke si di, kama ọbughi ndi nile kwere na Kraist, kwesir ibu ndi ukọ. Chukwu , kama, Ya onwe Ya nakpọpata ndi madu n'ọlu'a. Madu na aba n'ọlua nke ije ozia site na ọkpukpọ di ire.

Hibru 13:17: N'ekwenyenụ ndi-isi-unu, nēdo-kwa-nụ onwe-unu n'okpuru ha: n'ihị na ndi ahụ nāmụ anya n'ihị nkpuru-obi-unu, dika ndi gāza ajụjụ bayere unu; ka ha we were ọhụ me nke a, ghara isụ ude: n'ihị na nka gābụ ihe nābaghi unu uru.

Taitos 1:9: Nējide okwu ahụ nke kwesiri ntukwasị-obi nke di ka ozizi-ayi si di, ka ọ we pụ idusi ọdu ike n'ime ozizi nke nēnye ezi ndu, na itụ kwa ndi nēkwugide ekwugide nmehie-ha n'anya.

2 Timoti 4:2a: Kwusa okwu Ya.

1 Kọrint 4:1: Ka madu nāgu ayi otu a, dika ndi nējere Kraist ozi, ndi bu kwa ndi nāchi ezi-na-ulo n'ihe-omimi nke Chineke.

Jon 20:22–23: Mgbe O kwusiri nka, O kusa ha ume, si ha, Naranụ Mọ Nsọ: ndi nile ọ bula unu nāgbaghara nmehie-ha, agbagharawo ha nye ha, ndi nile ọ bula unu nējide nmehie-ha, ejidewo nmehie-ha.

2 Timoti 2:2: Ihe nile i nu-kwa-ra n'onum site n'etiti ọtutu ndi-ama, nye ihe ndia n'aka madu ndi kwesiri ntukwasi-obi idebe, bu madu ndi ọ gēkwe kwa izi madu-ibe-ha ihe ndia.

327. Ọle ihe ana kpọ ndi nejere ọra ozi?

Bible nakpọ ha ndi nejere ọra ozi, ndi-ozuzu aturu na bishops, (ndi nlekota) ndi nkuzi, elders na ndi odibo.

Efesos 4:11: Ya onwe-ya nye-kwa-ra ufodu ka ha buru ndi-ozizi; nye kwa ufodu ka ha buru ndi-amuma; nye kwa ufodu ka ha buru ndi nēzisa Ozi Ọma; nye kwa ufodu ka ha buru, ndi nāzu aturu Chineke na ndi-ozizi.

1 Timōti 3:1: Okwu a kwesiri ntukwasi-obi, Ọ buru na onye ọ bula nāgbaso ọnọdu onye nēlekọta nzukọ Kraist anya, agu ọlu ọma nāgu ya.

1 Timōti 5:17: Ka agua ndi-okenye na ndi kwesiri nsọpuru okpukpu abua, bu ndi nāchi isi nke-ọma, ma nke kachasinu ndi nādogbu onwe-ha n'ọlu nime okwu Chineke na ozizi.

Kọlọsi 1:6b–7: Site n'ubochi unu nuru mazu kwa amara Chineke n'ezi-okwu; dika unu mutara n'ọnu Epafra oru-ibe-ayi onye ayi huru n'anya, onye bu onye kwesiri ntukwasi-obi n'ijere Kraist ozi n'ọnọdu ayi.

Nime *Confessional Lutheran Churches*, okwu a bu pastor ka ana akpọ ndi nile nejere ọra ozi. Okwu a, pastor, putara onye, ọzuzu aturu, Mgbe- anaekwu maka ndi nejere ọra ozi, *Lutheran Confessions* nakpọ aha dika, ndi nlekọta, ma ọbu bishop, preacher, pastor, presbyter ma ọbu elder.

328. Ọle otu madu ga esi banye na ijere ọra ozi?

Ọbu ezi okwu na ndi nke Kraist nile, na, ọnọdu ndi isi nchuaa ha bu, nwere ike ikwusa onye nzọputa ha, uche Chineke abughi na ndi nke Kraist nilega abu pastors Kama, ọna eji aka Ya akpọ oku iba na ọlu ije ozia. Madu naba ya site ninwe okpukpọ oku doro anya.

Rom 10:15a: Ma ha gēsi aña kwusa, ma ọ buru na ezigaghi ha?

1 Kọrint 12:29: Ọ gābu na ha nile bu ndi-ozizi?

Hibru 5:4: Ọ dighi kwa onye ọ bula nānara nsọpuru a n'onwe-ya, kama mgbe Chineke nākpọ ya, ọbuna dika Ọ kpọ-kwa-ra Eron.

Jeremaia 23:21: Eziteghm ndi-amuma ahu, ma ha onwe-ha gbara ọsọ: agwaghm ha okwu, ma ha onwe-ha buru amuma.

Ọlu ndi Ozi 20:28: Nēzenu onwe-unu na igwe aturu nta nile, nke Mọ Nsọ mere unu ndi nēlekota ya anya n'etiti ya, ka unu nāzu nzukọ Chineke dika aturu, nke O ji ọbara nke Ya onwe-ya zutara Onwe-ya.

Nkwuputa nke ndi Lutheran: "Onye ọbula ekwesighi ikuzi ihe na nzukọ, ma ọbu inye Sakrament, karia ma akpọrọ onye ahu oku ime nkea" (*rite vocatus*, Augsburg Confession 14).

Luther: "Ọlu nke ije ozi ọra kweisiri, idi iche site na ozi nke ndi isi nchu aja." (Abu Ọma 110 nkọwa nke abua 1538).

329. Onye nwere ike nke ikpọ madu?

Ike nke ikpọ diri ndi nke Chineke nyere ike ime nka site na mbu, bu ike nke ijere ora ozi, ma asugharia ya, ndi nke kwere na Kraist. (Le ajuju nke 318 na 319).

Nkwuputa nke ndi Lutheran: "Ọdi ezi nkpa na n'zukọ nke Kraist jidesiri ike nke ikpọ oku, ihọputa na ishi ndi ukọ Chukwu." (*Smalcald Articles*).

330. Onye ka nzukọ nwere ike ikpọbata n'aọlu nke ijere ora ozi?

Nzukọ nwere ike ikpọ dika ndi ukọchukwu, ndi nwoke ndi nwere ike ije ozia.

1 Timoti 3:2-4: Ya mere onye nēlekọta nzukọ Kraist anya, aghaghi ibu onye anādighi-akalu, di nke otu nwunye, onye-anya-udo, onye uche-ya zuru oke, onye omume-ya kwesiri ekwesi, onye nēle ndi-ọbia anya nke-ọma, onye nwere ike izi ihe; onye nādighi-ese okwu site n'ínubiga manya oke, onye nādighi-eti madu aka; kama onye nwere obi-ọma, onye nādighi-alu ọgu, onye nādighi-ahu ego n'anya; onye nāchi ezi-na-ulo nke aka ya nke-ọma, nēnwe kwa umu-ya n'okpuru ya n'ikwesi nsọpuru nile.

1 Timoti 2:12: Ma ekweghm nwayi ka o zi ihe, ma-ọbu ka ọ buru onye-isi n'ebe nwoke nọ, kama ka ọ nọ n'ọnọdu nwayọ.

Ọlu ndi Ozi 1:21-22: (*Of these men...*) Ya mere otu onye nime ndikom ndi soro ayi n'oge nile Onwe-nwe-ayi Jisọs bara nime bu kwa n'ezi n'etiti ayi... otu onye nime dia ndia aghaghi iso ayi buru onye-ama nke nbilite-n'onwu-ya.

Luther: Ọbu ezi okwu (ikwu maka ọlu ijere ọra ozi) na Mọ Nsọ si na nkea, umu nwayi, umu aka na ndi nekwesighi ekwesi, nani mgbe ọdi na ezi nkpa, ihoro nani umu nwọke ndi tozuru etozu, nkea ka ayi nagu ebea na ebe ọzọ na akwukwọ nke Pọl onye ozi si, na onye Bishop kwesiri ibu, onye nkuzi buru di nke otu nwanyi. 1 Timoti 3:2 na 1 Kọrint 14:34 (Na councils na nzukọ 1539).

331. Nzukọ, okwesiri inabata ndi ukochukwu ugha?

N'ihia na nzukọ kwesiri ige nti na olu onye ọzuzu atura oma, ma gba ọsọ, nebe ndi nkuzi oziri ugha no, anaghi amanye ya amanye, ma ọbu ijikọta onwe ya, enweghi kwa ya ike ka ojikọta onwe ya nebe ndi nkuzi ozizi ugha nọ.

Jon 10:27: Aturu nkem nānu olum, Mu onwem ma-kwa-ra ha, ha nēsokwam.

Jon 10:5: Ma ha agaghi-eso ọbia ma-ọli. kama ha gāgbanari ya: n'ihia na ha amataghi olu ndi-ọbia.

332. Ọle ihe ayi n'echere maka ọlu nke onye bishop?

Na nzukọ nke Apostolic, onweghi ọlu nke onye bishop dika ọlu nke ubochi ta. Ọbu ihe ewebatara ọhu nikpeazu, ọbu na ọchi chọ nke madu, ma ọkwesiri ka echeta ihe nkwputa nke Lutheran na kuzi: "Ọburu na ndi bishop etozughi etozu, ma ọbu enweghi ndi kwesiri ka ete ha manu, ndi nzukọ kwesiri nihi Chineke ka, dika iwu nsọ, ya si di ite ndi ukochukwu manu, ha na ndi neje ozi. Dika ọdi, ọbughi otu okwesiri, ekwesiri imata na ozizi ugha nke ndi bishop ufodu ndia bu nisi ha ka ọdi; n'ihia Pọl na (Galetia 1:7–9) gwara ndi bishop di otua, ndi nezi ozizi ugha, neme nka dika ndi aburu ọnu."

Nkwuputa

Gini bu Nkwuputa? Nkwuputa di akuku abua: Nke mbu, ayi na ekwuputa nmehie ayi nile; nke ozo ayi na anata mgbaghara, site n'aka onye ukochukwu dika osi n'aka Chineke na Onwe Ya; nenweghi obi abua, kama ikwere nezie na site na nka, agbaghara ayi nmehie ayi niru Chineke n'elu-igwe. *Ole nmehie ayi kwesiri ikwuputa?* Niru Chineke ayi bu ndi ikpe mara na nmehie nile, obuna ndi ayi na amaghi, dika ayi neme n'ekpere nke Onye-nwe-ayi, n'ihu pastor ayi kwesiri ikwuputa ndi ayi mara, nke dikwa nobi ayi. *Ole ha?* Lee onodu gi, dika iwu iri si di, ma ibu nna, nne, nwa, nwanyi, oru, ukwu, nne ukwu, odibo, ma ibu onye isi ike, nekwesighi n'tukwasiobi, onye ume ngwo, ma imejoro onye obula n'okwu, ma obu na omume, ma izuru ori, ma obu ileghara anya, ma obu imebi ihe ma obu ihe ojo ndi ozo.

333. Onye ukochukwu, onwere ike igbaghara nmehie?

Nani Chineke bu onye n'agbaghara ayi nmehie, ma onye ukochukwu, dika onye Chineke jiri mere ihe olu, Chineke na eji ya alu olu. N'ihu nka, onye ukochukwu na eme nka, n'ihu na Kraist alusiala olu n'gbaouta dika Chineke si nye iwu ya.

2 Korint 5:20: Ya mere ayi bu ndi-uko n'onodu Kraist, dika agasi na Chineke nari o ariri o site n'aka-ayi: ayi no n'odu Kraist nari o unu, menu ka unu na Chineke di n'otu.

334. Ayi na anata n'gbaghara, ma oburu na onye ukochukwu bu onye n'ekweghi ekwe?

E-e, ayi na anata, obu ezi ochicho Chineke, ka onye ukochukwu buru onye kwere ekwe, na, inata n'gbaghara, ka ayi ghara iche maka okwukwe nke onye ukochukwa, ma obu onodu nke obi ya, kama ayi na elegide anya n'okwu nke n'gbaghara nke si na onu ya, ma kwere na ha; n'ihu na site na okpukpo oku ya, onye uko chukwu anochighi anya nke onwe ya, kama anya nke Kraist.

2 Timōti 2:9b: Ma ekeghi okwu Chineke agbu.

335. Onye nke Kraist, na abughi onye ukochukwu bu onye n'ekweghi ekwe?

E-e, kari cha mgbe ọdi nkpa, kama ọbu ọlu nke onye ukochukwu, nebe nzukọ nọ inuru nkwpuputa nmehie, na inye mgba ghara.

336. Ndi iru abua, na anu okwu nke n'gbaghara, ha puru inweta n'gbaghara nke nmehie?

Ọburu na ndi iru abua, nọ mgbe ana ekwuputa okwu n'gbaghara, n'ih na onye ukochukwu apughi iba nime obi onye ọbula, nani Chineke puru imata ha. Ma onye iru abua, agaghi anata n'gbaghara nye onwe ya, n'ih na ojighi okwukwe nara n'gbaghara di-otua nye onwe ya, ọnataghikwa amara nke neso nkwpuputa di otua nye onwe ya. N'gbaghara anaghi adi ire nebe okwukwe nadighi.

Hibru 4:2: N'ih na eziwo kwa ayi Ozi Ọma, ọbuna dika ezi-kwara ha: ma okwu nke ha nuru abaraghi ha uru, n'ih na ejighi okwukwe tigwa ha na ndi nuru n'ezie.

Aisaia 26:10: Asi na emere onye nēmebi iwu amara, ọ gaghi amuta ezi omume; n'ala nke izi-ezi nile ọ gēme ajọ omume, ma ọ gaghi-ahu idi elu nke Jehova.

337. Udi, nkwpuputa ọle di?

Ọdi uzọ n'kwuputa ise. N'kwuputa niru Chineke ; nke na adigide. N'kwuputa ihunanya nebe onye agbata obi ayi, Nkwuputa niru nzuzo niru ukochukwu. Nkwuputa niru nzukọ mgbe ana efe ofufe. Nkwuputa nke ndi nmehie ha putara ihe – na nzukọ.

338. Gini bu n'kwuputa nke na adigide niru Chineke?

Nkea putara, na ayi nọ niru Chineke ọge nile, ayi nekwuputakwa na ayi nemehie Chineke mgbe nile, ọbuna n-mehie ndi ayi n'amaghi, ayi n'ekpe na okwukwe, ma nabata kwa n'gbaghara; dika nkwa Chineke, amara ya si di. Ọbu-ri ezi okwu, na onye ọzọ ekwesighi ikwuputara ayi nka. Nime nkwpuputa ndi ọzọ, ayi nọ niru Chineke.

Abu Qma 32:5: Anamemerī ka I mara nmehiem, ekpuchi-ghikwam ajọ omumem: M'siri, M'gēkwuputara Jehova njehiem nile: Gi onwe gi bupu-kwa-ra ajọ omume nke nmehiem.

Abu Qma 19:13: Gbochi kwa oru-Gi na nmehie-nganga; ekwela ka ha nāchim: mgbe ahu ka m'gēzu oke, agāgukwam n'onye ikpe njehie riri nne nāmaghi.

339. *Gini bu nkwuputa nke ihu na anya nebe onye agbata obi ayi nọ?*

Nebe onye agbata obi ayi nọ, ayi nariọ n'gbaghara nmehie ayi mere megide ha, ka ha gbaghara ayi ọburu na ayi emeghi nka, ọputara na nmehie ahu ewuteghikwa ayi nebe Chineke nọ.

Jemes 5:16a: Ya mere, nēkwuputanu nmehie nile unu gwarita ibe-unu.

Matiu 5:23–25: Ya mere ọ buru na i nēche onyinye-gi n'iru Chineke n'ebe ichu aja, i we cheta n'ebe ahu na nwa-nne-gi nwere ihe megide gi, rapu onyinye-gi n'ebe ahu n'iru ebe-ichu-aja, laba, buru uzọ me ka gi na nwa-nne-gi di n'udo, mgbe ahu bia kwa che onyinye-gi. Me ka gi na onye nēkuru gi ga ikpe me eyi ọsọsọ, mgbe gi na ya nọ n'uzọ; ka onye ahu nēkuru gi ga ikpe we ghara irara gi nye n'aka onye-ikpe ma eleghi anya, onye-ikpe arara kwa gi nye n'aka onye nēje ozi, ewe tuba gi n'ulo-nkpọrọ.

Luther: N'kwuputa, nke mbu, bu niru Chineke...Nke abua, bu niru onye agbata obi ayi, nke bu na ihunanya: ebe nke nbu, bu nkwuputa na-okwukwe; dika edere ya na. akwukwọ ozi nke Jemes Ne kwuputa adighi ike unu nye onwe unu (Jemes 5:16). Nime nkwuputa nke ihunanya, onye nke mehiere onye agbata obi ya, ga ekwuputakwa ya nye onye agbata obi ya, dika Kraist kwuru na (Matiu 5:23–25, lee n'elu). Nebea Kraist si na obu ihe diri madu abua: Onye melu ru ibe ya, ga agbaghara kwa. Nkwuputa nkea di n'kpa, buru kwa ihe Chineke nyere na iwu, dika ndi nke ọzọ; maka Chineke agaghi agbaghara, onye na agbaghara ndi ọzọ, ma ọbu onye agbata obi ya. Otu aka ahu okwukwe n'enweghi nkpuru nke n'gbaghara abughi ezigbo ya; madu apughikwa ibia kute Chineke; ọburu na enweghi nkpuru'a, ọbuna okwukwe, ma nkwuputa nke mbu ezighi-ezi." (Okwu chukwu maka nkwuputa na Sakrament 1524).

340. Ọle ihe bu nkwuputa nzuzo niru onye ukọchukwu?

Nime nkwuputa nzuzo ayi nwere ike ikwuputa nmehie ayi, na ihe ndi ọzọ, na enye ayi nsogbu nime obi ayi nye Chineke, obuna niru ukọchukwu.

Ayi na anata n'dumọdu naka ukọchukwu, ma nuru okwu Chineke nke na enye obi uto, ma nke kasi, bu n'gbaghara.

Ndi nkwuputa di otua, bu na n'masi, Ayi nwekwara ike ime nka mgbe ọbula ana enweghi nmehie na enye ayi oke nsogbu. Kama ọna enye obi uto, karisia mgbe ayi nwere nmehie n'enye ayi oke nsogbu nime obi. Aga neme nka mgbe ọbula na nzukọ.

Matiu 9:2b: Nwa, nwe obi-ike; anāgbaghara gi nmehie-gi nile.

Luther: Ebe ọbula enwere obi nke matara nmehie ya, chọ kwa ka onwe obi uto, obi di otua nwere ebe n'gbaba na ime n'kwuputa. Nime n'kwuputa ọna achọta ma nukwa okwu Chineke, n'ih i na Chineke na e site na madu, me ka onwere onwe ya site na nmehie.

Ihe omume: Gua na Catechism, ndumọdu Luther maka n'kwuputa nzuzo na otu esi eme ya.

341. Gini bu n'kwuputa madu nile?

Nkwuputa niru ọra, bu nke ana eme mgbe ana efe ofufe nime nzukọ, mgbe ayi na ndi nile kwere ekwe na eji otu obi n'ekweputa nmehie ayi nile, ma nuru n'gbaghara nke onye ukọchukwu.

342. Gini bu n'kwuputa niru ọra.

Ọburu na nwanne ayi nwọke, ma ọbu nwanyi adapu n'okwukwe n'ih i nmehie, nke putara ihe, ọdi nkpa na aga enye ha nlekọta nke ime mọ ka enwe ike iwepu ihe ọjọ nke ha mere megide nzukọ. Ọburu kwa na ha aghọtaghi ihe ọjọ nke ha mere nuzọ ọbula, na ihe ọga ewetara ha, onye ukọchukwu ga eme ka nka do ha anya nke ọma.

Mgbe nka doro ha anya, bu nmehie ha, onye ukọchukwu ga ekwuputa n'gbara nke Chineke, na nke nzukọ nebe ndi di otua nọ ma nabata kwa ha n'okwukwe nime nzukọ dika, umu ndi Chineke gbaghaghara nmehie ha.

1 Timōti 5:20: Nātu ndi nēmehie nmehie-ha n'anya, n'iru madu nile, ka ndi fɔduru we tu kwa egwu.

2 Samuel 12:13:Devid we si Netan, Emehiewom megide Jehova. Netan we si Devid, Jehova emewo kwa ka nmehie-gi gabiga; i gaghi anwu.

ISI NKE ISII

SAKRAMENT NKE NRI

ANYASI ONYE NWE ANYI

Gịnị bụ Sakrament nke nri anyasi nke Onye-nwe-ayi? Qbụ ezi arụ na ọbara nke Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist, n'ime achịcha na manya vine, nke ndi nke Kraist neri, na ańụ kwa, nke Kraist na Onwe Ya bidoro. *Ebe ka edere nka?* Ndi Evangelist dị nsọ bụ Matiu, na Mak, na Luk na Pọl onye ozi dere otu a: **"Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist n'abalị ahụ nke arara Ya nye, were achicha, mgbe okpesiri ekpere nyawa ya, we nye ndi nēso ụzọ Ya, si, Naranụ rie; nkea bụ arụm unu nechetam, otu aka ahu owere iko manya vine mgbe ha risiri nri, owe nye ekele, we nye ha si, unu nile nua nime ya, nka bu iko ogbugba ndu ọhuru nime ọbaram, nke anawusi n'ihi unu, ka ewe gbaghara nmehie: Nēme nụ nka, ka unu we n'echetam."**

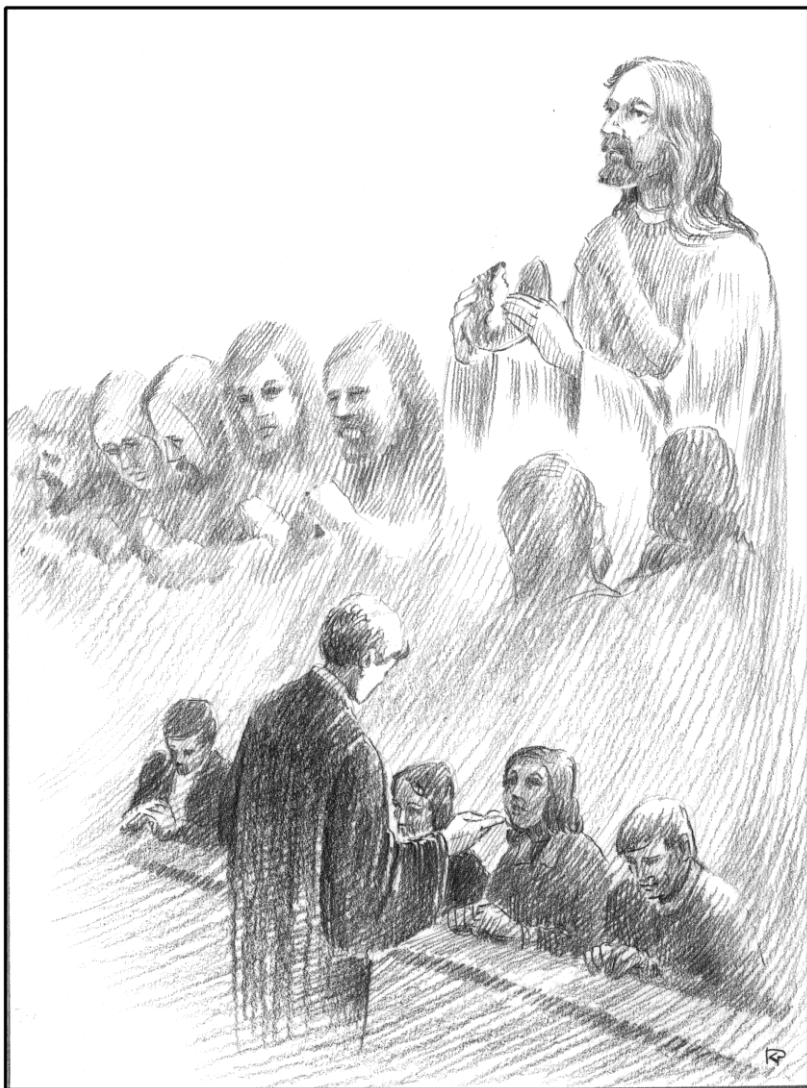
Ọdidi nri anyasi Onye-nwe ayi

343. Onye malitere nri anyasi nke Onye-nwe-ayi?

Sakrament nke nri anyasi nke Onye-nwe-ayi, ka Kraist na Onwe Ya bidoro, bu onye nenyezu ayi, ihe nile dika okwere ayi n'ankwa. Okwu nke Krais ji malite nri anyasi, ka na kpọ okwu mbido.

Abu Qma 33:4: N'ihi na okwu Jehova ziri ezi; anālu kwa ọlu-Ya nile n'ikwesi ntukwasi-obi.

Efesọs 3:20–21: Ma otuto diri Onye ahu Onye puru imebiga oke nke-uku ri nne kari ihe nile nke ayi nāriọ ma-ọbu nke ayi nātughari uche, dika ike nke nālusi ike nime ayi si di, otuto diri Ya nime nzuko-Ya na nime Kraist Jisọs rue ọgbọ nile nke mgbe nile ebighi-ebi. Amen.

"Ana enye, na awụsị maka n'gbaghara nke nmehie."

344. *Ọle ihe ndi anahu anya na Sakrament nke nri anyasi nke Onye-nwe-ayi?*

Onye-nwe-ayi Kraist nyere iwu na ihe ndi ana ahu anya nke eji eri nri anyasi nke Onye-nwe-ayi bu; achicha na manya vine nke grape.

Ihe omume: Gua Matiu 26:26–29, Mak 14:22–25, Luk 22:18–20 na 1 Kọrint 11:23–25, m'bido nke nri anyasi nke Onye-nwe-ayi.

345. *Gini ka oji were ihe anahu anya eme nri anyasi nke Onye-nwe-ayi?*

Nime nri anyasi nke Onye-nwe-ayi, Kraist ji ezi aru Ya nime achicha, na ezi ọbara Ya, nime n'manya; dika okwuru.

346. *Site nike nke gini, ka ezi aru na ezi ọbara nke Kraist ji di nime achicha na manya vine?*

Ezi aru na ezi ọbara nke Kraist di nime achicha na nime vine, site nike nke okwu ọnu nke Kraist kwuru na mbu, mgbe obidoro nri anyasi nke Onye-nwe-ayi, bu nke ana ekwu kwa mgbe ọbula ana eri ya ma ọbu gozi ya.

347. *Gini mere okwu nke Kraist si, "nka bu arum" na "nka bu ọbaram" anaghi ekwe nghota?*

Okwu Kraist ndia, anaghi ekwe ndi na emeghari baptism, na ndi nzukọ ndi ọlọrọ ọhu nghota maka:

1. Onye-nwe-ayi Kraist, na okwu oji bido neme ka ayi ghota na ọna enye ayi aru Ya, bu nke onyere ayi, na ọbara Ya, nke anawusi n'ih i ayi.

2. Pọl onye ọzi, gwakwara ayi na nime nri ọbara Kraist, achicha bu kwa n'me kọrita nkeayi, na aru Kraist.

1 Kọrint 10:16: Iko nke ngozi ahu nke ayi nāgozi, ọ bugh i nnwekọ ọbara Kraist? Achicha ahu nke ayi nānyawa, ọ bugh i nnwekọ aru Kraist?

3. Pọl onye ozi nekwusi: Onye na eri na ekwesighi, na eme nmehie ọbugh i megide achicha na n'manya, ka ma, ọbu megide aru na ọbara Kraist.

1 Kōrint 11:27: Ya mere onye ọ bula nke gēri achicha ahu ma-
ọbu nū iko ahu nke Onye-nwe-ayi mgbe ọ nēkwesighi, ikpe aru
na ọbara nke Onye-nwe-ayi gāma ya.

4. Okwu mgbido'a bu okwu ọgbu gba ndu ọhu.

Galetia 3:15: Unu-nnam, anamekwu dika madu: Asi na ọ bu nani
ọgbugba ndu madu, mgbe edozisiri ya nke ọma, ọ dighi onye ọ
bula nēwezuga ya, ma ọbu nētiye ihe ọzọ nime ya.

Luther: Dika egbugbere ọnu Kraist n'ekwu, otu ahu ka ọdi, n'ih
ọbughi onye ugha, ma ọbu onye nduhie.

**348. Achicha na nmanya, ọna aghọ aru na ọbara Kraist na
oriri aqnyasi nke Onye-nwe-ayi?**

Achicha na nmanya anaghi aghọ aru na ọbara Kraist, na nri anyasi
nke Onye-nwe-ayi, dika nzukọ Papal na akuzi, achicha bu achicha,
manya bu kwa manya, kama mgbe agoziri ha, ayi na eri ezi aru nke
Kraist, we nūkwa ezi ọbara nke Kraist.

1 Kōrint 10:16: Iko nke ngozi ahu nke ayi nāgozi, ọ bughi
nnwekọ ọbara Kraist? Achicha ahu nke ayi nānyawa, ọ bughi
nnwekọ aru Kraist?

**349. Uzọ oriri ọle ka ana eri na ańu kwa na nri anyasi nke
Onye-nwe-ayi?**

Uzọ oriri atọ, ka ana eri na ańukwa na nri anyasi nke Onye-nwe-ayi:
nri nkiti, nke n'mọ na nke Sakrament.

Nri nketi na ońuńu, dika ayi neme ọge ọbula, na nri anyasi nke
Onye-nwe-ayi, ayi neri achicha na n'manya dika ayi si erikwa ihe
oriri.

Oriri nke ime n'mọ, bu okwukwe nime Kraist. Site na okwukwe, ayi
na eri uru nkpuru ọlu ngbaputa nke Kraist, na m'gbaghara nke
nmehie. Gua Jọn 6:47–58. Ayi kwesiri ina eri na ańu kwa ya ọge
nile. Cheta: Jọn 6:47–58 anaghi ekwu maka iri nri anyasi nke Onye-
nwe-ayi, kama ọna ekwu maka oriri na ońuńu nke ime Mọ.

Ayi na enwe Sakrament oriri na oñuñu, nani na nri anyasi nke Onye-nwe-ayi, ogwula na nka, ka ayi neji onu ayi nara, na nike kachasi ihe nile elu, ayi we rie ma nua ezi aru na obara nke Kraist; nka na eme otu mgbe ahu ayi neri achicha, na anu kwa manya.

350. *Qle ihe Onye-nwe-ayi na akuzi, mgbe osi, "neme nu nka, na anu kwa mgbe nile ka unu we na echetam"?*

Mgbe Kraist nekwu si: Neme nu nka mgbe nile, ka unu we na echetam, Ona akuzi si:

1. Ekwesiri ina eri oriri nsọ oge nile, na mgbe obula, rue mgbe Kraist ga abia nubochi ikpe azu.
2. Aga eme ya, dika osiri nye iwu Ya.
3. Aga agosi ihe ndi nke anahu anya; site ikwu okwu ndi ahu okwuru.

1 Korint 11:26: N'hi na mgbe o bula unu neri achicha nka, nanu kwa iko ahu, unu nekwusa onwu Onye-nwe-ayi rue mgbe O gabia.

Olu ndi Ozi 2:42: Ha we nanogidesi ike n'ozizi ndi-ozizi na nweko, n'inyawa-achicha-ha na ekpere-ha.

Luther: Ka ndi bu ndi nke Kraist noro na njikere inara Sakrament oge nile.

Uru nri anyasi nke Onye-nwe-ayi

Qle uru oriri na onununa bara? Egosiri anyi na okwu ndia "**Ana enye, na awusi maka n'gbaghara nke nmehie**", dika na, n'ime Sakrament, n'gbaghara nke nmehie, ndu na nzoputa ka ana enye site n'okwu ndia. Nebe n'gbaghara nke nmehie di, ndu na nzoputa di kwa na ya.

351. *Ọle uru ndi ayi na enweta site na nri anyasi nke Onye-nwe-ayi?*

Iso na Sakrament'a na ewetara ayi ọtutu uru. Nime Sakramenta ka Onye-nwe-ayi Kraist nenyere ayi n'gbaghara nke nmehie, ndu na nzọputa. Dika nkwa na akara, nke n'gozi, ọna enye ayi ezi aru ya na ọbara, nke ọwusiri nihi ayi nile, mgbe okwuru ugwo nke nmehie ayi nelu obe.

1 Jọn 5:11: Ama ahu bu nka, na Chineke nyere ayi ndu ebighi-ebi, ndu ahu di nime Ọkpara Ya.

Rom 4:7–8: Si, Ngozi nādiri ndi agbaghara nmebi-iwu nile ha, Ndi ekpuchi-kwa-ra nmehie nile ha. Ngozi nādiri nwoke ahu onye Onye-nwe-ayi nāgaghi-agu nmehie nye ya.

352. *Ọle ihe ayi ji eso anata nri anyasi nke Onye-nwe-ayi?*

Ayi neso na nka, ka ayi:

1. Ọna eme ka okwukwe ayi si wanye ike, ma di ọhu mgbe ana eme, ka odo ayi anya na ayi enwela n'gbaghara puru ichie.

Jeremaia 31:25: N'ihia na emewom ka afọ jubiga nkpuru-obi nāda mba oke, ọ bu kwa nkpuru-obi ọ bula nke nēru uju ka M'meju-woro.

2. Ayi na ebido idi ndu, dika uche Chineke si di, dika okwukwe ayi na esiwanye ike.

Abu Ọma 119:32: N'uzọ nke ihe nile I nyere n'iwu ka m'gāgba ọsọ, n'ihia na I gēme ka obim sa mbara.

Jọn 15:5: Mu onwem bu osisi vine ahu, unu onwe-unu bu alaka nkem: Onye nānọgide nimem, Mu onwem kwa nime ya, onye ahu nāmi nkpuru ri nne: n'ihia na unu apughi ime ihe ọ bula ma Mu anoghi ya.

3. Ayi n'ekputa ezi idi n'otu nke okwukwe.

1 Kōrint 10:17: N'ihī na otu achicha dī, ayi, ọ bu ezie na ayi dī ọtutu, ma ayi bu otu aru: n'ihī na ayi nile nēketa oke n'otu achicha ahu.

1 Kōrint 10:21: Unu apughi iñu iko Onye-nwe-ayi na iko ndi-mọ ọjọ: unu apughi iketa table Onye-nwe-ayi na table ndi-mọ ọjọ.

1 Kōrint 11:26: N'ihī na mgbe ọ bula unu nēri achicha nka, nāñu kwa iko ahu, unu nēkwusa ọnwu Onye-nwe-ayi rue mgbe Ọ gābia.

Luther: "Onwere obi uto'a nke Sakrament dī nsọ nenyē, na site na ya, Kraist na ejikọta igwe aturu nta Ya n'otu, nke na eme, mgbe enwere otu ozizi. Onye-nwe-ayi bidoro Sakrament nka, ka owe chekwa idi notu nke ozizi, okwukwe na ndu." (Okwu chukwu nke nri anyasi nke Onye-nwe-ayi).

Ike, nke nri anyasi Onye-nwe-ayi

*Ọle otu oriri na ọhụhụ nke aru, si eme ihe ukwu ndia? Ọbughị oriri na ọhụhụ nke neme ha, kama okwu ndia nke edere, "**Ana enye, nāwụsị ọbara, ka ewe gbaghara nmehie**", bu okwu, ewezuga oriri na ọhụhụ nke aru, nke ibu isi ihe nime Sakrament, onye nke kwere okwu ndia, nke na akọwa n'baghara nmehie.*

353. Onye na erita uru na iri nri anyasi nke Onye-nwe-ayi?

Onye ọbula soro na Sacramenta, neri aru na ọbara nke idi nime achicha na manya nani ndi nara ha, neri uru ya, bu ndi kwere na okwu nke Kraist, nime obi ha, ma nabata kwa nkwa nke ha kwere.

Uzo kwesiri nri anyasi Onye-nwe-ayi

Onye, bu, onye nara Sakrament'a nke oma? Ibu onu, na nkwardo nke aru bu ihe nke ana ahu anya, ma onye kwadoro nke oma bu onye nwere okwukwe nime okwu ndia: "Ana enye; nāwusi ọbara maka n'gbaghara nke nmehie." Ma onye nke n'ekweghi okwu ndia, ma obu nwe obi abua, ekwesighi ekwesi ma otu, n'hi okwua, maka unu, kwesiri ka obi nile we kwere.

354. Ọle ihe aga eji nara nri anyasi Onye-nwe-ayi na ikwesi ekwesi?

Ayi kwesiri inara ya na ikwesi, n'hi na obu inara aru na ọbara Onye-nwe-ayi Kraist na onwe ya; na n'hi na okwu Chineke kwuru ka ayi me otua.

1 Kọrint 11:28–29: Ma ka madu nwaputa onwe-ya, otu a ka o ri kwa nime achicha ahu, nu kwa nime iko ahu. N'hi na onye neri nanu kwa, o neri nanu kwa ikpe nye onwe-ya, ma o buru na o tuleghi aru ahu.

355. Ọle uru di na nkwardo nke anahu anya?

Nkwado dika ibu onu, iyiri ezigbo-uwe, bu kwa omenala di nma, ha ga emeka ayi che-echiche nke oma oke uru nke onu ahia ya kariri akari, bu nke Sakrament, na ngozi uku, ka ayi nara ya na ekele okwu Chineke akwadoghi nkwardo nka, kama obu otu onye si cho. Omenala nke anahu anya, enweghi ike nani ime ka madu buru ezi onye na anata oriri nsọ, ndi nekweghi ekwe nwere ike ime kwa nka.

356. *Ọle mgbe ayi nejikere nke ọma inara nri anyasi nke Onye-nwe-ayi?*

Enweghi ọlu ma ọbu n'jikere nke ọnwè ayi, ga eme ka ayi kwesi ekwesi, ayi na ekwesi nani mgbe ayi were obi umeala, nmehie ayi ewe n'ewute kwa ayi, ma ayi ga ekwere na Kraist were aru na ọbara Ya Chu aja, n'ihì n'gbaghara nmehie ayi, ayi ewe nabata nka.

Matiu 9:12b: Nkpa dibia akpaghi ndi di ike, kama ọ nākpà ndi aru nādighi nma.

Matiu 11:28: Bìakutenụm, unu nile ndi nādogbu onwe-unu n'ọlụ ndi ebowo-kwa-ra ibu dị arọ, Mu onwem gēme kwa ka unu zuru ike.

357. *Ọle otu igesi lele onwe gi tupu iga iri oriri nsọ?*

Agam elele onwem, site na ijuonwem ajuju ndia:

1. Ana'm ekwuputa na abum onye ikpe mara n'ihì nmehiem nile niru Chineke?
2. Ekwerem na Chineke bu onye obi ebere nebe m'nọ, n'ihì Kraist, omekwara ka odo'm anya na site na ezi aru na bara Ọkpara Ya ka omerem nka?
3. Ọbu ezi ọchichom na site na inye aka Chineke agam ahapu nmehie, we di ndu di ọcha?

358. *Onye okwukwe nta, onwere ike inata nri anyasi nke Onye-nwe-ayi?*

Karisia, ndi okwukwe ha nesighi ike kwesiri inata nri anyasi nke Onye-nwe-ayi, n'ihì na ha ga anata ike maka okwukwe ha site na Sakrament nka.

Mak 9:24b: Ekwem; yere ekweghi-ekwem aka.

Aisaia 42:3: Ọ gaghi akpaji ami apiara apia, ọ gaghi-emenyu kwa ogbo-oriona nēnwu inyoghi-inyoghi.

Jon 6:37: Ihe nile nke Nnam nēnyem gābiakutem; onye nābiaku-tekwa M'gaghi-achupu ya ma-ọli.

359. Ọle ndi nekwesi ekwesi na nri anyasi nke Onye-nwe-ayi?

Ọbu ndi nekweghi na nmehie ha jorọ njo, na anabataghi ọlu ngbaputa nke Onye-nwe-ayi, na ọdi nkpa ha ekweghi kwa na Kraist kwuru ugwo nke nmehie ha, na nime Sakrament nka, na onyere ha aru na ọbara Ya, dika ihe akara nke n'gbaghara; ọburu na ndi di otua erie ma nūua, ha na eme nka, ima onwe ha ikpe.

Jon 3:18: Ekpeghe onye kwere na Ya ikpe: ekpewo onye nēkweghi na Ya ikpe ugbo a, n'ihia na ọ kweghi n'aha nke Ọkpara Chineke muru nani Ya.

1 Kōrint 11:27–29: Ya mere onye ọ bula nke gēri achicha ahu ma-ọbu nū iko ahu nke Onye-nwe-ayi mgbe ọ nēkwesighi, ikpe aru na ọbara nke Onye-nwe-ayi gāma ya. Ma ka madu nwaputa onwe-ya, otu a ka o ri kwa nime achicha ahu, nū kwa nime iko ahu. N'ihia na onye nēri nānū kwa, o nēri nānū kwa ikpe nye onwe-ya, ma ọ buru na ọ tuleghi aru ahu.

360. Ọle onye ukochukwu n'ekwesighi inye oriri Nso?

Ọbu ndi di otua:

1. Ndi nemeghi Baptism ibata n'okwu kwe nke ndi nke Kraist.
2. Ndi ejigidere nmehie ha n'ihia ha echegharighi, ka ha hapu iriri Ọmuma ikpe nye onwe ha.

Matiu 7:6: Unu enyela nkita ihe ndi nsọ, unu-atuda-kwa-la pearl-unu n'iru ezi, ka ha ghara izokwasi ha n'ukwu-ha ma eleghi anya, we chigharia, dọka unu.

1 Kọrint 11:27–29: Ya mere onye ọ bula nke gēri achicha ahu ma-ọbu ńu iko ahu nke Onye-nwe-ayi mgbe ọ nēkwesighi, ikpe aru na ọbara nke Onye-nwe-ayi gāma ya. Ma ka madu nwaputa onwe-ya, otu a ka o ri kwa nime achicha ahu, ńu kwa nime iko ahu. N'ih i na onye nēri nāńu kwa, o nēri nāńu kwa ikpe nye onwe-ya, ma ọ buru na ọ tuleghi aru ahu.

3. Ndi hapuru okwukwe nke ndi Kraist, ma ha echegharighi kwa, ma lota.

4. Ndi okwukwe ndi ọzọ, maka ayi na ha rikọta, ọna egosi na ayi na ha nọ na otu okwukwe.

Rom 16:17: Ma anamariọ unu, umu-nnam, ka unu le ha anya, bu ndi nēweta nkewa di iche iche ahu na ọnya di iche iche ahu, nēmegide ozizi nke unu onwe-unu mutara: ka unu nēze kwa ha.

1 Kọrint 10:21–22: Unu apughi ńu iko Onye-nwe-ayi na iko ndi-mọ-ọjọ: unu apughi iketa table Onye-nwe-ayi na table ndi-mọ ọjọ: unu apughi iketa table Onye-nwe-ayi na table ndi-mọ ọjọ. Ma-ọbu-ayi nākpasu Onye-nwe-ayi ekworo? ayi ka Ya ike?

5. Ndi mere ihe ọjọ, ma ha echegharigbe, aka jidere nmehie ha.

Matiu 5:24: Rapu onyinye-gi n'ebe ahu n'iru ebe-ichu-aja, laba, buru uzọ me ka gi na nwa-nne-gi di n'udo, mgbe ahu bia kwa che onyinye-gi.

1 Kọrint 10:32: Unu aghọla ndi nēme ndi-Ju, ma-ọbu ndi Grik, ma-ọbu nzukọ Chineke, ka ha su ngongo.

6. Ndi na enweghi ike inyocha onwe ha na achotaghi ihe ha na anata na oriri nke Onye-nwe-ayi, dika umu aka, ndi namaghi ihe ha neme ma obu ndi isi na ezughi oke, ndi, na ehi ura, ndi oria nenweghi ike imatakwa ihe oriri nsọ putara, ndi nke Kraist anakuzibere ihe oriri nso putara.

1 Kōrint 11:29: N'ih i na onye nēri nāhu kwa, o nēri nāhu kwa ikpe nye onwe-ya, ma o buru na o tuleghi aru ahu.

Luther: "Agaghim ekwu na ndi Bohemians nenye umu aka oriri nsọ, neme ihe di nma." (Leter to Hausmann 1527)

361. Qle ihe ndi anaeme na nzukọ ndi Lutheran mgbe ana eri nri anyasi Onye-nwe-ayi?

Site na mbu, nzukọ ndi Lutheran nachọ ka onye obula chọrọ inata oriri nsọ kwesiri ime ka ukochukwu mara, otu aka ahu, ha na enwe ohere inwe nkata na nkwuputa nmehie, tugharia uche na ihe gbasara ihe nke mọ: Nka kwesiri ka ejidesie ya ike, obu ezi okwu na ejidesie ya ike, obu ezi okwu na nzukọ di ntakiri, onye ukochukwu na mata onye obula, nke oma. Onye ukochukwu nwere ike igwa ndi nzukọ okwu, dika onye nlekota nkpuru obi ha, tupu ha ga na ori nsọ.

1 Kōrint 4:1: Ka madu nāgua ayi otu a, dika ndi nējere Kraist ozi, ndi bu kwa ndi nāchi ezi na ulo nihe-omimi nke Chineke.

Hibru 13:17: N'ekwenyenụ ndi isi unu, nēdo-kwa-nụ onwe unu n'okpuru ha: n'ih i na ndi ahụ nāmụ anya n'ih i nkpurụ obi unu, dika ndi gāza ajujụ bayere unu; ka ha we were oñu me nka, ghara isụ ude; n'ih i na nka gābụ ihe nābaghịr i unu uru.

362. Qle ebe ayi kwesiri iso eri nrinyasi nke Onye-nwe-ayi?

Onye obula mara ozizi dika ndi Kraist kwesiri nani, inara oriri nsọ nebe ana ekwuputa aru na obara Kraist, ebe ana akuzi okwu Chineke nezi okwu na idi ocha.

1 Kōrint 10:21: Unu apughi ińu iko Onye-nwe-ayi na iko ndi-mọ
ọjọ: unu apughi iketa table Onye-nwe-ayi na table ndi mọ-ọjọ.

**363. Kedi omenala ana eme mgbe enwere ndi emere confirm, inata
oriri nsọ nke mbu ha?**

Tupu ha bia oriri nsọ nke mbu, ha ga abu ndi emerela baptism, ma
nwe ukuzi *confirmation*, ga ekwuputa okwukwe ha niru nzukọ nile,
ma kwe nkwa idi ndu nke kwesiri ntukwasiobi nye okwu Chineke,
nka gasia, nzukọ ga anbata ha dika ndi tozuru etozu inata oriri nsọ,
ma kpere ha ekpere ka ha nọgide na okwukwe, rue ọgwugwu ndu ha,
ma nwe ndu ebighi-ebi. (oke nke *confirmation*).

Ndi toro eto, tupu eme ha baptism, ga eji ọnuha za ajuju nile, dika esi
aju na *confirmation*. Ha aga eso anata oriri nsọ ma emecha ha
Baptism.

Nkpughe 2:10b: Gosi onwe-gi onye kwesiri ntukwasi-obi rue
ọnwu, M'gēnye kwa gi okpu-eze ahu, bu ndu.

Nkpughe 3:11: Anamabia ọsọsọ: jidesie ihe i nwere ike, ka onye
ọ bula ghara inara okpu-eze-gi.

Okwu akpuna ọnu ndi Lutheran

Okwu Chineke na ozizi Luther,
nadigide rue ebighiebi.

Gottes Wort und Luthers Lehr'
vergehet nun und nimmermehr.

Nkeke n'kowa Ngozi nke Onye-nwe-ayi dika ozizi nke Martin Luther

Ka Onye-nwe-ayi gozie gi, debe kwa gi, ka Onye-nwe-ayi me ka iru Ya mukwasi gi; , ka Onye-nwe-ayi me ka amara Ya diri gi ka Onye-nwe-ayi lekwasị gi anya, nye kwa gi udo nke Ya, naha nke Nna, na nke Okpara na nke Mọ Nsọ. Amen.

1. Gini bu ngozi nke Onye-nwe-ayi?

Chineke nyere Moses ngozi nke Onye-nwe-ayi, we gwa ndi nchu aja ka ha gozie nzukọ nke umu Israel Onye-nwe-ayi si: "Ha ga ede aham na umu Israel, mu ga agozi kwa ha."

Ihe omume: Gua Onu Ogugu 6:22–27.

2. Gini bu aha nke Chineke, bu nke aga kpokwasi ndi nzukọ na onye Kraist obula nime ngozi Onye-nwe-ayi?

Ọbu aha nke amara, ngozi Chineke atọ nime otu; ọdi akuku atọ di nime ngozia, akporo aha Onye-nwe-ayi ugbo atọ.

N'anya ngozi nke Onye-nwe-ayi, Ngozi nke ndi Apostle, nke yiri na di kwa nma: "Amara nke Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist na ihu-n'anya nke Chineke na nnwekọ nke Mọ Nsọ diyere unu nile", 2 Kọrint 13:14.

3. Ọle ihe ndi di na ngozi mbu?

Okwu ndia nọ na ngozi nke mbu: Onye-nwe-ayi gozie unu, na chebe unu. Na ngozi nka, Onye-nwe-ayi na agozi n'echebe kwa ndi nile kwere ekwe nihe nile gbasara ndu nka, dika ndi ọchichi, na obodo, ọlulu na ezi na ulọ ndu na ahu ike, ọlu, ihe nweta na ihe eji azu ndu. Le anya na nkọwa nke Luther na First Article nke Okwukwe na Aririọ nke anọ nke Ekpere nke Onye-nwe-ayi nime Catechism nke-nta.

4. Ọle ihe ndi di na ngozi nke abua?

Okwu ndia di na ngozi nke abua: Onye-nwe-ayi me ka ihu ya mukwasi gi mekwara gi amara. Na ngozi nka Onye-nwe-ayi na agosi site nime ka ihu amara Ya mukwasi anyi dika anwu nke ezi omume (Malakaia 4:2) ma obu nye ayi n'gbaghara nke nmehie ka ayi nwe ike ijekwuru Ya na okwukwe. N'ih i nka ona enye ayi amara na nghota nke inwe ike ilu ọlu-oma. Akuku nke mbu, gbasara, n'gbaghara nmehie na ọlu oma.

5. Ọle ihe ndi di na ngozi nke atọ?

Okwu ndia di na ngozi nke atọ: "Ka Onye-nwe-ayi bulie iru ya na aru gi, nye kwa gi udo." Na ọge nsogbu , ọna dika Onye-nwe-ayi ọgbakutara azu, ma obu newere ayi iwe, nime ngozi nka, ọna eme ka ayi nwere onwe ayi site na nkpagbu ayi na okwu ndia, ọna enye ayi n'baghara nmehie, udo nke obi, ọna amukwasikwa ayi ihe nke ezi omume Ya, site na nka we naputa ayi na'nkpa ayi, nime okwukwe ayi enwe udo nke Kraist.

6. Ọle ebe Onye-nwe-ayi tinyere aha Ya nebe ayi nọ?

Onye-nwe-ayi, karisia, na agozi nzuko, mbe ayi na ezuko nime okwu Ya na Sakraments Mgbe onye ukochukwu na agizie ha na ngozi nke Onye-nwe-ayi. Anara ọbuna, ngozi nke Onye-nwe-ayi zuru oke., iji ga fe Ya ofufe. Onye-nwe-ayi anaghi ejibi ngozi Ya ma ọli, ọbuna maka ọria, ika nka, enweghi ike ibia nka, ọna emezuru ayi ihe n'ih i na obu ebe ngbaba ayi na enye maka. Ha, otu aka ahu bu ihe ndi oji agozi na ekpere ndi nzuko.

ONYINYE NKE AMARA

1. Onyinye Mọ ọle di na Bible?

Bible na ekwu maka uzo onyinye Mọ atọ. Ha bu **1.** Amara Chineke nime Kraist, **2.** onyinye ndi Chineke nēnye ọge nile, n'ebe nile nye nzuko Ya, na **3.** onyinye amara ndi puru iche, nke ọna enyeghi ọge nile, ma ọbu madu nile nime nzuko Ya.

2. Ọle ụdị onyinyenke Mọ bu amara Chineke nime Kraist?

Amara Chineke nime Kraist, ma ọbu n'gbaghara nmehie di nkpa nebe onye Kraist nile di, maka nzoputa.

Rom 6:23: Ugwo ọlụ nke nmehie bu ọnwụ ma onyinye-amara nke Chineke bu ndu ebighi-ebi nime Jisọs Kraist Onye-nwe-ayi.

3. Ọle onyinye amara Chineke neny ọge nile n'ebe nile nye nzuko?

Onyinye ndi ahu bu: Onyinye ndu, ekpere, inye onyinye, nkowa okwu Chineke, nkuzi nghota nke Mọ, ikpe ozizi, ihunanya. Ana ahu onyinye ndia na nzuko nke Chineke, ọbu ezie na madu nile anaghi enwezu ha. Madu agaghi enwe nzoputa site na ha; nke Onye-nwe-ayi Kraist nwetara ayi. Chineke na enye onyinye ndia, dika madu jiri mara okwu Chineke na otuto nime okwukwe. Site n'onyinye ndia, Chineke na ewuli ma chekwa nzuko Ya. ha mere ha bara uru nke uku.

Rom 12:6–9a,12c: Ma ebe ayi nwere onyinye-amara di iche iche dika amara nke enyere ayi si di, ma ayi nwere ibu-amuma, ka ayi nebu amuma ka okwukwe-ayi ra; ma-ọbu ije-ozu ka ayi nanọ n'ije-ozu-ayi; ma-ọbu onye nēzi ihe, ya nọ n'ozizi-ya; ma-ọbu onye nākasi obi, ya nọ na nkasi-obi-ya: onye nēme ka ndi ọzọ keta ihe ọ nwere, ya were afo-ofufo me ya; onye bu onye-isi, ya were obi nanu oku nabu isi; onye nēme ebere, ya were obi-uto me ya. Ka ihu-n'anya buru ihe nke iru-abua nadihi nime ya... nanogidesinu ike n'ekpere.

Jon 10:27 na 10:5: Aturu nkem nanu olum, Mu onwem ma-kwara ha, ha nesokwam, – Ma ha agaghi eso obia ma-oli, kama ha gabanari ya: n'ih na ha amataghi olu ndi-obia.

1 Jon 4:1: Ndi m'huru n'anya, unu ekwela okwu mo nile, kama nwaputani ndi-mo ahụ, ma ha bu ndi siri na Chineke puta: n'ih na otutu ndi-amuma ugha apuwo ba n'ua.

Ihe omume: Gaa 1 Korint 12:31 na isi 13.

4. Olee onyinye amara onaghi enye mgbe nile?

Bible na ekwu maka onyinye nke Mo. Olu ebube na itunanya, nke onaghi enye mgbe nile na ebe nile ufodu ha bu: ime ka onye nwuru anwu bilie n'onwu igwo ndi oria, isu asusu ndi mba ozo, nanu, na ibu amuma. Ikowa okwu Chineke site na nkpuke Mo.

Ihe omume: Gaa Mak 16:17–20, 1 Korint 12:14, Olu ndi Ozi 21:9, Luk 4:27.

5. Olee ihe oji enye onyinye amarandia diche?

Chineke nyere onyinye amara ndia noge ngaghari, dika oge Moses, Elija onye amuma, na oge ndi neso uzo Kraist. Noge Agba Ochie, Chineke goziri otutu ihe site na olu ebube, ime ka amara na Ya bu ezi Chineke, na umu Israel bu ndi nke Ya, na site kwa naha, ka aga amu Onye nzoputa nke uwa.

2 Ndi-Eze 5:15b: Le, amawom na o dighi Chineke di n'ua nile, o bu nani n'Israel.

Jisosh, sitere na olu ebube gosi na Ya bu Okpara Chineke, buru kwa Messiah ekwere nankwa.

Jon 10:36–38: Unu onwe-unu nekwu okwu bayere Onye ahụ Nnam doro nsọ zite kwa n'ua, si, I nekwulu Chineke; n'ih na asim, Abum Okpara Chineke? O buru na alughim olu Nnam, unu ekwelam. Ma o buru na alum ha, o buna ma asi na unu ekweghi Mu onwem, nekwere nu olum: ka unu we mara namagide kwa na Nnam di n'imem, na Mu onwem di kwa n'ime Nnam.

Oge ndi neso uzo Jisosh, Chineke jiri olu ebube kwagide okwu Ya.

Mak 16:20: Ndi ahụ we pua, kwusa ebe nile, Onye-nwe-ayi nēso kwa ha n'ìlụ ọlụ, nēme okwu-ha ka o guzosie ike site n'ihe-iriba-ama dị iche iche nke nēso. Amen.

2 Kọrint 12:12: Ewere ihe-iriba-ama dị iche iche na ọlụ-ebube na ọlụ di ike di iche iche lụputa ihe-iriba-ama nile nke onye-ozị n'etiti unu ezie na ntaci-obi nile.

N'ihì na Chineke akwadewo okwu Ya, ọbaghi uru inachọ ọlụ ebube tupu ayi ekwere n'okwu Ya; kama ayi ga ekwere, we neso okwu nke Bible na ikwusa Kraist, onye akpọ gburu nelu obe. Ọlụ ebube, ma ọbụ ọlụ itunanya abughi ihe eji mara ezi nsukọ, kama ejiri nara, ezi nzukọ bu nke nekwu ezi okwu nke Chineke, nenyè kwa Sakraments dika Kraist siri nye iwu.

1 Kọrint 1:21–23: N'ihì na ebe uwa n'amam-ihe nke Chineke nējighi amam-ihe-ya mara Chineke, ọ di Chineke ezi nma iji ihe-nzuzu nke ihe ahu anēkwusa izọputa ndi kere. Ebe ndi-Ju nāriọ ihe-iriba-ama di iche iche, ndi-Grik nāchọ kwa amam-ihe: ma ayi onwe-ayi nēkwusa Kraist, na akpogidere Ya n'obe, Onye buru ndi-Ju ọnya, buru kwa ndi mba ọzọ ihe-nzuzu;.

Luk 16:29–31: Ma Abraham siri, Ha nwere Moses na ndi-amuma ka ha nuru olu-ha. Ọ we si, E-e, nna Abraham: kama ọ buru na otu onye esite na ndi nwuru anwu jekuru ha, ha gēcheghari. Ọ we si ya, Ọ buru na ha anughị olu Moses na ndi-amuma, agaghị-eme kwa ka ha kweye, asi na otu onye esi na ndi nwuru anwu bilie.

Luther: "Ọburu na ayi ebido inachọ ihe iriba ama ugbua, ọga abu kwa otu, dika ayi ga asi na Baptism, nri anyasi nke Onye-nwe-ayi, na nkuzi nile nke okwu Chineke, abughi kwa eziokwu. Otela ihe nile ndi ji diri ine enwejwala otutu ihe aka ebe siri ike ejiri kwagide ha nile, nihi nka ufodu ihe iribe ama ama ndia akwusigo . (Okwuchukwu nelu ugwu, Matiu 8:1–13, 1535).

6. Ọlụ iribeama, aka neme?

Ọbụ ezi okwu, na ọlụ iribeama, abughi ejiri mara nzukọ, ayi enweghi kwa ike isi na ọga emeriri, Chineke puru inuru ekpere ayi, kwe omere ayi bu umu. Ya, n'ihì na ihe nile di, naka Ya. Iji ma atụ, nafọ 1540, Luther degara enyi ya bu Friedrich Mykonius akwukwo, si, Ana ma

si gi, naha Chineke ka ịdiri, ndụ, n'ihị na ịdị nkpa na ọlu Reformation nke Church , Mgbe akwukwọ rutere naka Mykonius, ọnacho ịnwụ, ọnaghi ekwuzi okwu. Ma mgbe aguru akwukwọ, ahu diri ya ezi nma, ọdiri ndu rue afọ isi ọzọ; we nwua mgbe Luther na onwe ya nwusiri, dika Luther ririọ Chineke.

7. Ayị ga ekworo ọlu ebube, we jụ ụzọ nke doro anya esi enwe inyeaka?

E-e, ayị ekwesighi ime nka, kama ayị ga eji ekele nara enyem aka, nke Chineke nenyere ayi, dika: ayi na enweta ihe ayi neri , site nilu ọlu, ahu ike ayi site na ikwado ihe ayi na eri nke ọma, ma, rie kwa ya, ayi na enwe ahu ike site ime ihe kwesiri ịjị nwe ahu ike, ayi na anu ọgwu ka ahu di ayi nma, na oge ọria, ọburu na ayi ga ahapu, ime ihe ndia, na nekpe ekpere ka Chineke me ihe iribe ama, ayi na anwa Chineke ọnwu nwa, nka ezighi ezima ọli.

1 Timōti. 5:23: Abụ-kwa-la onye nānụ nani miri ọzọ, kama nānụ nwantintị manya-vine n'ihu afọ-gi-na nriaria nke nāria gi ọtutụ mgbe.

Matiu 4: 6–7: (Ekwensu) sirị Ya, Ọ bụrụ na I bụ Ọkpara Chineke, tuda Onwe-gi n'ala: n'ihị na edewo ya n'akwukwọ nsọ, si, Ndimọ-ozī-Ya ka Ọ gēnye iwu bayere gi: Ọ bụ kwa n'elu aka-ha ka ha gēburu gi, ka ị ghara ịkpobi ụkwu-gi na nkume ma eleghi anya. Jisọs sirị ya, Ọzọ kwa edewo ya n'akwukwọ nsọ, si, Anwala Onye-nwe-ayị Chineke gi.

8. Ọle ọlụ ebube kachasi?

Ọlụ ebube kachasi, bụ ndi ahụ ayi na eche na ha abughi ọlụ ebube, dika mgbe onye nekweghi ekwe, cheghaririwe kwere , ma obu onye nke nọ nime ozizi ugha, we bia mata ezi ozizi. Ma ọbu mgbe ana akuzi okwu Chineke nezi okwu, na idi ọcha, ọbuna na obere otu nke ndi kwere ekwe nime Kraist.

Jon 14:12: N'ezie, n'ezie, asim unu, Onye nēkwere na Mụ, ọlụ Mụ onwem nālụ ka onye ahụ gālụ kwa; ọlụ ka ndia uku ka ọ gālụ kwa; n'ihị na Mụ onwem nāgakuru Nnam.

9. Onwere ọlụ ebube ụgha?

Nezi okwu enwere ha, ọge gara aga enwere ọtutu ha, site na ọlụ ebube ụgha, ekwensu na eduhie umu Chineke ka ha dapu n'okwukwe ha,

Matiu 7:22–23: Ọtutu madu gāsīm n'ụbochi ahụ, Onye-nwe-ayi, Onye-nwe-ayi, ayi ejighi aha-Gị bụ amụma, ayi ejighi kwa aha-Gị chụpu ndi-mọ ọjọ, ayi ejighi kwa aha-Gị lụ ọtutu ọlụ di ike. Ma mgbe ahụ ka M'gēkwuputara ha, si, Ọ dighi mgbe ọ bula M'mara unu: si, n'ebe M'no pua, unu ndi nālụ ọlụ nēmebi iwu.

2 Tesalōnika 2:9–10: Ọ bụ onye ahụ (Papalū *Antichrist*) nke ọbịbia-ya dika ilusi-ọlụ ike nke Setan n'ike nile o bula ihe-iriba-ama di iche iche na ọlụ-ebube di iche iche nke ụgha, n'aghugho nile kwa nke ajọ omume n'ebe ndi nāla n'iyi nọ; n'ihī na ha anaraghī ihu-n'anya nke ezi-okwu nke-oma ka ewe zoputa ha.

10. Ọle otu aga eji amara ọlụ ebube ụgha?

Ọlụ ebube ụgha nwere ike idi ka ezigbo ọlụ ebube, n'ihī aghugho, na nkpuhite di uku, owe ra ahu imata ọsiso

Matiu 24:4,24: Jisọs we za, si ha, Lezienụ anya ka onye ọ bula ghara iduhie unu... N'ihī na Kraist ụgha di iche iche na ndi-amuma ụgha gēbili, gosi kwa ihe-iriba-ama uku di iche iche na ọlụ-ebube uku di iche iche; iduhie ọbuna ndi arọputara, ma ọ buru na ọ gēkwe me.

11. Kedi ihe ayi ga eme ka ahapu udhie ayi?

Ayi ga ahapu ichughari ọlụ ebube, kama ka ayi chọ ezi nkuzi nke okwu nke Chineke, we nọ gidesike na Ya. Ma hapu ndi nkuzi ihe ndi megidere okwu Chineke, ọbu ezi okwu na ihe iribeama ha nwere ike idi ka ọbu ezigbo ya.

Deuteronomi 13:1–4: Mgbe onye-amuma ma-ọbu ọrọ-nrọ gēbili n'etiti gi, nye gi ihe-iriba-ama ma-ọbu ihe-ebube, ihe-iriba-ama ahụ ma-ọbu ihe ebube ahu we me, nke ọ gwara gi okwu bayere ya, si, Ka ayi jeso chi ọzọ n'azu, (nke ọ nādighi mgbe i mara ha) ka ayi fe kwa ha ofufe; egela nti okwu onye-amuma ahụ, ma-ọbu ọrọ-nrọ ahụ: n'ihī na Jehova, bụ Chineke-unu nānwā unu, ima ma

unu nēwere obi-unu nile na nkpuru-obi-unu nile hu Jehova, bu Chineke-unu, n'anya. Jehova, bu Chineke-unu, ka unu ganējeso n'azu, Ya ka unu gātu egwu, ihe nile O nyere n'iwu ka unu gēdebe, ọlu-Ya ka unu gēge ntị, Ya ka unu gēfe ofufe, Ya ka unu gārapara n'aru.

2 Tesalonaika 2:10: N'aghughọ nile kwa nke ajo omume n'ebe ndi nāla n'iyi nọ (ndi nēso ihe iriba ama nke ndi nēmegide Kraist); n'ihì na ha anaraghị ihu-n'anya nke ezi-okwu nke ọma, ka ewe zoputa ha.

Appendix 1

Usoro esi eme Baptism mgbe ọdi na namkpa

Mgbe ahu nadighi nwatakiri, ọge adighi ichere ka onyeukochukwu bia, aga eme nwa ahu Baptism, onye nke Kraist ọbula nwere ike ime nka.

1. Were miri di ọcha, dikwa, ńari. Ọburu na ọge di aga eme Baptism site ikpe ekpere, ma ọge adighi, were usoro nke abua:

Chineke, nke puru ime ihe nile, nna nke elu igwe, ayi na ekele Gi, na site na ọkpara Gi Jisọs Kraist, imere Baptism ka ọburu miri amara nke ndu, nke eji asacha nmehie na ha Jisọs Kraist, Ayi nario ka iji ebere lekwasị nwatakiri nka anya, Nabata ya na ọgbugba ndu Gi, ka onwere onwe ya site na agbu nke nmehie, ọnwu na ekwensu, me ka ojuputa na Mọ Nsọ, nime ndu ya nile nuwa, mgbe ọnwuru, owe di ndu nime otuto Gi rue mgbe ebighi-ebi. Amen.

2. Wusa ma ọbu fesa miri nisi nwata ahu ugbo atọ, dika ina ekwuputa si:

Emem gi baptism (kpọ aha) na aha nke Nna, na nke Ọkpara, na nke Mọ Nsọ. Amen.

Nna ayi nke bi n'elu-igwe. Ka edo aha Gị nsọ. Ka alaeze Gi bia. Ka eme uche Gi neluwa, dika esi eme ya n'elu igwe. Nye ayi nrị nke ubochi ta. Gbaghara ayi ihe ọjọ nile ayi mere, otu ayi si gbaghara ndi mere ayi ihe ọjọ. Edubala ayi n'ime ọnwu nwa, kama dọputa ayi n'aka ihe ọjọ, n'ihị na ala eze bu nke Gi, ma ike na otuto, site n'ebighi-ebi, rue nebighi-ebi. Amen"?

Ka Onye-nwe-ayi gozie gi, debe kwa gi, ka Onye-nwe-ayi me ka iru Ya mukwasi gi; , ka Onye nwe ay me ka amara Ya diri gi ka Onye-nwe-ayi lekwasị gi anya, nye kwa gi udo nke Ya, naha nke Nna, na nke Okpara na nke Mọ Nsọ. Amen.

Gwa pastor nke nzukọ maka Baptism nka.

Appendix 2

Ajuju na ọziza ya maka ibi kwasi aka nisi

1. Inachọ n'ubochi ta, niru Chineke na nzukọ, ka ebi kwasi gi aka nisi ikwado ogbugba ndu gi nke inwere mgbe emere gi baptism, niru Chineke, atọ nime otu? – Nka bu ọchichom?
 2. Inaga niru, iju ekwensu na ọlu ya nile, na uzo ya nile? – Nka kam chọrọ.
 3. Ikwere na Chineke bu Nna? (Gua akuku nke mbu nke Okwukwe.)
 4. Ikwere na Chineke Ọkpara? Ekwem na Jisọs... (Gua akuku abua nke Okwukwe.)
 5. Ikwere na Chineke Mọ Nsọ? Ekwem na Mọ Nsọ... (Gua akuku nke atọ nke Okwukwe.)
 6. Ichọrọ inogide ibu onye otu confessional Lutheran church? – Nka kam chọrọ.
 7. Ikwere na akwukwo nile nke Bible bu nke adere site nike nke Mọ Nsọ? – Ekwerem.
 8. Ina ejidesike nkuzi nke evangelical Lutheran church nke esitere na Bible, na Catechism Luther, dika akuziri gi, na ọbu nani nke bu ezi okwu? – Ekwem.
 9. Inachọ, dika onye otu evangelical Lutheran church, iga niru jidesike ukwuputa nke church ma soro ta ahuhu, ọbuna rue ọnwu, karia isite na ya dapu? –Nka bu ọchichom, site na inye aka nke Chineke.
 10. Ichọrọ, site na okwukwe, idi ndu dika ntuzi aka nke okwu Chineke, iga niru iso uzọ nke amara dika ọbu okwu nke Kraist, nime okwukwe, na okwu, na omume inogide sike nime otu Chineke nke nwere udi atọ rue ọnwu? – Nka ka mu chọrọ, site na amara Chineke.
- Cheta nke 1. Nzukọ confessional Lutheran bu nzu kọ, ma ọbu church, na akuzi dika akwukwọ nile nke ndi confessional Lutheran church.
- Cheta nke 2. Akwukwọ iwu nke Bible, bu maka ogbu gba-ama nke church mbu nke nwere ike nke ndi Apostolic, nke amuru site nike nke Mọ Nsọ, bu ndi mere iwu ndia nke anakpọ (*canon = rule*). Akwukwọ nke Canon bu, ndi nyere aka imekọta ndi di na – Bible.

Appendix 3

Nicene Creed

Ekwem notu Chineke, Nna nke kacha ihe nile elu, onye kere elu-igwe na uwa na ihe nile nke anya nahu, na nke anya nadighi ahu.

Ekwem na otu Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist, otu Ọkpara Chineke, Onye amutara amuta, site na Nna Ya tupu uwa nile, Chineke nke Chineke, ihe nke ihe, otu Chineke nke otu Chineke, amutara amuta, eke ghi ya eke, Onye Ya na Chineke di na otu udi, Onye biara site nelu-igwe, nelu ayi, we nye ayi nzọputa, Onye ekere site nike nke Mọ Nsọ, nime nwa abọghọ Meri, ewe me ya madu, akpọgide Ya nobe maka ayi n'ubochi Pōntiọs Paillet. Ohuru ahuhu, elie Ya, na ubọchi nke atọ osi na ndi nwuru anwu bilie ọzọ, dika okwu Chineke siri kwua, ọ rigoro n'elu-igwe, na nọdu naka nri nke Nna, ọga abia ọzọ na otuto, ikpe ndi di ndu, na ndi nwuru ikpe, Onye ala eze Ya na enweghi ọgwu gwu.

Ekwem na Mọ Nsọ, Onye nke nenyere ndu, Onye sitere na Nna na Ọkpara, Onye Ya na Nna na Ọkpara, ka, ayi nefe, neto kwa, Onye kwuru site na ọnu ndi amuma. Ekwem na otu nzukọ Kraist nke di nsọ, na otu Baptism, anam, ele anya n'bilite nke ndi nwuru anwu, na ndu nke uwa nabia abia. Amen.

Appendix 4

Athanasian Creed

Onye ọbula agazọputa, tupu ihe nile, ọdi nkpa na aga enwe *catholic* (ie okwukwe nke ndi Kraist nuwa dum, *universal*). Okwukwe, nke onye nenweghi ya, ga ala niyi rue mgbe ebighi-ebi.

Okwukwe nke *catholic* bu nka: Na ayi ga efe otu Chineke, atọ nime otu nke nenweghi nkewa ọbula (*neither confounding the Persons nor dividing the Substance*).

N'ihia Nna, bu otu onye, nke ọzọ Ọkpara, nke ọzọ Mọ Nsọ, Nna nke ekegheke, Ọkpara nke ekegheke, Mọ Nsọ nke ekegheke, Nna nenweghi ńghọtacha, Ọkpara nenweghi n'ghọtacha, Mọ Nsọ nenweghi n'ghọtacha, Nna ebighi-ebi, Ọkpara ebighi-ebi, Mọ Nsọ ebighi-ebi. Ha abughi ebighiebi atọ, kama otu. Dika an enweghi ekeghi eke atọ ma ọbu nghọtacha atọ, kama otu ekeghi eke, na otu nghọtacha.

Otu aka ahu, Nna Onye ka ihe nile, Ọkpara, Onye ka ihe nile, Mọ Nsọ, Onye ka ihe nile, ha abughi atọ, ka ihe nile, kama otu kachasi ihe nile.

N'ihia nka, Nna bu Chineke, Ọkpara bu Chineke, Mọ Nsọ bu Chineke, ha abughi Chineke atọ, kama otu – Chineke.

Otu aha ahu, Chineke bu Onye nwe, Ọkpara bu Onye nwe, Mọ Nsọ on Onye nwe, ọbughi Onye nwe atọ, kama oto Onye nwe.

Onweghi onye kere Nna, ekeghi ya eke, amutaghi kwa ya amuta.

Ọkpara bu nani nke Nna, emeghi ya eme, ekeghi kwa Ya eke, kama amutara Ya amuta.

Mọ Nsọ bu kwa nke Nna, na nke Ọkpara, emghi Ya eme, ekeghikwa Ya eke, amutaghi kwa Ya amuta, kama ositer na.

N'ihia nka, enwere otu Nna, ọbughi atọ, otu Ọkpara, ọbughi atọ, otu Mọ Nsọ, obughi atọ.

Nime atọa, enweghi nke bu nke mbu ma ọbu ikpe azu, onweghi nke ka ma ọbu di ntakiri, ha atọ ha otu, diri kwa rue mgbe ebighiebi,

nime ihe nile, ha di atọ nime otu, diri kwa otu nime atọ, dika ayi nefe ofufe.

Onye ọbula aga zọputa ga eche maka atọ nime otu.

Iga kwa niru, ọdi kwa nkpa makanzọputa ebighi-ebi, ọga ekwere na Onye-nwe-ayi Jisọs Kraist biara nuwa dika madu.

Okwukwe nke ziri ezi, bu na Onye-nwe-ayi Jisọ Kraist bu Ọkpara Chineke, buru kwa Chineke na madu.

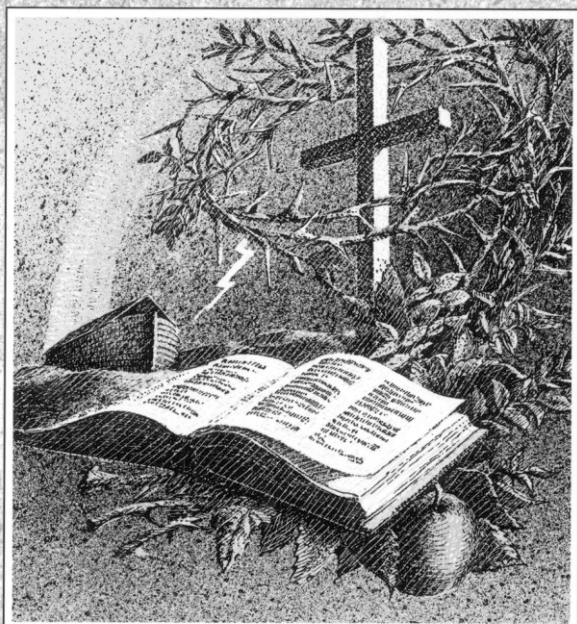
Chineke nudi nke Nna, amutara ya tupa uwa nile, madu nudi Nne Ya, Onye amuru n'uwa, Chineke na ozuzu oke, buru kwa madu na ozuzu oke, nke nwere m'kpuru obi na arunke madu, Ya na Nna ha otu, dika Chineke, nebenata nebe Nna nọ, dika ibu madu nke ọbu.

Onye ọbu ezia na ọbu Chineke na madu, ọdighi abua, kama otu nime Kraist: Otu, nabughi na n'mughari nke Chineke nime aru, kama site na udi nke madu nime Chineke, otu nihe nile, nabughi n'jikọta, kama idi notu madu (*person*).

N'ihia dika nkpuru obi na anu aru bu otu madu, otua ka Chineke na madu bu otu Kraist, Onye tara ahuhu maka nzọputa ayi, we rida na ala nmọ, we bilie nubochi nke atọ site na ndi nwuru anwu, ọrigoro nelu-igwe, we nọdu naka nri Chineke Onye puru ime ihe nile, ebe ọgesi bia kpe ndi di ndu na ndi nwuru anwu, na ọbibia Ya, madu nile ga ebili na aru ha, we nye n'piazi ọlu ha.

Ndi mere ihe di nma: ga aba na ala eze ebighiebi, ndi mere nke ọjọ ga aga n'ọku ala mọ.

Nka bu okwukwe nke *catholic* ọburu na madu ekwere ya nke ọma, aga azọputa ya.

Martin Luther
SMALL CATECHISM
and
An Explanation of
CHRISTIAN DOCTRINE

The Confessional Lutheran Church of Finland